

Valeriu Iorga

Paul Chiriță

Corina Stratan

Cristian Opincaru

Despre carte

Această culegere de probleme este un instrument indispensabil în învățarea programării, permitând atât fixarea sintaxei și semanticii instrucțiunilor limbajului, cât și însușirea unor principii corecte de programare. Ea constituie un suport consistent pentru orice curs de programare a calculatoarelor.

Lucrarea, structurată pe 8 capitole, conține 120 de probleme rezolvate și alte 165 de probleme propuse.

Exemplele sunt alese cu grijă, fiind sortate în ordinea dificultății. Pentru fiecare problemă rezolvată se prezintă succint, în limbaj natural, metoda de rezolvare, după care este dat programul comentat. Problemele rezolvate au fost testate de către autori, care garantează astfel corectitudinea soluțiilor propuse. Problemele propuse sunt asemănătoare sau sunt dezvoltări ale problemelor rezolvate și contribuie la creșterea încrederii programatorului în propriile forțe.

Despre autori

Valeriu IORGA, doctor inginer (din 1982), este prof. univ. la Facultatea de Automatică și Calculatoare din Universitatea Politehnica București. Predă cursuri de:

- *Programarea Calculatoarelor*
- *Metode numerice*
- *Structuri de Date și Algoritmi*
- *Sisteme de programare pentru timp real*

A publicat diverse cărți de specialitate în prestigioase edituri din România, precum și cursuri universitare litografiate, articole în reviste de specialitate. Este membru al ACM și al Societății Române de Informatică.

Paul - Alexandru CHIRITĂ, student în anul V la Facultatea de Automatică și Calculatoare din Universitatea Politehnica București, a obținut numeroase premii la concursurile de cercetare studentești. În perioada 2000-2001 a fost bursier Socrates la Ecole Polytechnique, Palaiseau, Franța. De asemenea, a efectuat un stagiu de specializare în cadrul firmei Schlumberger din Paris. În prezent este profesor asistent pentru cursurile de *Programarea Calculatoarelor și Structuri de Date și Algoritmi* și își pregătește proiectul de diplomă în cadrul Learning Lab Lower Saxony, Hanovra, Germania.

Corina STRATAN, studentă în anul V la Facultatea de Automatică și Calculatoare din Universitatea Politehnica București, a participat la realizarea a numeroase proiecte de cercetare în cadrul laboratorului de e-Business din UPB și al Centrului Național de Tehnologia Informației CoLaborator. În prezent este profesor asistent pentru cursurile de *Programarea Calculatoarelor și Structuri de Date și Algoritmi* și își pregătește proiectul de diplomă sub supervizarea Universității Caltech din Statele Unite.

Cristian OPINCARU este student în anul V la Facultatea de Automatică și Calculatoare din Universitatea Politehnica București. În cadrul acestei facultăți ține ore de laborator la cursurile de *Programarea în limbajul C* (Anul I), *Structuri de date și algoritmi* (Anul I) și *Structura Sistemelor de Calcul* (Anul IV).

Cristian OPINCARU este coautor al unui manual de informatică de clasa a X-a.

Programare în C/C++

Culegere de probleme

NICULESCU

P r e f a t ă

Cu toții acceptăm faptul că nu este întotdeauna ușor să te faci înțeles... mai ales dacă nu te exprimi în limbaj natural, ci printr-un program.

Programarea structurată a căutat, prin strategia de abordare top-down, prin impunerea unui număr redus de structuri de control cu o intrare și o ieșire, prin evitarea instrucțiunii de salt necondiționat și prin comentarii inteligente, să facă programele mai clare, mai ușor de înțeles și de controlat, pentru a opera modificări fără riscuri.

A fost definit astfel un *stil de programare* reprezentând mai mult un set de reguli, acceptate și respectate de comunitatea programatorilor. Acestea stabilesc:

- utilizarea unei scrieri aliniate (indentate) în interiorul instrucțiunilor structurate (decizie, selecție, ciclu, instrucțiune compusă), cu intervale de decalare bine stabilite (8 spații după unii, 4 după alii mai economi)
- scrierea unei singure instrucțiuni pe o linie
- comentarea semnificativă a unor secvențe mai sofisticate de instrucțiuni
- definirea de funcții care realizează un singur obiectiv – bine precizat, formulat clar printr-un comentariu ce însoțește funcția și stabilește semnificația fiecărui parametru.

Prezenta lucrare, structurată pe 8 capitulo, conține 120 de probleme rezolvate și alte 165 de probleme propuse. Ea constituie un suport consistent pentru orice curs de programare a calculatoarelor. Multe dintre problemele propuse și rezolvate au reprezentat aplicații de seminar și laborator, subiecte date la lucrări de control și la examene. Toate problemele rezolvate au fost testate de către autori, care garantează astfel corectitudinea soluțiilor propuse.

Pentru rezolvarea unei probleme concrete folosind calculatorul nu este suficient să cunoști instrucțiunile unui limbaj de programare. Dromey, în lucrarea „How to solve it by computer“ abordează această chestiune oferind un număr important de modele (probleme rezolvate semnificative).

O culegere de probleme este un instrument indispensabil în învățarea programării folosind un limbaj de programare, permitând atât fixarea sintaxei și semanticii instrucțiunilor limbajului, cât și însușirea unor principii corecte de programare.

Exemplul sunt alese cu grijă, fiind sortate în ordinea dificultății. Pentru fiecare problemă rezolvată se prezintă succint, în limbaj natural, metoda de rezolvare după care este dat programul comentat.

© Editura NICULESCU SRL, București, 2003

Adresa: 781821 – București, Sector 1
Str. Octav Cocârșcu 79, Tel/Fax: 222.03.72
Tel.: 224.24.80, 223.25.05
E-mail: edit@niculescu.ro
Internet: www.niculescu.ro

Procesare computerizată: *TOP GAL S.R.L.*

Tipărit la *S.C. EURO PONTIC*

ISBN 973-568-800-X

În capitolul 1, *Instrucțiuni*, sunt dezvoltăți algoritmi simpli folosind numai tipurile de date primitive simple și instrucțiunile limbajului C. O serie de aplicații se bazează pe aplicarea unor relații de recurență pentru calculul unor limite de șiruri sau sume de serii.

În capitolul 2 se definesc și se utilizează funcții nerecursive și recursive.

Capitolul 3, *Vectori*, introduce tipul tablou și pointerii, permitând dezvoltarea unor algoritmi de selecție, sortare, calcule cu polinoame, numere lungi și mulțimi.

În capitolul 4, *Matrici*, se introduc tablourile cu mai multe dimensiuni, alocarea dinamică de memorie și se dezvoltă probleme de algebră liniară.

Capitolul 5, intitulat "Șiruri de caractere", prezintă aplicații cu caracter nenumeric.

În capitolul 6, *Structuri*, este introdus tipul înregistrare (structură) printr-o serie de exemple semnificative.

În capitolul 7, denumit *Fisiere*, se dezvoltă aplicații ce utilizează fișiere text și fișiere binare.

Capitolul 8, *Clase*, utilizează facilitățile limbajului C++ relative la programarea orientată pe obiecte – clase, supraîncărcare operatori, derivare și polimorfism. În exemplele alese se definesc clase pentru lucrul cu numere complexe, fracții raționale, polinoame, numere lungi, șiruri de caractere, figuri geometrice, etc.

Problemele propuse sunt asemănătoare sau sunt dezvoltări ale problemelor rezolvate și au un rol important pentru student. Ele dezvoltă atitudinea activă și contribuie la creșterea încrederii programatorului în propriile forțe.

Ne exprimăm speranța ca această lucrare să fie de un real folos celor interesați.

Autorii

Capitolul 1

Instrucțiuni

Breviar

Atribuirea simplă:	variabila = expresie;
Atribuirea compusă:	variabila op = expresie;
Atribuirea multiplă:	variabila_1 = variabila_2 = ... = expresie;
Instrucțiunea compusă:	{ declaratii_si_definitii; instructiuni; }
Decizia (forma generală):	if (expresie) instructiunel; else instructiune2;
Decizia (forma simplificată):	if (expresie) instructiune;
Decizia multiplă:	if (expr1) instr1; else if (expr2) instr2; ... else instrn;
Selecția:	switch (expresie){ case val1: secventa1; case val2: secventa2; default: secventa s; }
Ciclul while (cât timp):	while (expresie) instructiune;
Ciclul do:	do instructiune; while (expresie);
Ciclul cu contor:	for (exp_init; exp_test; exp_modif) instructiune;
Saltul la pasul următor al unui ciclu :	continue ;
Ieșirea dintr-un ciclu :	break ;
Întoarcerea unui rezultat dintr-o funcție:	return expresie;

Functii matematice uzuale

Fișierul antet <math.h> conține semnăturile (prototipurile) unor funcții matematice des folosite. Dintre acestea amintim:

Notație	Semnătură (prototip)	Operatie realizată
$\sin(x)$	double sin(double);	
$\cos(x)$	double cos(double);	
$\tg(x)$	double tan(double);	
$\arcsin(x)$	double asin(double);	
$\arccos(x)$	double acos(double);	
$\arctg(x)$	double atan(double);	
$\arctg(y/x)$	double atan2(double, double);	
$\sinh(x)$	double sinh(double);	
$\cosh(x)$	double cosh(double);	
$\th(x)$	double tanh(double);	
$\exp(x)$	double exp(double);	Exponențială naturală
10^n	double pow10(int);	Exponențială zecimală
a^b	double pow(double, double);	Exponențială generală
$\ln(x)$	double log(double);	Logaritm natural
$\lg(x)$	double log10(double);	Logaritm zecimal
$ x $	double fabs(double); int abs(int); long labs(long);	Valoare absolută
$\sqrt{x}$	double sqrt(double); long double sqrtl(long double);	Rădăcină pătrată
$\lceil x \rceil$	double ceil(double);	Întregul minim $\geq x$
$\lfloor x \rfloor$	double floor(double);	Întregul maxim $\leq x$
conversii	double atof(const char *); long double atold (const char*);	Conversie sir de caractere în float Conversie sir de caractere în long double

Probleme rezolvate

R1_1. De pe mediul de intrare se citește un număr real rad reprezentând un unghi exprimat în radiani. Să se convertească în grade, minute și secunde sexagesimale. (Probleme similare: P1_11.)

Rezolvare: Numărul de grade se obține reținând partea întreagă a produsului $\frac{\text{rad}}{180}$. Numărul de minute este partea întreagă a fracțiunilor de grad înmulțite cu π 60 și analog, secundele se obțin reținând partea întreagă din fracțiunile de minut, înmulțite cu 60.

Au fost folosite atribuirile multiple pentru a calcula numărul de grade (minute) și fracțiuni și pentru reținerea părții întregi a acestuia.

1_1.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#define PI 3.1416

void main (void) {
    // Unghiul in radiani
    double unghi_rad, gfr, minfr;
    // Unghiul in grade, minute si secunde sexagesimale
    int grade, minute, secunde;
    // Stergere ecran
    clrscr();
    // Citirea datelor de intrare
    printf (" Introduceti unghiul in radiani: ");
    scanf ("%lf", &unghi_rad);
    grade = gfr = unghi_rad*180./PI;
    minute = minfr = (gfr - grade) * 60.;
    secunde = (minfr - minute) * 60.;
    // Afisarea rezultatelor
    printf ("\n Unghiul are %d grade, %d minute si %d
secunde.\n", \
           grade, minute, secunde);
    getch();
}
```

R1_2. Un maratonist pornește în cursă la un moment de timp exprimat prin ora, minutul și secunda startului. Se cunoaște de asemenea timpul necesar sportivului pentru parcurgerea traseului. Să se determine momentul terminării cursei de către sportiv. (Probleme asemănătoare: P1_8, P1_10, P1_12, P1_14, P1_22)

Rezolvare: Se efectuează adunarea pe cele trei ranguri: secunde, minute și ore. Se propagă transport între ranguri (secunde → minute, minute → ore) dacă suma în rangul respectiv depășește 59.

Pentru a evita testul depășirii se calculează transportul în rangul următor ca suma/60. Refacerea sumei se face folosind operatorul %.

Trebuie avut grijă ca după efectuarea sumelor pe ranguri, mai întâi să se propage transportul în rangul următor și apoi să se refacă suma din acel rang.

1_2.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>

void main (void) {
    // Momentul plecarii
    int ora_start, min_start, sec_start;
    // Timpul parcurs
    int ore, minute, secunde;
    // Momentul sosirii
    int ora_sosire, min_sosire, sec_sosire;
    // Citire date de intrare
    clrscr();
    printf (" Introduceti momentul plecarii (HH MM SS): ");
    scanf ("%d%d%d", &ora_start, &min_start, &sec_start);
    printf (" Introduceti durata cursei HH MM SS ");
    scanf ("%d%d%d", &ore, &minute, &secunde);
    // Calculam momentul sosirii.
    sec_sosire = sec_start + secunde;
    min_sosire = min_start + minute;
    ora_sosire = ora_start + ore;
    // Propagam transporturile
    min_sosire += sec_sosire / 60;
    ora_sosire += min_sosire / 60;
    // Refacem sumele în ranguri
    sec_sosire %= 60;
    min_sosire %= 60;
    ora_sosire %= 24;
    // Afisam rezultatele
    printf (" Momentul sosirii este: %02d:%02d:%02d .\n", \
    ora_sosire, min_sosire, sec_sosire);
    getch();
}
```

R1_3. Se consideră sistemul de ecuații:

$$ax + by = c$$

$$mx + ny = p$$

dat prin valorile coeficienților a, b, c, m, n, p . Să se rezolve sistemul cu discuție. (Probleme similare: P1_13)

Rezolvare: Avem două cazuri:

- dacă $m \cdot b - n \cdot a = 0$, atunci:
  - dacă $m \cdot c - a \cdot p = 0$ și $b \cdot p - n \cdot c = 0$, atunci sistemul are o infinitate de soluții (compatibil nedeterminat)
  - dacă una din aceste valori este 0 și cealaltă diferită de 0 sistemul este incompatibil
  - altfel, soluțiile sunt: $y = (m \cdot c - a \cdot p) / (m \cdot b - n \cdot a)$ și $x = (b \cdot p - n \cdot c) / (m \cdot b - n \cdot a)$.

1_3.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>

void main (void) {
    double a, b, c;
    double m, n, p;
    double x, y;
    // Solutiile sistemului
    const double eps = 0.001; // Pentru teste pe variabile double
    // Citire date de intrare
    clrscr();
    printf (" Introduceti a: "); scanf ("%lf", &a);
    printf (" Introduceti b: "); scanf ("%lf", &b);
    printf (" Introduceti c: "); scanf ("%lf", &c);
    printf (" Introduceti m: "); scanf ("%lf", &m);
    printf (" Introduceti n: "); scanf ("%lf", &n);
    printf (" Introduceti p: "); scanf ("%lf", &p);
    if (abs(m*b - n*a) < eps) {
        // Sistem incompatibil sau compatibil nedeterminat
        if (abs(m*c - a*p) > eps)
            printf (" Y nu poate fi calculat! \n");
        else
            printf (" Avem o infinitate de solutii pentru Y! \n");
        if (abs(b*p - n*c) > eps)
            printf (" X nu poate fi calculat! \n");
        else printf (" Avem o infinitate de solutii pentru X! \n");
    }
    else
        ( // Sistem compatibil
        y = (m*c - a*p)/(m*b - n*a);
        x = (b*p - n*c)/(m*b - n*a);
        printf (" Solutiile sunt: x=%lf \t y=%lf \n", x, y);
    }
    getch();
}
```

R1_4. Să se scrie algoritmul pentru rezolvarea cu discuție a ecuației de gradul 2: $ax^2 + bx + c = 0$. Se dă pe mediu de intrare coeficienții a, b, c care pot avea orice valori reale reprezentabile în memoria calculatorului.
(Probleme similare: P1_16.)

Rezolvare: Avem următoarele cazuri:

- $a = b = c = 0$ - Ecuația are o infinitate de soluții
- $a = b = 0, c \neq 0$ - Ecuația nu are nici o soluție.
- $a = 0, b, c \neq 0$ - Ecuația este de gradul întâi și are soluția $-c/b$.
- $a \neq 0$ - Definim $\Delta = b^2 - 4ac$

Dacă $\Delta > 0$ sau $\Delta = 0$, atunci soluțiile sunt: $\frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$

Dacă $\Delta < 0$, atunci soluțiile $\frac{-b \pm i\sqrt{-\Delta}}{2a}$ sunt:

1.4.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <math.h>

void main (void) {
    double a, b, c;
    double x1, x2, delta;
    const double eps = 0.001; // Pentru teste pe variabile
    double
    clrscr();
    printf (" Introduceti a: ");
    scanf ("%lf", &a);
    printf (" Introduceti b: "); scanf ("%lf", &b);
    printf (" Introduceti c: ");
    scanf ("%lf", &c);
    if (abs(a) < eps) // Testam daca a == 0, de fapt
    { // Ecuatie de gradul intai
        if (abs(b) < eps)
            if (abs(c) < eps)
                printf(" Ecuatia are o infinitate de solutii\n");
            else
                printf (" Ecuatia nu are solutii, a == b == 0.\n");
        else
            printf (" Ecuatia este de gradul intai!\n");
            printf (" Radacina este: %lf\n", -c/b);
    }
}
```

```
else
{ // Ecuatie de gradul doi
    delta = b*b - 4*a*c;
    // Testam daca avem radacini complexe
    if (delta < -0.0) {
        printf ("x1=%lf+i*(%lf)\n", -b/(2*a), sqrt(-delta)/(2*a));
        printf ("x2=%lf-i*(%lf)\n", -b/(2*a), sqrt(-delta)/(2*a));
    }
    else
    { printf ("x1=%lf\n", (-b/(2*a)) + sqrt(delta)/(2*a));
        printf ("x2=%lf\n", (-b/(2*a)) - sqrt(delta)/(2*a));
    }
}
getch();
```

R1_5. Un punct în plan este dat prin coordonatele lui (x, y) . Să se stabilească poziția lui prin indicarea cadranelui (1, 2, 3 sau 4) în care este plasat. Pentru un punct situat pe una din semiaxe se vor preciza cadranele separate de semiaxa respectivă (de exemplu 2-3).

Rezolvare:

1.5.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>

void main (void) {
    double x,y;
    clrscr();
    printf (" Introduceti x: ");
    scanf ("%lf", &x);
    printf (" Introduceti y: ");
    scanf ("%lf", &y);
    if (x >= 0) {
        if ( (x == 0) && (y == 0) ) {
            printf (" Punctul introdus este originea.");
            getch();
            // Iesim pentru a evita imbricarea de if-uri
            exit (0);
        }
    }
}
```

Programare în C/C++. Culegere de probleme

```

if (y >= 0) {
    // Daca se ajunge aici, se intra sigur in unul
    // din if-urile de mai jos
    if (x == 0)
        printf (" Punctul se afla in cadranele 1-2.");
    // Nu pot fi ambele 0, pentru ca am testat mai sus
    if (y == 0)
        printf (" Punctul se afla in cadranele 1-4.");
    if ( (x > 0) && (y > 0) )
        printf (" Punctul se afla in cadranul 1.");
}
else
{ if (x == 0)
    printf (" Punctul se afla in cadranele 3-4.");
    else
    printf (" Punctul se afla in cadranul 4.");
}
else /* x < 0 */
{ if (y == 0)
    printf (" Punctul se afla in cadranele 2-3.");
    if (y < 0)
        printf (" Punctul se afla in cadranul 3.");
    if (y > 0)
        printf (" Punctul se afla in cadranul 2.");
}
getch();
}

```

R1_6. Dându-se n pe mediul de intrare, să se calculeze: $S = \sum_{i=1}^n (-1)^i i$
 (Probleme similare: P1_1, P1_15)

Rezolvare:

1_6.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <conio.h>

void main (void) {
    int n, suma = 0;
    printf (" Introduceti n: "); scanf ("%d", &n);
    for (int i = 1; i <= n; i++)
        if (i % 2)
            suma -= i;
        else
            suma += i;
    printf (" Suma este: %d\n", suma);
    getch();
}

```

R1_7. Abaterea medie pătratică a rezultatelor obținute prin determinări experimentale se poate calcula cu formula:

$$\sigma = \sqrt{\frac{N \sum_{i=1}^N x_i^2 - \left(\sum_{i=1}^N x_i \right)^2}{N(N-1)}}$$

aplicabilă numai dacă s-au făcut cel puțin 2 măsurători.

Dându-se pe mediul de intrare N ($N \leq 25$) și rezultatele celor N determinări să se calculeze abaterea medie pătratică.

Rezolvare:

1_7.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <math.h>

void main (void) {
    // Initializam pe N cu o valoare în afara celor posibile
    int N = 26;                                // o valoare determinată
    double x;                                     experimental
    double s=0, sp=0;                            // suma și suma patratelor
    double sigma;                                // Citire cu validare N
    clrscr();
    while (N > 25 || N < 0) {
        printf (" Introduceti N: ");
        scanf ("%d", &N);
    }
    for (int i = 0; i < N; i++) {
        printf (" Introduceti determinarea %d: ", i + 1);
        scanf ("%lf", &x);
        s+=x;
        sp+=x*x;
    }
    if (N > 1) {
        sigma = sqrt((N*sp - s*s) / (N*(N-1)));
        printf (" Abaterea medie patratica este: %lf\n", sigma);
        getch();
    }
}

```

R1_8. Să se determine cel mai mare (max) precum și cel mai mic (min) element dintr-un sir $a_0, a_1, \dots, a_{n-1}$.

Se dau pe mediul de intrare n precum și cele n elemente ale sirului, care sunt citite pe rând într-o aceeași variabilă a. (Probleme înrudite: P1_17, P1_18)

Rezolvare: Ideea este ca pe măsură ce citim un număr a mai mare / mai mic decât maximul / minimul să actualizăm extremele.

1_8.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <values.h>

void main (void) {
    int n, a;
    int min = MAXINT,
        max = -MAXINT;
    // Citire date de intrare
    printf (" Introduceti n: "); scanf ("%d", &n);
    for (int i = 0; i < n; i++) {
        printf (" Elementul %d: ", i+1);
        scanf ("%d", &a);
        if (min > a)
            min = a;
        if (max < a)
            max = a;
    }
    printf (" Maximul este: %d\n", max);
    printf (" Minimul este: %d\n", min);
    getch();
}
```

R1_9. Se dau pe mediul de intrare notele obținute de către studenții unei grupe la un examen, precedate de numărul studenților. Să se determine dacă grupa este sau nu integralistă, precum și procentajul de note foarte bune (8, 9, 10).

Rezolvare:

1_9.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
```

```
void main (void) {
    int nr_studenti, nota;
    int note_bune = 0; // numarul de note foarte bune
    int integralista = 1; // spune daca avem grupa integralista
    // citire date de intrare
    printf (" Introduceti numarul de studenti: ");
    scanf ("%d", &nr_studenti);
    for (int i = 0; i < nr_studenti; i++) {
        printf (" Nota studentului %d: ", i+1);
        scanf ("%d", &nota);
        if (nota < 5)
            integralista = 0;
        if (nota >= 8)
            note_bune += 1;
    }
    // afisare rezultate
    if (integralista)
        printf (" Grupa este integralista!\n");
    else
        printf (" Grupa NU este integralista!\n");
    printf (" Procentajul de note foarte bune este: %lf\n",
           (double)note_bune/(double)nr_studenti);
    getch();
}
```

R1_10. Se consideră funcția $f(x)=\ln(2x^2+1)$. Să se scrie un program pentru tabelarea pe intervalul $[-10, 10]$ cu următorii pași:

- 0.1 pentru $|x| \leq 1.0$
- 0.5 pentru $1.0 < |x| \leq 5.0$
- 1.0 pentru $5.0 < |x| \leq 10.0$

Rezolvare:

1_10.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <math.h>

void main (void) {
    double x = -10, eps = 0.001;
    printf (" Valorile functiei ln(2*x^2 + 1) sunt:\n");
    while (x <= 10) {
        printf (" f(%lf) = %lf \n", x, log(2*x*x+1));
        x += eps;
    }
}
```

Programare în C/C++. Culegere de probleme

```
// Pentru x == 1.0 trebuie sa incrementam cu 0.5
if (fabs(x) <= 1.0 && fabs(x - 1.0) > eps)
    x += 0.1;
else
    // Pentru x == 5.0 trebuie sa incrementam cu 1.0
    if (fabs(x) <= 5.0 && fabs(x - 5.0) > eps)
        x += 0.5;
    else x += 1.0;
getch();
}
```

R1_11. Să se calculeze și să se afișeze valorile integralei: $I_k(x) = \int_0^x u^k e^u du$

pentru $k = 1, 2, \dots, n$, în care n și x sunt date, cunoscând că:

$$I_k(x) = [x^k - A_k^{-1}x^{k-1} + A_k^{-2}x^{k-2} - \dots (-1)^k A_k^{-k}]e^x \text{ unde :}$$

$$A_k^{-p} = k(k-1)\dots(k-p+1)$$

Rezolvare:

1_11.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <math.h>

void main() {
    double s; /* valoarea integralei */
    double x, t;
    double xk; /* variabila in care retinem x^k */
    int n, p, k;
    printf("\n n=");
    scanf("%d", &n);
    printf("\n x=");
    scanf("%lf", &x);
    printf(" Cele %d integrale sunt: \n", n);
    xk = 1.0;
    for (k = 1; k <= n; k++) /* calculam n integrale */
    { xk *= x;
        s = t = xk; /* s - valoarea integralei */
        for (p = 1; p <= k; p++) { /* adunam k termeni */
            t *= -(k - p + 1) / x; /* t - termenul curent */
            s += t;
        }
        s *= exp(x);
        printf(" Integrala I%d%.2lf este %lf \n", k, x, s);
    }
    getch();
}
```

R1_12. Sirurile $\{u_n\}$ și $\{v_n\}$ generate cu relațiile de recurență:

$u_n = (u_{n-1} + v_{n-1})/2$ și $v_n = \sqrt{u_{n-1}v_{n-1}}$ pornind cu $u_0=1/|a|$, $v_0=1/|b|$, unde $a \neq 0$, $b \neq 0$ au o aceeași limită comună, valoarea integrală eliptică:

$$I = \frac{2}{\pi} \int_0^{\pi/2} \frac{dx}{\sqrt{a^2 \cos^2 x + b^2 \sin^2 x}}$$

Să se calculeze această integrală pentru a și b date, ca limită comună a celor două siruri, determinată aproximativ cu precizia eps , în momentul în care distanța între termenii celor două siruri devine inferioară lui eps , adică $|u_n - v_n| < eps$. (Probleme similare: P1_2, P1_3, P1_4, P1_6, P1_7.)

Rezolvare: Termenii curenți ai sirurilor se rețin în două variabile, u și v . Având în vedere că la calculul noii valori a lui v ($v_n = \sqrt{u_{n-1}v_{n-1}}$) folosim valoarea veche a lui u , trebuie să salvăm această valoare înainte de a-l modifica pe u (într-o variabilă auxiliară).

1_12.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <math.h>
#include <conio.h>

void main() {
    double a, b, eps, u, v, aux;
    printf("\n a = ");
    scanf("%lf", &a);
    printf("\n b = ");
    scanf("%lf", &b);
    printf("\n eps = ");
    scanf("%lf", &eps);
    u = 1 / fabs(a);
    v = 1 / fabs(b);
    while (fabs(u - v) > eps) {
        /*salvam vechea valoare a lui u(folosita in calculul lui v):*/
        aux = u;
        u = (u + v) / 2;
        v = sqrt(aux * v);
    }
    printf(" Valoarea integralei este %lf", u);
    getch();
}
```

R1_13. Se dau pe mediul de intrare un număr necunoscut de numere nenule terminate cu o valoare nulă. Să se stabilească dacă acestea:

- formează un sir strict crescător;
- formează un sir crescător;
- formează un sir strict descrescător;
- formează un sir descrescător;
- sunt identice;
- nu sunt ordonate.

Rezolvare: Se numără relațiile de ordine între elementele vecine. Pot apărea următoarele situații:

- avem $n-1$ relații $= \Rightarrow$ sirul este constant
- avem $n-1$ relații $> \Rightarrow$ sirul este strict descrescător
- avem $n+1$ relații $< \Rightarrow$ sirul este strict crescător
- numărul relațiilor $<$ este 0 (în timp ce celelalte sunt nenule) $\Rightarrow$ sirul este descrescător
- numărul relațiilor $>$ este 0 (în timp ce celelalte sunt nenule) $\Rightarrow$ sirul este crescător
- numărul relațiilor $=$ este 0 (în timp ce celelalte sunt nenule) $\Rightarrow$ sirul este neordonat
- numărul relațiilor $>, = \text{ și } <$ sunt toate 0 $\Rightarrow$ sirul este vid sau are 1 element

Elementele din sir sunt citite pe rând. Trebuie reținute numai două elemente succesive, în vederea comparării (prec și crt). Vom folosi trei contoare de relații: mic, egal și mare.

1_13.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
// Tipuri de siruri
#define S_CRESC 6
#define CRESC 5
#define S_DESCRESC 2
#define DESCRESC 3
#define CONST 4
#define NEORDONAT 1

void main (void) {
    int n=0; // numarul de elemente din sir
    int crt; // numarul curent citit
    int prec; // numarul citit anterior
    int mic=0, egal=0, mare=0; // contoare de relatii
    int tip; // tipul surului
    clrscr();
    // Facem citirile primelor date
    printf (" Introduceti primul numar: "); scanf ("%d", &crt);
    if (crt != 0) {
        n++;
        prec = crt;
        printf (" Introduceti al doilea numar: ");
        scanf ("%d", &crt);
        if (crt == 0) {
```

```
            printf ("Sirul are un singur element!\n");
            getch();
            exit (1);
        }
        else
            n++;
    }
    else
        { printf (" Sir vid\n");
        getch();
        exit(1);
    }
    // Sirul are cel putin doua elemente
    while (crt != 0) {
        if(prec < crt)
            mic++;
        else
            if(prec > crt)
                mare++;
            else
                egal++;
        prec = crt;
        printf (" Introduceti urmatorul numar: ");
        scanf ("%d", &crt);
        n++;
    }
    /* decrementam n, pentru ca ultimul element introdus
     (0) nu se ia in considerare: */
    n--;
    if(mic==n-1) tip = S_CRESC;
    if(mare==n-1) tip = S_DESCRESC;
    if(egal==n-1) tip = CONST;
    if(mare==0 && mic && egal) tip = CRESC;
    if(mic==0 && mare && egal) tip = DESCRESC;
    if(mic && mare) tip = NEORDONAT;
    // Afisare rezultate
    switch (tip) {
        case S_CRESC: printf (" Sirul este strict
crescator!\n");
                        break;
        case CRESC: printf (" Sirul este crescator!\n");
                        break;
        case S_DESCRESC: printf (" Sirul este strict
descrescator!\n");
                        break;
        case DESCRESC: printf (" Sirul este descrescator!\n");
                        break;
        case CONST: printf (" Sirul este constant!\n");
                        break;
        case NEORDONAT: printf (" Sirul este neordonat!\n");
                        break;
    }
    getch();
}
```

R1_14. Să se calculeze pentru n dat, f_n termenul de rangul n din sirul lui Fibonacci, cunoscând relația de recurență: $f_p = f_{p-1} + f_{p-2}$ pentru $p > 2$ și $f_0 = 1$, $f_1 = 1$

Rezolvare: Pentru a calcula termenii sirului folosim 3 variabile: una în care reținem termenul calculat la pasul curent (f) și două în care reținem cei doi termeni anteriori (f_1 și f_2). După ce am determinat valoarea termenului curent ($f = f_1 + f_2$) trebuie să actualizeze și valorile termenilor anteriori: $f_2 = f_1$ și $f_1 = f$.

Am fi putut realiza aceste operații și folosind doar două variabile, pentru a face economie, astfel: fie variabilele f și f_1 , în care sunt reținuți ultimii 2 termeni calculați (f_p , respectiv f_{p-1}). Facem atribuirea $f = f + f_1$ și astfel în f avem valoarea termenului următor. Dar în f_1 trebuie să punem acum vechea valoare a lui f , care s-a pierdut. Pentru a o reconstituî calculăm $f_{nou} - f_1$, deoarece: $f_{nou} - f_1 = [f_{vechi} + f_1] - f_1 = f_{vechi}$ (am notat cu f_{nou} și f_{vechi} valorile nouă, respectiv veche pentru f).

1_14.cpp

```
#include <stdio.h>

void main() {
    int n, i, f, f1, f2;
    printf("\n n=");
    scanf ("%d", &n);
    f = f1 = f2 = 1;
    /* in f1 reținem fp-1 și in f2 reținem fp-2 */
    for (i = 2; i <= n; i++) {
        f = f1 + f2;
        f2 = f1;
        f1 = f;
    }
    printf("\n f%d = %d \n", n, f);
}
```

R1_15. Pentru n dat să se calculeze suma: $S = \frac{1}{2} + \frac{1 \cdot 3}{2 \cdot 4} + \dots + \frac{1 \cdot 3 \cdots (2n-1)}{2 \cdot 4 \cdots 2n}$

Rezolvare: Vom folosi două variabile (p_1 și p_2) în care reținem produsul numerelor impare (cel care apare la numărător), și respectiv produsul numerelor pare.

1_15.cpp

```
#include <stdio.h>

void main() {
    int n, i;
    double s, p1, p2;
    printf("\n n=");
    scanf ("%d", &n);
    p1 = 1.0; p2 = 2.0;
    s = p1 / p2;
    for (i = 2; i <= n; i++) {
        p1 *= (2 * n - 1);
        p2 *= (2 * n);
        s += (p1 / p2);
    }
    printf("Valoarea sumei este S%d = %.3lf \n", n, s);
}
```

R1_16. Un număr perfect este un număr egal cu suma divizorilor săi, printre care este considerată valoarea 1 dar nu și numărul.

Să se găsească toate numerele perfecte mai mici sau egale cu un număr dat pe mediul de intrare, și să se afișeze fiecare număr astfel determinat, urmat de suma divizorilor lui. De exemplu numărul 6 are divizorii 1, 2 și 3 este număr perfect deoarece: $6 = 1 + 2 + 3$.

Rezolvare: Se calculează suma divizorilor și se compară cu numărul – dacă sunt egale, numărul este perfect și se afișează. Suma divizorilor se inițializează la 1, deoarece am considerat că 1 este divizor implicit al fiecărui număr.

1_16.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <math.h>

void main (void) {
    int k;
    int suma_div; // suma divizorilor
    int d; // un posibil divizor
    clrscr();
    printf (" Introduceti k: ");
    scanf ("%d", &k);
    // incercam toate numerele pana la k
    for (int x = 1; x <= k; x++) {
        // calculam suma divizorilor lui x
```

```

suma_div = 1;
for (d = 2; d <= x/2; d++)
    if (x % d == 0)
        suma_div += d;
if(suma_div==x) {
    printf ("%d=1", x);
    for (d = 2; d <= x/2; d++)
        if (x % d == 0)
            printf("%d", d);
    printf ("\n");
} //if
} //for
getch();
}

```

R1_17. Să se calculeze prin dezvoltare în serie, cu precizia eps dată, $\sin(x)$:

$$\sin(x) = x - \frac{x^3}{3!} + \frac{x^5}{5!} - \frac{x^7}{7!} + \dots$$

Deoarece seria este rapid convergentă când argumentul este mic, se va face reducerea sa la primul cadran utilizând următoarele relații:

$$\sin(x) = -\sin(-x) \quad \text{dacă } x < 0 \quad (1)$$

$$\sin(x) = \sin(x - 2\pi n) \quad \text{dacă } x > 2\pi n \quad (2)$$

$$\sin(x) = -\sin(x - \pi) \quad \text{dacă } x > \pi \quad (3)$$

$$\sin(x) = \sin(\pi - x) \quad \text{dacă } x > \pi/2 \quad (4)$$

(Probleme similare: P1_5, P1_25.)

Rezolvare: Vom aplica relațiile (1) – (4) pe rând, modificând valoarea lui x pentru a obține o valoare din primul cadran: după ce aplicăm relația (1) x va fi pozitiv, după relația (2) va fi în intervalul $[0, 2\pi]$ etc.; eventualele schimbări de semn care pot apărea în valoarea funcției (dacă se aplică relațiile (1) și (3)) se rețin într-o variabilă numită *semn*: aceasta este inițializată cu 1 și la aplicarea relațiilor (1) sau (3) este înmulțită cu -1 . În fișierul math.h se găsesc definițiile mai multor constante matematice, printre care și n (denumită M_PI), pe care o vom utiliza în program.

17.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <math.h>

void main(void) {
    double x, s, sv, t, eps;
    int k, n, semn;
    printf ("\n x = ");
    scanf ("%lf", &x);
}

```

```

printf ("\n eps = ");
scanf ("%lf", &eps);
/* transformam x pentru a il aduce in primul cadran: */
semn = 1; /* schimbarea de semn in urma transformarilor */
if (x < 0.0) /* sin(-x) = -sin(x) */
{ x = -x;
    semn = -semn;
}
while (x > 2 * M_PI) /* sin(x) = sin(x - 2*PI*n) */
{ x -= 2 * M_PI;
    if (x > M_PI) /* sin(x) = -sin(x - PI) */
{ x -= M_PI;
    semn = -semn;
}
if (x > M_PI/2) /* sin(x) = sin(PI - x) */
{ x = M_PI - x;
    /* calculam sin(x): */
    s = t = x; /* s - valoarea sumei; t - termenul curent */
    k = 1;
    do { sv = s; /* salvam vechea valoare a lui s, pentru a
evalua eroarea */
        k += 2;
        t *= -(x * x / k / (k - 1));
        s += t;
    } while (fabs(sv - s) >= eps);
    printf (" sin(x) = %lf \n", semn * s);
}
}

```

R1_18. Se consideră polinomul: $p_n(x) = a_0 x^n + a_1 x^{n-1} + \dots + a_n$

Să se calculeze valoarea polinomului într-un punct x dat, dacă valorile coeficienților lui x se citesc pe rând, în același variabilă *a*:

- în ordinea descrescătoare a puterilor lui x (adică în ordinea $a_0, a_1, \dots, a_n$)
- în ordinea crescătoare a puterilor lui x , (adică în ordinea $a_n, a_{n-1}, \dots, a_0$)

(Probleme similare: P1_19, P1_20)

Rezolvare:

a) Ne bazăm pe următoarele relații de recurență care se pot scrie pentru polinoamele de grad 0, 1, ..., n (schema lui Horner):

$$p_0(x) = a_0$$

$$p_1(x) = a_0 \cdot x + a_1 = x \cdot p_0(x) + a_1$$

$$p_2(x) = x \cdot (a_0 \cdot x + a_1) + a_2 = x \cdot p_1(x) + a_2$$

...

$$p_n(x) = x \cdot p_{n-1}(x) + a_n$$

Programare în C/C++. Culegere de probleme

Deci, vom folosi o variabilă (p) în care vom reține valoarea calculată până în pasul curent pentru polinom. În fiecare pas i , înmulțim valoarea respectivă cu x și apoi adunăm rezultatul obținut cu a_i . Observăm că este suficientă o singură variabilă a pentru citirea coeficienților (în pasul curent i avem nevoie doar de a_i).

b) Și în acest caz reținem valoarea polinomului într-o variabilă, la care, în pasul i , adunăm $a_{n-i} x^i$ (a_{n-i} este coeficientul citit). x^i va fi păstrat în variabila xi .

1_18.cpp

```
#include <stdio.h>

void main() {
    float a, x;
    float p; // valoarea polinomului
    float xi; // x la puterea i
    int n, i;
    printf("\n n=");
    scanf("%d", &n);
    printf(" x=");
    scanf("%f", &x);

    /* punctul a */
    for (i=0, p=0; i <= n; i++){
        printf("a%d=", i);
        scanf("%f", &a);
        p = p * x + a;
    }
    /* afisam valoarea polinomului: */
    printf("p%.2f=% .2f\n", x, p);
    /* punctul b */
    p=0;
    xi=1; // initial xi = x^0
    for (i=0; i <= n; i++){
        printf("a%d=", n - i);
        scanf("%f", &a);
        p += a * xi;
        xi *= x; // xi ia valoarea x^(i+1)
    }
    printf("p%.2f=% .2f\n", x, p);
}
```

R1_19. Dându-se un număr întreg n , să se afișeze toți factorii primi ai acestuia precum și ordinea lor de multiplicitate. (Probleme similare: P1_21)

Rezolvare: Se împarte repetat numărul n la un posibil divizor d , cât timp se divide cu acesta, crescând corespunzător multiplicitatea divizorului. Când numărul nu se mai divide cu d , se afișează d împreună cu multiplicitatea lui (dacă aceasta a fost nenulă). Algoritmul se termină când numărul n devine 1.

1_19.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>

void main (void) {
    int n;
    int mult=0; // multiplicitatea unui divizor
    int div=2; // un divizor încercat
    clrscr();
    printf (" Introduceti n: "); scanf ("%d", &n);

    while (1) {
        if(n%div==0){
            mult++;
            n/=div;
        }
        else
        { if(mult > 0)
            printf("%d %d\n", div, mult);
            mult = 0;
            if(div==2)
                div = 3;
            else
                div+=2;
            if (n==1)
                break;
        }
    }
    getch();
}
```

R1_20. Printre numerele mai mici sau egale cu un număr n dat pe mediul de intrare să se găsească cel care are cei mai mulți divizori.

Rezolvare: Pentru toate numerele cuprinse între 2 și n se calculează numărul de divizori nebanali și se reține maximul și numărul corespunzător. Dacă două numere au același număr maxim de divizori, se ia primul dintre ele.

1_20.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <math.h>
```

```

void main (void) {
    int n;
    int nd; // numarul de divizori ai unui candidat
    int nd_max = 0; // retine numarul maxim de divizori
    int imax = 0; // retine numarul cu cei mai multi divizori
    // Citire date de intrare
    printf (" Introduceti numarul: "); scanf ("%d", &n);
    // seinceara toti candidati pana la n
    for (int i = 2; i <= n; i++) {
        // calculeaza numarul de divizori ai lui i
        for( int div = 2, nd = 0; div <= n/2; div++)
            if(i % div == 0)
                nd++;
        // actualizeaza numarul maxim de divizori
        if (nd > nd_max) {
            nd_max = nd;
            imax = i;
        }
    }
    printf (" Numarul %d are maximul de divizori, adica %d\n",
imax, nd_max);
    getch();
}

```

R1_21. Se consideră ecuația: $ax^3+bx+c=0$. Fără a o rezolva, să se calculeze: $x_1^n + x_2^n + x_3^n$. Se dau: a, b, c și n

Rezolvare: Înmulțim ecuația cu x^{n-3} : $ax^n + bx^{n-2} + cx^{n-3} = 0$ și înem cont de faptul că aceasta este satisfăcută de cele 3 rădăcini x_1, x_2 și x_3 . Așadar:

$$a(x_1^n + x_2^n + x_3^n) + b(x_1^{n-2} + x_2^{n-2} + x_3^{n-2}) + c(x_1^{n-3} + x_2^{n-3} + x_3^{n-3}) = 0$$

Notând $s_n = x_1^n + x_2^n + x_3^n$, obținem relația de recurență:

$$a.s_n + b.s_{n-2} + c.s_{n-3} = 0, \text{ pentru care trebuie furnizate valorile inițiale:}$$

$$s_0 = x_1^0 + x_2^0 + x_3^0 = 3$$

$$s_1 = x_1^1 + x_2^1 + x_3^1 = 0$$

$$s_2 = x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 = -2b$$

1_21.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>

void main (void) {
    int n;
    double a, b, c, s, s0, s1, s2;
}

```

```

printf (" Introduceti, pe rand, n, apoi a, b si c: ");
scanf("%d%lf%lf%lf", &n, &a, &b, &c);
s0 = 3;
s1 = 0;
s2 = -2*b;
for(int j = 3; j <= n; j++) {
    s = -(b * s1 + c*s0) / a;
    s0 = s1;
    s1 = s2;
    s2 = s;
}
printf("s(%d)=%6.2lf\n", n, s);
getch();
}

```

R1_22. Să se calculeze x^n pentru x (real) și n (întreg) dați, folosind un număr cât mai mic de înmulțiri de numere reale.

Rezolvare: Se observă că x^n poate fi descompus într-un produs de factori în care pot apărea $x, x^2, x^4, x^8, \dots$. Un factor apare în produs dacă în reprezentarea binară a lui n cifra corespunzătoare este 1.

Vom forma deci pe rând cifrele din reprezentarea binară a lui n , începând cu cea mai puțin semnificativă și puterile lui x : $x, x^2, x^4, x^8, \dots$. Puterea se înmulțește la produs dacă cifra corespunzătoare este 1. De exemplu: $x^{13} = x^8 x^4 x^1$ deoarece $13_2 = 1101$.

Cifrele reprezentării binare a lui n se obțin ca resturi ale împărțirii succesive a lui n la 2.

1_22.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <conio.h>

void main (void) {
    int n, c, i, k;
    double x;
    long double rez;
    double px; // puterea lui x
    clrscr();
    printf (" Introduceti x: "); scanf ("%lf", &x);
    printf (" Introduceti n: "); scanf ("%d", &n);
    for (i = 1, px=x, rez=1, k = n; k /= 2) {
        c = k % 2;
        if(c)
            rez *= px;
        px *= px;
    };
    printf (" %lf ^ %d = %Lf\n", x, n, rez);
    getch();
}

```

R1_23. Să se calculeze funcția Bessel de speță I-a $J_n(x)$ știind că există relația de recurență: $J_p(x) = (2p-2)/x J_{p-1}(x) - J_{p-2}(x)$

$$J_0(x) = \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{\left(\frac{x}{2}\right)^{2k}}{(k!)^2} \quad ; \quad J_1(x) = \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \frac{\left(\frac{x}{2}\right)^{2k+1}}{k!(k+1)!}$$

Calculele se fac cu precizia eps (x, n și eps se dau pe mediul de intrare).

Rezolvare:

1_23.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <math.h>

void main()
{ int n, k, p;
  double j; /* valoarea functiei */
  double j0, j1; /* valorile din iteratia curenta */
  double j0v, j1v; /* valorile din iteratia anterioara */
  double x, eps, term;
  printf("\n x = ");
  scanf("%lf", &x);
  printf("\n n = ");
  scanf("%d", &n);
  printf("\n eps = ");
  scanf("%lf", &eps);
  /* putem face validarea datelor de intrare(x!=0, n>=0, eps>0)
   * calculam j0 si j1: */
  term = 1.0; /* termenul curent din suma */
  j0 = 1.0; j1 = x / 2;
  for (k = 1; ; k++) {
    j0v = j0; j1v = j1;
    term *= -(x * x / (4 * k * k));
    j0 += term;
    j1 += term * x / (2 * (k + 1));
    if (fabs(j0 - j0v) < eps && fabs(j1 - j1v) < eps) break;
  }
  /* calculam valoarea functiei: */
  for (p = 2; p <= n; p++) {
    j = ((2 * p - 2) / x) * j1 - j0;
    j0 = j1;
    j1 = j;
  }
  printf("Valoarea functiei Bessel: J%d(%2.1lf) = %lf", n, x, j);
}
```

R1_24. Să se obțină reprezentarea ca fracție zecimală a numărului m/n . Eventuala perioadă se afișează între paranteze.

Rezolvare: Deoarece numerele reale se rețin în memorie în mod aproximativ, cu un număr finit de zecimale, rezultatul pe care îl furnizează calculatorul pentru împărțirea m/n nu ne ajută să determinăm dacă fracția m/n este periodică sau nu. Deci va trebui să simulăm noi împărțirea pentru partea zecimală a fracției dacă dorim să calculăm și perioada; prezentăm mai jos algoritmul folosit, împreună cu un exemplu ($m = 34$, $n = 28$):

- 1) Simplificăm fracția: aflăm cmmdc (m, n) (de exemplu, folosind algoritmul lui Euclid) și împărțim m și n prin această valoare;

Ex: $m = 34, n = 28 \Rightarrow \text{cmmdc}(m, n) = 2$
 $m = 17 (= 34 / 2) \quad n = 14 (= 28 / 2)$

- 2) Calculăm și afișăm partea întreagă a fracției;

Ex: $[17 / 14] = 1 \Rightarrow$ afișăm "1."

- 3) Determinăm lungimea părții neperiodice; aceasta este egală cu maximul dintre multiplicitățile factorilor 2 și 5 din descompunerea numitorului;

Ex: $n = 14 = 2^1 \cdot 7^1 \Rightarrow$ partea neperiodică are lungime 1

- 4) Simulând împărțirea cifră cu cifră, calculăm partea neperiodică:

- o nouă cifră a acesteia se obține prin împărțirea întreagă a restului parțial la numitor
- noul rest parțial este egal cu restul acestei împărțiri, înmulțit cu 10.
Inițial, restul parțial este $(m \% n)10$ (restul împărțirii numărătorului la numitor, înmulțit cu 10);

Ex: Inițial: $\text{Rest\_parțial} = (17 \% 14) * 10 = 30$
Pas 1: $\text{Cifră\_cât} = 30 / 14 = 2 \Rightarrow$ afișăm "2"
 $\text{Rest\_parțial} = (30 \% 14) * 10 = 20$

- 5) Dacă după ce am calculat toate cifrele din partea neperiodică, restul parțial este 0, nu există parte periodică și algoritmul s-a încheiat. Altfel, începem să determinăm și cifrele părții periodice (ne oprim atunci când obținem un rest parțial egal cu primul rest parțial)

Ex: Pas 1: Afișăm "("
Pas 2: $\text{Cifră\_cât} = 20 / 14 = 1 \Rightarrow$ afișăm "1"
 $\text{Rest\_parțial} = (20 \% 14) * 10 = 60$
Pas 3: $\text{Cifră\_cât} = 60 / 14 = 4 \Rightarrow$ afișăm "4"
 $\text{Rest\_parțial} = (60 \% 14) * 10 = 40$
...
Pas n: Afișăm ")"

P1_24.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <assert.h>

void main(){
    int m, n, i, auxm, auxn, r;
    int m2, m5, ncn, rp, rp1;
    printf("\n m = ");
    scanf("%d", &m);
    printf("\n n = ");
    scanf("%d", &n);
    assert(n != 0);
    /* aflam cmmdc(m,n) cu algoritmul lui Euclid: */
    auxm = m;
    auxn = n;
    do
    { r = auxm % auxn;
        auxm = auxn;
        auxn = r;
    } while (r);

    /* simplificam fractia: */
    m = m / auxm;
    n = n / auxm;
    printf("Fractia zecimala este ");
    /* afisam partea intreaga: */
    printf("%d.", m / n);
    if (m % n == 0) /* partea zecimala a fractiei este 0 */
    { printf("0");
        exit(0);
    }
    m = m % n;
    /* calculam numarul de cifre din partea neperiodica: */
    m2 = 0; /* multiplicitate 2 */
    for (auxn = n; auxn % 2 == 0; m2++, auxn /= 2)
        ;
    m5 = 0; /* multiplicitate 5 */
    for (auxn = n; auxn % 5 == 0; m5++, auxn /= 5)
        ;
    ncn = (m2 > m5) ? m2 : m5; /* numar cifre neperioada */
    /* afisam partea neperiodica: */
    rp = 10 * m; /* rp - restul parcial */
    for (i = 1; i <= ncn; i++)
    { printf("%d", rp / n); /* cifra curenta */
        rp = (rp % n) * 10;
    }
    /* afisam partea periodica, daca exista: */
    if (rp) /* exista parte periodica */
    { printf("(");
        rp1 = rp; /* salvam primul rest parcial */
        do
        { printf("%d", rp / n);
            rp = (rp % n) * 10;
        } while (rp != rp1);
        printf(")");
    }
}
```

Probleme propuse

- P1_1. Să se calculeze coeficienții binomiali $C_n^1, C_n^2, \dots, C_n^p$ în care n și p sunt întregi pozitivi dați ($p \leq n$), știind că există următoarea relație de recurență:

$$C_n^k = \frac{(n-k+1)}{k} C_n^{k-1} \text{ pornind cu } C_n^0 = 1.$$

- P1_2. Pentru a, b și n dați ($a, b \in \mathbb{R}, n \in \mathbb{Z}$) să se calculeze x și y astfel ca: $x + iy = (a + ib)^n$, fără a folosi formula lui Moivre.

- P1_3. Sirul $\{x_n\}$ generat cu relația de recurență $x_n = \frac{1}{2} \left(x_{n+1} + \frac{a}{x_{n+1}} \right)$ pornind cu $x_0 = \frac{a}{2}$ este convergent pentru $a > 0$ și are ca limită $\sqrt{a}$. Pentru a oarecare, dat, să se construiască un algoritm care calculează $\sqrt{a}$ ca limită a acestui sir, cu o precizie ϵ dată.

- P1_4. Pentru calculul lui $\lg_2 x$ se generează sirurile $\{a_n\}, \{b_n\}$ și $\{c_n\}$ cu relațiile de recurență:

$$a_n = \begin{cases} a_{n-1}^2 & \text{dacă } a_{n-1}^2 < 2 \\ \frac{a_{n-1}^2}{2} & \text{dacă } a_{n-1}^2 \geq 2 \end{cases} \text{ pornind cu } a_0 = x$$

$$b_n = \frac{b_{n-1}}{2} \text{ pornind cu } b_0 = 1$$

$$c_n = \begin{cases} c_{n-1} & \text{dacă } a_{n-1}^2 < 2 \\ c_{n-1} + b_n & \text{dacă } a_{n-1}^2 \geq 2 \end{cases} \text{ pornind cu } c_0 = 0$$

Se știe că pentru $1 < x < 2$, $\lim c_n = \lg_2 x$.

Dacă $x \notin (1, 2)$ se aduce argumentul în acest interval folosind relațiile:

$$\lg_2 x = -\lg_2 \left(\frac{1}{x} \right) \quad \text{pentru } x < 1 \quad (1)$$

$$\lg_2 x = k + \lg_2 \left(\frac{x}{2^k} \right) \quad \text{pentru } x \geq 2^k \quad (2)$$

P1_5. Dezvoltarea în serie: $e^x = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{x^k}{k!}$ este rapid convergentă pentru x mic.

Pentru x oarecare, acesta se descompune sub forma: $x = i + f$ în care: $i =$ partea întreagă a lui x și $f =$ partea fracționară a lui x . Rezultă $e^x = e^i \cdot e^f$

$$\text{cu: } e^i = \underbrace{e \cdot e \cdots e}_i \text{ pentru } i > 0 \quad e^i = \underbrace{\frac{1}{e} \cdot \frac{1}{e} \cdots \frac{1}{e}}_i \text{ pentru } i < 0$$

Pentru x dat, să se calculeze e^x cu o precizie eps dată.

P1_6. Să se determine valoarea n pentru care: $S = \sum_{k=1}^n \frac{2}{\sqrt{4n^2 - k}}$ satisfacă condiția $|S - \pi/3| < \epsilon$, în care eps este dat. Se știe că: $\lim_{k \rightarrow \infty} S = \frac{\pi}{3}$

P1_7. Fie sirurile $\{a_n\}, \{b_n\}, \{c_n\}$ generate cu relațiile de recurență:

$$a_n = \frac{(b_{n-1} + c_{n-1})}{2}; \quad b_n = \frac{(c_{n-1} + a_{n-1})}{2}; \quad c_n = \frac{(a_{n-1} + b_{n-1})}{2}$$

Se știe că $a_0 = \text{alfa}$, $b_0 = \text{beta}$, $c_0 = \text{gama}$, alfa, beta, gama date. Cunoscând că cele trei siruri sunt convergente și au o limită comună, să se calculeze cu o precizie eps dată această limită.

P1_8. Cunoscând data curentă exprimată prin trei numere întregi reprezentând anul, luna, ziua precum și data nașterii unei persoane exprimată în același mod, să se calculeze vârsta persoanei exprimată în ani, luni și zile. Se consideră în mod simplificator că toate lunile au 30 de zile.

P1_9. Se citesc trei numere reale pozitive ordonate crescător. Să se verifice dacă acestea pot să reprezinte laturile unui triunghi și în caz afirmativ să se stabilească natura triunghiului: isoscel, echilateral, dreptunghic sau oarecare și să se calculeze aria sa.

Indicație: Trei segmente de lungime x, y și z pot forma un triunghi dacă îndeplinesc relațiile: $x + y < z$; $x + z < y$; $y + z < x$.

Se poate verifica dacă un triunghi este dreptunghic folosind teorema lui Pitagora. Aria unui triunghi se calculează cu formula:

$$S = \frac{1}{2} \begin{vmatrix} x_x & x_y & 1 \\ y_x & y_y & 1 \\ z_x & z_y & 1 \end{vmatrix}$$

unde $x = (x_x, x_y)$, $y = (y_x, y_y)$ și $z = (z_x, z_y)$ sunt punctele care definesc vîrfurile triunghiului.

P1_10. Cunoscând data curentă și data nașterii unei persoane, exprimate fiecare sub formă unui triplet (an, lună, zi), să se afle vârsta persoanei în ani împliniți.

P1_11. De pe mediul de intrare se citește un unghi exprimat în grade, minute, secunde. Să se convertească în radiani.

P1_12. Un număr întreg S reprezintă o durată de timp exprimată în secunde. Să se convertească în zile, ore, minute și secunde utilizând în program cât mai puține variabile.

P1_13. Să se scrie algoritmul pentru rezolvarea cu discuție a ecuației de gradul 1: $ax + b = 0$, cu valorile lui a și b citite de pe mediul de intrare.

P1_14. Să se calculeze data revenirii pe pământ a unei rachete, exprimată prin an, lună, zi, oră, minut, secundă, cunoscând momentul lansării exprimat în același mod și durata de zbor exprimată în secunde.

P1_15. Să se calculeze: $S = \sum_{i=1}^n i!$ când se cunoaște n .

P1_16. Să se scrie algoritmul pentru rezolvarea a n ecuații de gradul 2. Se citesc de pe mediul de intrare valoarea lui n și n tripleți (a, b, c) reprezentând coeficienții ecuațiilor. Se recomandă realizarea unui program care să utilizeze cât mai puține variabile.

P1_17. De pe mediul de intrare se citește un număr real b și un sir de valori reale pozitive terminate printr-o valoare negativă (care nu face parte din sir). Să se stabilească elementul din sir cel mai apropiat de b . Se va preciza și poziția acestuia. Termenii sirului vor fi păstrați pe rând în același variabilă a .

P1_18. De pe mediul de intrare se citește o listă de numere întregi pozitive terminate cu un număr negativ ce marchează sfârșitul listei. Să se scrie în dreptul fiecărei valori numărul prim cel mai apropiat mai mic sau egal cu numărul dat.

P1_19. Dându-se un număr întreg n să se afle cifrele reprezentării sale în baza 10 începând cu cifra cea mai semnificativă.

P1_20. Dându-se numărul real a ($0 < a < 1$) să se determine primele n cifre ale reprezentării lui într-o bază b dată.

P1_21. Să se determine toate numerele prime mai mici sau egale cu un număr k dat pe mediul de intrare. Pentru a verifica dacă un număr x este prim se va încerca divizibilitatea lui cu $2, 3, 4, \dots, x$. Numărul este prim dacă nu se divide cu niciunul dintre aceste numere și este neprim dacă are cel puțin un divizor, printre ele.

P1_22. Se dau două numere întregi, primul reprezentând un an și al doilea, numărul de zile scurse din acel an. Să se determine data (luna și ziua).

P1_23. Se dă un întreg n . Să se calculeze și să se afișeze:

- divizorii lui n
- divizorii primi și multiplicitatele lor
- divizorul prim cu multiplicitatea maximă. Dacă există mai mulți divizori cu multiplicitate maximă, se ia cel mai mare dintre ei.

P1_24. Modificați problema R1_17 astfel încât argumentul să fie redus la primul

octant. Se știe că: $\sin(x) = \cos\left(\frac{\pi}{2} - x\right)$ dacă $x \geq \frac{\pi}{4}$, iar seria Taylor pentru

calculul cosinusului este: $\cos(x) = 1 - \frac{x^2}{2!} + \frac{x^4}{4!} - \dots$

Capitolul 2

Functii

Breviar

Definire funcție

```
tip_rezultat nume_functie( tip variabila_1, tip variabila_2,... ) {
    declaratii;
    instructiuni;
}
```

Apelare funcție

```
// apelarea unei funcții care întoarce rezultatul void
nume_functie (listă_parametri_efectivi);
// apelarea unei funcții care întoarce un rezultat
variabila = nume_functie (listă_parametri_efectivi);
```

Probleme rezolvate

- R2_1.** Trei valori reale sunt citite în variabilele a , b , c . Să se facă schimbările necesare astfel încât valorile din a , b , c să apară în ordine crescătoare.

Rezolvare: Vom face interschimbări între numerele date, astfel încât să le aducem în ordinea dorită. Vom avea de făcut maximum trei interschimbări. Parametrii funcției de interschimbare se modifică, motiv pentru care vor fi transmiși prin referință.

2_1.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>

// Interschimbare două variabile
void swap (int &a, int &b) {
    int aux = a;
    a = b;
    b = aux;
}
```

```
void main (void) {
    int a, b, c;
    printf (" Introduceti pe a: "); scanf ("%d", &a);
    printf (" Introduceti pe b: "); scanf ("%d", &b);
    printf (" Introduceti pe c: "); scanf ("%d", &c);
    // Teste pentru modificarea ordinii variabilelor
    if (a > b)
        swap (a, b);
    if (a > c)
        swap (a, c);
    if (b > c)
        swap (b, c);
    // Afisare rezultate
    printf (" Sortat: a = %d \t b = %d \t c = %d.\n", a, b, c);
    getch();
}
```

- R2_2.** De pe mediul de intrare se citesc n valori întregi pozitive. Pentru fiecare element să se indice cel mai mare patrat perfect mai mic sau egal cu el.

Rezolvare: Definim o funcție `int patrat (int)`, care introduce pătratul perfect cel mai mare, mai mic sau egal cu numărul dat.

2_2.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <math.h>

// Calculează cel mai mare patrat perfect mai mic sau egal cu a
int patrat (int a) {
    int i = 0;
    while (i * i <= a)
        i += 1;
    return (i * i > a) ? (i-1)*(i-1) : i*i;
}

void main (void) {
    int n, a;
    clrscr();
    printf (" Introduceti n: "); scanf ("%d", &n);
    // Prelucrare date și afisare rezultate
    for (int i = 0; i < n; i++) {
        printf (" Introduceti elementul %d: ", i + 1);
        scanf ("%d", &a);
        printf (" Patratul perfect mai mic sau egal cu x este:
%d\n",
                patrat(a));
    }
    getch();
}
```

R2_3. Să se verifice dacă un număr întreg citit de pe mediul de intrare este palindrom, adică se citește la fel de la stânga la dreapta și de la dreapta la stânga (numărul este identic cu răsturnatul său). Un astfel de număr este 4517154. Nu se vor folosi tablouri de variabile pentru păstrarea cifrelor numărului.

Rezolvare: Vom face împărțiri repetate ale numărului dat la 10, construind cu ajutorul restului acestor împărțiri numărul invers. Acest algoritm este implementat în funcția `palindrom()`.

2_3.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <math.h>

// Verifica daca n este palindrom
int palindrom (int n) {
    int n_salv = n;           // salvam pe n
    int n_inv = 0;             // numarul rasturnat al lui n
    while (n) {
        n_inv = n_inv * 10 + n % 10;
        n /= 10;
    }
    return (n_salv == n_inv);
}

void main (void) {
    int n;
    printf (" Introduceti numarul: "); scanf ("%d", &n);
    // Afisare rezultate
    if (palindrom(n))
        printf (" Numarul este palindrom\n");
    else
        printf (" Numarul NU este palindrom\n");
    getch();
}
```

R2_4. Se citește un întreg n și n perechi (a, b) de întregi. Să se afișeze acele perechi al căror cmmdc este un număr prim.

Rezolvare:**2_4.cpp**

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>

// calcul cmmdc cu algoritmul lui Euclid
int cmmdc (int a, int b) {
    int r;
    do { r = a % b;
        a = b;
        b = r;
    }
```

```
) while (r);
return a;
}

// stabileste daca n este prim
int prim(int n) {
    int div;
    for (div=2; div*div<=n; (div==2) ? div+=2 : div+=2)
        if(n % div == 0) return 0;
    return 1;
}

void main (void) {
    int n;
    int a, b;
    // Citire date de intrare
    printf ("Introduceti numarul de perechi: ");
    scanf ("%d", &n);
    for(int i=0; i<n; i++) {
        printf (" Introduceti perechea %d: ", i);
        scanf("%d%d", &a,&b);
        if (prim(cmmdc(a, b)))
            printf("cmmdc(%d,%d)=%d\n", a, b, cmmdc(a,b));
    };
    getch();
}
```

R2_5. Se citește un întreg n și n numere naturale. Să se afișeze acele numere care au indicatorul lui Euler o putere a lui 2. Indicatorul lui Euler al unui număr x este numărul de numere naturale mai mici ca x și prime cu el.

Rezolvare:**2_5.cpp**

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>

// calcul cmmdc cu algoritmul lui Euclid recursiv
int cmmdc (int a, int b) {
    if(b==0)
        return a;
    return cmmdc(b, a % b);
}
```

```

// calculeaza indicatorul lui Euler al numarului n
int iEuler(int n) {
    int ind=0, j;
    for(j=2; j<n; j++)
        if(cmmdc(n, j)==1)
            ind++;
    return ind;
}

// stabileste daca n este o putere a lui 2
int putere2(int n){
    while(n % 2 == 0)
        n /= 2;
    return n==1;
}

void main (void) {
    int n;
    int x;
    // Citire date de intrare
    printf (" Introduceti numarul de numere: "); scanf ("%d",
    &n);
    for(int i=0; i < n; i++){
        scanf ("%d", &x);
        if(putere2(iEuler(x)))
            printf("%d\n",x);
    }
    getch();
}

```

R2_6. Să se stabilească codomeniul D al valorilor funcției: $f : [x_1, x_2] \rightarrow D$, $f(x)=ax^2+bx+c$, $a, b, c \in \mathbf{R}$, $a \neq 0$. Se cunosc a, b, c, x_1, x_2 .

Rezolvare: Avem trei cazuri:

a) $x_1, x_2 < -\frac{b}{2a}$ - în acest caz $D = [\min(f(x_1), f(x_2)), \max(f(x_1), f(x_2))]$

b) $x_1 < -\frac{b}{2a} < x_2$ - în acest caz trebuie să vedem dacă $a>0$ sau $a<0$; astfel:

- dacă $a>0$, $D = [f\left(-\frac{b}{2a}\right), \max(f(x_1), f(x_2))]$

- dacă $a<0$, $D = [\min(f(x_1), f(x_2)), f\left(-\frac{b}{2a}\right)]$

c) $x_1, x_2 > -\frac{b}{2a}$ - în acest caz $D=[\min(f(x_1), f(x_2)), \max(f(x_1), f(x_2))]$

Vom folosi o funcție care calculează $f(x)$, precum și două funcții care întorc minimul și maximul dintre două numere date ca parametri.

```

2_6.cpp
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>

// Calculeaza valoarea functiei intr-un punct
double f(double a, double b, double c, double x) {
    return a*x*x+b*x+c;
}

// Calculeaza minimul a doua numere
double min (double a, double b) {
    return (a>b)?b:a;
}

// Calculeaza maximul a doua numere
double max (double a, double b) {
    return (a>b)?a:b;
}

void main (void) {
    double a,b,c,x1,x2;
    clrscr();
    a = 0;
    while (!a) {
        printf (" Introduceti a (diferit de 0): ");
        scanf ("%lf", &a);
    }
    printf (" Introduceti b: ");
    scanf ("%lf", &b);
    printf (" Introduceti c: ");
    scanf ("%lf", &c);
    printf (" Introduceti x1: ");
    scanf ("%lf", &x1);
    printf (" Introduceti x2: ");
    scanf ("%lf", &x2);
    // Daca ambele radacini sunt mai mari sau mai mici
    // decat -b/2a avem f(x1) si f(x2) extremitati
    if ( ((x1 < -b/(2*a)) && (x2 < -b/(2*a))) || \
        ((x1 > -b/(2*a)) && (x2 > -b/(2*a))) )
        printf (" Domeniul de valori este [%lf,%lf] .", \
            min (f(a,b,c,x1), f(a,b,c,x2)), \
            max (f(a,b,c,x1), f(a,b,c,x2)));
    else
        { if (a > 0) {
            // Altfel, f(-b/2a) este minimul functiei
            printf (" Domeniul de valori este [%lf,%lf] .", \
                f(a,b,c,-b/(2*a)), max (f(a,b,c,x1),
                f(a,b,c,x2)));
        }
        else

```

```

    // Aici, f(-b/2a) este maximul functiei
    printf (" Domeniul de valori este [%lf,%lf] .",
           min (f(a,b,c,x1), f(a,b,c,x2)), f(a,b,c,-
b/(2*a)));
}
getch();
}

```

R2_7. Să se rezolve ecuațiile $f_1(x) = x^3 + px + q = 0$ și $f_2(x) = rx^2 + sx + t = 0$, cu precizia eps dată, știind că are fiecare o rădăcină într-un intervalul $[a, b]$ precizat. Se va utiliza metoda înjumătățirii intervalului (metoda bisectiei).

Rezolvare: Se împarte intervalul $[a, b]$ în două părți egale. Fie m mijlocul intervalului. Dacă la capetele intervalului $[a, m]$ funcția are semne contrare soluția se va căuta în acest interval, altfel se va considera intervalul $[m, b]$. Se consideră determinată soluția dacă mărimea intervalului a devenit inferioară lui eps sau valoarea $|f(m)| < \text{eps}$.

Vom folosi două funcții, una care aplică propriu-zis acest algoritm (bisectie) și una care calculază valoarea funcției $f()$ într-un punct x .

Funcția bisectie() are 3 parametri: capetele intervalului inițial a și b și precizia eps . Ea poate localiza rădăcina unei singure funcții și anume, $f(x)$.

Dacă se dorește ca funcția de localizare a unei rădăcini să fie aplicabilă oricărei funcții aceasta trebuie dată în lista de parametri (al patrulea parametru), ca pointer la funcție, precizând tipurile parametrilor funcției și $f()$ tipul rezultatului întors de funcție. Dată fiind diversitatea formelor pe care le poate avea funcția $f()$ – polinom, ecuație transcendentă etc., vom considera această funcție cu un singur parametru x de tip float, cu valoare de tip float, adică float $f(\text{float})$, parametrul apărând în funcția bisectie() sub forma float (*f)(float). Funcția bisectie va fi apelată de două ori, cu ultimul parametru f_1 , respectiv f_2 .

Pentru a simplifica transmiterea parametrilor funcțiilor $f_1() - p$ și q și $f_2() - r$, s , t într-o funcție main() și funcțiile respective, vom utiliza variabile globale.

2_7.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <math.h>

float p, q; //variabile globale comunicate functiei f1
float r, s, t; //variabile globale comunicate functiei f2

// Calculeaza valoarea functiei f1 intr-un punct x
float f1 (float x) {
    return x*x*x + p*x + q;
}

```

```

// Calculeaza valoarea functiei f2 intr-un punct x
float f2 (float x) {
    return r*x*x + s*x + t;
}

// Aplica metoda bisectiei pentru o functie data ca parametru
// si intoarce radacina aproximativa x.
double bisectie(float a, float b, float eps,
float (*f)(float)) {
    float x, y;
    // Trebuie sa verificam daca nu cumva radacina
    // este chiar mijlocul intervalului de intrare,
    // pentru ca in acest caz nu se mai intra in ciclul
    while (int passed = 0;
    while ((b - a > eps) && (fabs( f((a+b)/2) ) > eps) ) {
        x = (a+b)/2;
        y = f(x);
        if (f(a) * y < 0)
            b = x;
        else
            a = x;
        passed = 1;
    }
    return (passed)?x:(a+b)/2;
}

void main (void) {
    float a, b; // Limitele intervalului de separare a
    radacinii
    float eps; // Precizia calculului
    clrscr();
    printf (" Introduceti precizia: ");
    scanf ("%f", &eps);
    printf (" Introduceti parametrii functiei f1: p si q: ");
    scanf ("%f%f", &p, &q);
    printf (" Introduceti parametrii functiei f2: r,s si t: ");
    scanf ("%f%f%f", &r, &s, &t);
    printf (" Capetele intervalului pentru functia f1: ");
    scanf ("%f%f", &a, &b);
    printf (" Radacina este: %f\n", bisectie(a, b, eps, f1));
    printf (" Capetele intervalului pentru functia f2: ");
    scanf ("%f%f", &a, &b);
    printf (" Radacina este: %f\n", bisectie(a, b, eps, f2));
    getch();
}

```

R2_8. De pe mediul de intrare se citesc cifrele reprezentării unui număr întreg în baza 16, urmate de caracterul H (cifrele hexazecimale sunt 0,...,9, A, B, C, D, E, F). Să se calculeze și să se afișeze reprezentarea numărului în baza 10.

Rezolvare: Un număr care are k cifre $n_0 n_1 \dots n_{k-1}$ în baza 16 se scrie în baza 10 ca fiind:

$$16^0 n_{k-1} + 16^1 n_{k-2} + \dots + 16^{k-2} n_1 + 16^{k-1} n_0.$$

Vom lua în considerare și faptul că utilizatorul poate introduce atât 'a' cât și 'A' pentru a reprezenta pe 10 în baza 16, atât 'b' cât și 'B' pentru 11, etc.

Funcția `strlen()` folosită în program întoarce lungimea unui sir de caractere pe care îl primește ca parametru.

2_8.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <string.h>
#include <math.h>

// Scrie reprezentarea în baza 10 a lui n
int convert (char *n) {
    int result = 0;
    for (int i = strlen(n) - 1; i >= 0; i--) {
        if (n[i] >= 'a')
            result += (n[i] - 'a' + 10) * pow(16, strlen(n) - i - 1);
        else
            if (n[i] >= 'A')
                result += (n[i] - 'A' + 10) * pow(16, strlen(n) - i - 1);
            else
                if (n[i] >= '0')
                    result += (n[i] - '0') * pow(16, strlen(n) - i - 1);
    }
    return result;
}

void main (void) {
    char n[10];
    clrscr();
    printf (" Introduceti numarul: "); scanf ("%s", n);
    printf (" Numarul in baza 10 este: %d", convert(n));
    getch();
}
```

R2_9. Numerele naturale pot fi clasificate în: deficiente, perfecte sau abundente, după cum suma divizorilor este mai mică, egală sau mai mare decât valoarea numărului. Astfel: $n = 12$ este abundant deoarece are suma divizorilor $sd = 1 + 2 + 3 + 4 + 6 = 16 > 12$, $n = 6$ este perfect: $sd = 1 + 2 + 3 = 6$, iar $n = 14$ este deficient deoarece $sd = 1 + 2 + 7 < 14$.

- Definiți o funcție având ca parametru un număr întreg n , funcție care întoarce ca rezultat -1, 0 sau 1 după cum numărul este deficient, perfect sau abundant.
- Scrieți o funcție `main()` care citește două valori întregi x și y și clasifică toate numerele naturale cuprinse între x și y în numere deficiente, perfecte sau abundente.

2_9.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <alloc.h>
#define DEFICIENT -1
#define PERFECT 0
#define ABUNDENT 1

/* calculul sumei divizorilor unui numar: */
int suma_divizori(unsigned int n) {
    int i, s = 1;
    for (i = 2; i <= n/2; i++)
        if (n % i == 0) s += i;
    return s;
}
/* functie care întoarce tipul numarului (DEFICIENT / PERFECT / ABUNDENT): */
int tip_numar(unsigned int n) {
    int s = suma_divizori(n);
    if (s < n) return DEFICIENT;
    if (s > n) return ABUNDENT;
    return PERFECT;
}

void main(void) {
    int x, y;
    int i;

    /* citirea și validarea datelor de intrare: */
    do {
        printf(" x = ");
        scanf ("%d", &x);
        printf(" y = ");
        scanf ("%d", &y);
    } while (x > y);
    for (i = x; i <= y; i++) {
        if (tip_numar(i) == DEFICIENT)
            printf (" %d este deficient\n", i);
        if (tip_numar(i) == PERFECT)
            printf (" %d este perfect\n", i);
        if (tip_numar(i) == ABUNDENT)
            printf (" %d este abundant\n", i);
    }
}
```

```

scanf("%d", &x);
printf(" y = ");
scanf("%d", &y);
if (x <= 0 || y <= 0 || x > y)
    printf(" Trebuie ca 0 < x <= y \n");
} while (x <= 0 || y <= 0 || x > y);

for (i = x; i <= y; i++) {
    switch (tip_numar(i)) {
        case DEFICIENT:
            printf("%d este DEFICIENT\n", i);
            break;
        case PERFECT:
            printf("%d este PERFECT\n", i);
            break;
        case ABUNDENT:
            printf("%d este ABUNDENT\n", i);
    }
    getch();
}

```

R2_10. Dându-se numărul întreg a să se determine primele n cifre ale reprezentării lui într-o bază b dată.

Rezolvare:

Vom avea în vedere resturile repetate ale împărțirii lui a la b , până când cîtul este 0. Spre exemplu, dacă vrem să convertim pe $28_{(10)}$ în baza 2 avem:

$$\begin{aligned}
28 \% 2 &= 0, \quad 28 / 2 = 14 \\
14 \% 2 &= 0, \quad 14 / 2 = 7 \\
7 \% 2 &= 1, \quad 7 / 2 = 3 \\
3 \% 2 &= 1, \quad 3 / 2 = 1 \\
1 \% 2 &= 1, \quad 1 / 2 = 0.
\end{aligned}$$

Reprezentarea în baza b este dată de citirea resturilor în ordine inversă (din acest motiv funcția de calcul trebuie să fie recursivă). Pentru exemplul dat, reprezentarea în baza 2 este 11100.

2_10.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <math.h>

// Scrie reprezentarea in baza b a lui n

```

```

void convert (int n, int b) {
    if (n / b > 0)
        convert (n / b, b);
    if (b < 10)
        printf ("%d", n % b);
    else
        if (n % b > 10)
            printf ("%c", (n % b) - 10 + 'a');
        else printf ("%d", n % b);
}

void main (void) {
    int n, b;
    clrscr();
    printf (" Introduceti numarul: "); scanf ("%d", &n);
    printf (" Introduceti baza: "); scanf ("%d", &b);
    printf (" Numarul in baza %d este: ", b);
    convert(n,b);
    getch();
}

```

R2_11. Scrieți un program C care conține următoarele funcții:

- Funcție care calculează cmmdc a două numere naturale.
- Funcție care simplifică o fracție rațională prin cmmdc al numărătorului și numitorului. Funcția are doi parametri pointeri la numărătorul și numitorul fracției și nu întoarce nici un rezultat.
- Funcție care adună două fracții raționale, obținând tot o fracție rațională. Funcția are 6 parametri: 4 întregi reprezentând cele două fracții care se adună și doi pointeri către numărătorul și numitorul fracției raționale rezultat.

Funcția main():

- Citește un întreg n și n fracții raționale, pe care le simplifică
- Calculează suma p/q a celor n fracții și afișează numerele p și q .

Rezolvare: Vom aduna fracțiile, pe măsură ce le citim, la suma deja obținută (pentru a nu fi nevoie să le memorăm pe toate). La sfîrșit simplificăm și fracția p/q (care reprezintă suma lor).

Funcția assert folosită în program testează dacă o expresie primită ca parametru este adevărată și în caz contrar încheie execuția programului.

2_11.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <assert.h>
/*
 * cel mai mare divizor comun al numerelor a si b

```

```


        * (calculat cu algoritmul lui Euclid):
        */
int cmmdc(int a, int b) {
    if(b==0)
        return a;
    return cmmdc(b, a % b);
}
/* simplificarea fractiei a / b : */
void simplifica(int &a, int &b) {
    int d;
    d = cmmdc(a, b);
    a /= d;
    b /= d;
}
/*
 * adunarea a doua fractii:
 * as / bs <- a1 / b1 + a2 / b2
 */
void aduna(int a1, int b1, int a2, int b2, int &as, int &bs)
{
    simplifica(a1, b1);
    simplifica(a2, b2);
    as = a1 * b2 + a2 * b1;
    bs = b1 * b2;
    simplifica(as, bs);
}
void main() {
    int n;          // numarul de fractii
    int a, b;        // numitorul si numitorul fractiei citite
    int p, q;        // numitorul si numitorul rezultatului
    printf("\n Numarul de fractii = ");
    scanf("%d", &n);
    p = 0; q = 1;
    for (int i = 1; i <= n; i++) {
        printf("Numitor%d = ", i);
        scanf("%d", &a);
        printf("Numitor%d = ", i);
        scanf("%d", &b);
        assert(b != 0);
        simplifica(a, b);
        aduna(a, b, p, q, p, q);
    }
    simplifica(&p, &q);
    printf ("Rezultatul este : %d / %d", p, q);
    getch();
}


```

R2_12. Să se scrie în C:

- a) O funcție pentru calculul valorii funcției $f(x)$:

$$f(x) = \begin{cases} -x & \text{pentru } x \leq -1 \\ \sqrt{1-x^2} & \text{pentru } -1 < x < 1 \\ x & \text{pentru } x \geq 1 \end{cases}$$

- b) O funcție pentru calculul integralei definite prin metoda trapezelor, Cu n pași egali, pe intervalul $[a, b]$, după formula

$$\frac{h}{2} \left(f(a) + f(b) + 2 \sum_{i=1}^{n-1} f(a + ih) \right) \text{ unde } h = \frac{b-a}{n}.$$

- c) Un program care calculează integrala funcției definite la punctul a), folosind funcția b), pe un interval dat $[p, q]$, cu precizia epsilon (se repetă calculul integralei pentru $n = 10, 20, \dots$ pași, până când diferența dintre două integrale succesive devine mai mică decât epsilon).

Rezolvare: Vom implementa direct formulele date în funcțiile f și int_f .

```

2_12.cpp
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <math.h>
double f(double x) {
    if (x <= -1)
        return -x;
    if (x >= 1)
        return x;
    else return sqrt(1 - x*x);
}

double int_f (double a, double b, int n, double (*f)(double))
{
    double h = (b - a) / (double)n;
    double result = f(a) + f(b);
    for (int i = 1; i <= n-1; i++)
        result += (2*f(a+(double)i*h));
    return result*(h/2);
}

```

```

void main (void) {
    double x;
    int n;
    double a, b, eps;
    double int_f_1, int_f_2;
    printf (" Introduceti x: ");
    scanf ("%lf", &x);
    printf (" Limita inferioara a intervalului de integrare:
");
    scanf ("%lf", &a);
    printf (" Limita superioara a intervalului de integrare:
");
    scanf ("%lf", &b);
    printf (" Precizia de integrare: ");
    scanf ("%lf", &eps);
    // Calculam f(x) si afisam rezultatul
    printf (" f(%lf) = %lf\n", x, f(x));
    // Calculam integrala si afisam rezultatul
    int_f_1 = int_f(a, b, 10, &f);
    int_f_2 = int_f(a, b, 20, &f);
    n = 20;
    while ( fabs(int_f_2 - int_f_1) > eps ) {
        int_f_1 = int_f_2;
        n += 10;
        int_f_2 = int_f(a, b, n, &f);
    }
    printf (" Integrala din f pe [%lf,%lf] este: %lf\n", a, b,
           int_f_2);
    getch();
}

```

R2_13. Utilizând o funcție pentru calculul celui mai mare divizor comun a două numere, să se calculeze c.m.m.d.c. a n elemente întregi ale unei liste date.

Rezolvare: Vom apela repetat funcția astfel:

$$\begin{aligned} \text{cmmdc}(n_1, n_2, \dots, n_n) &= \text{cmmdc}(\text{cmmdc}(n_1, n_2, \dots, n_{n-1}), n_n) \\ \text{cmmdc}(n_1, n_2, \dots, n_{n-1}) &= \text{cmmdc}(\text{cmmdc}(n_1, n_2, \dots, n_{n-2}), n_{n-1}) \text{ etc.} \end{aligned}$$

2_13.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <conio.h>
// Calculeaza cmmdc-ul a doua numere
int cmmdc (int a, int b) {
    if (a > b) return cmmdc (a-b, b);
    if (a < b) return cmmdc (a, b-a);
    return a;
}
void main (void) {

```

```

int lista[30], n;
int result; // Cmmdc-ul celor n numere
// Citire date de intrare
printf (" Introduceti n: "); scanf ("%d", &n);
for (int i = 0; i < n; i++) {
    printf (" Numarul %d: ", i+1);
    scanf ("%d", &lista[i]);
}
// Calculul cmmdc-ului si afisarea rezultatului
result = cmmdc (lista[0], lista[1]);
for (i = 2; i < n; i++)
    result = cmmdc (result, lista[i]);
printf (" Cmmdc-ul tuturor numerelor este: %d\n", result);
getch();
}

```

R2_14. Pentru fiecare element al unei liste de numere întregi date, să se afișeze numărul prim cel mai apropiat de el ca valoare. Dacă două numere prime sunt la distanță egală de un element din listă se vor afișa ambele numere prime.

Rezolvare: Vom folosi o funcție care verifică dacă un număr este prim. Ne vom deplasa, pe rând, cu câte un număr la stânga și la dreapta pe axa numerelor naturale până ce găsim numărul căutat. Astfel, dacă numărul este 27, vom testa pe 28 și 26, apoi pe 29 și 25, oprindu-ne când am găsit un număr prim (aici 29).

2_14.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <conio.h>

// Verifica daca un numar este prim
int prim (int k) {
    for (int i = 2; i < k/2; i++)
        if (k % i == 0) return 0;
    return 1;
}

void main (void) {
    int lista[30], n;
    // Pentru calculul numarului prim cel mai apropiat
    int index;
    // Citire date de intrare
    printf (" Introduceti n: "); scanf ("%d", &n);

```

```

for (int i = 0; i < n; i++) {
    printf (" Numarul %d: ", i+1);
    scanf ("%d", &lista[i]);
}

// Calculul numarului prim cel mai apropiat
for (i = 0; i < n; i++) {
    printf (" Cel mai aproape de %d : ", lista[i]);
    index = 0;
    while (!prim(lista[i] - index) && !prim(lista[i] +
index)) {
        index += 1;
        if (prim(lista[i] + index))
            printf ("%d ", lista[i] + index);
        if (prim(lista[i] - index))
            printf ("%d ", lista[i] - index);
    }
    // Trebuie sa afisam chiar numarul, daca el este prim
    if (!index)
        printf ("%d", lista[i]);
    printf ("\n");
}
getch();
}

```

Probleme propuse

P2_1. O pereche de numere naturale a și b se numesc numere prietene, dacă suma divizorilor unuia dintre numere este egală cu celălalt număr (și invers). De exemplu 220 și 284 sunt numere prietene deoarece:

$$sd(220) = 1 + 2 + 4 + 5 + 10 + 11 + 20 + 22 + 44 + 55 + 110 = 284$$

$$sd(284) = 1 + 2 + 4 + 71 + 142 = 220$$

- a) Scrieți o funcție având ca parametru un număr natural, care întoarce suma divizorilor numărului.
- b) Scrieți o funcție având ca parametri două numere naturale, care întoarce 1 sau 0, după cum cele două numere sunt sau nu prietene.
- c) Scrieți o funcție `main()`, care în intervalul x, y dat găsește toate perechile de numere prietene și le afișează.

P2_2. Se consideră funcția $f(x) = \ln(1 + x^2)$. Să se scrie un program care tabeliază funcția pe n intervale, fiecare interval fiind precizat prin capetele $a[i]$ și $b[i]$ și pasul de afișare $h[i]$.

P2_3. Să se scrie toate descompunerile unui număr par ca o sumă de două numere prime. Se va utiliza o funcție care stabilește dacă un număr este sau nu prim.

P2_4. Se citesc mai multe numere pozitive, terminate printr-o valoare negativă. Dintre acestea să se afișeze acele care sunt egale cu suma cuburilor cifrelor lor. De exemplu: $153 = 1^3 + 5^3 + 3^3$. Numerele astfel găsite se afișează câte 5 pe o linie. Se va defini o funcție pentru calculul sumei cuburilor cifrelor unui număr dat ca parametru.

P2_5. De la tastatură se citesc mai multe valori întregi și pozitive, terminate printr-o valoare negativă. După fiecare valoare citită se va afișa aceasta, urmată de cubul cel mai apropiat, între ele afișându-se un număr de caractere ^{10} egal cu diferența dintre ele. Afișarea se va face ordonat (adică începând cu valoarea cea mai mică). Se va defini și utiliza o funcție care calculează cubul cel mai apropiat de un număr dat ca parametru.

Exemplu:

25

25***27

14

8*****14

64

6464

-4

P2_6. Se citește de la tastatură un număr întreg și pozitiv n . Să se scrie un program care determină numărul cuprins între 2 și n are suma divizorilor nebanali maximă (1 și n nu sunt considerați divizori). Se va defini o funcție care calculează suma divizorilor unui număr natural dat ca parametru. Dacă există mai multe asemenea numere se va afișa numai primul dintre ele.

Exemplu:

100

96 are suma divizorilor 155

P2_7. De la tastatură se introduc: un număr întreg pozitiv p și mai multe numere de asemenei întregi și pozitive, terminate printr-o valoare negativă. Să se scrie un program care, după fiecare număr introdus îl mai afișează o dată, dacă acesta are exact p divizori nebanali. Se va defini o funcție care calculează numărul de divizori nebanali a unui număr dat ca parametru. La sfârșit se va afișa câte asemenea numere s-au găsit.

Exemplu:

4

6

12

12 are 4 divizori

25

16

20

20 are 4 divizori

-1

S-au gasit 2 numere avand cate 4 divizori nebanali

P2_8. De la tastatură se introduc mai multe numere întregi și pozitive, terminate printr-o valoare negativă. După fiecare număr introdus, se va verifica dacă este termen din sirul lui Fibonacci, afișându-se în caz afirmativ poziția pe care o ocupă în sirul Fibonacci. La sfârșit se va afișa numărul de numere Fibonacci găsite. Se va defini o funcție care verifică dacă un număr aparține sirului Fibonacci, funcție care întoarce poziția numărului în sir sau -1, dacă nu aparține sirului.

- P2_9.**
- Definiți o funcție având ca parametri doi întregi (an și lună), care întoarce ca rezultat ultima zi din lună.
  - Definiți o funcție cu 3 parametri: an, luna, zi, care întoarce rezultatul 1/0, după cum data este corectă sau nu.
  - Scrieți o funcție main() care:
    - citește o dată
    - stabilește dacă este corectă sau nu
    - în caz că este corectă, calculează câtă zi din an reprezintă acea dată.

Capitolul 3

Tablouri unidimensionale (vectori) și pointeri

Breviar

vector alocat static	tip nume[dimensiune];
declarare pointer	tip *nume;
vector alocat dinamic in C	
	tip *var_pointer=(tip*) malloc(dimensiune);
	tip *var_pointer=(tip*) calloc(dimensiune, unitate);
eliberare memorie dinamica in C	free var_pointer;
vector alocat dinamic in C++	tip *var_pointer=new tip[dimensiune];
eliberare memorie dinamică în C++	delete [] var_pointer;

Probleme rezolvate

R3_1. Dându-se un număr întreg n să se afișeze reprezentarea sa cu cifre romane impunând regula ca o cifră să nu poată fi urmată de o alta cu valoare strict mai mare decât ea. Numărul 99 se va reprezenta în aceste condiții ca LXXXVIII și nu ca XCIX.

Rezolvare: Vom folosi un vector cifrom pentru valorile fiecărui simbol cu cifre romane. Ideea este de a scădea din n valoarea cifrom[i], cu i maxim astfel încât diferența să fie pozitivă. Algoritmul se termină când diferența este 0.

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <string.h>
```

```

const char letters[] = {"MDCLXVI"};
const int cifrom[] = {1000, 500, 100, 50, 10, 5, 1};

// Scrie reprezentarea cu cifre romane a lui n
void convert (int n) {
    for (int i = 0; i < strlen(letters) && n; i++)
        while (n >= cifrom[i]) {
            printf ("%c", letters[i]);
            n -= cifrom[i];
        }
}

void main (void) {
    int n;
    printf (" Introduceti numarul: "); scanf ("%d", &n);
    printf (" Numarul cu cifre romane este: ");
    convert(n);
    getch();
}

```

R3_2. Să se scrie algoritmul pentru "casierul automat" care citește de pe mediul de intrare suma (întreagă) datorată de un client și calculează "restul" pe care acesta îl primește în număr minim de bancnote și monezi de 100000, 50000, 10000, 5000, 1000, 500, 100, 50, 25, 10, 5, 3 și 1 leu considerând că suma plătită este cel mai mic multiplu de 100000 mai mare decât suma datorată.

Rezolvare: Vom folosi o funcție care întoarce cel mai mic multiplu de 100000 mai mare decât suma datorată (pentru a afla suma plătită). Plata se va face "iterativ": se vor da cât mai multe bancnote de 100000 posibile, apoi cât mai multe bancnote de 50000 posibile, apoi de 10000, etc. până se epuizează suma datorată.

3_2.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <math.h>

// Calculeaza cel mai mic multiplu de 100000
// al sumei date ca parametru
long multiplu (long suma) {
    if (suma % 100000 == 0)
        return suma;
    return ((suma / 100000) + 1) * 100000;
}

```

```

void main (void) {
    long suma;
    int i;
    // Valorile monezilor
    const long valori[13] = {100000, 50000, 10000, 5000, 1000,
    500, 100, 50, 25, 10, 5, 3, 1};
    // Cantitatile din fiecare moneda
    int cantitati[13];
    // Cel mai mic multiplu de 100000 al sumei de plata
    long platit;
    // Restul de plata
    long rest;
    clrscr();
    printf (" Introduceti suma de plata: ");
    scanf ("%ld", &suma);
    // Prelucrarea datelor
    platit = multiplu (suma);
    rest = platit - suma;
    printf (" Restul de plata este: %ld\n", rest);
    // Resetam cantitatatile din fiecare bancnota
    for (i = 0; i < 13; i++)
        cantitati[i] = 0;
    // Calculam cantitatatile din fiecare bancnota
    for (i = 0; (i < 13) && (rest > 0); i++) {
        cantitati[i] = rest / valori[i];
        rest %= valori[i];
    }
    for (i = 0; i < 13; i++)
        if (cantitati[i])
            printf (" Avem %d bancnote de valoare %ld\n",
                    cantitati[i], valori[i]);
    getch();
}

```

R3_3. Scrieți un program C care conține:

- O funcție care scade două polinoame date prin grad și tabloul coeficienților.
Un polinom de gradul n are forma: $P_n(x) = a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n$.
- Lista de parametri conține gradele și tablourile coeficienților celor două polinoame care se scad și ca rezultate gradul și tabloul coeficienților polinomului diferență. Funcția nu întoarce nici un rezultat.
- O funcție care normalizează un polinom dat prin grad și tabloul coeficienților (modifică gradul, astfel încât coeficientul puterii celei mai mari să fie nenul).
- O funcție main(), în care se citesc două polinoame, date fiecare prin grad și tabloul coeficienților, se scad, se normalizează polinomul diferență și se afișează.

Rezolvare: Diferența dintre două polinoame p_1 și p_2 se calculează astfel:

- gradul polinomului diferență este maximul dintre gradele celor două polinoame
- coeficienții se determină scăzând coeficienții lui p_2 din cei ai lui p_1 (dar trebuie să ținem cont și de faptul că polinoamele pot avea grade diferite)

3_3.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>

/* diferența a două polinoame:
 * p1, p2 - coeficeintii polinoamelor;
 * pd - coeficientii polinomului diferență
 * n1, n2, nd - gradele polinoamelor
 */
void diferența_pol(float p1[], int n1, float p2[], int n2,
float pd[], int& nd){
    int i, j;
    if (n1 > n2) { // descazutul are gradul mai mare
        nd = n1;
        /* copiem primii coeficienti ai descazutului în polinomul
diferenta: */
        for (i = n1; i > n2; i--)
            pd[i] = p1[i];
    }
    else // scazatorul are gradul mai mare sau gradele sunt
egale
    {
        nd = n2;
        for (i = n2; i > n1; i--)
            pd[i] = -p2[i];
    }
    for (j = i; j >= 0; j--)
        pd[j] = p1[j] - p2[j];
}

/* normalizarea unui polinom: */
void normalizeaza(float p[], int& grad) {
    for (; p[grad] == 0 && grad >= 0; grad--)
        ;
}

void main(void) {
    int n1, n2, nd;
    int i;
    float p1[100], p2[100], pd[100];
    printf("Gradul primului polinom = ");
    scanf("%d", &n1);
```

```
printf("Introduceti coeficientii pentru primul
polinom:\n");
for (i = n1; i >= 0; i--) {
    printf("a%d = ", i);
    scanf("%f", &p1[i]);
}
printf("Gradul celui de-al doilea polinom = ");
scanf("%d", &n2);
printf("Coeficientii pentru al doilea polinom:\n");
for (i = n2; i >= 0; i--) {
    printf("a%d = ", i);
    scanf("%f", &p2[i]);
}
diferenta_pol(p1, n1, p2, n2, pd, nd);
normalizeaza(pd, nd);
printf("Polinomul diferență este: \n");
if (nd < 0)
    printf ("Polinomul nul");
else
    for (i = nd; i >= 0; i--)
        printf(" a%d = %6.2f ", i, pd[i]);
getch();
}
```

R3_4. Să se rezolve ecuația $P(x) = 0$, prin metoda tangentei, pornind cu un $x^{(0)}$ dat, și calculând $x^{(k+1)} = x^{(k)} - \frac{P(x^{(k)})}{P'(x^{(k)})}$ cu o precizie dată eps , care se atinge când $|x^{(k+1)} - x^{(k)}| < \text{eps}$.

Rezolvare: Metoda tangentei (denumită și metoda Raphson – Newton) presupune cunoașterea unei aproximării inițiale (notată în enunț cu $x^{(0)}$) pentru rădăcina ecuației. Pornind de la această valoare inițială se calculează, cu formula dată, alte aproximării $x^{(1)}, x^{(2)}, \dots$ care ar trebui să fie din ce în ce mai apropiate de rădăcina exactă (acest lucru poate să nu se întâmple dacă valoarea lui $P'(x)$ este foarte apropiată de 0 sau dacă aproximarea inițială nu era suficient de bună). Ne vom opri din calculul valorilor $x^{(k)}$ când diferența dintre două valori consecutive devine mai mică decât precizia. Se poate pune și condiția de a nu depăși un anumit număr de iterații, pentru cazul în care, din motivele arătate mai sus, metoda nu conduce la o aproximare bună pentru rădăcină și apare riscul unui ciclu infinit.

În program avem nevoie de o funcție care să calculeze valoarea unui polinom într-un punct și, de asemenea, de o funcție care să deriveze un polinom. Determinarea aproximărilor succeseive se va face într-un ciclu în cadrul căruia reținem atât valoarea calculată la pasul curent (x_{crt}), cât și pe cea de la pasul anterior (x_{prec}) (deoarece este conținută în condiția de ieșire).

3_4.cpp

```
#include <iostream.h>
#include <iomanip.h>
#include <math.h>
#include <conio.h>
/*
 * calculul valorii unui polinom:
 * p - coeficientii polinomului; n - gradul polinomului
 * x - punctul in care se calculeaza
 */
float val_polinom(float p[], int n, float x) {
    int i;
    float val;
    val = p[n];
    for (i = n - 1; i >= 0; i--)
        val = val * x + p[i];
    return val;
}
/*
 * derivarea unui polinom:
 * p, n - coeficientii si gradul polinomului
 * pd, nd - coeficientii si gradul polinomului derivat
 */
void deriveaza_polinom(float p[], int n, float pd[], int& nd)
{
    int i;
    if (n == 0) {
        nd = 0;
        pd[0] = 0;
    }
    else
    { nd = n - 1;
        for (i = nd; i >= 0; i--)
            pd[i] = (i + 1) * p[i+1];
    }
}

void main(void) {
    float p[20], pd[20]; //coeficientii polinomului initial si
    //derivat
    float eps; // precizia
    float x_crt; // aproximata curenta
    float x_prec; // aproximata din pasul anterior
}
```

```
int n, nd; // gradul polinomului initial, respectiv derivat
char c;
cout << "Gradul polinomului (>=1) = ";
cin >> n;
cout << " Introduceti coeficientii polinomului:" << endl;
for (int i = n; i >= 0; i--) {
    cout << "a" << i << " = ";
    cin >> p[i];
}
cout << " Precizia = ";
cin >> eps;
cout << " Valoarea de pornire = ";
cin >> x_crt;
deriveaza_polinom(p, n, pd, nd);
cout << "Aproximatiile succesive pentru radacini:" << endl;
do {
    x_prec = x_crt;
    // noua aproximatie pentru radacina:
    x_crt = x_prec - val_polinom(p, n, x_prec) /
        val_polinom(pd, nd, x_prec);
    cout << setprecision(5) << x_crt << endl;
} while (fabs(x_crt - x_prec) >= eps);
cout << "Aproximata finala este " << setprecision(5) <<
x_crt
    << endl;
getch();
}
```

R3_5. Un număr de bare ($N \leq 100$) sunt date prin lungimile lor. Se dă de asemenea P categorii de lungimi (sau standarde) între care trebuie să se încadreze lungimile pieselor ($P \leq 10$).

O categorie de lungimi este precizată prin 2 limite: una minimă și cealaltă maximă. Presupunem că aceste categorii de lungimi formează intervale disjuncte.

- O piesă i se încadrează în categoria de lungimi j dacă:
 $LMIN[j] \leq L[i] \leq LMAX[j]$.
Să se calculeze și să se afișeze:
  - numărul de piese din fiecare clasă
  - dimensiunea medie a pieselor din fiecare clasă de lungimi
  - numărul de rebuturi și lungimile barelor rebutate.

Rezolvare:

3_5.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>

#define MAX_N 100
#define MAX_P 10

int main(void) {
    int n,p;
    float bare[MAX_N],lmin[MAX_P],lmax[MAX_P]; //date de intrare
    int categ[MAX_N]; // categoria in care intra fiecare bara
    // vom initializa acest vector cu -1
    int nr_piese[MAX_P]; // numarul de piese din fiecare clasa
    // lungimea totala a pieselor din fiecare clasa
    // (aceasta va fi folosita pentru determinarea mediei)
    float lungime[MAX_P];
    int rebuturi; // numarul de rebuturi
    int i,j;
    //citire
    printf("n="); scanf("%d",&n);
    for (i=0;i<n;i++) {
        printf("Lungimea barei %d:",i);
        scanf("%f",&bare[i]);
        categ[i]=-1; // nu cunoastem din ce categorie face parte
    }
    printf("p="); scanf("%d",&p);
    for (i=0;i<p;i++) {
        printf("LMin[%d]=",i); scanf("%f",&lmin[i]);
        printf("LMax[%d]=",i); scanf("%f",&lmax[i]);
        nr_piese[i]=0;
        lungime[i]=0;
    }
    // calculam vectorii categ, nr_piese si lungime
    rebuturi=n; //initial toate piesele sunt rebuturi
    for (i=0;i<n;i++)
        for (j=0;j<p;j++)
            if (bare[i]>=lmin[j] && bare[i]<=lmax[j]) {
                categ[i]=j;
                nr_piese[j]++;
                lungime[j]+=bare[i];
                rebuturi--;
                break;
            }
}
```

```
// afisez numarul de piese din fiecare clasa si dimensiunea
for (i=0;i<p;i++) {
    float medie=lungime[i]/nr_piese[i];
    printf("In categoria %d exista %d piese; dimensiunea
    medie este %.2f\n", i, nr_piese[i], medie);
}
// afisez numarul si lungimea pieselor rebutate
printf("Rebuturi: %d\n",rebuturi);
for (i=0;i<n;i++)
    if (categ[i]==-1)
        printf("Rebut: %f \n",bare[i]);
getch();
return 0;
}
```

R3_6. Doi vectori x și y au n , respectiv m elemente reale distincte ($m, n \leq 10$). Să se creeze un nou vector z cu conținând elementele celor doi vectori. Elementele comune din cei doi vectori apar în z o singură dată (reuniunea elementelor mulțimilor reprezentate de cei doi vectori).

Rezolvare: Mulțimea reuniune conține atât elementele mulțimii x cât și elementele mulțimii y , dar o singură dată. De aceea trebuie să fim atenți să nu introducem elemente dupăcat în vectorul z .

Algoritmul este următorul:

- 1) Se introduc în vectorul z toate elementele vectorului x (acestea sunt conținute în reuniune și sunt distincte din ipotezele problemei).
- 2) Se parcurg pe rând toate elementele vectorului y și se verifică dacă apar în vectorul x . În caz negativ sunt introduse în vectorul z .

3_6.cpp

```
#include <stdio.h>

// Citeste un vector de elemente reale de la tastatura
// Argumente: *v - pointer la adresa vectorului
//             *n - pointer la adresa variabilei ce retine
//                   numarul de elemente al sirului
void citeste_vector(float *v, int *n) {
    int i;
    printf("Numarul de elemente:");
    scanf("%d",n);
    for (i=0;i<*n;i++) {
        printf("Elementul %d:",i);
        scanf("%f",&v[i]);
    }
}
```

```

// Realizeaza reuniune multimilor reprezentate de vectorii x
// si y.
// n si m reprezinta numarul de elemente al vectorilor.
// Se creaza vectorul z ce va avea k elemente.
void reuniune(float *x, int n, float *y, int m, float *z, int
*k) {
    int i,j;elemente;
    int gasit;
    elemente=0;
    // adaug elementele vectorului x in vectorul z
    for (i=0;i<n;i++)
        z[elemente++]=x[i];
    // adaug si elementele vectorului y
    for (i=0;i<m;i++) {
        gasit=0;
        for (j=0;j<n;j++) //verific daca y[i] este in
vectorul x
            if (x[j]==y[i]) {
                gasit=1;
                break;
            }
        if (!gasit) // in caz negativ este adaugat in
vectorul z
            z[elemente++]=y[i];
    }
    *k=elemente;
}

// Afiseaza pe ecran elementele vectorului z.
void afisare(float *z, int k) {
    int i=0;
    printf("Z=[ ");
    for (i=0;i<k;i++)
        printf("%.2f ",z[i]);
    printf("]\n");
}

int main(void) {
    float x[10]; int n;
    float y[10]; int m;
    float z[20]; int k; // poate avea maxim 20 de elemente !
    citeste_vector(x,&n); // Citire vector x
    citeste_vector(y,&m); // Citire vector y
    reuniune(x,n,y,m,z,&k);
    afisare(z,k);
    return 0;
}

```

R3_7. Se citesc n ($n \leq 100$) coordonate reale x, y ale unor puncte în plan și se creează cu acestea două tablouri x și y .

- Să se afișeze toate tripletele de puncte coliniare.
- Să se afișeze punctele i, j, k pentru care aria triunghiului determinat de aceste puncte este maximă.

$$\text{Rezolvare: Aria determinată de punctele } i, j, k \text{ este: } S = \frac{1}{2} \begin{vmatrix} x_i & y_i & 1 \\ x_j & y_j & 1 \\ x_k & y_k & 1 \end{vmatrix}$$

Dacă punctele sunt coliniare, atunci $S = 0$.

3.7.cpp

```

#include <stdio.h>

#define MAX_N 100 // numarul maxim de puncte
// calculeaza aria unui triunghi determinat de punctele
// (x1,y1) (x2,y2) (x3,y3)
float arie(float x1, float y1, float x2, float y2, float x3,
float y3) {
    return (x1*y2+x2*y3+x3*y1-x3*y2-y3*x1-y1*x2)/2;
}

int main(void) {
    int n;
    float x[MAX_N],y[MAX_N];
    int i,j,k;
    float arie_max=-1,a; // Aria maxima este initial -1
    printf("n=");scanf("%d",&n); // Citire n
    // Citire coordonate puncte
    for (i=0;i<n;i++) {
        printf("x[%d]=",i);
        scanf("%f",&x[i]);
        printf("y[%d]=",i);
        scanf("%f",&y[i]);
    }
    // Se determina punctele coliniare
    printf("Tripletele de puncte coliniare:\n");
    for (i=0;i<n;i++)
        for (j=i+1;j<n;j++)
            for (k=j+1;k<n;k++) {
                a=arie(x[i],y[i],x[j],y[j],x[k],y[k]);
                if (a==0) // arie=0 -> punctele sunt coliniare
                    printf("(%.2f,%.2f) (%.2f,%.2f) (%.2f,%.2f)\n",
x[i],y[i],x[j],y[j],x[k],y[k]);
                else if (arie_max<a) // Determin aria maxima
                    arie_max=a;
            }
}

```

```

// Se determină triunghiurile de arie maxima
printf("Triunghiurile de arie maxima:\n");
for (i=0;i<n;i++)
    for (j=i+1;j<n;j++)
        for (k=j+1;k<n;k++) {
            a=arie(x[i],y[i],x[j],y[j],x[k],y[k]);
            if (a==arie_max)
                printf("%.2f %.2f (%.2f,%d) (%.2f,%d)\n",
                       x[i],y[i],x[j],y[j],x[k],y[k]);
        }
    return 0;
}

```

R3_8. Scrieți un program C care conține:

- O funcție care stabilește dacă o valoare întreagă y se află sau nu printre cele n componente întregi ale unui vector x . Funcția are ca parametri pe y , n și x și întoarce rezultatul 1 dacă y se află în x și 0 în caz contrar.
- O funcție care citește de la tastatură o secvență de întregi terminată prin -1 (care nu aparține secvenței) și crează cu aceste valori un vector. Funcția întoarce ca rezultat numărul de componente al vectorului.
- O funcție care șterge dintr-un vector x cu n componente, valoarea din poziția p și compactază vectorul, actualizându-i și lungimea.
- O funcție main() care citește doi vectori a și b și crează vectorul diferență $a - b$ în locul vectorului a , folosind funcțiile definite mai sus.

Rezolvare: Pentru eliminarea elementului de pe poziția p dintr-un vector, mutăm elementul al $p+1$ -lea în locul lui, elementul al $p+2$ -lea în locul celui de-al $p+1$ -lea și aşa mai departe, până la ultimul element. Este importantă ordinea în care facem aceste mutări (încercați să vă gândiți ce s-ar întâmpla dacă am începe de la sfârșitul vectorului, parcurgându-l în sens invers, în loc să începem cu poziția p).

Diferența dintre doi vectori a și b se determină astfel: căutăm în b fiecare element al lui a și dacă îl găsim, îl eliminăm din a . La sfârșit, în locul vectorului a vom avea vectorul diferență.

3_8.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#define NMAX 30 // nr. maxim de elemente dn vectori

```

```

/* citire de numere de la tastatura si memorarea lor intr-un vector: */
int creeaza_vector(int vect[]) {
    int x; // elementul curent citit de la tastatura
    int n; // nr. de elemente care se vor citi
    n = 0;
    printf("Introduceti elementele tabloului(-1 la sfarsit):\n");
    do
    { printf("Element nou : ");
        scanf("%d", &x);
        if (x != -1)
            vect[n++] = x;
    } while (x != -1);
    return n;
}

/* cautarea elementului y in vectorul (de n elemente) x: */
int cauta(int y, int n, int x[]) {
    int i;
    for (i = 0; i < n; i++)
        if (x[i] == y) return 1;
    return 0;
}

/* eliminarea elementului de pe pozitia p din vectorul x: */
/* (se reactualizeaza lungimea n a vectorului) */
void elimina(int p, int x[], int& n) {
    int j;
    for (j = p; j < n - 1; j++)
        x[j] = x[j + 1];
    n--;
}

void main() {
    int a[NMAX], b[NMAX];
    int na, nb; // lungimile vectorilor a si b
    int i;
    printf ("***** Creare vector a: *****\n");
    na = creeaza_vector(a);
    printf ("***** Creare vector b: *****\n");
    nb = creeaza_vector(b);
    i = 0;
    /* cautam in b fiecare element din a; daca il gasim, il eliminam din a: */
    while (i < na)
        if (cauta(a[i], nb, b)) elimina(i, a, na);
        else i++;
    if (na == 0) printf ("Vector vid\n");
    else
        for (i = 0; i < na; i++)
            printf("%d ", a[i]);
    getch();
}

```

R3_9. Să se scrie un program C care conține:

- O funcție care determină poziția elementului minim dintr-un vector x , având n elemente, începând căutarea dintr-o poziție dată i . Parametrii funcției sunt: x , n , i , iar funcția întoarce poziția elementului minim situat între $x[i]$ și $x[n]$.
- O funcție având ca parametri un tablou x și doi întregi p și q , care interschimbă $x[p]$ și $x[q]$.
- O funcție $main()$ care citește un întreg n și un vector a cu n componente și îl ordonează crescător (*sortare prin metoda selecției*), folosind funcțiile de mai sus. În acest scop se folosește proprietatea că în vectorul ordonat ($x[0], x[1], \dots, x[n-1]$) orice subvector ($x[i], \dots, x[n-1]$) are elementul din vârf $x[i]$ minim, pentru $i = 0, \dots, n-2$. Dacă se constată că poziția m a elementului minim diferă de i , atunci se interschimbă $x[i]$ cu $x[m]$.

Rezolvare:**3_9.cpp**

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>

/* gasirea minimului dintre elementele x[i], x[i+1], ..., x[n-1]: */
int gaseste_min (float x[], int n, int i) {
    float min;
    int k;
    int poz_min; /* pozitia pe care se afla elementul minim */
    min = x[i]; poz_min = i;
    for (k = i + 1; k < n ; k++)
        if (min > x[k]) {
            min = x[k];
            poz_min = k;
        }
    return poz_min;
}

/* interschimbarea elementelor x[p] si x[q]: */
void interschimba (float x[], int p, int q) {
    float aux;
    aux = x[p];
    x[p] = x[q];
    x[q] = aux;
}
```

```
void main(void) {
    float a[20];
    int n, i;
    int poz;
    printf("Numărul de elemente din vector = ");
    scanf("%d", &n);
    printf("Introduceti elementele vectorului:\n");
    for (i = 0; i < n; i++) {
        printf("a[%d] = ", i);
        scanf("%f", &a[i]);
    }
    for (i = 0; i < n - 1; i++) {
        poz = gaseste_min(a, n, i);
        interschimba(a, i, poz);
    }
    printf("Vectorul sortat:\n");
    for (i = 0; i < n; i++)
        printf("% 6.2f ", a[i]);
    getch();
}
```

- R3_10.** Să se ordoneze crescător un vector ce conține n numere întregi ($n \leq 100$) utilizând metoda contorizării inversărilor (denumită și *metoda bulelor*). Atât n cât și numerele vor fi citite de la tastură.

Rezolvare:**3_10.cpp**

```
#include <stdio.h>
#define MAX_N 100 // numarul maxim de elemente ale vectorului

void swap(int i, int j, int* x){
    int temp = x[i];
    x[i]=x[j];
    x[j]=temp;
}

// Sortare vector folosind METODA BULELOR
void bule(int n, int* v){
    int sortat, i;
    do { sortat=1; // initial, vectorul este presupus sortat
        for (i=0; i < n-1; i++)
            if (v[i] > v[i+1]) { // daca gasesc o inversiune
                swap(i, i+1, v); // interschimb elementele
                sortat=0; // marchez inversiunea
            }
        } while (!sortat); // daca nu am gasit nici o inversiune
                           // vectorul este sortat
    }
```

```

int main(void) {
    int n, i;
    int v[MAX_N];
    printf("n="); scanf("%d",&n); // citire n
    // citire elemente vector
    for (i=0; i<n; i++) {
        printf("v[%d]=",i);
        scanf("%d",&v[i]);
    }
    bule(n, v);
    // Afisare
    printf("Vectorul sortat: [ ");
    for (i=0; i<n; i++)
        printf("%d ",v[i]);
    printf("]\n");
    return 0;
}

```

R3_11. De pe mediu de intrare se citesc mai multe numere reale pozitive terminate cu o valoare negativă. Să se introducă aceste valori într-un tablou v pe măsura citirii lor, astfel încât tabloul să fie ordonat crescător. Tabloul va fi afișat pe ecran la terminarea programului.

- Exemplu:*
- Se citesc numerele: 7, 5.2, 3.4, 1, 0, 9.2, -1
  - Se afișază: 0, 1, 3.4, 5.2, 7, 9.2

Rezolvare:

Se creează o funcție care adaugă un element într-un vector astfel încât vectorul să rămână sortat. Funcția va executa următorii pași:

- 1) Determină poziția unde va fi introdus elementul nou.
- 2) Deplasează la dreapta vectorul cu o poziție, începând cu poziția determinată anterior.
- 3) Copiază elementul în poziția determinată la pasul 1).

3_11.cpp

```

#include <stdio.h>

#define MAX_N 100

// Adauga un element in vectorul v, astfel incat acesta sa
// ramana sortat.
// n - numarul de elemente al vectorului inainte de adaugare
// element - elementul ce trebuie adaugat

```

```

void adauga(float *v, int *n, float element) {
    int i=0,j;
    // gasesc locul unde trebuie inserat
    while (v[i]<element && i<*n)
        i++;
    // deplasez vectorul la dreapta cu o pozitie,
    // incepand cu pozitia i
    for (j=*n;j>i;j--)
        v[j]=v[j-1];
    // copiez elementul in pozitia corecta
    v[i]=element;
    (*n)++; // numarul de elemente al vectorului este
    incrementat
}

void main(void) {
    int n=0,i;
    float v[MAX_N],element;
    // citesc elementele de la tastatura
    while (1) {
        printf("Introduceti un element: ", i);
        scanf("%f", &element);
        if (element < 0) break;
        adauga(v, &n, element);
    }
    // afisez vectorul sortat
    printf("Vectorul sortat: ");
    for (i=0;i<n;i++)
        printf("%.2f ",v[i]);
    printf("\n");
}

```

R3_12. Se consideră un vector x cu n componente, ordonat strict crescător, și o valoare y . Să se insereze această valoare în vectorul x astfel încât el să rămână ordonat strict crescător. Se va face o căutare rapidă a lui y în sir (căutare binară). Sirul rezultat se va tipări cu câte 5 elemente pe linie.

Rezolvare: În general, căutarea binară a unui valori y într-un vector ordonat x cu n elemente se face astfel: comparăm y cu al $\frac{n}{2}$ -lea element al lui x ; dacă acest element este egal cu y , căutarea s-a terminat; dacă este mai mare decât y , înseamnă că y trebuie căutat printre elementele din prima jumătate a lui x ; altfel, elementul este mai mic decât y și vom căuta printre elementele din ultima jumătate a lui x (printr-un procedeu asemănător). Definim astfel o funcție recursivă de căutare binară, care întoarce: o valoare pozitivă, reprezentând poziția în x a valorii găsite y (caz în care nu trebuie făcută inserare), sau o valoare negativă, dacă valoarea căutată nu a fost găsită. Înlăturând semnul – obținem poziția unde trebuie făcută inserarea.

3_12.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#define MAX_N 100

// cautare binara recursiva a valorii y in vectorul x
// intoarce pozitia (pozitiva) in care gaseste pe y in x
// sau o valoare negativa indicand pozitia unde trebuie
inserata
// valoarea
int CB(int i, int j, double y, double *x) {
    if(i > j) return -i;
    int m = (i+j)/2;
    if(y == x[m]) return m;
    if(y < x[m])
        return CB(i, m-1, y, x);
    else
        return CB(m+1, j, y, x);
}

// insereaza un element in vectorul x, astfel incat acesta sa
// ramana sortat.
// n - numarul de elemente al vectorului inainte de inserare
// y - elementul ce trebuie adaugat
int insert(int n, double y, double *x) {
    int i = CB(0, n-1, y, x);
    if(i < 0){
        i=-i;
        // deplasare la dreapta cu o pozitie, incepand din i
        for (int j=n; j>i; j--)
            x[j]=x[j-1];
        // copiez elementul in pozitia corecta
        x[i]=y;
        return (n+1); // creste numarul de elemente
    }
    return n; // altfel, ramane acelasi numar de
elemente
}

void main(void) {
    int n=1,i;
    double x[MAX_N], y;
    // citesc elementele de la tastatura
    while (1) {
        printf("Introduceti un element: ");scanf("%lf", &y);
        if (y < 0) {
            if (n == 1)
                n = 0;
            break;
        }
        n = insert(n, y, x);
    }
}

```

```

// Afisez vectorul sortat
printf("Vectorul sortat: ");
// vectorul a fost deplasat la dreapta cu o unitate
for (i = 1; i < n; i++) {
    if ((i-1) % 5 == 0)
        printf("\n");
    printf("\t%.2lf", x[i]);
}
printf("\n");
getch();
}

```

R3_13. Să se ordeneze crescător un vector x cu n componente utilizând *sortarea prin inserție*. Vectorul se consideră partionat în două zone:

- zonă ordonată formată inițial din primul element
- zonă neordonată formată din restul elementelor

Se extrage în mod repetat primul element din zona neordonată și se inserează în zona ordonată astfel încât relația de ordine să se păstreze. Sirul inițial și cel obținut prin ordonare vor fi afișate cu câte 10 elemente pe linie.

Rezolvare:

3_13.cpp

```

#include <iostream.h>
#include <conio.h>

void insertie(int n, int* v){
    for(int k=1; k < n; k++){
        int temp = v[k];
        int j = k;
        while(j > 0 && temp <=v[j-1]){
            v[j] = v[j-1];
            j--;
        }
        v[j] = temp;
    }
}

// Functie pentru afisarea unui vector
void print_vec (int *v, int n) {
    for (int j=0; j<n; j++){
        if(j%10==0)
            cout << endl;
        cout << " " << v[j];
    }
    cout << endl;
}

```

```

void main(void){
    int n, j;
    cout << "n = ";
    cin >> n;
    int* v = new int[n];

    cout << "Introduceti elementele vectorului:" << endl;
    for(j=0; j<n; j++) {
        cout << " Elementul " << j << ": ";
        cin >> v[j];
    }
    print_vec (v, n);
    insertie(n, v);
    print_vec (v, n);
    getch();
}

```

R3_14. Să se sorteze un vector folosind algoritmul lui Shell (*Shell Sort*). În acest scop se sortează mai întâi elementele subșirurilor situate la distanța d . Se reduce apoi d și se repetă sortarea până când $d = 1$. Intervalele d se generează, de exemplu, cu relația $d = 3d + 1$. De exemplu, dacă $n = 1000$, se pornește cu $d = 364$ și se reduce cu $d = \frac{d-1}{3}$.

Rezolvare:

```

3_14.cpp
...
void Shell(int n, int* v){
    int d=1;
    while(d <= n/3)
        d = 3 * d + 1;
    int i, j, temp;
    while(d > 0){
        for(i=d; i < n; i++){
            temp = v[i];
            j = i;
            while(j>d-1 && v[j-d]>=temp){
                v[j] = v[j-d];
                j-=d;
            };
            v[j] = temp;
        };
        d = (d - 1) / 3;
    }
}
...

```

R3_15. Dându-se o valoare x și un tablou a cu n elemente, să se separe acest tablou în două partii astfel încât elementele din prima parte să fie mai mici sau egale cu x , iar cele din a doua parte strict mai mari decât x .

Rezolvare:

```

3_15.cpp
//Interschimba elementele de pe pozitiile s si d din vectorul a.
void swap (int s, int d, int *a){
    int aux = a[s];
    a[s] = a[d];
    a[d] = aux;
}

//Realizeaza partitionarea.
int partitie(int n, int* a, int x){
    int s, d;
    while(1){
        s = -1; d = n;
        while(a[++s] < x && s <= d);
        while(d > 0 && a[--d] > x);
        if(s == d)
            break;
        else
            swap(s, d, a);
    }
    swap(s, d, a);
    return s;
}

```

R3_16. Să se sorteze un vector folosind algoritmul sortării rapide (*Quicksort*).

Rezolvare: Vom alege mai întâi un element din vector drept pivot (putem lua primul sau ultimul element, sau elementul median, ca în cazul de față, sau un element aleator etc.). Sirul de sortat este separat în două partii: partea stîngă – cu elemente mai mici decât pivotul, și dreapta – cu elemente mai mari sau egale cu pivotul. În acest moment, pivotul se află pe poziția în care ar trebui să fie în vectorul sortat și mai rămâne să ordonăm partiiile din stînga și dreapta lui, aplicând același algoritm.

Procesul de partitioare continuă (recursiv), până când partiiile ajung de lungime 1. Funcția de partitioare este ușor modificată față de problema R3_15, pentru a permite partitioarea unei porțiuni de tablou. Funcția întoarce poziția primului element din partitia dreaptă. Pentru a realiza sortarea unui vector, se va apela funcția QuickSort.

3_16.cpp

```

...
void QS(int, int, int*);
int partitie(int, int, int, int*);
void swap (int s, int d, int *a) {
    int aux = a[s];
    a[s] = a[d];
    a[d] = aux;
}

void QuickSort(int n, int* a){
    QS(0, n-1, a);
}

void QS(int s, int d, int* a){
    if(s >= d) return;
    int x = a[(s+d)/2];
    int m = partitie(s, d, x, a);
    QS(s, m-1, a);
    QS(m+1, d, a);
}

int partitie(int s, int d, int x, int* a){
    int st, dr;
    while(1){
        st = s-1; dr = d + 1;
        while(a[++st] < x && st <= dr);
        while(dr > 0 && a[--dr] > x);
        if(st == dr)
            break;
        else
            swap(st, dr, a);
    }
    swap(st, dr, a);
    return st;
}

```

R3_17. Se dau două şiruri x și y ordonate strict crescător, având M și respectiv N elemente. Să se construiască un şir z ordonat strict crescător conținând elementele şirurilor x și y o singură dată. ("interclasare de şiruri").

Rezolvare:

3_17.cpp

```

...
void interclas(int m, int* x, int n, int* y, int& p, int* z){
    int ix=0, iy=0;
    p=0;
    while(ix < m && iy < n)
        if(x[ix] < y[iy])
            z[p++] = x[ix++];

```

```

        else
            if (x[ix] > y[iy])
                z[p++] = y[iy++];
            else {
                z[p++] = y[iy++];
                ix++;
            }
        while(ix < m)
            z[p++] = x[ix++];
        while(iy < n)
            z[p++] = y[iy++];
    }
    ...

```

R3_18. Să se sorteze un vector prin metoda interclasării (*mergesort*).

Rezolvare: Vectorul este împărțit în două părți cât mai egale. Se sortează acestea și apoi cele două jumătăți se interclasează.

Sortarea celor două jumătăți se face în mod recursiv, în sensul că ele sunt împărțite la rândul lor în jumătăți, până când mărimea partițiilor devine 1.

Funcția de interclasare scrisă în R3_16 se modifică, în sensul că cele două tablouri de interclasat sunt plasate unul în continuarea celuilalt, iar sirul interclasat creat este plasat peste sirurile din care provine.

În funcția de interclasare se alocă un tablou local în care se comasează sirurile de interclasat, care apoi este copiat peste acestea. Funcția are ca parametri pozițiile de început din cele două partiții, poziția de sfârșit a partiției din dreapta și tabloul cu elemente de sortat.

3_18.cpp

```

void merge(int, int, int, int*);
void MS(int, int, int*);
void MergeSort(int n, int* a){
    MS(0, n-1, a);
}
// Functia care se apeleaza recursiv.
void MS(int s, int d, int* a){
    if(s < d) {
        int m = (s+d)/2;
        MS(s, m, a);
        MS(m+1, d, a);
        merge(s, m+1, d, a);
    }
}

```

```

// Functia de interclasare.
// a - vectorul in care se afla partitiile de interclasat
// stars, stard, stopd - limitele partitilor in cadrul lui a
void merge(int stars, int stard, int stopd, int* a){
    int is=stars, id=stard, stops=stard+1, n=stopd-stars+1;
    int it=0;
    int* temp = new int[n]; //alocare de memorie
    pentru tabloul temp
        while(is <= stops && id <= stopd) //interclasare partitii
            in temp
                if(a[is] < a[id])
                    temp[it++]= a[is++];
                else
                    temp[it++]= a[id++];
            while(is <= stops)
                temp[it++]= a[is++];
            while(id <= stopd)
                temp[it++]= a[id++];
            for(int i=0; i < n; i++) //copiere peste
                tablourile initiale
                    a[stars+i] = temp[i];
            delete [] temp; //eliberarea memoriei
            alocate
        }

// Functie pentru afisarea unui vector
void print_vec (int *v, int n){
    for (int j=0; j<n; j++){
        if(j%5==0)
            cout << endl;
        cout << "\t" << v[j];
    }
    cout << endl;
}
void main(void){
    int n, j;
    cout << "n = ";
    cin >> n;
    int* v = new int[n];

    cout << "Introduceti elementele vectorului v1:" << endl;
    for(j=0; j<n; j++) {
        cout << " Elementul " << j << ":" ;
        cin >> v[j];
    }
    print_vec (v, n);
    MergeSort(n, v);
    print_vec (v, n);
    getch();
}

```

R3_19. Dându-se trei numere întregi reprezentând data unei zile (an, lună, zi), să se stabilească a câta zi din an este aceasta.

Rezolvare: Definim doi vectori ce conțin numărul de zile din fiecare lună și numele fiecărei luni (de fapt, vom defini trei vectori, deoarece numărul de zile din luna februarie este diferit în anii normali și cei bisecți). Nu rămâne decât să facem o simplă adunare.

3_19.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <math.h>

void main (void) {
    // Numarul de zile din fiecare luna (an normal si bisect)
    const int zile[] = {31, 28, 31, 30, 31, 30, 31, 31,
                        30, 31};
    const int zile_b[] = {31, 29, 31, 30, 31, 30, 31, 31,
                        30, 31};

    // Numele fiecărei luni
    const char nz[12][15] = {" Ianuarie ", " Februarie ",
                            " Martie ", " Aprilie ", " Mai ",
                            " Iunie ", " Iulie ", " August ",
                            " Septembrie ", " Octombrie ",
                            " Noiembrie ", " Decembrie "};

    int an, luna, zi;
    int nr_zilei = 0;
    int index; // Indexul lunii curente
    // Citim datele de intrare
    printf (" Introduceti anul: "); scanf ("%d", &an);
    printf (" Introduceti luna: "); scanf ("%d", &luna);
    printf (" Introduceti ziua: "); scanf ("%d", &zi);
    // Testam daca anul este bisect
    if ((an % 4 == 0) && ((an % 100 != 0) || (an % 400 == 0)))
    {
        // Adaugam lunile anterioare
        for (index = 0; index < luna-1; index++)
            nr_zilei += zile_b[index];
        // Adaugam numarul zilei din luna curenta
        nr_zilei += zi;
    }
    else
    {
        // Adaugam lunile anterioare
        for (index = 0; index < luna-1; index++)
            nr_zilei += zile[index];
        // Adaugam numarul zilei din luna curenta
        nr_zilei += zi;
    }
    // Afisare rezultate
    printf (" Ati introdus ziua de %d %s, a %d-a zi din %d\n",
            zi, nz[luna-1], nr_zilei, an);
    getch();
}

```

R3_20. *N* copii identificați prin numerele 1, 2, ..., *N* joacă următorul joc: se aşază în cerc în ordinea 1, 2, ..., *N* și începând de la copilul *k* numără de la 1 la *p* eliminând din cerc pe cel care a fost numărat cu *p*; numărătoarea începe de la următorul eliminându-se al 2-lea s.a.m.d.
Folosindu-se identificarea inițială să se stabilească ordinea de ieșire a copiilor din joc.
Exemplu: $n = 5$, $p = 2$, $k = 1$. Ordinea de eliminare este: 3, 5, 2, 1, 4.

Rezolvare: Pentru a ști ce copii au fost eliminați se creează vectorul copii cu următoarea semnificație:

- Dacă $\text{copii}[k] = 1$, atunci copilul *k* este în cerc
- Dacă $\text{copii}[k] = 0$, atunci copilul *k* a fost eliminat

Inițial toți copiii sunt în cerc, deci vectorul este inițializat cu 1.

Programul simulează acest joc. La fiecare pas, începând din poziția curentă (cea a ultimului copil eliminat) se numără *p* copii care nu au fost eliminați, apoi se elimină ultimul dintre aceștia.

3_20.cpp

```
#include <stdio.h>
#define MAX_N 100 // Numarul maxim de copii
int main(void) {
    int n,k,p;
    int copii[MAX_N]; // copii[k]=1 -> copilul este in cerc
                       // copii[k]=0 -> copilul a fost
eliminat
    int i,j;
    // Citesc n,k,p
    printf("n=");scanf("%d",&n);
    printf("k=");scanf("%d",&k);
    printf("p=");scanf("%d",&p);
    // Initializez vectorul copii
    for (i=0;i<n;i++)
        copii[i]=1;
    for (i=0;i<n;i++) { // i indica numarul de copii
eliminati
        for (j=0;j<p;j++) // j numara de la 1 la p
            do { //urmatorul copil care nu a fost
eliminat
                k++;
                if (k==(n+1)) k=1;
            } while (!copii[k - 1]);
        printf("Copil eliminat: %d\n", k);
        copii[k - 1]=0;
    }
    return 0;
}
```

R3_21. Se citește de la tastatură un sir de numere întregi. Se cere să se determine elementele distincte.

Exemplu: În sirul [2 2 5 4 5 1 2] elementele distincte sunt: 2 5 4 1.

Rezolvare: Înainte de a tipări un element $v[i]$ pe ecran se verifică dacă acesta a mai fost afișat. Cu alte cuvinte dacă există un element $v[j]$ în vector astfel încât: $v[i]=v[j]$ și $j < i$

3_21.cpp

```
#include <stdio.h>
#define MAX_N 100 // n maxim

int main(void) {
    int n;
    int v[MAX_N];
    int i,j;
    // citesc n si vectorul
    printf("n=");scanf("%d",&n);
    for (i=0;i<n;i++) {
        printf("v[%d]=",i);
        scanf("%d",&v[i]);
    }
    for (i=0;i<n;i++) {
        int gasit=0; // verific daca a mai fost afisat
        for (j=0;j<i;j++) {
            if (v[i]==v[j]) {
                gasit=1;
                break;
            }
        }
        if (!gasit)
            printf("%d ",v[i]);
    }
    return 0;
}
```

R3_22. Dintr-un sir dat să se determine lungimea și poziția subșirului strict crescător cel mai lung, format din elemente alăturate din sirul dat. Sirul dat se tipărește în ecou cu câte 10 elemente pe linie. Subșirul de lungime maximă se afișează cu 5 elemente pe linie.

Rezolvare: Se parcurg elementele sirului începând cu al doilea element și atât timp cât elementul curent și elementul anterior se află în relația " $>=$ " se incrementează lungimea subșirului crescător. În momentul când această relație nu se mai respectă se verifică dacă am descoperit un subșir de lungime mai mare.

Observații:

- 1) Subșirul crescător de lungime maximă este inițializat cu subșirul ce conține primul element al sirului (având un singur element, îl putem considera crescător).
- 2) Se adaugă un ultim element la sirul dat având valoarea -MAXINT (cel mai mic număr întreg posibil), pentru a include cazul în care ultimul element al sirului este în subșirul căutat.

3_22.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <values.h>
#define MAX_N 100

void main(void) {
    int v[MAX_N], n;
    int inceput=0, lungime=1; // inceputul si lungime subsir
    int i, l=1;
    // citesc n si elementele sirului
    printf("n=");scanf("%d",&n);
    for (i=0;i<n;i++) {
        printf("v[%d]=",i);
        scanf("%d",&v[i]);
    }
    // afisez sirul cu ecou, cate 10 elemente pe linie
    for (i=0;i<n;i++) {
        if (i % 10 == 0)
            printf("\n");
        printf("%d ",v[i]);
    }
    // determin lungimea subsirului crescator de lungime maxima
    v[n++]=-MAXINT;
    for (i=1;i<=n;i++) {
        if (v[i]<v[i-1]) {
            if (l>lungime) {
                inceput=i-1;
                lungime=l;
            }
            l=1;
        } else
            l++;
    }
    // afisez subsirul, cate 5 elemente pe linie
    for (i=inceput;i<inceput+lungime;i++) {
        if ((i-inceput) % 5 == 0)
            printf("\n");
        printf("%d ",v[i]);
    }
    printf("\n");
    getch();
}
```

R3_23. Un număr întreg este reprezentat prin cifrele sale: $c[0], c[1], \dots, c[n-1]$, ($c[0]$ fiind cifra cea mai semnificativă).

Să se calculeze câtul $q[0], q[1], \dots, q[m-1]$ obținut prin împărțirea numărului dat prin numărul p .

Rezolvare: Pentru a obține cifrele câtului, se împarte la p fiecare rest parțial la care se adaugă căte o cifră a deîmpărțitului. Primul rest parțial la care se adaugă prima cifră a deîmpărțitului este 0.

Câtul va avea n cifre, din care primele (cele mai semnificative) pot fi 0.

Numărul efectiv de cifre ale câtului se obține prin normalizare adică prin deplasarea la stânga a cifrelor, cu scăderea lungimii până când prima cifră devine diferită de 0.

3_23.cpp

```
#include <stdio.h>
void main(void) {
    int n, l, i, d, rest, p;
    int c[100], q[100];
    printf("n=");
    scanf("%d", &n); // numarul de cifre al deimpartitului
    printf("introduceti cele %d cifre ale deimpartitului\n", n);
    for (i = 0; i < n; i++) // citire deimpartit
        scanf("%d", &c[i]);
    printf("\n");
    printf("introduceti impartitorul\n");
    scanf("%d", &p);
    // ecoul datelor
    for (i = 0; i < n; i++)
        printf("%d", c[i]);
    printf(" impartit la %d = ", p);
    rest = 0;
    for (i = 0; i < n; i++) { // impartire parțiala
        d = 10 * rest + c[i];
        q[i] = d / p;
        rest = d % p;
    }
    // normalizare cit
    l = n;
    while (q[0] == 0 && l > 1) {
        for (i = 0; i < l - 1; i++)
            q[i] = q[i+1]; // deplasare stinga
        l--;
    }
    // afisare cit
    for (i = 0; i < l; i++)
        printf("%d", q[i]);
    printf("\n");
}
```

R3_24. Un număr întreg lung este memorat într-un vector (fiecare cifră este reținută într-un element al vectorului). Fiind date două numere lungi, se cere să se genereze produsul acestor numere.

Rezolvare: Înmulțirea se realizează ca "pe hârtie", adică se înmulțește deînmulțitul pe rând, cu fiecare din cifrele înmulțitorului. Fiecare rezultat este deplasat spre cea mai semnificativă cifră cu un număr de poziții egal cu rangul cifrei. Rezultatul final se obține prin adunarea rezultatelor parțiale (după ce acestea au fost deplasate corespunzător).

Cifrele produsului se calculează folosind formula:

$$\text{Cifra}_{\text{produs}}[i+k-1] = \text{Cifra}_a[i] \cdot \text{Cifra}_b[k] + \text{Transport} + \text{Cifra}_{\text{produs}}[i+k-1]$$

unde contorul i parcurge cifrele primului număr, iar cu k cifrele celui de-al doilea număr.

Observații:

- 1) Indicele $i+k-1$ provine din deplasare; pentru înmulțirea cu prima cifră a înmulțitorului vom avea indicele $i+1-1=i$, pentru înmulțirea cu a doua cifră $i+i$ și aşa mai departe;
- 2) Rezultatul va avea cel mult $\text{NrCifre}_a + \text{NrCifre}_b$ cifre;
- 3) În cazul în care $\text{Cifra}_{\text{produs}}[i+k-1] > 9$ se reține ultima cifră, prima cifră devenind transport;
- 4) La început se inițializează toate cifrele rezultatului cu zero.

Exemplu: $123 \cdot 89 = 10947$

Vom înmulți mai întâi 123 cu cifra cea mai puțin semnificativă (9):

123	3	2	1	-
	9			
Transport	0	2	2	1
Rezultat vechi	0	0	0	0
Rezultat nou	$9 \cdot 3 = 7$	$9 \cdot 2 + 2 = 0$	$9 \cdot 1 + 2 = 1$	1
	Transport = 2	Transport = 2	Transport = 1	

Apoi înmulțim 123 cu următoarea cifră a înmulțitorului (9):

123	3	2	1	-
	8			
Transport	0	0	2	1
Rezultat vechi	7	0	1	0
Rezultat nou	7	$8 \cdot 3 = 4$	$8 \cdot 2 + 2 + 1 = 9$	$8 \cdot 1 + 1 + 1 = 0$
	Transport = 2	Transport = 1	Transport = 1	1

3.24.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <mem.h>

struct NUMAR {
    int n; // numarul de cifre al numarului
    unsigned char v[100]; // cifrele vectorului, incepand cu
    cmps
};

struct NUMAR citeste() {
    char ch=0,i;
    struct NUMAR a;
    unsigned char x[100];
    a.n=0;
    //citire cifre numar, terminate prin Enter(Cod ASCII 13)
    while ((ch=getche())!=13)
        x[a.n++]=ch-'0';

    // copiez cifrele din x in vectorul a.v, inversand
    cifrele
    // pentru a obtine pe prima pozitie cifra cmps
    for (i=0;i<a.n;i++)
        a.v[i]=x[a.n-i-1];
    return a;
}

void afiseaza(struct NUMAR a) {
    for (int i=a.n-1;i>=0;i--)
        printf("%d",a.v[i]);
}

struct NUMAR produs(struct NUMAR a, struct NUMAR b) {
    struct NUMAR c;
    int i,j,transport=0;
    // verific dacă unul din termeni este 0
    if ( (a.n==1 && a.v[0]==0) || (b.n==1 && b.v[0]==0) ) {
        c.n=1;
        c.v[0]=0;
        return c;
    }
    c.n=a.n+b.n; // numarul de cifre al produsului
    memset(c.v,0,c.n); // initializez cifrele numarului c cu
    0
    // efectuez inmultirea
    for (i=0;i<a.n;i++) {
        transport=0;
```

```

for (j=0; j<b.n || transport>0; j++) {
    transport+=c.v[i+j];
    if (j<b.n)
        transport+=a.v[i]*b.v[j];
    c.v[i+j]=transport % 10;
    transport/=10;
}
// verific daca exista zerouri la inceput si le elimin
while (c.v[c.n-1]==0)
    c.n--;
return c;
}
void main(void) {
    struct NUMAR a,b,c;
    // citesc 2 numere
    printf("\n a="); a=citeste();
    printf("\n b="); b=citeste();
    // calculez produsul
    c=produs(a,b);
    // afisez produsul
    printf("\n c="); afiseaza(c);
}

```

R3_25. Două polinoame sunt date prin gradele lor și tablourile coeficienților după puterile descrescătoare ale lui x . Să se calculeze și să se afișeze polinoamele cât și rest ale împărțirii celor două polinoame.

Rezolvare: Programul va simula împărțirea manuală a două polinoame. În cursul împărțirii, polinomul deîmpărțit se va modifica; în el se păstrează pe rând polinoamele resturi parțiale.

La terminarea împărțirii tabloul polinomului deîmpărțit va conține (în pozițiile mai puțin semnificative) polinomul rest.

Coefficientul curent din polinomul cât se obține prin împărțirea primului coefficient al restului parțial curent la primul coefficient din împărțitor.

3_25.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <math.h>

#define EPS 0.00001
void cit_pol(int n, double* a, char* mesaj){
    printf(mesaj);
    for(int i = 0; i<= n; i++)
        scanf("%lf", &a[i]);
}

```

```

void af_pol(int n, double* a, char* mesaj){
    printf(mesaj);
    for (int i = 0; i <= n; i++) {
        if (i > 0 && a[i] > 0.0)
            printf("+");
        if (fabs(a[i]) > EPS)
            printf("%5.2lf *x^ %d", a[i], n-i);
    }
    printf("\n");
}
void main(void) {
    double a[20], b[20], c[20], r[20];
    int m, n, q, i, j;
    printf("m="); scanf("%d", &m);
    cit_pol(m, a, "coeficienti deîmpărțit\n");
    af_pol(m, a, "polinom deîmpărțit\n");
    printf("n="); scanf("%d", &n);
    cit_pol(n, b, "coeficienti împărțitor\n");
    af_pol(n, b, "polinom împărțitor\n");
    q = m-n;
    for (i = 0; i <= q; i++) {
        c[i] = a[i]/b[0]; // coeficient cit
        for (j = 0; j <= n; j++) // urmatorul rest parțial
            a[i+j] = a[i+j] - c[i]*b[j];
    }
    for (i = 0; i < n; i++)
        r[i] = a[q+i+1];
    af_pol(q, c, "polinom cat\n");
    af_pol(n-q, r, "polinom rest\n");
    getch();
}

```

R3_26. Să se genereze numerele prime până la o limită dată N ($N \leq 500$) folosind "sita lui Eratostene". Într-un vector cu N elemente de tip boolean, inițializate la valoarea "adevărat", iau valoarea "fals" elementele din pozițiile multiple de k număr prim. Pozițiile elementelor care în final au valoarea "adevărat" sunt numere prime.

Rezolvare:

3_26.cpp

```

#include <stdio.h>
#define MAX_N 500
#define TRUE 1
#define FALSE 0

void main(void) {
    char v[MAX_N];
    int n,i,j;

```

```

printf("n=");scanf("%d",&n); // Citesc n
// initializez vectorul v
for (i=0;i<n;i++)
    v[i]=TRUE;
// Ciurul lui Eratostene
for (i=2;i<n;i++) {
    j=i*2;
    while (j<n) {
        v[j]=FALSE;
        j+=i;
    }
}
// Afisare
printf("Numerele prime mai mici decat %d:",n);
for (i=2;i<n;i++)
    if (v[i]==TRUE)
        printf("%d ",i);
}

```

R3_27. Să se calculeze coeficienții polinomului Cebâșev de ordinul n , pornind de la relația de recurență:
 $T_k(x)=2xT_{k-1}(x)-T_{k-2}(x)$, $k > 2$
 $T_0(x)=1$, $T_1(x)=x$
obținând în prealabil relații de recurență pentru coeficienți.

Rezolvare: Fie a , b , c tablourile coeficienților polinoamelor $T_{k-2}(x)$, $T_{k-1}(x)$ și $T_k(x)$, adică:

$$T_{k-2}(x) = \sum_{j=0}^{k-2} a_j \cdot x^j; \quad T_{k-1}(x) = \sum_{j=0}^{k-1} b_j \cdot x^j; \quad T_k(x) = \sum_{j=0}^k c_j \cdot x^j.$$

Dacă înlocuim aceste expresii în relația de recurență și identificăm coeficienții în raport cu puterile lui x , se obțin relații de recurență între coeficienții a_j , b_j și c_j de forma:

$$\begin{aligned} c_0 &= -a_0 \\ c_j &= 2 \cdot b_{j-1} - a_j \quad \text{pentru } j = 1 : k-2 \\ c_{k-1} &= 2 \cdot b_{k-2} \\ c_k &= 2 \cdot b_{k-1} \end{aligned}$$

care se aplică pornind de la valorile inițiale: $a_0 = 1$; $b_0 = 0$; $b_1 = 1$;

27.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <mem.h>
#define MAX_N 500

```

```

void main(void) {
    int n,k,j;
    int a[20], b[20], c[20];
    printf("n=");scanf("%d", &n);
    a[0] = 1;
    b[0] = 0;
    b[1] = 1;
    // aplicare formula de recurenta
    for (k = 2; k <= n; k++) {
        c[0] = -a[0];
        for (j = 1; j < k-1; j++)
            c[j] = 2 * b[j-1] - a[j];
        c[k-1] = 2 * b[k-2];
        c[k] = 2 * b[k-1];
        // actualizare a si b pentru iteratia urmatoare
        // a <- b
        memcpy(a, b, k * sizeof(int));
        // b <- c
        memcpy(b, c, (k + 1) * sizeof(int));
    }
    for (k = n; k >= 0; k--) {
        if (k < n && c[k] > 0)
            printf("+");
        if (c[k])
            printf("%d * x^ %d", c[k], k);
    }
    printf("\n");
    getch();
}

```

Probleme propuse

P3_1. Într-un sir x cu n componente reale, să se determine media aritmetică a elementelor pozitive situate între primul element pozitiv și ultimul element negativ al sirului, exceptând aceste elemente. Cazurile speciale vor fi clarificate prin mesaje corespunzătoare.

P3_2. Doi vectori x și y au n , respectiv m elemente reale distincte ($m, n \leq 10$). Să se creeze un nou vector z cu elementele comune ale celor doi vectori. (intersecția elementelor mulțimilor reprezentate de cei doi vectori).

P3_3. Se citește o valoare întreagă n ($0 < n \leq 100$) și n valori reale cu care se creează un vector x . Scrieți un program C care calculează și afișează:

- Valoarea medie $x_m = \frac{1}{n} \sum_{i=0}^{n-1} x_i$

$$\bullet \text{ Abaterea medie pătratică: } x_p = \sqrt{\frac{\sum_{i=0}^{n-1} (x_i - xm)^2}{n(n-1)}}$$

- Numărul de componente care depășesc valoarea medie
- Să se creeze un vector y cu componente din x mai mari decât valoarea medie și să se afișeze câte 5 elemente pe o linie.

P3_4. Să se calculeze coeficienții: $C_0, C_1, \dots, C_n$, pentru n dat, știind că:

$$\frac{C_0}{p+1} + \frac{C_1}{p} + \dots + \frac{C_p}{1} = 1, \text{ pentru oricare } p = 0, 1, 2, \dots, n.$$

P3_5. Considerăm metoda de sortare din problema R3_10 (metoda bulelor). Constatăm că acesteia î se pot aduce unele îmbunătățiri. Astfel, se observă că în urma primei parcurgeri a listei, elementul maxim ajunge în ultima poziție, ceea ce înseamnă că la a 2-a parcurgere sunt suficiente numai $n-2$ comparații, la a 3-a parcurgere $n-3$ și.m.d. Putem deci reduce complexitatea algoritmului (numărul de comparații), făcând treceri cu amplitudine descrescătoare.

Algoritmul rezultat are o anumită asimetrie: astfel, în urma primei treceri cel mai mare element ajunge în ultima poziție, în următoarea trecere următorul element ca ordin de mărime ajunge în penultima poziție și.m.d., în timp ce un element mai mic avansează o singură poziție în listă în urma unei treceri. Acest dezechilibru se datorează faptului că trecerile prin listă se fac într-un singur sens; de sus în jos, și ar putea fi compensat făcând treceri alternative: sus-jos, jos-sus.

Scrieți o funcție de sortare îmbunătățită, folosind aceste două observații.

P3_6. Dându-se o valoare întreagă n , să se genereze reprezentarea fracțiilor zecimale

$$\frac{1}{2^k} \text{ unde } k = 1, 2, \dots, n.$$

P3_7. Să se stabilească dacă o valoare dată y se află printre cele n componente ale unui vector dat x și în caz afirmativ se va afișa poziția componente din x egală cu y , iar în caz negativ se va afișa un mesaj corespunzător. Se va utiliza o căutare secvențială.

Indicație: Căutarea secvențială a lui y în vectorul x , presupune compararea între y și $x[k]$ până la găsirea valorii căutate: $y=x[k]$ sau până la epuizarea tuturor componentelor lui x .

P3_8. Se spune că șirul x cu k elemente "intră" în șirul s cu n elemente $k \leq n$, dacă există un subșir contigu $s_i, s_{i+1}, \dots, s_{i+k}$ cu proprietatea că elementele lui sunt identice cu elementele șirului x . Să se stabilească numărul de "intri" ale lui x în s și pozițiile în s ale elementelor de unde începe intrarea.

P3_9. Doi vectori a și b au câte n componente fiecare, precizate pe mediul de intrare. Să se calculeze unghiul dintre ei exprimat în radiani.

P3_10. Să se calculeze cel mai mare divizor comun cmmdc a două numere date m și n utilizând următoarea metodă:

- Se creează tablouri cu factorii primi ai celor două numere și multiplicitățile lor
- Se selectează în cmmdc factorii primi comuni la puterea cea mai mică.

P3_11. Să se calculeze cel mai mare divizor comun a două numere date m și n prin următoarea metodă:

- Pentru fiecare număr se creează un tablou cu toți divizorii acestuia, inclusiv divizorii banali
- Se selectează apoi într-un tablou divizorii comuni și se ia cel mai mare dintre aceștia.

P3_12. Dându-se un vector V cu n date experimentale (numere reale) să se scrie:

- O funcție care calculează media elementelor nenule dintr-un vector dat
- O funcție care înlocuiește cu zero toate elementele dintr-un vector dat care sunt mai mari sau egale în modul față de o valoare dată.
- Un program care citește un vector V cu maxim 200 numere reale, calculează media componentelor vectorului folosind funcția de la punctul a), elimină prin anulare elementele din vector mai mari în modul ca dublul mediei, folosind funcția b) și afișează media elementelor rămasă.

P3_13. a) Să se definească o funcție întreagă care stabilește câte elemente ale unui vector sunt mai mari decât o valoare dată.

- Să se definească o funcție având ca parametri: un vector, numărul de elemente ale acestuia, o valoare dată și un alt doilea vector conținând elementele din primul care sunt mai mari decât valoarea dată; funcția creează cel de-al doilea vector.

c) Să se scrie un program care:

- Citește n valori ($n \leq 100$) reprezentând temperaturi și le afișează
- Afișează numărul de temperaturi reci (<15) și calde (≥ 15) și valorile temperaturilor din fiecare categorie.

P3_14. a) Să se scrie o funcție care numără câte componente dintr-un vector (având maxim 100 componente) sunt egale cu o valoare dată întreagă.

- Într-un bloc există n apartamente ($n \leq 100$). Fiecare apartament are cel mult 4 camere. Folosind funcția de la punctul precedent să se stabilească numărul de apartamente cu cel mult 2 camere precum și numărul de apartamente cu 4 camere.

Se dau: n , numărul de apartamente din bloc și un vector x , în care $x[i]$ conține numărul de camere al apartamentului i .

P3_15. a) Să se definească o funcție care stabilește numărul de elemente dintr-un tablou situate într-o vecinătate $(x - v, x + v)$ a unei valori date x .
 b) Dându-se un tablou cu n elemente ($n \leq 100$) și o lungime l , să se determine intervalul având această lungime în care sunt situate cele mai multe elemente din tablou. Menționăm că tabloul nu este ordonat.

P3_16. Să se definească o funcție care determină cifrele reprezentării unui număr dat într-o bază dată. Utilizând această funcție se va afișa un număr citit de pe mediul de intrare sub forma unui sir de caractere în bazele 2, 3, 10.

P3_17. Să se scrie în C:

- a) O funcție care determină poziția (indicele) primului element dintr-un vector, care nu respectă ordinea crescătoare în vector. Dacă nu există un asemenea element (vectorul este ordonat), rezultatul funcției este 0.
- b) O funcție care schimbă între ele valorile a două variabile.
- c) Un program care citește un sir de numere reale (de lungime cunoscută), ordonează crescător sirul folosind subprogramele de la punctele a) și b), și afișează sirul ordonat (sirul are maximum 500 de numere).

P3_18. Să se definească o funcție pentru integrarea ecuației diferențiale $y' = f(x, y)$ pe intervalul dat $[a, b]$, folosind n puncte de diviziune și cunoscând valoarea inițială y_a a soluției în punctul a , prin metoda lui Euler.

Indicație: În metoda Euler, soluția $y = y(x)$ a ecuației diferențiale se aproximează printr-un vector cu $n+1$ componente Y în care:

$$Y[0] = y_a$$

$$Y[i+1] = Y[i] + h \cdot f(a + i \cdot h, Y[i]) \quad \text{pentru } i = 0 \dots n-1, \text{ unde } h = \frac{b-a}{n}$$

P3_19. Un polinom având toate rădăcinile reale este dat prin gradul său n și tabloul A al celor $n+1$ coeficienți ai săi. Se dau de asemenea $n+1$ valori ordonate $B[i]$ care separă cele n rădăcini, adică $B[i] < x[i] < B[i+1]$.

Să se localizeze cele n rădăcini ale polinomului cu precizie eps dată.

Se vor utiliza două funcții: una care localizează o rădăcină cu o precizie dată, rădăcină separată într-un interval (u, v) dat folosind metoda înjumătăririi intervalului, iar cealaltă care calculează valoarea unui polinom într-un punct dat.

P3_20. Să se calculeze coeficienții polinomului obținut prin dezvoltarea produsului:

$$\prod_{j=0}^{n-1} (x + a_j) = x^n + \sum_{i=1}^n b_i \cdot x^{n-i}$$

Se va defini și utiliza o funcție care calculează coeficienții polinomului obținut prin înmulțirea polinomului dat prin $x + c$.

Se va modifica apoi programul pentru a calcula dezvoltarea: $\prod_{j=0}^{n-1} (x + a_j)^{m_j}$

dacă se cunosc n, a_j și m_j cu $j = 0 \dots (n-1)$.

P3_21. Să se scrie un program care citește un întreg n și un tablou A având n elemente distincte și calculează valoarea medianei aceluia tablou, adică elementul din tablou pentru care diferența între numărul valorilor mai mari și numărul valorilor mai mici decât acesta este minim.

P3_22. Să se definească funcții pentru realizarea adunării și înmulțirii unor întregi reprezentați în precizie multiplă într-o bază dată B . Un întreg în precizie multiplă este reprezentat printr-un tablou având un număr de componente egal cu lungimea numărului. Funcțiile vor realiza:

- adunarea a doi întregi de lungimi diferite
  - înmulțirea a doi întregi cu n , respectiv în cifre obținând un produs cu $m+n$ cifre.
- Dându-se două numere x și y reprezentate în precizie multiplă să se utilizeze funcțiile definite mai sus pentru a calcula suma și produsul lor.

P3_23. Un polinom de gradul n : $P(x) = a_0 \cdot x^n + \dots + a_n$ este cunoscut prin gradul său n și tabloul a al celor $n+1$ coeficienți: $a_0, a_1, \dots, a_n$. Se cunosc de asemenea un întreg p și p valori: $z_0, z_1, \dots, z_{p-1}$, posibile rădăcini ale polinomului.

Să se determine (și să se afișeze) care dintre cele p valori reprezintă rădăcini ale polinomului și ce multiplicitate are fiecare.

Se vor defini și folosi funcții pentru:

- calculul valorii polinomului într-un punct.
- calculul coeficienților polinomului derivat.

Indicație: Dacă z este o rădăcină cu ordinul de multiplicitate k , atunci: $P(z) = 0, P'(z) = 0, P''(z) = 0, \dots, P^{(k+1)}(z) = 0$

Datele $(n, p, a_0, \dots, a_n, z_0, \dots, z_{p-1})$ se citesc dintr-un fișier binar de reali. Există mai multe seturi de date. Numele fișierului binar este dat ca parametru al comenzii. Nu se impune nici o restricție asupra lui n și p , adică tablourile a și z sunt alocate dinamic.

P3_24. Definiți o funcție care initializează prin citire un întreg n și n componente ale unui vector. Funcția are doi parametri: (un pointer la) numărul de componente și valorile componentelor.

Definiți o funcție care stabilește dacă o valoare dată aparține unui vector dat cu număr dat de componente. Funcția are 3 parametri: valoarea, numărul de componente și vectorul și întoarce rezultatul 1/0.

Definiți o funcție main() care:

- citește 2 vectori
- creează vectorul intersecție al celor 2 vectori și îl afișează
- creează vectorul diferență al celor 2 vectori și îl afișează
- creează vectorul reuniune al celor 2 vectori și îl afișează

P3_25. Scrieți o funcție, care pe baza unui vector x cu n componente, crează un nou vector y din componente din x având p aparțiri. Funcția întoarce numărul componentelor tabloului y .

Scrieți o funcție main(), care citește un vector ($n \leq 100$) și pe baza lui creează tabloul elementelor distincte și tabloul elementelor cu două aparțiri și le afișează.

P3_26. Scrieți o funcție care calculează produsul dintre un număr fracționar subunitar foarte lung și un întreg b ($1 < b \leq 10$). Deînmulțitul (numărul lung) este reprezentat printr-un tablou având n componente cifre (partea fracționară). Partea fracționară a produsului va fi de asemenea un număr lung (păstrat într-un tablou cu n cifre). Funcția are ca parametri pe n , b , tabloul cifrelor deînmulțitului, tabloul cifrelor părții fracționare a produsului și întoarce ca rezultat întreg - partea întreagă a produsului, un număr foarte lung.

P3_27. Un număr întreg lung, reprezentat într-o bază $2 \leq b \leq 16$ este memorat într-un vector de 20 de caractere, aliniat la dreapta și completat la stânga cu caracterul '0'.
a) Definiți funcția:

```
int corect(int b, char x[]);
```

care determină dacă numărul lung este corect reprezentat în baza b .

b) Definiți funcția:

```
void aduna(int b, char x[], char y[], char z[]);
```

care adună 2 numere lungi x și y reprezentate în baza b și plasează rezultatul ca al treilea parametru

c) Definiți funcția:

```
int imparte(char[], int, char[]);
```

care împarte numărul lung dat ca prim parametru, cu întregul (cuprins între 2 și 16) dat ca al doilea parametru. Câțul împărțirii este memorat ca număr lung în parametrul 3, iar restul împărțirii (o valoare întreagă între 0 și 15) reprezintă rezultatul întors de către funcție.

P3_28. Pentru a sorta crescător un vector de n întregi prin *metoda grupelor de monotonie*, se procedează astfel:

- Se iau pe rând elementele vectorului de sortat, care se copiază într-un nou vector (pe care îl vom numi grupă de monotonie), cât timp elementele se află în relația " $\leq$ "
- Dacă un element din vector nu respectă relația, în raport cu ultimul element din grupa de monotonie, se va crea cu acest element o nouă grupă de monotonie
- După repartizarea tuturor elementelor pe grupe de monotonie, se interclasază aceste grupe.

Scrieți un program care citește un vector cu n componente și îl sortează, folosind metoda descrisă mai sus.

Vom face presupunerea că pot fi cel mult 10 grupe de monotonie (în caz de depășire, programul semnalizează eroare și se oprește).

Alocarea de memorie se va face dinamic.

Indicație: Grupele de monotonie vor fi reprezentate printr-o matrice cu n linii și 10 coloane.

Pozitia ultimului element dintr-o grupă de monotonie se păstrează într-un vector. Acest vector se inițializează cu -1 .

La interclasare se va folosi de asemenea un vector, care păstrează poziția curentă în fiecare grupă de monotonie.

Prima grupă de monotonie se va inițializa cu primul element din sir.

P3_29. a) Definiți o funcție care rezolvă un sistem de 2 ecuații cu 2 necunoscute.

Funcția are 2 parametri:

- un tablou cu 6 elemente conținând coeficienții celor două ecuații,
- un tablou cu 2 elemente conținând soluțiile sistemului.

Funcția întoarce rezultatul:

- 1 - dacă sistemul este compatibil determinat,
- 2 - dacă sistemul este compatibil nedeterminat,
- 3 - dacă sistemul este incompatibil.

b) Definiți o funcție care citește n valori reale, pe care le depune într-un tablou dat ca parametru al funcției. Celălalt parametru este numărul n .

c) Definiți o funcție care calculează produsul scalar a 2 vectori a și b . Funcția are ca parametri pe n și vectorii a și b .

d) Scrieți o funcție `main()` care:

- Citește un întreg n .
- Citește, folosind funcția de la punctul b) cele n abscise și cele n ordonate a n puncte din plan.
- Calculează și afișează dreapta de regresie, sau dă un mesaj corespunzător, în caz că aceasta nu poate fi calculată.

Indicație: Dreapta de regresie $y = ax + b$ are proprietatea că pentru punctele din plan:

$$E = \text{SUMA}(y[i] - a \cdot x[i] - b)^2 \text{ este minimă.}$$

Coefficienții a și b se determină prin rezolvarea sistemului:

$$n \cdot a + \text{SUMA}(x[i]) \cdot b = \text{SUMA}(y[i])$$

$$\text{SUMA}(x[i]) \cdot a + \text{SUMA}(x[i] \cdot x[i]) \cdot b = \text{SUMA}(x[i] \cdot y[i])$$

Pentru calculul sumelor, folosind funcția produs scalar, unul din parametri va fi un vector inițializat cu unități.

P3_30. a) Definiți o funcție având ca parametru un întreg fără semn reprezentând un an, care întoarce 1/0 după cum anul este sau nu bisect.

b) Definiți o funcție având ca parametru un vector cu 3 elemente întregi (an, lună, zi) care întoarce ca rezultat ultima zi din luna corespunzătoare datei. Funcția folosește 2 vectori statici cu 12 elemente fiecare, corespunzând numărului de zile din fiecare lună pentru an bisect și nebisect (sau o matrice cu 2 linii și 12 coloane).

c) Definiți o funcție care primește ca parametru un vector cu 3 elemente reprezentând o dată și întoarce 1/0 după cum data este sau nu corectă. O dată corectă înseamnă an > 0 , $0 < \text{luna} \leq 12$, $0 < \text{zi} \leq$ ultima.

d) Definiți o funcție având ca parametri 2 vectori (cu 3 elemente) reprezentând 2 date, funcție care întoarce rezultatul -1 , 0 sau 1 după cum prima dată este înaintea celei de a doua, cele două date sunt egale, respectiv prima dată este după a doua.

e) Definiți o funcție `main()` care:

- Citește 2 date calendaristice și le validează (dacă nu sunt corecte, afișează un mesaj și se oprește).
- Stabilește succesiunea în timp a celor două date, afișând unul din mesajele: *înainte, egale, după*.

P3_31. O corespondență între două mulțimi este dată prin n perechi de valori $(x[i], y[i])$. Să se stabilească dacă această corespondență definește o funcție, și în caz afirmativ să se verifice dacă funcția este bijectivă.

Se recomandă definirea și folosirea a 2 funcții: una care testează dacă dependența este funcție, și cealaltă care testează injectivitatea.

P3_32. O fracție ratională este reprezentată printr-un vector cu două componente: numărătorul și numitorul.

a) Definiți o funcție care simplifică o fracție ratională (prin cmmdc):

```
void simplif(long []);
```

tablou cu 2 elemente (numărătorul și numitorul). După simplificare rezultatele se pun în același tablou.

b) Definiți o funcție care adună două fracții rationale:

```
void aduna(long [], long []);
```

- primul parametru conține prima fracție (și la sfârșit suma)
- al doilea parametru conține a doua fracție ratională

Rezultatul adunării este pus în locul primei fracții.

c) Definiți o funcție main() care:

- Citește un întreg n (cel mult 20)
- Citește n fracții rationale $\frac{a[i]}{b[i]}$
- Simplifică fracțiile.

P3_33. Se știe că polinomul definit prin relația de recurență:

$$P_{k+1}(x) + 2 \cdot x \cdot P_k(x) + P_{k-1}(x) = 0, \quad P_0(x) = 1, \quad P_1(x) = x$$

are toate rădăcinile reale și simple, cuprinse în $[a, b]$. Mai mult, rădăcinile polinomului $P_{k-1}(x)$ determină intervale de separare pentru rădăcinile lui $P_k(x)$: $x_j^{(k)} \in (x_j^{(k-1)}, x_{j+1}^{(k-1)})$ cu $x_0^{(k)} = a$, $x_{k+1}^{(k)} = b$.

Folosind această proprietate de separare, pentru a, b și n dați să se determine rădăcinile lui $P_n(x)$. Localizarea unei rădăcini se face prin bisecție (înjumătățirea intervalului).

P3_34. Fie x un vector cu n componente: $x_0, x_1, \dots, x_{n-1}$. Calculați sumele Viète:

$$s_0 = x_0 + x_1 + \dots + x_{n-1}$$

$$s_1 = x_0 x_1 + x_0 x_2 + \dots + x_0 x_{n-1} + \dots + x_{n-2} x_{n-1}$$

...

$$s_{n-1} = x_0 x_1 \dots x_{n-1}$$

P3_35. Se dau două siruri x și y având câte n elemente fiecare. Se dă de asemenea un număr necunoscut de valori alfa $\neq 0$ terminate cu o valoare nulă. Pentru

fiecare valoare alfa să se calculeze: beta = $\sum_{i=0}^{n-1} y_i \cdot \prod_{\substack{j=0 \\ j \neq i}}^{n-1} \frac{\text{alfa} - x_j}{x_i - x_j}$ și să se afișeze

alfa și beta.

P3_36. N puncte în plan sunt date prin coordonatele lor x_k, y_k cu $k = 1 : n$, în ordinea crescătoare a absciselor. Pentru un număr neprecizat de abscisă alfa $\neq 0$ să se calculeze ordonatele beta corespunzătoare astfel:

- dacă alfa = x_k atunci beta = y_k
- dacă alfa < x_0 atunci beta = y_0
- dacă alfa > x_{n-1} atunci beta = y_{n-1}
- dacă $x_k < \text{alfa} < x_{k+1}$ atunci beta = $y_k + \frac{y_{k+1} - y_k}{x_{k+1} - x_k} (\text{alfa} - x_k)$

Prima valoare alfa = 0 marchează sfârșitul datelor.

P3_37. Un polinom este dat prin gradul său n și tabloul coeficienților q .

Să se afle coeficienții polinomului cât b obținuți prin împărțirea polinomului dat prin $x + a$, unde a este de asemenea dat.

Indicație: Identificând obținem relațiile:

$$\begin{aligned} \sum_{k=0}^n q_k \cdot x^k &= (x+a) \cdot \sum_{k=0}^{n-1} b_k \cdot x^k = \sum_{k=0}^{n-1} (b_k \cdot x^{k+1} + a \cdot b_k \cdot x^k) = \sum_{k=1}^n b_{k-1} \cdot x^k + \sum_{k=0}^{n-1} a \cdot b_k \cdot x^k \\ q_0 + \sum_{k=1}^{n-1} q_k \cdot x^k + q_n \cdot x^n &= a \cdot b_0 + \sum_{k=1}^{n-1} (a \cdot b_k + b_{k-1}) \cdot x^k + b_{n-1} \cdot x^n \end{aligned}$$

de unde: $b_{n-1} = q_n$; $b_{k-1} = q_k - a \cdot b_k$ pentru $k = n-1 : 1$.

Capitolul 4

Tablouri multidimensionale

Breviar

Alocarea statică a tablourilor:

```
tip nume[dim1] [dim2] ... [dimn];
```

Exemplu:

```
int var[10][10][10]; // tablou tridimensional
```

Alocarea dinamică a unei matrice:

```
double **alocare_mat(int l, int c) {
    double **m;
    m= (double**) calloc(l, sizeof(double*));
    for (int i = 0; i < l; i++)
        m[i] = (double*) calloc(c, sizeof(double));
    return m;
}
```

Eliberarea zonei de memorie ocupate de o matrice:

```
void elibereaza_mat(double **m, int l) {
    for (int i = 0; i < l; i++)
        free(m[i]);
    free(m);
}
```

Exemplu:

```
// .....
double **matrice;
matrice = aloare_mat(10,100);
// .... folosire matrice ....
elibereaza_mat(matrice,10);
// .....
```

Probleme rezolvate

R4_1. a) Să se definească o funcție care calculează produsul scalar a doi vectori, adică:

$$\overline{x}^T \overline{y} = \sum_{i=0}^{n-1} x_i y_i$$

b) Să se definească o funcție care calculează produsul diadic a doi vectori:

$$\overline{xy}^T = \begin{bmatrix} x_0 y_0 & x_0 y_1 & \cdots & x_0 y_{n-1} \\ x_1 y_0 & x_1 y_1 & \cdots & x_1 y_{n-1} \\ \cdots & \cdots & \cdots & \cdots \\ x_{n-1} y_0 & x_{n-1} y_1 & \cdots & x_{n-1} y_{n-1} \end{bmatrix}$$

c) Să se scrie un program care citește: un număr întreg n ($n \leq 10$), o matrice pătrată A cu n linii și coloane și doi vectori u și v cu câte n componente și calculează matricea B , în care: $B = A - \frac{u \cdot v^T}{u^T \cdot v}$

Rezolvare: Vom implementa direct formulele date în funcțiile *produs_scalar* și *produs_diadic*.

4_1.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <alloc.h>

// Întoarce produsul scalar a doi vectori de dimensiune n
int p_scalar (int *x, int *y, int n) {
    int suma = 0;
    for (int i = 0; i < n; i++)
        suma += x[i] * y[i];
    return suma;
}

// Întoarce produsul diadic a doi vectori de dimensiune n
int **p_diadic (int *x, int *y, int n) {
    int **rezultat;
    int i, j;
    rezultat = (int**) malloc (n * sizeof(int*));
    for (i = 0; i < n; i++) {
        rezultat[i] = (int*) malloc (n * sizeof(int));
        for (j = 0; j < n; j++)
            rezultat[i][j] = x[i] * y[j];
    }
    return rezultat;
}
```

```

void main (void) {
    int *x, *y, n;
    int **a;
    double **b;
    int prod_scalar;
    int **prod_diadic;
    int i, j;
    printf (" Introduceti n: "); scanf ("%d", &n);
    // alocare dinamica pentru vectori
    x = (int*) malloc (n * sizeof(int));
    y = (int*) malloc (n * sizeof(int));
    // alocare dinamica pentru matrici
    a = (int**) malloc (n * sizeof(int*));
    for (i = 0; i < n; i++)
        a[i] = (int*) malloc (n * sizeof(int));
    b = (double**) malloc (n * sizeof(double*));
    for (i = 0; i < n; i++)
        b[i] = (double*) malloc (n * sizeof(double));
    for (i = 0; i < n; i++) {
        printf (" x[%d] = ", i+1);
        scanf ("%d", &x[i]);
        printf (" y[%d] = ", i+1);
        scanf ("%d", &y[i]);
    }
    for (i = 0; i < n; i++)
        for (j = 0; j < n; j++) {
            printf (" a[%d,%d] = ", i+1, j+1);
            scanf ("%d", &a[i][j]);
        }
    // Prelucrarea datelor
    prod_scalar = p_scalar (x, y, n);
    prod_diadic = p_diadic (x, y, n);
    for (i = 0; i < n; i++)
        for (j = 0; j < n; j++)
            b[i][j] = (double)a[i][j] - \
                (double)prod_diadic[i][j] / (double)prod_scalar;
    // Afisarea rezultatelor
    printf (" Rezultat: \n");
    for (i = 0; i < n; i++) {
        for (j = 0; j < n; j++)
            printf (" %lf", b[i][j]);
        printf ("\n");
    }
    getch();
}

```

R4_2. Să se realizeze un program care simulează jocul "viață", adică trasează populația unei comunități de organisme vii, prin generarea de nașteri și morți timp de G generații.

Comunitatea de organisme este descrisă printr-o matrice cu N linii și N coloane, fiecare element reprezentând o celulă care poate fi vidă sau poate conține un organism. Fiecare celulă din rețea, exceptându-le pe cele de la periferie, are 8 vecini.

Nașterile și morțile de organisme se produc simultan la începutul unei noi generații. Legile genetice care guvernează creșterea și descreșterea populației sunt:

- fiecare celulă vidă care este adiacentă la 3 celule ocupate va da naștere în următoarea generație la un organism
- fiecare celulă care conține un organism ce are numai un vecin sau nici unul, va muri la începutul generației următoare (din cauza izolării)
- orice organism dintr-o celulă cu patru sau mai mulți vecini în generația prezentă va muri la începutul generației următoare (din cauza supra-populației).

Rezolvare: Vom introduce de la tastatură generația de început. Apoi, pentru calculul generației următoare avem nevoie de o funcție care întoarce numărul de vecini vii ai unei celule. Astfel, ținând cont de regulile exprimate, se determină dacă celula va fi sau nu viață în generația următoare.

Funcția care calculează numărul de vecini vii trebuie să țină cont de faptul că o celulă de pe frontieră are numai 5 vecini, iar una dintr-un colț al matricii are 3 vecini.

4_2.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <alloc.h>

// Întoarce numărul de vecini vii pentru o celula (i,j)
int vecini (int **matrice, int n, int i, int j) {
    int p, q;
    // Trebuie să tinem cont de faptul că
    // celula poate fi pe frontieră...
    int start_i, start_j, stop_i, stop_j;
    int vii = 0;
    // Calculăm limitele de căutare pentru celula (i,j)
    if (i == 0) start_i = 0;
    else start_i = i-1;
    if (i == n-1) stop_i = n-1;
    else stop_i = i+1;
    if (j == 0) start_j = 0;
    else start_j = j-1;
    if (j == n-1) stop_j = n-1;
    else stop_j = j+1;
}

```

```

// Calculam numarul de vecini vii
for (p = start_i; p <= stop_i; p++)
    for (q = start_j; q <= stop_j; q++)
        if (matrice[p][q]) vii++;
return vii;
}

void main (void) {
    int **matrice, n, g;
    int i, j, pas;
    // Trebuie sa calculam generatia urmatoare
    // folosind mereu aceeasi matrice
    int **backup;
    // Citire date de intrare
    printf (" Introduceti nr. de generatii: "); scanf ("%d", &g);
    printf (" Introduceti dimens.generatiei: "); scanf ("%d", &n);
    matrice = (int**) malloc (n * sizeof(int *));
    backup = (int**) malloc (n * sizeof(int *));
    printf (" Introduceti generatia de inceput: \n");
    for (i = 0; i < n; i++) {
        matrice[i] = (int*) malloc (n * sizeof(int));
        backup[i] = (int*) malloc (n * sizeof(int));
        for (j = 0; j < n; j++) {
            printf (" matrice[%d,%d] = ", i+1, j+1);
            scanf ("%d", &matrice[i][j]);
            backup[i][j] = matrice[i][j];
        }
    }
    // Prelucrarea datelor si afisarea rezultatelor
    for (pas = 0; pas < g; pas++) {
        for (i = 0; i < n; i++) {
            for (j = 0; j < n; j++) {
                if ( (vecini(backup, n, i, j) >= 4) ||
                    (vecini(backup, n, i, j) <= 1) )
                    matrice[i][j] = 0;
                if (vecini(backup, n, i, j) == 3)
                    matrice[i][j] = 1;
            }
            printf (" Generatia %d: \n", pas+1);
            for (i = 0; i < n; i++) {
                for (j = 0; j < n; j++) {
                    printf (" %d", matrice[i][j]);
                    backup[i][j] = matrice[i][j];
                }
                printf ("\n");
            }
            getch();
        }
    }
}

```

R4_3. Să se scrie în C:

- O funcție care verifică dacă două linii date i și j dintr-o matrice pătrată ($n \times n$) sunt identice sau nu.
- O funcție care afișează numerele liniilor și coloanelor dintr-o matrice pătrată, unde se află elemente nule (zero).
- Un program care citește o matrice pătrată cu maxim 30 de linii și coloane de numere întregi, verifică dacă există sau nu 2 linii identice în această matrice, folosind funcția de la punctul a). Dacă toate liniile sunt distințe, atunci se afișează numerele liniilor și coloanelor ce conțin elementele nule din matrice, folosind funcția de la punctul b)

Rezolvare: Vom implementa direct funcțiile *egale* și *nule*.

4_3.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#define TRUE 1
#define FALSE 0

// Verifica daca liniile i si j sunt egale
int egale (int mat[30][30], int i, int j, int n) {
    int k;
    for (k = 0; k < n; k++)
        if (mat[i][k] != mat[j][k])
            return FALSE;
    return TRUE;
}

// Afiseaza liniile si coloanele care contin elemente nule
void nule (int mat[30][30], int n) {
    int i, j;
    int found;
    // Cautam liniile ce contin elemente nule
    for (i = 0; i < n; i++) {
        found = FALSE;
        for (j = 0; j < n && !found; j++)
            if (!mat[i][j])
                found = TRUE;
            printf (" Linia %d are elemente nule.\n", i+1);
    }
    // Cautam coloanele ce contin elemente nule
    for (i = 0; i < n; i++) {
        found = FALSE;
        for (j = 0; j < n && !found; j++)
            if (!mat[j][i])
                found = TRUE;
            printf (" Coloana %d are elemente nule.\n", i+1);
    }
}

```

```

void main (void) {
    int mat[30][30], n;
    int i, j;
    int doua = 0; // Doua linii identice
    int toate = 1; // Toate liniile identice
    // Citire date de intrare
    printf (" Introduceti dimensiunile matricii: "); scanf ("%d", &n);
    for (i = 0; i < n; i++)
        for (j = 0; j < n; j++) {
            printf (" mat[%d,%d] = ", i+1, j+1);
            scanf ("%d", &mat[i][j]);
        }
    // Prelucrarea datelor si afisarea rezultatelor
    for (i = 0; i < n-1 && (toate || !doua); i++)
        for (j = i+1; j < n && (toate || !doua); j++)
            if (egale(mat, i, j, n))
                doua = 1;
            else toate = 0;
    if (toate) {
        printf (" Toate liniile sunt egale! \n");
        nule (mat, n);
    } else
        if (doua)
            printf (" Doua linii sunt egale! \n");
        else printf (" Nu avem linii egale! \n");
    getch();
}

```

- R4_4.** a) Să se definească o funcție care calculează diferența între elementul maxim și elementul minim ale unei liniile date dintr-o matrice.
 b) Să se scrie un program care citește numerele naturale l și c ($l, c < 10$) o valoare reală eps și matricea A având $l \times c$ elemente, și afișează liniile din matrice pentru care diferența dintre extreame este inferioară valorii eps .

Rezolvare:

4_4.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <conio.h>

#define TRUE 1
#define FALSE 0

// diferența dintre elementul maxim și cel minim de pe o
// linie // a matricii;

```

```

// nc - nr. de coloane din matrice;
// linie - numarul liniei dprelucrat
float diferența_extreme(float a[][10], int linie, int nc) {
    float min, max;
    int i;
    min = max = a[linie][0];
    for (i = 1; i < nc; i++) {
        if (min > a[linie][i]) min = a[linie][i];
        if (max < a[linie][i]) max = a[linie][i];
    }
    return max - min;
}

// afisarea unei liniilor din matrice:
void afiseaza_linie(float a[][10], int linie, int nc) {
    int i;
    for (i = 0; i < nc; i++)
        printf("%6.2f ", a[linie][i]);
    printf("\n");
}

void main(void) {
    int l, c;
    int i, j;
    int gasit; // s-au gasit liniile care indeplinesc conditia
    float eps, a[10][10];
    printf ("Nr. de liniile = ");
    scanf ("%d", &l);
    printf ("Nr. de coloane = ");
    scanf ("%d", &c);
    printf ("Introduceti elementele matricei:\n");
    for (i = 0; i < l; i++)
        for (j = 0; j < c; j++) {
            printf("a[%d][%d] = ", i, j);
            scanf ("%f", &a[i][j]);
        }
    printf("eps = ");
    scanf ("%f", &eps);
    gasit = FALSE;
    printf("Liniile cu diferența extreame mai mica decat eps\n");
    for (i = 0; i < l; i++)
        if (diferența_extreme(a, i, c) < eps) {
            afiseaza_linie(a, i, c);
            gasit = TRUE;
        }
    if (!gasit) printf("Nu există astfel de liniile\n");
    getch();
}

```

R4_5. Într-o matrice dată A cu l linii și c coloane să se permute circular dreapta fiecare linie i cu i poziții. Se va utiliza o funcție care permută circular dreapta componentele unui vector cu un număr de poziții.

Rezolvare: Vom implementa direct funcția permut.

4_5.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <alloc.h>

// Permuta elementele vectorului v de dimensiune n cu i pozitii
int *permut (int *v, int c, int i) {
    int *aux;
    aux = (int *) malloc (c * sizeof(int));
    for (int j = 0; j < c; j++)
        aux[(j+i)%c] = v[j];
    free(v);
    return aux;
}

void main (void) {
    int **mat, l, c;
    int i, j;
    // Citire date de intrare
    printf (" Introduceti nr. de linii: "); scanf ("%d", &l);
    printf (" Introduceti nr. de coloane: "); scanf ("%d", &c);
    mat = (int**) malloc (l * sizeof(int *));
    for (i = 0; i < l; i++) {
        mat[i] = (int*) malloc (c * sizeof(int));
        for (j = 0; j < c; j++) {
            printf (" mat[%d,%d] = ", i+1, j+1);
            scanf ("%d", &mat[i][j]);
        }
    }

    // Prelucrarea datelor si afisarea rezultatelor
    for (i = 0; i < l; i++)
        mat[i] = permut (mat[i], c, i+1);
    printf (" Matricea dupa rotatii este: \n");
    for (i = 0; i < l; i++) {
        for (j = 0; j < c; j++)
            printf ("%d ", mat[i][j]);
        printf ("\n");
    }
    getch();
}
```

R4_6. Doi vectori x și y cu căte n componente fiecare, ($n \leq 20$) se află în relația $x \leq y$ dacă $x_i \leq y_i$, pentru $i = 0..n-1$.

- Să se definească o funcție care primind ca parametri două linii i și k ale unei matrici, stabilește dacă acestea se află în relația " $\leq$ ".
- Să se definească o funcție care, primind ca parametri numerele a două linii dintr-o matrice calculează diferența lor, depunând rezultatul într-un vector.
- Să se scrie un program care citește un număr întreg n ($n \leq 20$) și o matrice cu n linii și coloane. Programul va afișa pentru toate liniile care nu se găsesc în relația " $\leq$ " diferența acestora.

Rezolvare: Vom implementa direct funcțiile `lt` și `line_dif`.

4_6.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <alloc.h>

#define TRUE 1
#define FALSE 0

// Intoarce TRUE daca liniile l_1 si l_2 sunt in relatia l_1<=l_2
int mai_mic (int **mat, int n, int l_1, int l_2) {
    for (int j = 0; j < n; j++)
        if (mat[l_1][j] > mat[l_2][j])
            return FALSE;
    return TRUE;
}

// Intoarce diferența intre liniile l_1 si l_2 ale matricii mat.
int *line_dif (int **mat, int n, int l_1, int l_2) {
    int *dif;
    dif = (int *) malloc (n * sizeof(int));
    for (int j = 0; j < n; j++)
        dif[j] = mat[l_1][j] - mat[l_2][j];
    return dif;
}

// Afiseaza un vector
void print_line (int *v, int n) {
    for (int i = 0; i < n; i++)
        printf ("%d ", v[i]);
    printf ("\n");
}
```

```

void main (void) {
    int **mat, n;
    int i, j;
    // Citire date de intrare
    printf ("Introduceti dimensiunea matricii: ");
    scanf ("%d", &n);
    mat = (int**) malloc (n * sizeof(int *));
    for (i = 0; i < n; i++) {
        mat[i] = (int*) malloc (n * sizeof(int));
        for (j = 0; j < n; j++) {
            printf (" mat[%d,%d] = ", i+1, j+1);
            scanf ("%d", &mat[i][j]);
        }
    }
    // Prelucrarea datelor si afisarea rezultatelor
    printf ("Linii care NU sunt in relatie <= au diferente: \n");
    for (i = 0; i < n; i++)
        for (j = i+1; j < n; j++)
            if (!mai_mic(mat, n, i, j)) {
                printf (" Linile %d si %d: ", i+1, j+1);
                print_line (line_dif(mat, n, i, j), n);
            }
    getch();
}

```

R4_7. Să se definească o funcție care stabilește dacă doi vectori dați ca parametri sunt sau nu ortogonali.

Să se scrie un program care citește o matrice pătrată cu n linii și coloane și stabilește dacă matricea este sau nu ortogonală pe linii. În caz afirmativ calculează matricea inversă.

Rezolvare: Doi vectori x și y de dimensiune n sunt ortogonali, dacă $\sum_{i=1}^n x_i y_i = 0$

Se știe că pentru o matrice ortogonală, matricea inversă se obține transpunând matricea dată și împărțind fiecare coloană cu pătratul normei euclidiene a ei. O matrice este ortogonală, dacă oricare două linii diferite sunt ortogonale.

Vom folosi următoarele funcții:

- **orto** – întoarce TRUE dacă vectorii dați ca parametru sunt ortogonali, verificând relația de mai sus
- **print_matrix** – afișează o matrice
- **norm** – calculează pătratul normei euclidiene a unui vector, după formula $\sum_{i=1}^n x_i^2$
- **inversa** – calculează inversa. Aici ne vom folosi de faptul că liniile matricei initiale sunt coloane pentru matricea inversă.

```

4_7.cpp
#include <iostream.h>
#include <iomanip.h>
#include <cconio.h>
#include <all6c.h>
#include <math.h>

#define TRUE 1
#define FALSE 0

// Aloca dinamic memorie pentru matrice
double** aloc_mat(int n){
    double** a;
    a = new double*[n];
    for (int i = 0; i < n; i++)
        a[i] = new double[n];
    return a;
}

void elib_mat(int n, double** a){
    for (int i = 0; i < n; i++)
        delete [] a[i];
    delete [] a;
}

// Intoarce TRUE daca vectorii v_1 si v_2 sunt ortogonali
int orto (double *v_1, double *v_2, int n) {
    double sum = 0;
    for (int i = 0; i < n; i++)
        sum += (v_1[i] * v_2[i]);
    return (fabs(sum) < 0.001);
}

// Afiseaza o matrice de numere reale
void print_matrix (double **mat, int n) {
    for (int i = 0; i < n; i++) {
        for (int j = 0; j < n; j++)
            cout << mat[i][j] << " ";
        cout << endl;
    }
}

// Intoarce patratul normei euclidiene a unui vector
double norm (double *v, int n) {
    double sum = 0;
    for (int i = 0; i < n; i++)
        sum += (v[i] * v[i]);
    return sum;
}

```

```

// Întoarce matricea inversă a matricii ortogonale mat
void inversa (double **mat, double **inv, int n) {
    double col_norm;
    int i, j;
    for(i = 0; i < n; i++){
        col_norm = norm (mat[i], n);
        for (j = 0; j < n; j++)
            mat[i][j] /= col_norm;
    };
    for(i = 0; i < n; i++)
        for (j = 0; j < n; j++)
            inv[j][i] = mat[i][j];
}

void main (void) {
    double **mat, **inv;
    int i, j, n;
    clrscr();
    // Citire date de intrare
    cout << " Introduceti dimensiunea matricii: ";
    cin >> n;
    mat = aloc_mat(n);
    inv = aloc_mat(n);
    for(i = 0; i < n; i++)
        for (j = 0; j < n; j++)
            cin >> mat[i][j];
    // Verificam daca matricea este ortogonală
    int ortogonal = TRUE;
    for (i = 0; i < n-1 && ortogonal; i++)
        for (j = i+1; j < n && ortogonal; j++)
            if (!orto(mat[i], mat[j], n))
                ortogonal = FALSE;
    // Inversa este...
    if (ortogonal) {
        inversa (mat, inv, n);
        cout << " Matricea inversă este : \n";
        print_matrix (inv, n);
    }
    else
        cout << " Matricea nu este ortogonală!\n";
    elib_mat(n, mat);
    elib_mat(n, inv);
    getch();
}

```

R4_8. Dându-se o bază $\underline{x}_1, \underline{x}_2, \dots, \underline{x}_n$, să se construiască o bază ortonormată $\underline{y}_1, \underline{y}_2, \dots, \underline{y}_n$, folosind algoritmul Gramm-Schmidt.

Rezolvare: Bazele sunt formate din n vectori de dimensiune n , deci le vom reprezenta ca matrice pătrate.

Vom construi mai întâi o bază ortogonală, pe care o vom norma (pentru a obține una ortonormată).

Într-o bază ortogonală $\underline{y}_1, \underline{y}_2, \dots, \underline{y}_n$ oricare doi vectori $\underline{y}_i$ și $\underline{y}_j$ sunt ortogonali (adică produsul lor scalar este nul), condiție de care ne vom folosi în felul următor:

- pornim cu $\underline{y}_1 = \underline{x}_1$
- pentru a determina $\underline{y}_k$, cu $k > 1$, îl scriem sub forma: $\underline{y}_k = \underline{x}_k + \sum_{j=1}^{k-1} a_{kj} \underline{y}_j$

(unde $k = 2, 3, \dots, n$)

Aici a_{kj} sunt coeficienți care se calculează punând condiția de ortogonalitate $(\underline{y}_k, \underline{y}_1) = 0$;

valorile care se obțin pentru ei sunt: $a_{kj} = \frac{(\underline{x}_k, \underline{y}_j)}{(\underline{y}_j, \underline{y}_j)}$

Determinarea lui $\underline{y}_k$ cu formula de mai sus se face în program apelând de k ori funcția adaugă () .

Vectorii $\underline{y}_1, \underline{y}_2, \dots, \underline{y}_n$ obținuți astfel formează o bază ortogonală. Pentru a avea o bază ortonormată, împărțim elementele fiecărui vector la norma acestuia (adică la produsul scalar dintre vectorul respectiv și el însuși). De asemenea, pentru a nu calcula norma unui vector $\underline{y}_i$ de fiecare dată când împărțim un element al lui la aceasta, vom reține normele vectorilor $\underline{y}_i$ ($i = 1, \dots, n$) într-un tablou.

4_8.cpp

```

#include <iostream.h>
#include <math.h>
#include <conio.h>
#define NMAX 100 // dimensiunea maxima a bazelor

/* afisarea unei baze x de dimensiune n: */
void afisează_baza(int n, float x[][NMAX]) {
    int i, j;
    for (i = 0; i < n; i++) {
        cout << i << ":";
        cout.precision(2);
        for (j = 0; j < n; j++)
            cout << x[i][j] << " ";
        cout << endl;
    }
}

```

```

/* produsul scalar al vectorilor x si y de dimensiune n: */
float prod_scalar(int n, float x[], float y[]) {
    int i;
    float p = 0.0;
    for (i = 0; i < n; i++)
        p += x[i] * y[i];
    return p;
}

/* efectuarea operatiei x[i] <- x[i] + a*y[i] pe elementele
vectorilor x, y: */
void adauga(int n, float x[], float y[], float a) {
    int i;
    for (i = 0; i < n; i++)
        x[i] += a * y[i];
}

void main(void) {
    int n; //dimensiunea bazei
    int i, j, k;
    // baza initiala si cea ortonormata
    float x[NMAX][NMAX], y[NMAX][NMAX];
    // vector in care se retin produsele scalare y[k]*y[k]
    float c[NMAX];
    float a;
    cout << "n = ";
    cin >> n;
    cout << "Introduceti baza: " << endl;
    for (i = 0; i < n; i++) {
        cout << "Vectorul " << i << ":" << endl;
        for (j = 0; j < n; j++) {
            cout << "x[" << i << "][" << j << "] = ";
            cin >> x[i][j];
        }
    }
    /* determinăm baza ortogonală: */
    for (k = 0; k < n; k++) {
        for (i = 0; i < n; i++)
            y[k][i] = x[k][i];
        for (j = 0; j < k; j++) {
            a = - prod_scalar(n, x[k], y[j]) / c[j];
            adauga(n, y[k], y[j], a);
        }
        c[k] = prod_scalar(n, y[k], y[k]);
    }
    cout << "Baza ortonormală: " << endl;
    afisează_baza(n, y);
    /* normam baza: */
}

```

```

for (k = 0; k < n; k++)
    c[k] = sqrt(c[k]);
for (k = 0; k < n; k++)
    for (j = 0; j < n; j++)
        y[k][j] = y[k][j] / c[k];
cout << "Baza ortonormată: " << endl;
afisează_baza(n, y);
getch();
}

```

R4_9. Se dă o matrice de elemente întregi având l lini și c coloane

($l < 10, c < 10, c > 3$).

Să se afișeze liniile în care există cel puțin trei elemente având minim cinci divizori nebanali. Se va defini și utiliza o funcție care stabilește căți divizori nebanali arc un număr dat.

Rezolvare:

```

4_9.cpp
#include <stdio.h>
#include <conio.h>

/* calculează numarul de divizori nebanali ai numarului n: */
int nr_divizori(int n) {
    int i;
    int cnt = 0;
    for (i = 2; i <= n / 2; i++)
        if (n % i == 0) cnt++;
    return cnt;
}

void main(void) {
    int L, C; // dimensiunile matricei
    int mat[10][10];
    int i, j;
    int contor; // numarul de elemente din linia curentă care
    indeplinesc condițiile
    printf("Dimensiuni: ");
    scanf("%d%d", &L, &C);
    printf("Introduceti elementele matricei: \n");
    for (i = 0; i < L; i++) {
        for (j = 0; j < C; j++) {
            printf("mat[%d][%d] = ", i, j);
            scanf("%d", &mat[i][j]);
        }
    }
}

```

```

printf("Liniile cu cel putin 3 elemente\n",
       "care au minim 5 divizori nebanali:\n");
/* parcurgem fiecare linie: */
for (i = 0; i < L; i++) {
    contor = 0;
    for (j = 0; j < C; j++)
        if (nr_divizori(mat[i][j]) >= 5) contor++;
    if (contor >= 3) {
        printf("\n Linia %d : ", i);
        for (j = 0; j < C; j++)
            printf("%5d ", mat[i][j]);
    }
}
getch();
}

```

R4_10. Să se calculeze coeficienții b_i , $i = 0 : n-1$ din dezvoltarea produsului:

$$(x+a_0) \cdot (x+a_1) \cdot \dots \cdot (x+a_{n-1}) = x^n + b_0 x^{n-1} + \dots + b_{n-1}$$

Se dau n și coeficienții $a_0, a_1, \dots, a_{n-1}$.

Rezolvare: Dacă se dezvoltă parantezele și se identifică coeficienții puterilor lui x se obțin relațiile:

$$b_0 = a_0 + a_1 + \dots + a_{n-1}$$

$$b_1 = a_0 \cdot a_1 + a_0 \cdot a_2 + \dots + a_{n-2} \cdot a_{n-1}$$

.....

$$b_{n-1} = a_0 \cdot a_1 \cdot \dots \cdot a_{n-1}$$

Vom calcula aceste sume stabilind în prealabil relații de recurență. În acest scop formăm matricea triunghiular superioară:

$$X = \begin{bmatrix} a_0 & a_0 + a_1 & a_0 + a_1 + a_2 & \dots & a_0 + a_1 + a_2 + \dots + a_{n-1} \\ 0 & a_0 a_1 & a_0 a_1 + a_0 a_2 + a_1 a_2 & \dots & a_0 a_1 + a_0 a_2 + \dots + a_{n-2} a_{n-1} \\ 0 & 0 & a_0 a_1 a_2 & \dots & \\ 0 & 0 & & \dots & \\ 0 & 0 & 0 & \dots & a_0 a_1 a_2 \dots a_{n-1} \end{bmatrix}$$

în care coloana n reprezintă chiar sumele căutate.

Elementele matricii se calculează astfel:

$$x_{00} = a_0$$

$$x_{0j} = x_{0,j-1} + a_j \quad j > 0$$

$$x_{ii} = x_{i-1,i-1} \cdot a_i \quad i > 0$$

$$x_{ij} = x_{i,j-1} + a_j \cdot x_{i-1,j-1} \quad i > 0, j > 0$$

4_10.cpp

```

#include <stdio.h>
#define N 20

void main(void){
    double a[N], b[N];
    double x[N][N];
    int i, j, n;
    printf("n="); scanf("%d", &n);
    printf("Vectorul a\n");
    for (i=0; i < n; i++)
        scanf("%lf", &a[i]);
    x[0][0] = a[0];
    for (i=1; i < n; i++) {
        x[0][i] = x[0][i-1] + a[i];
        x[i][i] = x[i-1][i-1] * a[i];
    }
    for (i=1; i < n-1; i++)
        for (j=i+1; j < n; j++)
            x[i][j] = x[i][j-1] + a[j] * x[i-1][j-1];
    for (i=0; i < n; i++)
        b[i] = x[i][n-1];
    for (i=0; i < n; i++)
        printf("b[%d]=%lf\n", i, b[i]);
    printf("\n");
}

```

R4_11. Să se rezolve sistemul:

$$\begin{cases} a_{00} \cdot x_0 + a_{01} \cdot x_1 + \dots + a_{0,n-1} \cdot x_{n-1} = b_0 \\ a_{11} \cdot x_1 + \dots + a_{1,n-1} \cdot x_{n-1} = b_1 \\ \dots \\ a_{n-1,n-1} \cdot x_{n-1} = b_{n-1} \end{cases}$$

cunoscut prin n , matricea a și vectorul b .

Rezolvare: Aceste sisteme se rezolvă prin substituție (dacă $a_{ii} \neq 0$) folosind relațiile:

$$x_i = \frac{b_i - \sum_{j=i+1}^n a_{ij} x_j}{a_{ii}} \quad i = n-1 : 0$$

4_11.cpp

```
#include <stdio.h>
void STS(int n, double** a, double* b, double* x){
    for (int i = n - 1; i >= 0; i--){
        double s = 0;
        for (int j = i + 1; j < n; j++)
            s += a[i][j] * x[j];
        x[i] = (b[i] - s) / a[i][i];
    }
}

void cit_sist(int n, double** a, double* b){
    for (int i = 0; i < n; i++){
        printf("Ecuatia %d\n", i+1);
        for (int j = i; j < n; j++)
            scanf("%lf", &a[i][j]);
        printf("Termenul liber\n");
        scanf("%lf", &b[i]);
    }
}

double** alocmat(int n){
    double** a = new double* [n];
    for (int i = 0; i < n; i++)
        a[i] = new double[n];
    return a;
}

void main(void){
    double **a, *b, *x;
    int i, j, n;
    printf("n="); scanf("%d", &n);
    a = alocmat(n);
    b = new double[n];
    x = new double[n];
    cit_sist(n, a, b);
    STS(n, a, b, x);
    for (i = 0; i < n; i++)
        printf("x[%d]=%lf\n", i, x[i]);
    delete [] x;
    delete [] b;
    for (i = 0; i < n; i++)
        delete [] a[i];
    delete [] a;
}
```

R4_12. Să se rezolve sistemul:

$$\left\{ \begin{array}{l} a_{00}x_0 + a_{01}x_1 + \dots + a_{0,n-1}x_{n-1} = b_0 \\ a_{10}x_0 + a_{11}x_1 + \dots + a_{1,n-1}x_{n-1} = b_1 \\ \dots \\ a_{n-1,0}x_0 + a_{n-1,1}x_1 + \dots + a_{n-1,n-1}x_{n-1} = b_{n-1} \end{array} \right.$$

cunoscut prin n , matricea a și vectorul b .

Rezolvare: Sistemul se aduce la formă superior triunghiulară în modul următor: se înmulțește prima linie pe rând cu $\frac{a_{10}}{a_{00}}, \frac{a_{20}}{a_{00}}, \dots, \frac{a_{n-1,0}}{a_{00}}$, și se adună la liniile 2, 3, ..., n . În urma acestei operații s-a eliminat necunoscuta x_0 din ecuațiile $2 : n$.

În mod asemănător se elimină $x_1, x_2, \dots, x_{n-1}$.

4_12.cpp

```
void Gauss(int n, double** a, double* b){
    for (int p = 0; p < n - 1; i++){
        for (int i = p + 1; i < n; i++){
            double c = -a[i][p] / a[p][p];
            for (j = p; j < n; j++)
                a[i][j] += c * a[p][j];
            b[i] += c * b[p];
        }
    }
}
```

R4_13. Să se construiască un pătrat magic de dimensiune n (cu n impar), adică o matrice cu n linii și n coloane având elemente numerele naturale 1, 2, ..., n^2 astfel încât sumele elementelor pe linii, pe coloane și pe cele două diagonale să fie identice.

Rezolvare: Se introduc pe rând valorile 1, 2, ..., n^2 în elementele $a[i][j]$ ale pătratului magic. Următoarea poziție (i, j) se stabilește în funcție de valoarea k ce urmează a fi plasată în matrice astfel: dacă $k \% n = 1$ atunci poziția următoare va avea coloana j cu o unitate mai mică față de poziția curentă, în caz contrar se cresc atât i cât și j cu căte o unitate modulo n . Poziția inițială va fi: $i_0 = \frac{n+1}{2}$ și $j_0 = n+1$.

Astfel pentru $n = 5$ pătratul magic este:

Pentru reprezentarea grafică a pătratului magic vom utiliza caracterele: ‘-’, pentru desenarea liniilor, ‘|’ pentru desenarea coloanelor și ‘+’ pentru marcarea colțurilor pătratului.

	1	2	3	4	5
1	11	10	4	23	17
2	18	12	6	5	24
3	25	19	13	7	1
4	2	21	20	14	8
5	9	3	22	16	15

4_13.cpp

```
#include <stdio.h>

void main(void){
    int a[19][19];
    int n, k, i, j;
    // Citire cu validarea datelor
    do {
        printf("Introduceti n < 19, impar: ");
        scanf("%d", &n);
    } while (n % 2 == 0 || n > 20);
    // Generarea patratului magic
    i = (n + 1) / 2;
    j = n + 1;
    for (k = 1; k <= n * n; k++) {
        if (k % n == 1)
            j--;
        else {
            i++; if (i > n) i = 1;
            j++; if (j > n) j = 1;
        }
        a[i][j] = k;
    }
    // Desenarea patratului magic
    printf("----");
    for (j = 1; j < n; j++)
        printf("----");
    printf("+\n");
    for (i = 1; i <= n; i++) {
        for (j = 1; j <= n; j++)
            printf("|%3d", a[i][j]);
        printf("\n");
        if (i < n) {
            printf("|---");
            for (j = 1; j < n; j++)
                printf("----");
        }
    }
}
```

```
printf("|\n");
} else {
    printf("----");
    for (j = 1; j < n; j++)
        printf("----");
    printf("+\n");
}
}
```

Probleme propuse

P4_1. Să se scrie un program care citește un număr întreg n și o matrice pătrată A cu n linii și coloane și afișează numerele liniilor având în prima poziție elementul minim și în ultima poziție elementul maxim din linie. Se vor afișa de asemenea numerele coloanelor având în prima poziție elementul maxim și în ultima elementul minim.

P4_2. Definiți o funcție care calculează produsul scalar a doi vectori cu elemente reale. Funcția are ca parametri lungimea comună a celor doi vectori, pointeri la cei doi vectori și întoarce ca rezultat produsul scalar.

Definiți o funcție care transpună o matrice pătrată cu elemente reale, peste ea. Funcția are ca parametri dimensiunea matricii și un pointer la matrice și nu întoarce nici un rezultat.

Definiți o funcție care afișează la terminal o matrice pătrată cu elemente reale. Funcția are ca parametri dimensiunea matricii și un pointer la matrice și nu întoarce nici un rezultat.

Definiți o funcție care înmulțește două matrici prin următoarea metodă:

- se transpune matricea înmulțitor
- se calculează elementul din poziția (i, j) al matricei produs ca produsul scalar dintre liniile i și j din cele două matrici.

Funcția are ca parametri: dimensiunea comună a matricilor, pointeri la cele două matrici care se înmulțesc și la matricea produs.

Definiți o funcție `main()` care:

- citește două matrici
- calculează și afișează matricile și produsul lor folosind funcțiile definite mai sus.

P4_3. Pentru o matrice dată A cu l linii și c coloane să se afișeze toate cuplurile (i, j) reprezentând numere de linii având elementele respectiv egale. Se va defini și utiliza o funcție care stabilește dacă doi vectori sunt sau nu egali.

P4_4. Se dau două matrici A și B având n linii și coloane fiecare. Să se stabilească dacă una dintre ele este sau nu inversa celeilalte. Se va defini și utiliza o funcție pentru a înmulți două matrici.

P4_5. Un punct într-o matrice este un element maxim pe coloană și minim pe linia pe care se află sau minim pe coloană și maxim pe linia sa. Utilizând funcții care verifică dacă un element este minim/maxim pe linia/coloana sa, să se determine punctele într-o matrice cu elemente distințe.

R4_6. Să se defincească o funcție care stabilește dacă o linie specificată a unei matrici este sau nu o secvență ordonată crescător.

Să se definească o funcție, care pentru o linie specificată a unei matrici determină elementul minim și elementul maxim din acea linie.

Se citește o matrice pătrată A cu n linii și coloane ($n \leq 10$). Să se afișeze pentru fiecare linie, care nu reprezintă un sir de valori crescătoare: numărul liniei, elementul maxim și elementul minim.

Indicație: O linie i dintr-o matrice reprezintă o secvență ordonată crescător dacă: $A_{i,j} \leq A_{i,j+1}$, pentru $j = 1 \dots n - 1$.

P4_7. Să se scrie un program care verifică dacă o matrice pătrată cu n linii și coloane este sau nu ortogonală, adică $A \cdot A' = I_n$. Se vor defini funcții pentru: alocarea de memorie pentru o matrice, transpunerea unei matrice în alta, înmulțirea a două matrici, compararea unei matrici cu matricea unitate.

P4_8. Se dă o matrice A cu l linii și c coloane de elemente reale. Să se verifice dacă matricea este ortogonală pe linii, și în caz afirmativ să se calculeze inversa sa. Se știe că inversa unei matrici ortogonale se obține transpunând matricea și împărțind fiecare coloană cu pătratul normei euclidiene a ei. Se vor defini și utiliza obligatoriu funcții pentru:

- verificarea dacă două linii ale unei matrici sunt ortogonale (au produsul scalar egal cu 0)
- transpunerea unei matrici
- calculul normei euclidiene a unei coloane date a unei matrici date.

R4_9. Doi vectori sunt ortogonali dacă produsul lor scalar este nul. Definiți o funcție care stabilește dacă doi vectori sunt sau nu ortogonali. Funcția are 3 parametri: un întreg reprezentând numărul de componente și doi pointeri la cei doi vectori și întoarce ca rezultat 1/0.

Definiți o funcție care stabilește dacă două linii date ale unei matrici sunt sau nu ortogonale. Funcția are doi parametri reprezentând numerele liniilor și întoarce ca rezultat 1/0. Matricea este alocată static ca variabilă externă a funcțiilor.

Definiți o funcție `main()` care:

- citește un întreg n și o matrice cu n linii și coloane
- verifică în mod eficient dacă matricea este ortogonală pe linii, adică dacă oricare două linii sunt ortogonale și afișează un mesaj corespunzător.

R4_10. Definiți o funcție care înmulțește două matrici pătrate având aceeași dimensiune. Funcția va avea ca parametri dimensiunea matricei și trei pointeri (pentru matricele de înmulțit, înmulțitor și rezultat).

Definiți o funcție care inițializează prin citire o matrice pătrată. Funcția va avea ca parametri dimensiunea matricei inițializate și un pointer.

Definiți o funcție care împarte o matrice printr-un scalar. Funcția va avea 3 parametri: dimensiunea matricei, scalarul și un pointer.

R4_11. Definiți o funcție `main()` care:

- citește o matrice
  - calculează și afișează matricea: $B = I_n + \frac{A}{1!} + \frac{A^2}{2!} + \dots + \frac{A^n}{n!}$
- unde n reprezintă dimensiunea matricei.

R4_12. Se consideră o matrice pătrată având n linii și coloane ($n \leq 10$) de elemente reale. Valoarea lui n și cele $n \cdot n$ elemente sunt citite de la tastatură.

Să se stabilească pozițiile elementelor maxime în valoare absolută din fiecare linie, memorându-se într-un vector P . Astfel dacă elementul maxim din linia i se află în coloana j , atunci $P[i] = j$ (presupunem că nu avem două elemente egale într-o linie).

Să se verifice dacă în matricea A se pot face schimbări de linii astfel încât toate elementele maxime să fie situate pe diagonală principală.

Dacă acest lucru este posibil se vor face schimbările de linii în urma cărora elementele maxime se plasează pe diagonală.

Programul va afișa matricea inițială și matricea cu linii schimbate.

Matricea este alocată static, ca variabilă globală.

Indicație: Elementele maxime pot fi aduse pe diagonală prin schimbări de linii, dacă vectorul P are toate elementele distincte.

R4_13. Definiți o funcție care stabilește pozițiile componentelor egale din doi vectori cu componente reale (astfel, dacă $x[i]=y[i]$ și $x[k]=y[k]$, pozițiile vor fi i și k). Funcția are ca parametri: lungimea comună a celor doi vectori, pointeri la cei doi vectori și un pointer la un vector cu elemente 0/1 (1 dacă componentele din acea poziție sunt egale și 0 în caz contrar).

Definiți o funcție `main()` care:

- citește un întreg n ,
- citește o matrice A cu n linii și coloane,
- determină și afișează toate perechile de linii având cele mai multe componente egale.

R4_14. Să se stabilească dacă există elemente comune tuturor liniilor unei matrici date. Se vor afișa câte asemenea elemente sunt, care sunt acestea și apoi se va indica ce poziție ocupă acestea în fiecare linie.

R4_15. O matrice pătrată are n linii și n coloane. Cele două diagonale determină patru zone notate 1, 2, 3, 4 care nu includ elementele de pe diagonale.

Să se calculeze mediile geometrice ale elementelor pozitive din zonele 1 și 2. Dacă media nu se poate calcula, se va afișa un mesaj corespunzător.

Să se calculeze procentajul de elemente strict pozitive din zona 3 și numărul de elemente divizibile cu 5 din zona 4. Dacă nu există elemente cu proprietățile cerute se va afișa un mesaj corespunzător.

R4_16. Dintr-o matrice având n linii și n coloane să se afișeze liniile care reprezintă șiruri ordonate crescător și coloanele care reprezintă șiruri ordonate descrescător.

R4_17. O matrice A are p linii și q coloane. Să se creeze o nouă matrice B , din matricea A , exceptând liniile și coloanele la intersecția cărora se află elemente nule. Se vor utiliza doi vectori în care se vor marca liniile, respectiv coloanele care nu vor apărea în B .

R4_18. Se consideră o matrice A cu p linii și q coloane, ce conține elemente reale. Să se creeze pe baza acesteia o nouă matrice B având m coloane cu elementele pozitive din A și un vector C cu elementele negative din matricea A .

R4_19. Se dă o matrice A pătrată, cu n linii și n coloane. Să se facă schimbările de linii și de coloane astfel încât elementele diagonalei principale să fie ordonate crescător.

R4_20. Definiți o funcție care alocă dinamic memorie pentru o matrice, cu n linii și coloane, păstrată linearizat¹ pe linii într-un vector.

Definiți o funcție care transpună pe loc o matrice pătrată, cu n linii și coloane, alocată dinamic și păstrată linearizat printr-un vector.

Definiți o funcție care înmulțește două matrici pătrate, alocate dinamic și păstrate linearizat prin vectori.

Definiți o funcție care verifică dacă o matrice, alocată dinamic este sau nu egală cu matricea unitate.

Scrieți o funcție `main()` care:

- Citește un întreg n și o matrice pătrată cu n linii și coloane.
- Verifică, folosind funcțiile definite mai sus, dacă matricea este ortogonală și afișează un mesaj corespunzător. (Într-o matrice ortogonală $A \cdot A^T = I_n$).

R4_21. Definiți o funcție care alocă dinamic memorie pentru o matrice pătrată, astfel încât elementele ei să poată fi referite cu 2 indici.

Definiți o funcție care citește o matrice pătrată într-o zonă alocată dinamic.

Definiți o funcție care înmulțește două matrici pătrate, alocate dinamic, adresând elementele numai prin intermediul pointerilor.

Scrieți o funcție `main()` care:

- Citește un întreg n și o matrice pătrată cu n linii și coloane.
- Calculează matricea obținută prin ridicarea matricii date la puterea n și o afișează.

¹ O matrice păstrată linearizat este memorată într-un vector

Capitolul 5**Şiruri de caractere****Breviar**

Fişierul <ctype.h> conţine prototipurile funcţiilor:

Semnătură	Valoare returnată
int islower(char c)	1 dacă $c \in \{'a'..‘z'\}$
int isupper(char c)	1 dacă $c \in \{'A'..‘Z'\}$
int isalpha(char c)	1 dacă $c \in \{'A'..‘Z'\} \vee \{'a'..‘z'\}$
int isdigit(char c)	1 dacă $c \in \{'0'..‘9'\}$
int isxdigit(char c)	1 dacă $c \in \{'0'..‘9'\} \vee \{'A'..‘F'\} \vee \{'a'..‘f'\}$
int isalnum(char c)	1 dacă isalpha(c) isdigit(c)
int isspace(char c)	1 dacă $c \in \{'\ ', '\n', '\t', '\r', '\f', '\v'\}$
int isgraph(char c)	1 dacă c este afişabil, fără spaţiu
int isprint(char c)	1 dacă c este afişabil, cu spaţiu
int iscntrl(char c)	1 dacă c este caracter de control
int ispunct(char c)	1 dacă isgraph(c) && !isalnum(c)

Fişierul <string.h> conţine prototipurile următoarelor funcţii:

Semnătură	Efect
char* strcpy(char* d, const char* s)	Copiază şirul s în d, inclusiv '\0'. Întoarce d.
char* strncpy(char* d, const char* s, int n)	Copiază n caractere din şirul s în d, completând eventual cu '\0'. Întoarce d.
char* strcat(char* d, const char* s)	Concatenează şirul s la sfârşitul lui d. Întoarce d.
char* strncat(char* d, const char* s, int n)	Concatenează cel mult n caractere din şirul s la sfârşitul lui d, completând cu '\0'. Întoarce d.

Semnătură	Efect
int strcmp(const char* d, const char* s)	Compară şirurile d și s, întoarce: -1 dacă d<s, 0 dacă d==s și 1 dacă d>s
int stricmp(const char* d, const char* s)	Compară şirurile d și s (ca și strcmp ()) fără a face distincție între litere mari și mici.
int strncmp(const char* d, const char* s, int n)	Similar cu strcmp (), cu deosebirea că se compară cel mult n caractere.
int strcasecmp(const char* d, const char* s, int n)	Similar cu strcasecmp (), cu deosebirea că nu se face distincție între literele mari și mici.
char* strchr(const char* d, char c)	Caută caracterul c în şirul d; întoarce un pointer la prima apariție a lui c în d, sau NULL.
char* strrchr(const char* d, char c)	Întoarce un pointer la ultima apariție a lui c în d, sau NULL.
char* strstr(const char* d, const char* s)	Întoarce un pointer la prima apariție a subşirului s în d, sau NULL.
char* strpbrk(const char* d, const char* s)	Întoarce un pointer la prima apariție a unui caracter din subşirul s în d, sau NULL.
int strspn(const char* d, const char* s)	Întoarce lungimea prefixului din d care conține numai caractere din s.
int strcspn(const char* d, const char* s)	Întoarce lungimea prefixului din d care conține numai caractere ce nu apar în s.
int strlen(const char* s)	Întoarce lungimea lui s ('\'0' nu se numără).
char* strlwr(char* s)	Convertește literele mari în litere mici în s.
char*strupr(char* s)	Convertește literele mici în litere mari în s.
void* memcpy(void* d, const void* s, int n)	Copiază n octeți din s în d, întoarce d.

Semnături	Efect
void* memmove(void* d,const void* s,int n)	Ca și memcpy, folosită daca s și d se întrepătrund.
void* memset(void* d,const int c,int n)	Copiază caracterul c în primele n poziții din d.
int memcmp(const void* d,const void* s,int n)	Compară zonele adresate de s și d.
char *strdup (const char *d)	Copiază sirul d într-o nouă locație de memorie și întoarce un pointer către acea locație.
char* strtok(const char* d, const char* s)	Caută în d subșirurile delimitate de caracterele din s. Primul apel întoarce un pointer la primul subșir din d care nu conține caracter din s următoarele apeluri se fac cu primul argument NULL, întorcându-se de fiecare dată un pointer la următorul subșir din d ce nu conține caracter din s. În momentul în care nu mai există subșiruri, funcția întoarce NULL.

Probleme rezolvate

R5_1. Se citește de la tastatură un text format din linii și terminat prin sfârșit de fișier (CTRL-Z). Stabiliți numărul de litere, numărul de separatori, numărul de cuvinte, numărul de linii, numărul de propoziții și numărul de aliniate. Cuvintele sunt separate între ele prin spații-albe, punct, virgulă, două puncte, punct virgulă și cratimă. La sfârșitul fiecărei propoziții avem punct, iar un aliniat se termină cu punct urmat de sfârșit de linie.

Rezolvare: Caracterele sunt citite pe rând în aceeași variabilă c și sunt clasificate astfel: literă – detectată cu funcția isalpha(), separator – folosim funcția isspace() la care mai adăugăm teste pentru separatorii aleși de noi, linie – la apariția sfârșitului de linie, propoziție – la apariția punctului, aliniat – la apariția sfârșitului de linie, dacă caracterul precedent a fost punct. Aceasta ne impune memorarea caracterului precedent, actualizat înaintea citirii unui nou caracter. Vom avea 6 contoare, incrementate corespunzător ce țin evidența situațiilor prezentate.

În ceea ce privește determinarea numărului de cuvinte, situația este puțin mai complicată. Vom folosi o variabilă de stare – in_cuv care ia valoarea TRUE sau FALSE după cum ne aflăm în interiorul sau în afara unui cuvânt. Inițial incuv=FALSE (ne aflăm în afara unui cuvânt). La întâlnirea unei litere starea devine incuv=TRUE, iar la întâlnirea unui separator, dacă ne aflăm în cuvânt (incuv=TRUE) îl vom părăsi (incuv=FALSE) și vom contoriza cuvântul.

5_1.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <cctype.h>

#define CTRL_Z -1
#define LINIE_NOUA 10 // Cod ascii pentru linie nouă

#define TRUE 1
#define FALSE 0

void main (void) {
    char c, c_precedent = '\0';
    int in_cuvant = FALSE;
    int n_lit = 0, n_sep = 0, n_cuv = 0;
    int n_lin = 0, n_prop = 0, n_alin = 0;

    while(1) {
        c = getch();
        if (c == CTRL_Z)
            break; // Detectez sfârșitul textului
        if(isalpha(c)){
            n_lit++;
            in_cuvant = TRUE;
        }
        if(isspace(c) || c=='.' || c==',' || c==';' || c==':' || c=='-'){
            n_sep++;
            if(in_cuvant){
                in_cuvant = FALSE;
                n_cuv++;
            }
        }
    }
}
```

```

if(c == '.')
    n_prop++;
if(c == LINIE_NOUA){
    n_lin++;
    if(c_precedent == '.')
        n_alin++;
}
c_precedent = c;
}

printf("numar de litere = %d\n", n_lit);
printf("numar de separatori = %d\n", n_sep);
printf("numar de linii = %d\n", n_lin);
printf("numar de cuvinte = %d\n", n_cuv);
printf("numar de propozitii = %d\n", n_prop);
printf("numar de aliniate = %d\n", n_alin);
getch();
}

```

R5_2. Un sir de caractere reprezintă un număr real cu parte întreagă și parte fractionară. Primul caracter poate fi semnul numărului. Să se scrie o funcție pentru conversia sirului în număr real. Nu se vor folosi funcțiile standard de conversie existente. Eventualele erori de reprezentare sunt sesizate prin valoarea -1 întoarsă de un parametru de eroare. În caz că nu sunt erori parametrul de eroare întoarce valoarea 0. Funcția main() citește siruri de caractere și afișează conversia în real cu un număr specificat de zecimale. În caz de eroare se va afișa un mesaj corespunzător.

Rezolvare: Se testează mai întâi dacă numărul are semn, se memorează și se trece peste el. Se convertește apoi partea întreagă a numărului, până la întâlnirea punctului sau a sfărșitului de sir. Urmează apoi conversia părții fractionare (dacă există) și formarea numărului, din partea întreagă, partea fractionară și semn.

5_2.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <ctype.h>
#include <string.h>

// Functie ce converteste un sir de caractere in numar real
double atod(char *s, int &er){
    int semn = 1;
    double pint = 0; // Partea intreaga

```

```

    double pfrac= 0; // Partea fractionara
    double w= 1; // Ponderea cifrei partii fractionare
    // Evaluare semn
    if(*s == '-') semn = -1;
    if(*s == '-' || *s == '+') s++;
    // Evaluare parte intreaga
    for( ; *s!= '.' && *s!='\0'; s++)
        if ( isdigit(*s) )
            pint = 10*pint + *s - '0';
        else {
            er = -1;
            return 0;
        }
    // Evaluare parte fractionara
    if( *s == '.' ) {
        s++; // Se ignora punctul
        while( *s != '\0' ) {
            if ( isdigit(*s) ) {
                w *= 0.1; // Actualizare pondere cifra fractionara
                pfrac += (*s - '0') * w;
            } else {
                er = -1;
                return 0;
            }
        }
        s++; // Avansez la pozitia urmatoare din sir
    }
    er = 0; // Conversie realizata cu succes
    return (pint + pfrac) * semn;
}

void main (void) {
    char s[20];
    int er;
    double nr;
    printf (" Introduceti numarul: ");
    while (gets(s)) {
        nr = atod(s, er);
        printf("%s ", s);
        if(er == 0)
            printf("= %.4lf\n", nr);
        else
            printf(" eroare\n");
        printf (" Introduceti numarul: ");
    }
    getch();
}

```

R5_3. Un sir de caractere, introdus de la tastatură reprezintă definițiile pe orizontală dintr-un careu de cuvinte încrucișate. După fiecare cuvânt (inclusiv ultimul) se pune '*'. Numărați cuvintele pe verticală și afișați liniile verticale.

Rezolvare: Sirul de caractere reprezintă matricea (careul) vectorizată pe linii și completată cu coloana ($n + 1$) de asteriscuri.

Din observația că lungimea sirului de caractere $ls = n \cdot (n + 1)$ se deduce, prin rezolvarea ecuației de gradul 2, valoarea lui n (dimensiunea careului).

Un cuvânt pe verticală are în sirul de caractere literele situate între ele la distanța $(n + 1)$.

5_3.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <string.h>
#include <math.h>

void main (void) {
    char s[240]; // sir de caractere ce contine careul de maxim 15*15
    int lc = 0; // lungimea unui cuvant
    int nc = 0; // numarul de cuvinte
    int n; // dimensiunea careului;
    int ls; // lungimea sirului de caractere
    printf (" Introduceti careul... \n");
    gets(s);
    ls = strlen(s);
    n = (sqrt(4*ls+1)-1)/2;
    int i, j, k;
    for (j = 0; j < n + 1; j++){
        for (i = 0; i < n; i++){
            k = j + i * (n + 1);
            if (s[k] != '*')
                lc++;
            else {
                if (lc > 1)
                    nc++;
                lc = 0;
            }
            if (j != n)
                printf("%c", s[k]);
        }
        printf("\n");
    }
    printf(" Sunt %d cuvinte pe verticala\n", nc);
    getch();
}
```

R5_4. Scrieți o funcție care determină dacă un cuvânt (sir de caractere ce nu conține separatori) reprezintă un palindrom. Scrieți o funcție main() care citește de la tastatură un text format din linii, alcătuite din cuvinte. Cuvintele sunt separate printr-unul din caracterele din sirul ". , : ; - \t \n". La sfârșit se va afișa numărul cuvintelor palindroame din text și care sunt acestea.

Rezolvare: Funcția palindrom() convertește mai întâi caracterele din sir la litere mici – folosind funcția strlwr() și apoi compară caracterele simetrice față de mijlocul sirului. La întâlnirea unei neconcordanțe întoarce FALSE.

În funcția main() vom citi pe rând câte o linie (cu gets()), îi vom separa cuvintele, folosind funcția strtok() și vom testa fiecare cuvânt cu funcția este_palindrom(). Palindroamele găsite sunt contorizate și introduce într-un tablou de siruri de caractere, de unde vor fi afișate la sfârșit.

5_4.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <ctype.h>
#include <string.h>

#define NP 20
#define TRUE 1
#define FALSE 0

int este_palindrom(char* s) {
    s = strlwr(s); // Conversie in litere mici
    // Comparare caractere simetrice
    for(int i=0, j=strlen(s)-1; i < j; i++, j--)
        if( s[i] != s[j] ) return FALSE;
    return TRUE;
}

void main (void) {
    char sep[]=".,:;-\\t\\n";
    char linie[80], * tpal[NP], *p, *s;
    int np = 0; // numarul de palindroame
    printf (" Introduceti o linie: ");
    while(gets(linie)) {
        for(p = strtok(linie, sep); p; p = strtok(0, sep))
            if(este_palindrom(p))
                tpal[np++] = strdup(p);
        printf (" Introduceti o linie: ");
    }
}
```

```
// Afisare rezultate
printf("S-au gasit %d palindroame\n", np);
for(int j=0; j < np; j++){
    printf("%s\n", tpal[j]);
}
getch();
```

- R5_5.** a) Să se scrie o funcție care șterge dintr-un sir de caractere un subșir specificat prin poziție și lungime. Funcția întoarce un pointer la sirul modificat.
 b) Scrieți o funcție care inserează într-un sir, începând cu o poziție dată, un alt sir. Funcția întoarce un pointer la sirul nou creat, alocat dinamic.
 c) Scrieți o funcție main() care citește două cuvinte și înlocuiește într-un text introdus de la tastatură, toate aparițiile primului cuvânt prin cel de-al doilea.

Rezolvare: O linie este citită (cu gets()) într-o zonă alocată static (linie), de unde este transferată într-o zonă alocată dinamic (pentru a putea fi ștersă în cazul inserării unui sir). Înlocuirea cuvântului 1 prin cuvântul 2 presupune: găsirea cuvântului 1 în linie (folosind strstr()), ștergerea cuvântului găsit (cu sterge()) și inserarea în poziția veche a cuvântului 2 (cu insert()). Operația se repetă cât timp cuvântul există în linie.

Întrucât nu păstrăm tot textul, ci numai o linie din el, la terminarea înlocuirilor într-o linie, aceasta va fi afișată (cu puts()).

5_5.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>
#include <string.h>

// Functia de stergere
char* sterge(char* s, int poz, int lg){
    strcpy(s+poz, s+poz+lg);
    return s;
}

// Functia de inserare:
// se aloca spatiu pentru nou sir de caractere,
// se copiaza prima parte din sirul sursa, se concateneaza sirul
// ce trebuie inserat, iar apoi se concateneaza ultima parte din
// sirul sursa.
```

```
char* insert(char* s, int poz, char* si){
    char* p = (char*) malloc(strlen(s)+strlen(si)+1);
    strncpy(p, s, poz); p[poz] = '\0'; // strncpy nu pune '\0' !
    strcat(p, si);
    strcat(p, s+poz);
    free(s);
    return p;
}

void main (void) {
    char linie[80], cuv1[10], cuv2[10];
    int l_cuv1;
    char *p, *l_dinamic;
    puts("Primul cuvant:"); gets(cuv1);
    l_cuv1 = strlen(cuv1);
    puts("Al doilea cuvant cuvant:"); gets(cuv2);
    printf (" Introduceti linia: ");
    while(gets(linie)) {
        // Linia este transferata intr-o zona alocata dinamic
        l_dinamic = strdup(linie);
        p = strstr(l_dinamic, cuv1);
        while(p) {
            // Transformare pointer in indice
            int pozitie = p - l_dinamic;
            sterge(l_dinamic, pozitie, l_cuv1);
            l_dinamic = insert(l_dinamic, pozitie, cuv2);
            p = strstr(l_dinamic+pozitie, cuv1);
        }
        puts(l_dinamic);
        free(l_dinamic); // Eliberez zona de memorie
        printf (" Introduceti linia: ");
    }
    getch();
}
```

- R5_6.** Un text citit de la intrarea standard conține cuvinte separate prin spații albe (, . ; : \n). O anagramă a unui cuvânt se obține amestecându-i literele (de exemplu: brilliant și labirint). Afișați la ieșirea standard toate anagramele, precedate de numărul lor.

Rezolvare: Se separă mai întâi cuvintele din text (cu strtok()). Se mențin două tablouri cu șiruri de caractere: unul pentru cuvintele citite și altul care conține cuvintele având literele sortate. Se ordonează cele două tablouri după cuvintele din c_sortate. Anagramele vor fi pe poziții consecutive în vectorul cuvinte.

```

5_6.cpp
#include <stdio.h>
#include <string.h>
#include <conio.h>

#define TRUE 1
#define FALSE 0

// Sorteaza literele din sirul v folosind sortarea prin insertie
// Poate fi folosita orice metoda de sortare (R3_9, R3_10, R3_13)
void sort (char* v) {
    for (int k=1; k < strlen(v); k++) {
        char temp = v[k];
        int j = k;
        while (j > 0 && temp <= v[j-1]) {
            v[j] = v[j-1];
            j--;
        }
        v[j] = temp;
    }
}

// Inverseaza s1 cu s2 (parametrii sunt transmisi prin
// adresa!)
inline void swap(char* &s1, char* &s2) {
    char *tmp;
    tmp = s1;
    s1 = s2;
    s2 = tmp;
}

void main(void) {
    char sep[]=" .,:-\t\n"; // separatori de cuvinte
    char linie[80]; // o linie citita din text
    char *cuvinte[100]; // vector cu cuvintele introduse
    // vector cu cuvintele avand literele sortate
    char *c_sortate[100];
    int i,j,k;
    int flag;
    int nc = 0; // numarul de cuvinte distincte

    // citeșc textul și formează vectorii cuvinte și c_sortate
    printf (" Introduceti o linie: ");
    while (gets(linie))
        for( char *p = strtok(linie, sep); p; p=strtok(0, sep) ) {
            // Verific să nu existe același cuvant de 2 ori
            for (j=0; strcmp(cuvinte[j],p)!=0 && j<nc; j++) ;
            // Adaug cuvantul în lista de cuvinte
            if (j == nc) {
                cuvinte[nc]=strdup(p);
                c_sortate[nc]=strlwr(strdup(p));
                sort(c_sortate[nc]);
                nc++;
            }
            printf (" Introduceti o linie: ");
        }
}

```

```

    // Sortez vectorii cuvinte și c_sortate după vectorul
    c_sortate
    flag = FALSE;
    while (!flag) {
        flag = TRUE;
        for (i=0;i<nc-1;i++)
            if (strcmp(c_sortate[i], c_sortate[i+1]) > 0) {
                swap(c_sortate[i],c_sortate[i+1]);
                swap(cuvinte[i],cuvinte[i+1]);
                flag=FALSE;
            }
    }
    // Afisez grupele de anagrame
    for (i=0;i<nc;) {
        // Determin câte anagrame am de afisat
        for (j=i+1;j<nc && strcmp(c_sortate[i],c_sortate[j])==0;j++)
            ;
        printf("%d Anagrame:\n",j-i);
        for (k=i;k<j;k++)
            printf("\t%s\n",cuvinte[k]);
        i=j;
    }
    getch();
}

```

- R5_7.**
- Definiți o funcție care determină poziția primului caracter, dintr-un sir de caractere txt, care apare în alt sir de caractere sep. Căutarea în primul sir se face începând dintr-o poziție specificată p. Dacă nici unul din caracterele din txt nu apare în sep, funcția întoarce -1.
  - Definiți o funcție care determină poziția primului caracter, dintr-un sir de caractere txt, care nu apare în alt sir de caractere sep. Căutarea în primul sir se face începând dintr-o poziție specificată p. Dacă toate caracterele din txt apar în sep, funcția întoarce -1.
  - Definiți o funcție main() care citește un întreg n și un text format din mai multe linii. O linie conține cuvinte, despărțite între ele prin separatorii “ ,,:-\n\t”. După citirea unei linii, aceasta este afișată trunchiind la n cuvintele care depășesc această lungime (se vor folosi funcțiile definite la punctele anterioare).

Rezolvare: Prima funcție compară căte un caracter din text, începând din poziția specificată, pe rând, cu caracterele separatoare, până când găsește o egalitate, întorcând poziția caracterului din text. Dacă nici unul dintre separatori nu este egal cu caracterul din text, se încearcă următorul caracter din text. Dacă nu se găsește nici un separator în text, se întoarce rezultatul -1.

A două funcție întoarce poziția caracterului din text, dacă acesta nu este egal cu nici unul dintre separatori. În caz de egalitate cu un separator se încearcă următorul caracter din text.

Textul se citește progresiv linie cu linie. După citirea unei linii, se separă cuvintele (folosind cele două funcții de la punctele anterioare), se compară lungimea cuvântului cu lungimea maximă admisă și dacă este cazul se trunchiază. După ce au fost prelucrate toate cuvintele se afișează linia.

5_7.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <string.h>

#define TRUE 1
#define FALSE 0

int find_first_of(char *txt, char *sep, int p) {
    for (char *i = txt+p; *i!='\0'; i++)
        for (char *j = sep; *j!='\0'; j++)
            if (*i == *j)
                return i-txt;
    return -1;
}

int find_first_not_of(char *txt, char *sep, int p) {
    // TRUE daca caracterul curent din txt se gaseste in sep
    int flag;
    for (char *i = txt+p; *i!='\0'; i++) {
        flag=FALSE;
        for (char *j = sep; *j!='\0'; j++)
            if (*i == *j)
                flag=TRUE;
        if (!flag) return i-txt;
    }
    return -1;
}

void main (void) {
    char sep[]=" .,:;-\\n\\t";
    char linie[80];
    int ic, sc, lc; // Inceput, sfarsit si lungime cuvant
    int ll;          // Lungime linie
    int n;           // Lungimea la care se face trunchierea
    printf("N=");scanf("%d", &n);

    while(gets(linie)) {
        // Adaugam un separator la sfarsit de linie
        strcat(linie, " ");
    }
}
```

```
ll = strlen(linie);
sc = 0;
while(1){
    ic = find_first_not_of(linie, sep, sc); //inceput cuvant
    sc = find_first_of(linie, sep, ic);      //sfarsit cuvant
    lc = sc - ic + 1;                      //lungime cuvant
    if(lc > n)                            //scurtare cuvant
        strcpy(linie+ic+n, linie+sc);
        sc -= (lc-n);
        ll -= (lc-n);
    }
    if(sc >= ll || ic== -1 || sc== -1) break;
}
puts(linie);
}
```

Probleme propuse

- P5_1. Se citește un întreg n și n linii reprezentând orizontală unui careu de cuvinte încrucișate. Punctele negre sunt reprezentate prin '*'. Să se afișeze n linii reprezentând verticală careului. Să se numere cuvintele din careu, pe orizontală și verticală. Un cuvânt are cel puțin 2 litere
- P5_2. Un sir de caractere reprezintă un întreg fără semn în baza 16. Să se scrie o funcție care întoarce valoarea numărului (în baza 10). Un parametru de eroare este setat la -1 în cazul detectării unei erori de reprezentare, și la 0 în caz contrar.
- P5_3. Să se scrie o funcție, având ca parametru un număr real în precizie simplă, care obține reprezentarea acelui număr cu parte întreagă și parte fracționară (fără exponent) sub forma unui sir de caractere, transmis ca parametru. Nu se vor folosi eventualele funcții de conversie disponibile.

P5_4. Să se scrie o funcție având ca parametru o valoare `unsigned long`, care calculează reprezentarea numărului în baza 16 și depune rezultatul într-un sir de caractere dat ca parametru al funcției.

P5_5. Un text citit de la intrarea standard reprezintă un program C format din funcția `main()`. Să se determine nivelul maxim de adâncime pentru instrucțiunile compuse.

Indicație: Se folosește un contor, crescut la fiecare nivel (și scăzut după fiecare nivel). Valoarea maximă a contorului dă nivelul de adâncime.

P5_6. Pe baza unui text introdus de la tastatură și terminat prin Ctrl-Z să se creeze un tablou cu cuvintele distințe din text, însoțite de numărul lor de apariții. Cuvintele sunt separate prin spații albe " . , ; : '\n\t() -".

P5_7. Un text, citit de la tastatură, este format din cuvinte, separate prin spații albe. Textul se termină prin '.'. Să se scrie la ieșire cuvântul cel mai lung din acea linie (dacă există mai multe cuvinte de aceeași lungime maximă se va considera numai primul dintre ele).

P5_8. Să se scrie o funcție având ca parametri două șiruri de caractere, care șterge din primul șir toate aparițiile celui de-al doilea șir. Funcția întoarce un pointer la șirul modificat.

Scrieți o funcție `main()` care citește o linie care conține mai multe cuvinte și mai multe linii reprezentând un text. Acest text este memorat folosind un tablou de pointeri la șirurile de caractere alocate dinamic. Folosind funcția de mai sus se vor șterge din text toate cuvintele introduse la început și se va afișa textul rezultat.

P5_9. Prima linie, introdusă de la tastatură, conține un cuvânt, iar următoarele un text. După fiecare linie citită, să se afișeze numărul de apariții ale cuvântului în linie.

P5_10. Dintr-un text, introdus de la tastatură se cere să se separe constantele zecimale întregi și să se calculeze suma acestora. Se menționează că acestea pot avea lungimea până la 20 de cifre zecimale.

P5_11. Modificați funcția `strstr()`, astfel încât aceasta să întoarcă în locul adresei, un întreg reprezentând poziția (indicele) în șirul căutat unde începe prima apariție a subșirului sau -1 dacă subșirul nu este găsit.

P5_12. Modificați funcția `strstr()`, astfel încât aceasta să facă o căutare începând dintr-o poziție în șirul destinație, poziție specificată ca al treilea parametru. Funcția va întoarce un întreg reprezentând poziția (indicele) în șirul căutat unde se află prima apariție a subșirului sau -1 dacă subșirul nu este găsit.

P5_13. Modificați funcția `strstr()`, astfel încât aceasta să întoarcă poziția celei de a n -a apariții în șirul destinație a subșirului. Valoarea lui n , ca și poziția din care începe căutarea se dau ca parametri suplimentari ai funcției.

P5_14. Scrieți o funcție având același efect cu funcția `strtok()`.

P5_15. Un text citit de pe mediul de intrare reprezintă un program C. Să se copieze pe mediul de ieșire, păstrând structura liniilor, dar suprimând toate comentariile.

P5_16. Un text citit de pe mediul de intrare reprezintă un program C. Să se copieze pe mediul de ieșire, păstrând structura liniilor, dar înlocuind toate comentariile stil C prin comentarii stil C++. Menționăm că în C comentariile se pot întinde pe mai multe linii sau putem avea mai multe comentarii pe o linie. În stil C++ un comentariu ocupă o linie sau un sfârșit de linie.

P5_17. Scrieți un program care citește de la intrarea standard cuvinte până la întâlnirea caracterului punct și afișează câte un cuvânt pe o linie, urmat de despărțirea acestuia în silabe. Se utilizează următoarele reguli de despărțire în silabe:

- o consoană aflată între două vocale trece în silaba a doua
  - în cazul a două sau mai multe consoane aflate între două vocale, prima rămâne în silaba întâi, iar celealte trec în silaba următoare.
- Nu se iau în considerare exceptiile de la aceste reguli.

P5_18. Să se transcrie la ieșire un text citit de la intrarea standard, suprimând toate cuvintele de lungime mai mare ca 10. Cuvintele pot fi separate prin punct, virgulă sau spații libere și nu se pot continua de pe o linie pe alta.

P5_19. Scrieți un program care citește de la intrarea standard un text terminat prin punct și îl transcrie la ieșirea standard, înlocuind fiecare caracter '*' printr-un număr corespunzător de spații libere care ne poziționează la următoarea coloană multiplu de 5. Se va păstra structura de linii a textului.

P5_20. Scrieți un program pentru punerea în pagină a unui text citit de la intrarea standard. Se fac următoarele precizări:

- cuvintele sunt separate între ele prin cel puțin un spațiu
- un cuvânt nu se poate continua de pe o linie pe alta
- lungimea liniei la ieșire este N

- lungimea maximă a unui cuvânt este mai mică decât $\frac{N}{2}$

În textul rezultat se cere ca la început de linie să fie un început de cuvânt, iar sfârșitul de linie să coincidă cu sfârșitul de cuvânt. În acest scop, spațiile se distribuie uniform și simetric între cuvinte. Face excepție doar ultima linie. Caracterul punct apare doar la sfârșit de text.

Capitolul 6

Structuri

Breviar

Declararea unei structuri (fără alocare de memorie):

```
struct nume_structură {
    declaratii_câmpuri
};
```

Definire variabile de tip structură:

```
struct nume_structură lista_variabile;
```

Declarare combinată cu definire:

```
struct nume_structură {declaratii campuri} lista_variabile;
```

Acces la un membru (câmp) al structurii:

```
variabilă_structură.nume_membru
```

Acces la un membru printr-un pointer la structură:

```
variabilă_structură->nume_membru
```

Probleme rezolvate

R6_1. a) Să se definească tipurile punct, dreptunghi, cerc și nor de puncte ca tipuri structuri. Tipul punct va avea drept câmpuri abscisa x și ordonata y a punctului, tipul cerc va avea drept câmpuri centrul - un punct și raza - o valoare reală, tipul dreptunghi - colțurile stângă-jos și dreapta-sus pentru două vârfuri opuse ale dreptunghiului, care sunt puncte, iar tipul nor de puncte - numărul de puncte din nor și coordonatele lor.

b) Să se definească funcții având ca parametri un punct și un dreptunghi (respectiv un cerc), care stabilesc dacă punctul este sau nu interior dreptunghiului (cercului).

c) Să se scrie un program care citește: un nor de puncte, un dreptunghi și un cerc și care stabilește căte puncte din nor sunt interioare dreptunghiului și căte interioare cercului și afișează aceste informații.

Rezolvare: Pentru a stabili dacă un punct este interior unui dreptunghi, verificăm dacă valoarea abscisei sale este cuprinsă între valorile absciselor colțurilor dreptunghiului (și procedăm la fel și cu ordonatele).

În cazul cercului, trebuie ca distanța de la centrul acestuia la punct să fie mai mică decât raza.

6_1.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <alloc.h>
#include <assert.h>

typedef struct {
    double x, y; // coordonatele punctului
} Punct;

typedef struct {
    Punct sj; // colțul din stanga jos
    Punct ds; // colțul din dreapta sus
} Dreptunghi;

typedef struct {
    Punct centru; // centrul cercului
    double r; // raza
} Cerc;

typedef struct {
    int nr; // numarul de puncte
    Punct *puncte;
} Nor;

/*
 * functie care intoarce o valoare nenula daca punctul p este in
 * interiorul dreptunghiului d:
 */
int in_dreptunghi(Punct p, Dreptunghi d) {
    return (p.x > d.sj.x && p.x < d.ds.x && p.y > d.sj.y &&
            p.y < d.ds.y);
}

/*
 * functie care intoarce o valoare nenula daca punctul p este in
 * interiorul cercului c:
 */
int in_cerc(Punct p, Cerc c) {
    double d2;
    d2 = (p.x - c.centru.x) * (p.x - c.centru.x) \
        + (p.y - c.centru.y) * (p.y - c.centru.y);
    return d2 < c.r * c.r;
}
```

```

void main(void) {
    Nor n;
    Dreptunghi d;
    Cerc c;
    int i;
    int cnt_c; // numarul de puncte din interiorul cercului
    int cnt_d; // numarul de puncte din interiorul
    dreptunghiului
    printf("Introduceti datele dreptunghiului: \n");
    printf(" x(stanga jos) y(stanga jos): ");
    scanf("%lf %lf", &d.sj.x, &d.sj.y);
    printf(" x(dreapta sus) y(dreapta sus): ");
    scanf("%lf %lf", &d.ds.x, &d.ds.y);
    assert(d.sj.x < d.ds.x && d.sj.y < d.ds.y);
    printf("Introduceti datele cercului: \n");
    printf(" x(centru) y(centru): ");
    scanf("%lf %lf", &c.centr.x, &c.centr.y);
    printf(" raza: ");
    scanf("%lf", &c.r);
    assert(c.r > 0);
    cnt_c = cnt_d = 0;
    printf("Introduceti datele norului de puncte: \n");
    printf("Nr. de puncte: ");
    scanf("%d", &n.nr);
    n.puncte = (Punct*) malloc(n.nr * sizeof(Punct));
    printf("Introduceti coordonatele punctelor: \n");
    for (i = 0; i < n.nr; i++) {
        printf(" x%d y%d: ", i, i);
        scanf("%lf %lf", &n.puncte[i].x, &n.puncte[i].y);
        if (in_dreptunghi(n.puncte[i], d))
            cnt_d++;
        if (in_cerc(n.puncte[i], c))
            cnt_c++;
    }
    printf ("%d puncte sunt in interiorul dreptunghiului \n",
    \cnt_d);
    printf ("%d puncte sunt in interiorul cercului \n",
    cnt_c);
    free(n.puncte);
}

```

R6_2. Să se rezolve ecuația $ax^3 + bx^2 + cx + d = 0$, cu $a, b, c, d \in \mathbb{R}$, $a \neq 0$, folosind formulele lui Cardan.

Rezolvare: Pentru a rezolva ecuația cu ajutorul formulelor lui Cardan, parcurgem următorii pași:

$$1) \text{ Făcând substituția: } x = y - \frac{b}{3a} \quad (1)$$

$$\text{aducem ecuația la următoarea formă canonica: } y^3 + p \cdot y + q = 0 \quad (2)$$

$$\text{în care: } p = \frac{c}{a} - \frac{b^2}{3a^2} \quad q = \frac{2b^3}{27a^3} - \frac{bc}{3a^2} + \frac{d}{a} \quad (3)$$

$$\text{Discriminantul ecuației canonice este: } D = \frac{p^3}{3} + \frac{q^2}{2} \quad (4)$$

$$2) \text{ Dacă notăm: } u = \sqrt[3]{-\frac{q}{2} + \sqrt{D}} \quad v = \sqrt[3]{-\frac{q}{2} - \sqrt{D}} \quad (5)$$

atunci rădăcinile ecuației canonice (2) sunt:

$$y_1 = u + v \quad (6)$$

$$y_2 = e_1 u + e_2 v$$

$$y_3 = e_2 u + e_1 v$$

unde e_1 și e_2 sunt rădăcinile complexe ale unității. Pentru a evita discuția naturii rădăcinilor în funcție de semnul discriminantului, vom considera toate rădăcinile complexe.

3) Pentru a obține din rădăcinile (6) ale ecuației canonice rădăcinile ecuației inițiale, trebuie făcută din nou o substituție în sens invers, adică scăzând $\frac{b}{3a}$ din partea reală a rădăcinilor y_i ($i = 1, 2, 3$).

Vom defini o structură pentru numere complexe, iar operațiile cu aceste numere (adunarea, înmulțirea și extragerea rădăcinii de ordin 3) le implementăm ca funcții.

6.2.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <math.h>

#define MIN_REAL 1.0e-6
#define PI 3.14159
#define SQR(x) ((x) * (x))

typedef struct {
    double re, im;
} Complex;

```

```

/* adunarea a 2 numere complexe: */
Complex aduna(Complex x, Complex y) {
    Complex z;
    z.re = x.re + y.re;
    z.im = x.im + y.im;
    return z;
}

/* inmultirea a 2 numere complexe: */
Complex mul(Complex x, Complex y) {
    Complex z;
    z.re = x.re * y.re - x.im * y.im;
    z.im = x.re * y.im + x.im * y.re;
    return z;
}

/* radacina de ordinul 3 dintr-un numar complex: */
Complex rad3(Complex x) {
    Complex y;
    double r; //modulul lui x
    double teta; //argumentul lui x
    double rr; //radacina de ordinul 3 din r

    r = sqrt(SQR(x.re) + SQR(x.im));
    if (r < MIN_REAL) { //modulul este foarte apropiat de 0
        rr = 0.0;
        teta = PI / 2.0;
    }
    else
    { rr = exp(log(r) / 3.0);
        teta = atan(x.im / x.re);
    }
    y.re = rr * cos(teta / 3.0);
    y.im = rr * sin(teta / 3.0);
    return y;
}

void main(void) {
    Complex x[3]; // radacinile ecuatiei
    Complex y[3]; // radacinile ecuatiei canonice
    Complex e1, e2; // radacinile de ordinul 3 ale unitatii
    Complex u, v, s, t;
    double a, b, c, d; //coeficientii ecuatiei
}

```

```

double p, q, delta; //coeficienti si discriminant
                     // pentru ecuatia canonica
int i;

printf("Introduceti coeficientii ecuatiei \n");
printf("a b c d: ");
scanf("%lf %lf %lf %lf", &a, &b, &c, &d);
/* coeficientii si discriminantul pentru ecuatia canonica: */
p = c / a - SQR(b / a) / 3;
q = 2 * (b/3/a) * SQR(b/3/a) - b * c / 3 / SQR(a) + d / a;
delta = p/3 * SQR(p/3) + SQR(q/2);
if (delta >= 0) {
    s.im = 0; s.re = -q/2 + sqrt(delta);
    t.im = 0; t.re = -q/2 - sqrt(delta);
}
else
{ s.im = sqrt(-delta); s.re = -q/2;
    t.im = -s.im; t.re = s.re;
}
u = rad3(s);
v = rad3(t);
e1.re = -0.5; e1.im = 0.5 * sqrt(3);
e2.re = e1.re; e2.im = -e1.im;
/* calculam radacinile ecuatiei canonice: */
y[0] = aduna(u, v);
s = mul(e1, u);
t = mul(e2, v);
y[1] = aduna(s, t);
s = mul(e2, u);
t = mul(e1, v);
y[2] = aduna(s, t);
/* calculam radacinile ecuatiei initiale (facem din nou
substitutie): */
for (i = 0; i < 3; i++) {
    x[i].re = y[i].re - b / (3 * a);
    x[i].im = y[i].im;
}
for (i = 0; i < 3; i++) {
    printf ("\n x%li = %.3lf", i+1, x[i].re);
    if (x[i].im > 0) printf("+");
    if (x[i].im != 0.0) printf("%.3lf*i", x[i].im);
}
}

```

R6_3. De pe mediul de intrare se citește o listă a studenților unei grupe și a notelor obținute de fiecare la un examen, informații cu care se creează un tablou cu componente înregistrări. La introducerea datelor, fiecărui nume i se rezervă primele 20 de caractere din linie, numele mai scurte fiind completate până la 20 cu spații libere. O linie se termină cu nota studentului. Lista este terminată printr-o linie vidă. Pot fi maximum 30 de studenți. Să se scrie un program care:

- Stabilește numărul de studenți prezenti la examen.
- Facă statistică repartiției notelor pe studenți sub forma:

Nota	Număr studenți

- Afișează listele cu studenții care au obținut aceeași notă.

Rezolvare: Pentru a realiza statistică cerută, creăm un tablou de 10 elemente, în care contorizăm, pe poziția i , numărul studenților care au luat nota $i + 1$ (nu i , pentru că indexarea în tablou începe de la 0 și nu de la 1, care este nota minimă posibilă. Am fi putut începe indexarea în tablou și de la 1, pentru a evita acest decalaj).

6.3.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <string.h>
#include <assert.h>

typedef struct {
    char nume[21];
    int nota;
} Student;

void main(void) {
    Student grupa[30];
    char linie[25]; //linia curentă care se citește de la intrare
    int i, j, n = 0;
    int nstud[10]; //vector de contoare pentru fiecare nota
    printf("\nIntroduceti lista cu studentii si notele ");
    printf("(terminata printr-o linie vida)\n");
    gets(linie);
    while (strlen(linie)) {
        /* extragem numele studentului: */
        strncpy(grupa[n].nume, linie, 20);
        grupa[n].nume[20] = 0;
        /* extragem nota și ne asiguram ca valoarea ei e corecta: */
        grupa[n].nota = atoi(linie + 20);
        n++;
    }
}
```

```
assert(grupa[n].nota >= 1 && grupa[n].nota <= 10);
n++;
gets(linie);

}
printf("Numar studenti = %d \n", n);
/* initializam contoarele: */
for (i = 0; i < 10; nstud[i] = 0, i++);
/* în nstud[i] reținem numarul studentilor cu nota i+1: */
for (i = 0; i < n; i++)
    nstud[grupa[i].nota-1]++;
printf("Repartitia studentilor pe note \n");
printf("Nota Numar studenti \n");
for (i = 0; i < 10; i++)
    if (nstud[i] > 0)
        printf(" %2d \t %2d \n", i + 1, nstud[i]);
/* afisam listele cu studentii care au obtinut aceeași nota: */
for (i = 0; i < 10; i++) {
    if (nstud[i] > 0) {
        printf("Lista studentilor avand nota %2d:\n", i + 1);
        for (j = 0; j < n; j++)
            if (grupa[j].nota-1 == i)
                printf("%s \n", grupa[j].nume);
    }
}
```

R6_4. a) Să se definească tipurile: număr complex și polinom ca structuri (tipul polinom va avea câmpurile: grad – o valoare întreagă și coeficienți – un tablou cu componente numere complexe).

b) Să se definească funcții pentru:

- adunarea a două numere complexe
- înmulțirea a două numere complexe
- calculul valorii unui polinom de variabilă complexă cu coeficienți complecsi
- calculul polinomului derivat al unui polinom dat.

Să se scrie un program care:

- citește un polinom cu coeficienți complecsi,
- citește p numere complexe ($p \leq 20$) și
- stabilește care dintre acestea sunt rădăcini ale polinomului și ce multiplicități au ele.

Rezolvare:

6.4.cpp

```
#include <math.h>
#include <iostream.h>
#include <iomanip.h>
#define MIN_REAL 1.0e-6

typedef struct {
    double re, im;
} Complex;
typedef struct {
    int grad;
    Complex coef[20]; //coeficientii polinomului
} Polinom;

/* adunarea a 2 numere complexe: */
Complex aduna(Complex x, Complex y) {
    Complex z;
    z.re = x.re + y.re;
    z.im = x.im + y.im;
    return z;
}

/* inmultirea a 2 numere complexe: */
Complex mul(Complex x, Complex y) {
    Complex z;
    z.re = x.re * y.re - x.im * y.im;
    z.im = x.re * y.im + x.im * y.re;
    return z;
}

/* verificare de egalitate: */
int egale (Complex x, Complex y) {
    /* din cauza reprezentarii imprecise a numerelor reale, nu
    punem conditia
     * ca valorile acestora sa conicida exact:
     */
    return (fabs(x.re - y.re) < MIN_REAL && fabs(x.im - y.im) <
MIN_REAL);
}

/* afisarea unui numar complex: */
void afiseaza (Complex x) {
    cout << "(" << setprecision(6) << x.re
        << ", " << setprecision(6) << x.im << ')';
}
```

```
/* valoarea polinomului p in punctul x: */
Complex calc_valoare(Polinom p, Complex x) {
    int i;
    Complex val;
    val.re = p.coef[p.grad].re;
    val.im = p.coef[p.grad].im;
    for (i = p.grad - 1; i >= 0; i--)
        val = aduna(mul(val, x), p.coef[i]);
    return val;
}

/* derivarea polinomului: */
Polinom deriveaza(Polinom p) {
    int i;
    Polinom pd;
    if (p.grad == 0) {
        pd.grad = 0;
        pd.coef[0].re = pd.coef[0].im = 0.0;
        return pd;
    }
    pd.grad = p.grad - 1;
    for (i = p.grad; i > 0; i--) {
        pd.coef[i-1].re = i * p.coef[i].re;
        pd.coef[i-1].im = i * p.coef[i].im;
    }
    return pd;
}

void main() {
    int i, p;
    char c;
    int m; // multiplicitatea radacinii
    Polinom pol; // polinomul initial
    Polinom pol_d; // polinomul derivat
    Complex numere[20], zero;
    /* citirea polinomului: */
    cout << "\n Gradul polinomului = ";
    cin >> pol.grad;
    cout << " Introduceti coeficientii polinomului:" << endl;
    for (i = pol.grad; i >= 0; i--) {
        cout << "a" << i << ".re " << "a" << i << ".im: ";
        cin >> pol.coef[i].re >> pol.coef[i].im;
    }
    /* citirea celor p numere complexe: */
    cout << " Cate numere complexe veti introduce? ";
    cin >> p;
    cout << " Introduceti numerele:" << endl;
```

```

for (i = 0; i < p; i++) {
    cout << "n" << i << ".re " << "n" << i << ".im: ";
    cin >> numere[i].re >> numere[i].im;
}
zero.re = zero.im = 0.0;
for (i = 0; i < p; i++) {
    if (egale(calc_valoare(pol, numere[i]), zero)) {
        afiseaza(numere[i]); //numere[i] e radacina
        m = 1;
        pol_d = deriveaza(pol);
        /* calculam multiplicitatea: */
        while (egale(calc_valoare(pol_d, numere[i]), zero) \ 
               && pol_d.grad > 0) {
            m++;
            pol_d = deriveaza(pol_d);
        }
        cout << " este radacina cu multiplicitatea " << m << endl;
    }
}

```

- R6_5.** Un bilet pronosport conține numele jucătorului și 13 caractere 1, 2, x constituind reprezentarea codificată a rezultatelor unor meciuri de fotbal.
- Să se descrie structura unui bilet pronosport.
  - Să se definească o funcție având ca parametri doi vectori de același tip, funcție care stabilește numărul de componente egale din cei doi vectori.
  - Să se scrie un program care primește ca date n bilete pronosport, precum și rezultatele a 13 meciuri jucate (codificate 1, 2, x) și afișează:
    - lista jucătorilor, pentru fiecare indicându-se numărul de pronosticuri exacte
    - lista jucătorilor, ordonată după numărul de pronosticuri exacte indicate.
 Numele jucătorilor se citesc începând din coloana 1, iar pronosticurile din 2.

Rezolvare: Pentru a descrie un bilet, avem nevoie de următoarele câmpuri:

- numele jucătorului (șir de caractere)
  - rezultatele celor 13 meciuri (șir de 13 caractere care pot fi '1', '2' sau 'x')
- Numărul de pronosticuri corecte indicate de fiecare jucător se determină folosind funcția definită la punctul b), iar pentru ordonarea listei jucătorilor mai creăm două tablouri:
- corecte, în care reținem numărul de pronosticuri corecte date de jucător; corecte[i] = numărul de pronosticuri corecte pentru al *i*-lea jucător. Va trebui să sortăm (descrescător) acest tablou, ceea ce înseamnă că se va schimba ordinea

elementelor sale, deci după sortare în corecte[i] se va afla numărul de pronosticuri pentru jucătorul *j* (eventual cu *j* ≠ *i*). Pentru a putea determina semnificația elementelor din tabloul corecte după sortare, folosim un alt tablou și anume:

- index, în care dacă index[i] = *j*, atunci corecte[i] = numărul de pronosticuri pentru jucătorul *j*. Inițial index[i] = *i*, cu *i* = 0, 1, … *n*, iar în timpul sortării, dacă interschimbăm două elemente din tabloul corecte, le vom interschimba și pe cele corespunzătoare din tabloul index.

6_5.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <stdlib.h>
#include <string.h>
#include <errno.h>

#define NMAX 14
typedef struct {
    char nume[21]; // numele jucatorului (max.20 caractere +
                   // terminator de sir)
    char rez[NMAX]; //rezultatele indicate
} Bilet;

/* afisarea unui mesaj de eroare si terminarea programului: */
void eroare (char* mesaj) {
    perror(mesaj);
    exit(-1);
}

/* determinarea numarului de componente care coincid pentru 2
   vectori: */
int nr_comp_egale(char v1[], char v2[]) {
    int i, cnt; // cnt - contor in care se retine nr.
    componentelor identice
    if (strlen(v1) != strlen(v2)) return -1;
    cnt = 0;
    for (i = 0; i < strlen(v1); i++)
        if (v1[i] == v2[i]) cnt++;
    return cnt;
}

/* interschimbarea elementelor cu indicii i si j dintr-un
   vector: */
void interschimba(int i, int j, int v[]) {
    int aux;
    aux = v[i];
    v[i] = v[j];
    v[j] = aux;
}

```

```

void main(void) {
    int n, i, j;           // n - numarul de bilete
    int sortat;            // arata daca sortarea s-a terminat
    char rezultate[14];   // rezultatele inregistrate
    Bilet vb[20];
    int corecte[20]; //nr. rezultate corecte pentru fiecare jucator
    int index[20]; // indicii elementelor din vb
    printf("Introduceti cele 13 rezultate corecte: ");
    scanf("%s", rezultate);
    printf("Introduceti numarul de jucatori: ");
    scanf("%d", &n);
    printf("Numele jucatorilor si pronosticurile lor:\n");
    for (i = 0; i < n; i++) {
        printf("Nume jucator %d: ", i + 1);
        scanf("%s", vb[i].nume);
        printf ("Pronostic jucator %d: ", i + 1);
        scanf("%s", vb[i].rez);
        /* initializam vectorul index: */
        index[i] = i;
    }
    /* afisam lista jucatorilor: */
    printf("Lista jucatori si numar de pronosticuri
corecte):\n");
    for (i = 0; i < n; i++) {
        corecte[i] = nr_comp_egale(vb[i].rez, rezultate);
        printf("%s %d\n", vb[i].nume, corecte[i]);
    }
    /* sortam vectorul "corecte" prin metoda "Bubble sort": */
    sortat=0;
    for(i = 1;i < n && !sortat; i++) {
        sortat = 1;
        for(j = n - 1;j >= i; j--)
            if(corecte[j] > corecte[j-1]) {
                interschimba(j, j - 1, corecte);
                /* interschimbare si in vectorul index: */
                interschimba(j, j - 1, index);
                sortat=0;
            }
    }
    printf("Lista jucatorilor dupa rezultatele corecte):\n");
    for (i = 0; i < n; i++)
        printf("%s %d\n", vb[index[i]].nume, corecte[i]);
    getch();
}

```

```

index[i] = i;
}
/* afisam lista jucatorilor: */
printf("Lista jucatori si numar de pronosticuri
corecte):\n");
for (i = 0; i < n; i++) {
    corecte[i] = nr_comp_egale(vb[i].rez, rezultate);
    printf("%s %d\n", vb[i].nume, corecte[i]);
}
/* sortam vectorul "corecte" prin metoda "Bubble sort": */
sortat=0;
for(i = 1;i < n && !sortat; i++) {
    sortat = 1;
    for(j = n - 1;j >= i; j--)
        if(corecte[j] > corecte[j-1]) {
            interschimba(j, j - 1, corecte);
            /* interschimbare si in vectorul index: */
            interschimba(j, j - 1, index);
            sortat=0;
        }
}
printf("Lista jucatorilor dupa rezultatele corecte):\n");
for (i = 0; i < n; i++)
    printf("%s %d\n", vb[index[i]].nume, corecte[i]);
getch();
}

```

- R6_6.**
- Să se definească tipurile punct și triunghi ca structuri.
  - Să se definească o funcție având ca parametru un triunghi, și care calculează aria acestuia.
  - Să se definească o funcție având ca parametri un punct și un triunghi, și care stabilește dacă punctul este interior sau exterior triunghiului (dacă punctul M este interior triunghiului ABC atunci:
 $\text{aria}(ABC) = \text{aria}(MAB) + \text{aria}(MBC) + \text{aria}(MCA)$).
  - Să se scrie un program care citește 4 puncte și determină folosind funcția de la punctul c) dacă acestea pot forma un patrulater convex.

Rezolvare: Tipul punct îl vom descrie prin cele 2 coordonate ale sale, iar tipul triunghi – prin cele 3 vârfuri, care sunt de tipul *punct*.

Aria triunghiului se calculează după formula: $A = \frac{1}{2} \cdot \text{abs} \begin{vmatrix} x_1 & y_1 & 1 \\ x_2 & y_2 & 1 \\ x_3 & y_3 & 1 \end{vmatrix}$

unde (x_i, y_i) sunt coordonatele vârfurilor, iar cu *abs* am notat valoarea absolută.

```

/* verifica daca punctul p este interior triunghiului t: */
int este_interior(Punct p, Triunghi t) {
    Triunghi t1, t2, t3;
    t1.v1 = p; t1.v2 = t.v1; t1.v3 = t.v2;
    t2.v1 = p; t2.v2 = t.v2; t2.v3 = t.v3;
    t3.v1 = p; t3.v2 = t.v3; t3.v3 = t.v1;
    return fabs(arie(t1) + arie(t2) + arie(t3) - arie(t)) <
MIN_REAL;
}

void main(void) {
    Punct p[4];
    Triunghi t;
    int i;
    int convex; // variabila care arata daca patrulaterul e convex
    cout << "Introduceti coordonatele punctelor:" << endl;
    for (i = 0; i < 4; i++) {
        cout << "p" << i << ".x = ";
        cin >> p[i].x;
        cout << "p" << i << ".y = ";
        cin >> p[i].y;
    }
    convex = TRUE;
    /*
     * verificam, pentru fiecare varf al patrulaterului, daca
     * este interior
     * triunghiului format de celelalte 3 varfururi:
     */
    for (i = 0; i < 4; i++) {
        /* folosim permutari circulare: */
        t.v1 = p[i%4]; t.v2 = p[(i+1)%4]; t.v3 = p[(i+2)%4];
        if (este_interior(p[(i+3)%4], t)) {
            convex = FALSE;
            break;
        }
    }
    if (convex) cout << "Patrulaterul este convex" << endl;
    else cout << "Patrulaterul nu este convex" << endl;
}

```

R6_7. Să se actualizeze stocurile dintr-un depozit în urma satisfacerii a n comenzi ($n \leq 100$). O comandă este specificată prin:

- cantitate (o valoare întreagă) și
  - tipul produsului comandat (un tablou de 8 caractere).
- Situarea celor p produse din depozit ($p \leq 200$) este dată prin:
- stoc și stoc minim - valori întregi și
  - cod produs - un tablou de 8 caractere.

O comandă va fi onorată dacă produsul comandat se află în depozit și dacă prin satisfacerea comenzi stocul nu scade sub stocul minim de siguranță. Programul va crea și afișa:

- stocurile actualizate în urma satisfacerii comenziilor
- lista comenziilor neonorate datorită unor stocuri insuficiente
- lista comenziilor de produse inexistente în depozit.

Rezolvare:

```

6.7.cpp
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <string.h>
#include <assert.h>

typedef struct {
    char cod[8]; // codul produsului
    int cant; // cantitatea
} Comanda;

typedef struct {
    char cod[8];
    int stoc, stoc_min;
} Produs;

void main(void) {
    Comanda comenzi[100];
    Comanda neonorate1[100]; // comenzi de produse inexistente
    Comanda neonorate2[100]; // comenzi neonorate (stocuri
                             // insuficiente)

    Produs depozit[200];
    int i, j;
    int p; // numarul de produse din depozit
    int nc; // numarul de comenzi
    int cnt1, cnt2; // numar de elemente din vectorii neonorate1,2
    printf("Numarul de produse din depozit : ");
    scanf("%d", &p);
    for (i = 0; i < p; i++) {

```

```

printf("Produs %d - cod : ", i);
scanf("%s", depozit[i].cod);
printf("Produs %d - stoc : ", i);
scanf("%d", &depozit[i].stoc);
printf("Produs %d - stoc minim : ", i);
scanf("%d", &depozit[i].stoc_min);
assert(depozit[i].stoc > depozit[i].stoc_min);
}
printf("Numarul de comenzi : ");
scanf("%d", &nc);
for (i = 0; i < nc; i++) {
    printf("Comanda %d - cod : ", i);
    scanf("%s", comenzi[i].cod);
    printf("Comanda %d - cantitate : ", i);
    scanf("%d", &comenzi[i].cant);
    assert(comenzi[i].cant > 0);
}
cnt1 = cnt2 = 0;
for (i = 0; i < nc; i++) {
    /* cautam produsul in depozit: */
    for (j = 0; j < p - 1 &&
        strcmp(depozit[j].cod, comenzi[i].cod) != 0; j++)
    ;
    /*
     * depozit[j] este fie produsul cautat, fie ultimul produs
     * din deposit (deoarece ciclul for "merge" doar pana la
     * penultimul element)
     */
    if (!strcmp(depozit[j].cod, comenzi[i].cod)) {
        if (comenzi[i].cant <= depozit[j].stoc -
            depozit[j].stoc_min)
            // comanda poate fi onorata, actualizam valoarea stocului:
            depozit[j].stoc -= comenzi[i].cant;
        else //stoc insuficient
            neonorate2[cnt2++] = comenzi[i];
    }
    else //produsul nu a fost gasit
        neonorate1[cnt1++] = comenzi[i];
}
printf("Stocurile actualizate: \n");
printf("Cod \t\t Stoc \t Stoc minim \n");
for (i = 0; i < p; i++)
    printf("%8s \t %4d \t %4d\n", depozit[i].cod, \
           depozit[i].stoc, depozit[i].stoc_min);
if (cnt1 > 0) {

```

```

printf("Comenziile de produse inexistente: \n");
printf("Cod \t\t Cantitate \n");
for (i = 0; i < cnt1; i++)
    printf("%8s \t %4d\n", neonorate1[i].cod, \
           neonorate1[i].cant);
}
else
    printf("Nu au fost comenzi de produse inexistente\n");
if (cnt2 > 0) {
    printf("Comenzi neonorate datorita stocuri insuficiente:");
    printf("\nCod \t\t Cantitate \n");
    for (i = 0; i < cnt2; i++)
        printf("%8s \t %4d\n", neonorate2[i].cod, \
               neonorate2[i].cant);
}
else
    printf("Stocuri suficiente pentru toate produsele\n");
getch();
}

```

R6_8. Scrieți o funcție având ca parametri două date calendaristice (precizate prin an, lună și zi), care stabilește una din situațiile:

- Prima dată o precede pe cea de-a două
- Cele două date sunt egale
- A două dată o precede pe prima

Funcția va întoarce una din valorile -1, 0, 1.

Scrieți o funcție main() care citește două date calendaristice, le validează și stabilește succesiunea lor cronologică.

Rezolvare:

6.8.cpp	...
<pre>#include <stdio.h> typedef struct { unsigned int an; unsigned int luna; unsigned int zi; } Data; /* vector in care retinem ultima zi pentru fiecare luna: */ int zile[] = {31, 28, 31, 30, 31, 30, 31, 31, 30, 31, 30, 31};</pre>	

```

/* verificare daca anul este bisect (daca da, se intoarce o
   valoare nenula): */
int bisect(int an) {
    return ((an % 4 == 0 && an % 100 != 0) || an % 400 == 0);
}

/* verifica daca o data este valida (daca da, se intoarce o
   valoare nenula): */
int e_valida(Data d) {
    if (d.luna > 12 || d.luna < 1 || d.zi < 1) return 0;
    /* daca anul este bisect si luna este februarie: */
    if (bisept(d.an) && d.luna == 2) return (d.zi <= 29);
    /* anul nu este bisect sau luna nu este februarie: */
    return (d.zi <= zile[d.luna - 1]);
}

/*
 * Functie care compara 2 date calendaristice
 * Rezultat intors: -1 daca d1 precede d2
 *                   0 daca datele sunt egale
 *                   1 daca d2 precede d1
 */
int compara_date(Data d1, Data d2) {
    if (d1.an < d2.an) return -1;
    if (d1.an > d2.an) return 1;
    /* d1.an = d2.an : */
    if (d1.luna < d2.luna) return -1;
    if (d1.luna > d2.luna) return 1;
    /* d1.an = d2.an si d1.luna = d2.luna : */
    if (d1.zi < d2.zi) return -1;
    if (d1.zi > d2.zi) return 1;
    /* d1.an = d2.an si d1.luna = d2.luna si d1.zi = d2.zi : */
    return 0;
}

void main(void) {
    Data d1, d2;
    do {
        printf("Introduceti data d1 (zi luna an)\n");
        scanf("%d %d %d", &d1.zi, &d1.luna, &d1.an);
        if (!e_valida(d1))
            printf ("Data nu este valida, introduceti una corecta\n");
    } while (!e_valida(d1));
    do {
        printf("Introduceti data d2 (zi luna an)\n");

```

```

        scanf("%d %d %d", &d2.zi, &d2.luna, &d2.an);
        if (!e_valida(d2))
            printf ("Data nu este valida, introduceti una \
                     corecta!\n");
    } while (!e_valida(d2));
    switch (compara_date(d1, d2)) {
        case -1:
            printf("d1 precede d2\n");
            break;
        case 0:
            printf("Datele sunt egale\n");
            break;
        case 1:
            printf("d1 urmeaza dupa d2\n");
    }
}

```

R6_9. Definiți tipul mulțime de numere reale ca o structură cu următoarele câmpuri:

- numărul de elemente (o valoare întreagă)
- valorile elementelor (un tablou de numere reale, având cel mult 100 de elemente).

Se vor defini funcții pentru:

- a stabili dacă o valoare dată x aparține sau nu unei mulțimi date M
- crearea mulțimii diferență a două mulțimi.
- calculul valorii unui polinom (definit printr-o structură identică cu a mulțimii de reali) într-un punct dat x
- calculul polinomului derivat. Această funcție are doi parametri structuri: polinomul dat și polinomul derivat și nu întoarce rezultat.

Funcția main():

- citește un polinom dat prin gradul n și cei $n+1$ coeficienți
- citește cele r posibile rădăcini ale polinomului
- stabilește pentru fiecare rădăcină multiplicitatea ei.

Indicație: Componentele $x[k]$ pentru care $P(x[k]) = 0$ sunt rădăcini cu multiplicitate cel puțin 1, cele pentru care $P'(x[k]) = 0$ sunt rădăcini cu multiplicitate cel puțin 2, și.a.m.d. Rădăcinile simple se obțin făcând diferența dintre mulțimea rădăcinilor cu multiplicitate cel puțin 1 și cele cu multiplicitate cel puțin 2 etc.

Rezolvare: După cum sugerează indicația, pentru stabilirea multiplicităților vom proceda astfel: reținem rădăcinile într-o mulțime (notată în program cu rad1) și derivăm polinomul în mod repetat, la fiecare pas eliminând din mulțimea respectivă rădăcinile cărora le-am putut stabili multiplicitatea. Algoritmul continuă până când am epuizat toate rădăcinile (mulțimea devine vidă).

6.9.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <assert.h>
#define NMAX 100

typedef struct {
    int card; //cardinalul multimii
    double elem[NMAX]; //elementele
} Multime;
typedef struct {
    int grad;
    double coef[NMAX];
} Polinom;

/* verifica daca numarul x apartine multimii m: */
int apartine(double x, Multime m) {
    int i;
    for (i = 0; i < m.card; i++)
        if (x == m.elem[i]) return 1;
    return 0;
}

/* diferența a 2 multimii: */
Multime diferența(Multime m1, Multime m2) {
    int i;
    Multime dif;

    dif.card = 0;
    for (i = 0; i < m1.card; i++) {
        if (!apartine(m1.elem[i], m2))
            dif.elem[dif.card++] = m1.elem[i];
    }
    return dif;
}

/* adauga un element la o multime: */
void adauga(double x, Multime& m) {
    assert(m.card < NMAX);
    m.elem[m.card] = x;
    m.card++;
}

/* afiseaza elementele unei multimii: */
void afiseaza(Multime m) {
    int i;
    for (i = 0; i < m.card; i++)
        printf ("% .2lf ", m.elem[i]);
    printf ("\n");
}
```

```
/* valoarea polinomului p in punctul x: */
double calc_valoare(Polinom p, double x) {
    int i;
    double val = 0.0;
    for (i = p.grad; i >= 0; i--)
        val = val * x + p.coef[i];
    return val;
}

/* deriveaza polinomului p (rezultatul se pune in pd): */
void deriveaza(Polinom p, Polinom& pd) {
    int i;
    if (p.grad == 0) {
        pd.grad = 0;
        pd.coef[0] = 0.0;
    }
    else
        { pd.grad = p.grad - 1;
        for (i = p.grad; i > 0; i--)
            pd.coef[i-1] = i * p.coef[i];
    }
}

void main(void) {
    Polinom p; // polinomul initial
    Polinom pd1, pd2; // folosite pentru derivare
    Multime radacini; //radacinile polinomului
    Multime rad1, rad2, dif;
    int i, k;
    int mult;//in pasul curent,radacinile au multiplicitate>= mult
    printf(" Gradul polinomului = ");
    scanf("%d", &p.grad);
    assert(p.grad < NMAX);
    printf(" Introduceti coeficientii polinomului:\n");
    for (i = 0; i <= p.grad; i++) {
        printf("a%d = ", i);
        scanf("%lf", &p.coef[i]);
    }
    printf(" Numarul de radacini = ");
    scanf("%d", &radacini.card);
    assert(radacini.card < NMAX);
```

```

printf("Introduceti radacinile:\n");
k = -1;           // numara radacinile reale ale polinomului
for (i = 0; i < radacini.card; i++) {
    k++;
    printf("x%d = ", k);
    scanf("%lf", &radacini.elem[k]);
    if (calc_valoare(p, radacini.elem[k]) != 0) {
        printf ("\n\t %lf NU ESTE radacina a polinomului. \n", \
                radacini.elem[k]);
        k--;
    }
}
radacini.card = k + 1;
assert (radacini.card > 0);
/*copiem p in pd1 si radacini in rad1, pentru a nu pierde
   valoarea initiala:*/
rad1 = radacini;
pd1 = p;
/*in primul pas, radacinile din multimea rad1 au
   multiplicitatea cel putin 1 */
mult = 1;
while (rad1.card > 0) {
    rad2.card = 0; //multimea rad2 e initial vida
    deriveaza(pd1, pd2);
    /* punem in multimea rad2 radacinile polinomului derivat:
     */
    for (i = 0; i < rad1.card; i++) {
        if (calc_valoare(pd2, rad1.elem[i]) == 0.0)
            adauga(rad1.elem[i], rad2);
    }
    dif = diferența(rad1, rad2);
    if (dif.card) {
        printf("Radacinile cu multiplicitatea %d:\n", mult);
        afiseaza(dif);
    }
    mult++;
    pd1 = pd2;
    rad1 = rad2;
}

```

R6_10. O matrice rară, adică o matrice având majoritatea elementelor nule, se memorează economic într-o înregistrare conținând: numărul de linii, numărul de coloane, numărul de elemente nenule, precum și doi vectori, unul cu elementele nenule din matrice, iar celălalt cu pozițiile lor, făcând vectorizarea matricii pe linii.

Să se definească funcții pentru adunarea și înmulțirea a două matrici rare, precum și funcții pentru crearea structurii matrice rară și afișarea acesteia ca o matrice.

Se va scrie un program care citește și afișează două matrici rare și care apoi le adună și le înmulțește, afișând de fiecare dată rezultatele.

Rezolvare:

1) Crearea structurii matrice rară:

Vom crea pentru memorarea unei matrici rare o structură cu următoarele câmpuri:

- nlin, ncol – numărul de linii/coloane
- nelem – numărul de elemente nenule
- elem – tablou cu elementele nenule
- pozitii – tablou cu pozițiile liniarizate ale elementelor nenule

Dacă al k -lea element nenu dintr-o matrice rară se află pe linia l și coloana c , atunci poziția liniarizată se calculează astfel:

$$\text{pozitii}[k] = l * \text{ncol} + c$$

Numerotarea liniilor și coloanelor începe de la 0.

2) Afișarea unei matrici rare:

Pentru a calcula linia și coloana pe care se află elementul de pe poziția liniarizată poz, folosim relațiile:

$$\begin{aligned}\text{Linie} &= \text{poz} / \text{ncol} \\ \text{Coloană} &= \text{poz} \% \text{ncol}\end{aligned}$$

Deoarece matricea rară poate avea dimensiuni foarte mari, când facem afișarea nu vom reține în memorie toate liniile acesteia, ci doar linia curentă (care se afișază în momentul respectiv). Pentru fiecare linie a matricii funcția realizează următoarele operații:

- inițializează linia curentă cu 0
- parcurge tabloul cu elemente nenule, calculând linia și coloana acestora și le pune pe poziția corespunzătoare în linia curentă. La primul element care nu mai este situat pe linia curentă se oprește, afișează linia și continuă algoritmul cu linia următoare, tabloul cu elemente nenule parcurgându-se în continuare din poziția unde se rămăsese înainte.

3) Adunarea a două matrici rare:

Vectorii pozițiilor liniarizate ai matricilor rare fiind ordonați strict crescător, adunarea matricilor se face interclasând cei doi vectori. Elementele aflate pe aceleasi poziții în cele două matrici se adună, iar celelalte se copiază în matricea sumă.

4) Înmulțirea a două matrici rare:

De această dată nu mai putem face interclasare, ci procedăm astfel: calculăm fiecare element $c[i][j]$ al produsului de matrici $a \cdot b$ după formula:

$$c[i][j] = \sum_{k=0}^{n-1} a[i][k] \cdot b[k][j]$$

Deci, pentru fiecare k , vom determina dacă în matricile a și b există elemente nenule pe pozițiile $[i][k]$ și $[k][j]$ (acest lucru este realizat de funcția `caută_poz_matrice()`). Dacă există, adăugăm produsul lor la suma de mai sus.

6_10.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#define NMAX 100 //numarul maxim de elemente nenule din matrice

typedef struct {
    int nlin, ncol; // numarul de linii, coloane
    int nelem; // numarul de elemente nenule
    float elem[NMAX]; // elementele nenule
    int pozitii[NMAX]; // pozitiile in care se afla elementele
    nenule
} Mat_rara;

/* determinarea liniei l si coloanei c a unui element din
 * matrice, cunoscand pozitia liniarizata poz (si numarul
 * de coloane din matrice - col)
 */
void determina_indici(int poz, int ncol, int& l, int& c) {
    c = poz % ncol;
    l = poz / ncol;
}

/* verificare daca in matrice exista element nenul in pozitia
 * (liniarizata) poz; daca exista se intoarce indicele
 * acestuia
 * in vectorul ce retine elementele nenule (vect_poz); daca nu,
 * se intoarce -1
 */
int cauta_poz_liniara(int poz, int vect_poz[], int nelem) {
    int gasit = 0;
    int i = 0;
    while (i < nelem && !gasit) {
        if (vect_poz[i] == poz)
            gasit = 1;
        i++;
    }
    return gasit;
}
```

```
if (!gasit) i++;
}
if (!gasit) return -1;
return i;
}

/* asemanator cu functia de mai sus, dar se cauta dupa linie
 * si coloana: */
int cauta_poz_matrice(int l, int c, Mat_rara mat) {
    int poz = l * mat.ncol + c;
    return cauta_poz_liniara(poz, mat.pozitii, mat.nelem);
}

/* citirea si crearea unei matrici rare: */
Mat_rara creeaza_mat_rara() {
    Mat_rara mat;
    int l, c, i;
    printf("Nr. de linii: ");
    scanf("%d", &mat.nlin);
    printf("Nr. de coloane: ");
    scanf("%d", &mat.ncol);
    printf("Nr. de elemente nenule: ");
    scanf("%d", &mat.nelem);
    printf("Introduceti elementele nenule: \n");
    for (i = 0; i < mat.nelem; i++) {
        printf("Elementul %d : ", i + 1);
        scanf("%f", &mat.elem[i]);
        printf("Linia pt. elementul %d : ", i + 1);
        scanf("%d", &l);
        printf("Coloana pt.elementul %d : ", i + 1);
        scanf("%d", &c);
        /* calculul pozitiei liniarizate: */
        mat.pozitii[i] = (l - 1) * mat.ncol + (c - 1);
    }
    return mat;
}

/* afisarea unei matrici rare: */
void afiseaza_mat_rara(Mat_rara mat) {
    int l, i, j, poz;
    float lin_crt[NMAX]; //linia curenta afisata a matricii
    poz = 0; // indice in vectorul cu elemente nenule
    /* afisam matricea linie cu linie: */
    for (l = 0; l < mat.nlin; l++) {
        for (i = 0; i < mat.ncol; i++)
            lin_crt[i] = 0.0;
```

```

while (poz < mat.nelem) {
    /* calculam linia si coloana elementului curent: */
    determina_indici(mat.pozitii[poz], mat.ncol, i, j);
    if (i > 1) break; // s-au terminat elementele nenule de pe
                      // linia curenta
    lin_crt[j] = mat.elem[poz];
    poz++;
}
printf("\n");
/* afisam linia curenta: */
for (i = 0; i < mat.ncol; i++)
    printf("% .2f", lin_crt[i]);
}

/* adunarea a doua matrici rare (c <- a + b): */
int aduna_mat_rara(Mat_rara a, Mat_rara b, Mat_rara& c) {
    int poz_a, poz_b, poz_c; // indici in vectorii cu elemente
                           // nenule
    /* dimensiunile matricelor trebuie sa coincida: */
    if (a.nlin != b.nlin || a.ncol != b.ncol) {
        printf ("\n Matricele nu se pot aduna");
        return -1;
    }
    /* initializam matricea suma: */
    c.nlin = a.nlin;
    c.ncol = a.ncol;
    c.nelem = 0;
    poz_a = poz_b = poz_c = 0;
    /* parcurgem vectorii cu elemente nenule ai celor doua matrici:
     */
    while (poz_a < a.nelem && poz_b < b.nelem) {
        if (a.pozitii[poz_a] == b.pozitii[poz_b]) {
            /* am gasit 2 elemente cu aceeasi pozitie, le adunam: */
            c.elem[poz_c] = a.elem[poz_a++]+b.elem[poz_b++];
            c.pozitii[poz_c++] = a.pozitii[poz_a-1];
            c.nelem++;
            continue;
        }
        if (a.pozitii[poz_a] > b.pozitii[poz_b]) {
            /* in matricea b ne aflam la o pozitie "mai mica" decat
             * pozitia din a; copiem elementul in c si inaintam:
             */
        }
    }
}

```

```

c.elem[poz_c] = b.elem[poz_b];
c.pozitii[poz_c++] = b.pozitii[poz_b++];
c.nelem++;
continue;
}
if (a.pozitii[poz_a] < b.pozitii[poz_b]) {
    c.elem[poz_c] = a.elem[poz_a];
    c.pozitii[poz_c++] = a.pozitii[poz_a++];
    c.nelem++;
}
}

/* una dintre matrici a fost parcursa in intregime, copiem in
 * c restul elementelor din cealalta:
 */
if (poz_a < a.nelem)
    for (; poz_a < a.nelem;
         c.elem[poz_c++] = a.elem[poz_a++], c.nelem++);
    c.pozitii[poz_c] = a.pozitii[poz_a];
else
    for (; poz_b < b.nelem;
         c.elem[poz_c++] = b.elem[poz_b++], c.nelem++);
    c.pozitii[poz_c] = b.pozitii[poz_b];
/*
 * in cele doua "for"-uri de mai sus se poate observa ordinea
 * in care se executa instructiunile(mai intai se face
 * atribuirea din corpul ciclului si apoi celelalte,
 * in care se incrementeaza si indicii)
 */
return 1;
}

/* inmultirea a 2 matrici rare (c <- a * b): */
int inmulteste_mat_rara(Mat_rara a, Mat_rara b, Mat_rara& c)
{
    int i, j, k;
    int poz_a, poz_b, poz_c; //indici in vectorii cu elemente
                           //nenule
    float cij; // valoarea elementului c[i][j]
    if (a.ncol != b.nlin) {
        printf ("\n Matricile nu se pot inmulti");
        return -1;
    }
}

```

```

c.nlin = a.nlin;
c.ncol = b.ncol;
c.nelem = 0;
poz_c = 0;
for (i = 0; i < c.nlin; i++) {
    for (j = 0; j < c.ncol; j++) {
        /* calculam elementul [i,j] din matricea produs: */
        cij = 0.0;
        for (k = 0; k < a.ncol; k++) {
            /* cautam elementele din pozitiile [i,k] si [k,j] in a,
               respectiv b: */
            poz_a = cauta_poz_matrice(i, k, a);
            poz_b = cauta_poz_matrice(k, j, b);
            if (poz_a >= 0 && poz_b >= 0)
                cij += a.elem[poz_a] * b.elem[poz_b];
        }
        if (cij != 0.0) {
            c.elem[poz_c] = cij;
            c.pozitii[poz_c++] = i * c.ncol + j;
            c.nelem++;
        }
    }
}
return 1;
}

void main(void) {
    Mat_rara a, b, s, p;
    printf("Matricea a \n");
    printf(" (numerele de linii/coloane incep de la 1) \n");
    a = creeaza_mat_rara();
    printf("Matricea b(numerotare indici de la 1) \n");
    b = creeaza_mat_rara();
    printf(" Matricea suma este: \n");
    aduna_mat_rara(a, b, s);
    afiseaza_mat_rara(s);
    printf("\n Matricea produs este: \n");
    inmulteste_mat_rara(a, b, p);
    afiseaza_mat_rara(p);
    getch();
}

```

Probleme propuse

P6_1. Un experiment fizic este precizat prin numărul de determinări și valorile măsurate.

- Să se definească structura experiment.
- Să se definească o funcție având ca parametru un experiment, care calculează media aritmetică a măsurătorilor.
- Să se scrie un program care citește numărul de determinări și valorile lor și creează cu acestea o înregistrare și calculează, folosind funcția de mai sus,

$$\text{abaterea standard : } \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n x_i^2 - n \left(\sum_{i=1}^n \frac{x_i}{n} \right)^2}{n-1}}$$

P6_2. a) Să se definească tipul punct ca o structură.

b) Să se definească o funcție, având ca parametri trei puncte, care stabilește dacă acestea sunt sau nu coliniare.

c) Să se scrie un program care citește un întreg n ($n \leq 50$) și n puncte și afișează numerele tripletelor de puncte coliniare.

P6_3. Pentru aprovigionarea unui magazin se lansază n comenzi ($n \leq 100$). O comandă este precizată prin două elemente:

- tipul produsului comandat (un tablou de 8 caractere) și
- cantitatea comandată (o valoare întreagă).

Un produs poate fi comandat de mai multe ori. Să se centralizeze comenziile pe produse, astfel încât comenziile centralizate să se refere la produse diferite.

Dacă două comenzi diferite i și j cu $i < j$ se referă la un același produs vom comasa în comanda i cantitatea comandată în j și vom anula comanda j .

O comandă va fi caracterizată deci prin:

- tipul produsului comandat,
- cantitatea comandată și
- faptul că este o comandă în vigoare sau a fost anulată. În procesul de centralizare a comenziilor se vor face toate comparațiile posibile între comenzi diferențiate, care n-au fost anulate.

P6_4. La o disciplină cu verificare pe parcurs, fiecărui student i-s-au acordat trei note la trei lucrări de control și un calificativ pentru activitatea la seminar (insuficient, suficient, bine și foarte bine). Pe baza acestor informații se acordă o notă finală în felul următor: se face media celor 3 note la care se adaugă 0, 0.25, 0.5 sau 0.75 conform calificativului, iar rezultatul se trunchiază.

- a) Să se defincească tipul situație ca un tip structură având drept câmpuri:
- numele - un tablou de 20 de caractere,
  - notele - trei valori întregi între 1 și 10 și
  - calificativul - un caracter (I, S, B, F).
- b) Să se defincească o funcție având ca parametru o situație, care calculează nota finală.
- c) Să se scrie un program care citește pentru cei n studenți
- numele - din primele 20 de poziții
  - calificativul - un caracter în poziția 21
  - cele 3 note - valori întregi, separate prin spații
- și afișează lista studenților promovați și lista studenților care au obținut note de 9 și 10.
- P6_5. O dată calendaristică este exprimată prin trei valori întregi: anul, luna și ziua. O persoană este precizată prin: nume și prenume (maxim 30 de caractere) și data nașterii - o dată calendaristică.
- Să se descrie tipurile date și persoană ca structuri.
  - Să se definească o funcție având ca parametru o persoană, funcție care calculează vîrstă persoanei în ani împliniți.
  - Să se scrie un program care citește o listă de n persoane (n este citit înaintea listei) și datele lor de naștere și folosind funcția definită mai sus afișează lista persoanelor majore.
- P6_6. a) Să se descrie tipurile punct și dreaptă ca tipuri structură.
- b) Să se defincească o funcție având ca parametri două drepte, un punct și o variabilă întreagă, funcție care stabilește dacă cele două drepte se intersecțiază, caz în care calculează coordonatele punctului de intersecție, sau dacă sunt paralele; parametrul boolean separă situația drepte paralele / concurente.
- c) Să se scrie un program care citește n drepte ($n \leq 100$) și afișează perechile de drepte paralele, iar pentru fiecare pereche de drepte neparallele - coordonatele punctului de intersecție. De exemplu:

Drepte paralele: 1 - 3

2 - 4

Drepte concurente: 1 - 2 (8.0, 7.0)

1 - 4 (17.0, 5.0)

2 - 3 (4.0, 4.0)

3 - 4 (13.0, 2.0)

- P6_7. Definiți o structură "divmul" având ca membri: un întreg și două tablouri cu componente întregi.
Definiți o funcție care determină primul divizor al unui număr (întreg lung fără semn) și multiplicitatea acestuia. Funcția are trei parametri: numărul, divizorul și multiplicitatea (ultimii doi parametri reprezintă rezultate calculate de funcție).
Definiți o funcție care primind un număr întreg determină: numărul divizorilor primi distincți, tabloul divizorilor primi și tabloul multiplicităților divizorilor primi. Funcția are un singur parametru - numărul întreg, iar rezultatele sunt întoarse printr-o structură divmul.
Definiți o funcție care primește doi parametri numere întregi și întoarce ca rezultat o structură divmul (conținând număr de divizori, tabloul divizorilor și tabloul multiplicităților divizorilor) din care se poate calcula c.m.m.d.c. al numerelor. Se știe că c.m.m.d.c. conține divizorii comuni ai celor două numere cu multiplicitățile cele mai mici.
Definiți o funcție având ca parametru o structură divmul, care întoarce ca rezultat c.m.m.d.c.
Definiți o funcție main() care citește n numere întregi și calculează c.m.m.d.c. al lor.
- P6_8. Definiți o structură "rational" având ca membri doi întregi pozitivi.
Definiți o funcție având ca parametri doi întregi, funcție care întoarce ca rezultat o structură rational.
Definiți o funcție având ca parametru o structură rational, care întoarce ca rezultat numărătorul fracției raționale (același lucru și pentru numitor).
Definiți o funcție care simplifică o fracție rațională. Funcția are ca parametru o structură - fracția rațională și întoarce ca rezultat tot o structură - fracția simplificată.
Definiți o funcție care adună două fracții raționale. Funcția are ca parametri două structuri, fracțiile de adunat, și întoarce ca rezultat fracția rațională sumă.
Definiți o funcție main() care:
- citește un întreg $n \leq 20$ și n fracții raționale
  - calculează suma celor n fracții raționale și afișează rezultatul fracție rațională, folosind funcțiile definite mai sus.
- P6_9. Definiți structură "matrice" având ca membri doi întregi reprezentând numărul de linii, respectiv coloane ale matricii un tablou cu 2 dimensiuni (cu limitele 10 și 10 în care se păstrează elementele matricei).
Definiți o funcție care înmulțește două matrici. Funcția va avea 3 parametri, cele două structuri matrice care se înmulțesc și produsul și va întoarce ca rezultat 1/0 după cum înmulțirea matricilor este sau nu posibilă.
Definiți o funcție care compară o matrice cu matricea unitate. Funcția are un parametru structura matrice de comparat și întoarce un rezultat întreg 0/1.

Definiți o funcție care inițializează prin citire o structură matrice. Funcția verifică dacă numărul de linii și coloane sunt mai mici sau egale cu 10, repetând citirea în caz contrar. Funcția nu are parametri și întoarce ca rezultat structura inițializată prin citire.

Definiți o funcție main() care:

- citește două matrici
- verifică dacă una este inversa celeilalte, afișând un mesaj corespunzător.

P6_10. Definiți structurile "complex" (câmpuri parte reală și parte imaginara) și "polinom" care au coeficienți complecsi (câmpuri număr termeni, tablou coeficienti complecsi și tablou întreg exponenți).

Definiți o funcție care adună două numere complexe. Funcția are doi parametri: structuri "complex" și întoarce ca rezultat o structură "complex" (suma).

Definiți o funcție care adună două polinoame rare cu coeficienți complecsi. Funcția are 3 parametri: două structuri "polinom" și un pointer la structura polinom rezultat.

Definiți o funcție care inițializează prin citire de la tastatură o structură polinom. Funcția nu are parametri și întoarce o structură "polinom".

Definiți o funcție care afișează la terminal o structură polinom. Funcția are un parametru structură și nu întoarce nimic.

Scrieți o funcție main() care citește două polinoame rare cu coeficienți complecsi, calculează polinomul sumă și îl afișează.

Indicație: În polinomul sumă se copiază coeficienții și exponenții celor două polinoame și se adună numărul de termeni nenuli. Se reduce apoi numărul de termeni, comasând termenii care au același exponent într-un singur termen.

Capitolul 7 Fișiere

Breviar

Fișierul <stdio.h> conține prototipurile următoarelor funcții:

Semnătură	Efect
FILE* fopen(char* nume, char* mod);	Deschide fișierul. Întoarce un pointer la fișierul deschis sau NULL dacă operația eșuează.
int fclose(FILE* pf);	Inchide fișierul.
int fgetc(FILE* pf);	Citește un caracter din fișier și întoarce caracterul citit sau EOF.
int fputc(char c, FILE* pf); char* fgets(char* s, int n, FILE* pf);	Scrie caracterul primit ca parametru în fișier. Citește din fișier în s cel mult n-1 caractere, sau până la întâlnirea lui '\n', în locul căruia pune '\0'. Întoarce s sau NULL, dacă s-a citit EOF.
int fputs(char* s, FILE* pf);	Copiază sirul în fișierul de ieșire. Înllocuiește terminatorul '\0' cu '\n'.
int fscanf(FILE* pf, char* format, lista_adrese);	Citește din fișier sub controlul formatului. Întoarce numărul de câmpuri citite sau EOF, în caz de eroare sau sfârșit de fișier. Se folosește cu fișiere text.
int fprintf(FILE* pf, char* format, lista_expresii);	Scrie în fișier sub controlul formatului. Întoarce numărul de caractere scrise sau valoare negativă în caz de eroare. Se folosește cu fișiere text.
int fread(char* zona, int la, int na, FILE* pf);	Citește din fișier în zona, na articole de lungime la fiecare. Întoarce numărul de articole citite efectiv. Se folosește cu fișiere binare.
int fwrite(char* zona, int la, int na, FILE* pf);	Scrie în fișier din zona, na articole de lungime la fiecare. Întoarce numărul de articole scrise efectiv. Se folosește cu fișiere binare.
int fseek(FILE* pf, long depl, int orig);	Pozitionează cursorul în fișier la depl octeți față de început, poziția curentă sau sfârșitul fișierului.
void rewind(FILE* pf);	Pozitionează la începutul fișierului.
long ftell(FILE* pf);	Determină poziția curentă în fișier.
int feof(FILE* pf);	Întoarce nenul dacă s-a detectat sfârșit de fișier.
int ferror(FILE* pf);	Întoarce nenul dacă s-a detectat o eroare în cursul operației de intrare / ieșire.

Fişiere binare - Probleme rezolvate

R7_1. Să se scrie un program pentru crearea unui fișier binar, având articole structuri cu următoarele câmpuri:

- Nume depunător – sir de maxim 30 de caractere
- Data depunerii – o structură având câmpurile întregi: zi, lună, an.
- Suma depusă – o valoare reală.

Articolele sunt grupate pe zile în ordine cronologică. Datele se introduc de la consolă, fiecare pe trei linii. Să se afișeze apoi conținutul fișierului.

(Probleme înrudite: P7_1)

Rezolvare: Vom introduce mai întâi datele într-o ordine aleatoare, apoi le vom sorta după dată. În final, vectorul de structuri va fi scris în fișierul output.dat.

7_1.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>

void main (void) {
    // Cream un vector de articole pentru a le
    // sorta ulterior după data depunerii.
    // Articolul suplimentar este necesar la sortare.
    // În plus, vom citi ceea ce am scris în fisier
    // într-un vector separat de articole.
    struct {
        char nume[30];
        struct {
            int zi, luna, an;
        } data;
        double suma;
    } articole[20], articol, citite[20];
    FILE *f;
    int n; // Numarul de articole
    int found; // Folosit la sortare
    // Citire date de intrare
    printf(" Introduceti numarul de articole: ");
    scanf ("%d", &n);
    for (int i = 0; i < n; i++) {
        printf (" Introduceti numele depunatorului: ");
        scanf ("%s", articole[i].nume);
        printf (" Introduceti data depunerii <ZZ/LL/AAAA>: ");
        scanf ("%d/%d/%d", &articole[i].data.zi, \
               &articole[i].data.luna, &articole[i].data.an);
        articole[i].suma = 0.0;
    }
}
```

```
printf (" Introduceti suma depusa: ");
scanf ("%lf", &articole[i].suma);
}
// Sortam după data depunerii
do {
    found = 0;
    for (i = 0; i < n-1; i++)
        // Testam cazurile în care data articolului curent este
        // 'mai mare' decât data articolului următor
        if ( (articole[i].data.an > articole[i+1].data.an) || \
            (articole[i].data.an == articole[i+1].data.an && \
             articole[i].data.luna > articole[i+1].data.luna) || \
            (articole[i].data.an == articole[i+1].data.an && \
             articole[i].data.luna == articole[i+1].data.luna && \
             articole[i].data.zi > articole[i+1].data.zi) )
    {
        articol = articole[i];
        articole[i] = articole[i+1];
        articole[i+1] = articol;
        found = 1;
    }
} while (found);
// Deschidere fisier
if ( (f = fopen ("output.dat", "wb")) == NULL ) {
    printf (" Eroare la deschiderea fisierului! ");
    exit (1);
}
// Scriem în fisier și îl inchidem
// Scriem întai numarul de articole
fwrite (&n, sizeof(int), 1, f);
fwrite (&articole, sizeof(articol), n, f);
fclose (f);
if ( (f = fopen ("output.dat", "rb")) == NULL ) {
    printf (" Eroare la deschiderea fisierului! ");
    exit (1);
}
fread (&n, sizeof(int), 1, f);
fread (&citite, sizeof(articol), n, f);
for (i = 0; i < n; i++)
    printf (" Articolul %d: %s, %d/%d/%d, %lf\n", i+1, \
            citite[i].nume, citite[i].data.zi, \
            citite[i].data.luna, citite[i].data.an, \
            citite[i].suma);
fclose (f);
getch();
}
```

R7_2. Să se scrie un program pentru actualizarea fișierului creat în problema anterioară, pe baza unor foi de restituire, introduse de la tastatură, conținând numele și suma solicitată. Programul semnalează la consolă următoarele situații:

- Solicitant inexistent
- Suma solicitată depășește soldul.

Fișierul actualizat este listat la consolă.

Rezolvare: Pentru simplificare am introdus ca primă informație din fișier numărul de articole. Astfel, la fiecare foaie de restituire ne vom poziționa la începutul datelor relevante din fișier (adică după primul câmp ce conține numărul de articole) și vom face o căutare în fișier după numele solicitantului. Dacă acesta nu este găsit, înseamnă că nu se află în baza de date. Dacă este găsit și cere o sumă mai mare decât cea pe care o are depusă, se va întoarce de asemenea un mesaj de eroare. Altfel, se actualizează baza de date.

7_2.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <stdlib.h>
#include <ctype.h>
#include <string.h>

void main (void) {
    // Vom citi ceea ce am scris in fisier
    // intr-un vector de articole (pentru a testa
    // ca actualizarea s-a facut corect.
    struct {
        char nume[30];
        struct {
            int zi, luna, an;
        } data;
        double suma;
    } articol, citite[20];

    FILE *f;
    double suma;
    char nume[30];
    char cont = 'D';           // Pentru continuare
    int n;                     // Numarul de articole

    // Deschidere fisier
    if ( (f = fopen ("output.dat", "r+b")) == NULL ) {
        printf (" Eroare la deschiderea fisierului! ");
        exit (1);
    }
}
```

```
// Actualizare
while (toupper(cont) == 'D') {
    printf (" Foaie de restituire. \n");
    printf (" Introduceti numele: "); scanf ("%s", nume);
    printf (" Introduceti suma: "); scanf ("%lf", &suma);
    // Ne pozitionam...luam in calcul pe n = nr de articole
    fseek (f, sizeof(int), 0);
    articol.suma = -1.0;
    while (!feof(f) && strcmp(articol.nume, nume) != 0)
        fread (&articol, sizeof(articol), 1, f);
    if (!feof(f))
        if (suma > articol.suma)
            printf (" Suma este prea mare! \n");
        else
        {
            articol.suma -= suma;
            fseek (f, ftell(f)-sizeof(articol), 0);
            fwrite (&articol, sizeof(articol), 1, f);
        }
    flushall();
    printf (" Doriti sa continuati? <D/N> ");
    scanf ("%c", &cont);
}
fseek (f, 0, 0);
fread (&n, sizeof(int), 1, f);
fread (&citite, sizeof(articol), n, f);
for (int i = 0; i < n; i++)
    printf (" Articolul %d: %s, %d/%d/%d, %lf\n", i+1,
            citite[i].nume, citite[i].data.zi, \
            citite[i].data.luna, citite[i].data.an, \
            citite[i].suma);
fclose (f);
getch();
}
```

R7_3. Pentru a sorta elementele unui tablou V , fără a le deplasa, se crează un nou tablou P , în care un element P_i reprezintă poziția pe care ar avea-o elementul corespunzător din V în tabloul sortat, adică numărul de elemente care ar trebui să se găsească înaintea fiecărui element din tabloul sortat: $P_i = \text{număr rul}(V_j \leq V_i)$ $0 \leq j \leq n-1; j \neq i$

De exemplu:

I	0	1	2	3	4
V	8	2	5	9	6
P	3	0	1	4	2
X	1	2	4	0	3

Pe baza tabloului P se obține relativ simplu poziția (indexul) elementelor sortate din tabloul V . Cel mai mic element se află în V în poziția k , astfel încât $P_k = 0$, următorul – în poziția corespunzătoare lui $P_k = 1$, ultimul element corespunde poziției k pentru care $P_k = n - 1$.

Dacă tabloul V nu are toate elementele distincte, pentru crearea tabloului P se face modificarea: $P_i = \text{numărul } V_j \leq V_i + \text{numărul } V_j < V_i$

De exemplu:

	0	1	2	3	4	5	6	7	8
V	8	2	5	8	5	9	2	6	5
P	6	0	2	7	3	8	1	5	4
X	1	6	2	4	8	7	0	3	5

Problema prezintă interes în cazul în care în locul tabloului V avem un fișier cu tip. Sortarea fișierului în raport cu o cheie (unul din câmpurile articolelor fișierului) revine la crearea unui fișier index care reprezintă un fișier de întregi (echivalent tabloului x), în care fiecare element x_i dă poziția celui de-al i -lea element din fișierul sortat în fișierul inițial.

Să se definească o funcție, care, primind ca parametru un fișier binar, creează un fișier index în raport cu o cheie.

Să se definească o funcție, care, primind ca parametri un fișier și un fișier index asociat, afișează articolele fișierului sortate în raport cu indexul dat.

Rezolvare: Vom genera vectorii ind (P din exemplul de mai sus) și x (ca în exemplul de mai sus). Apoi imediat, soluțiile sunt date de $v[x[i]]$.

Fișierul binar ce conține vectorul v va fi dat ca parametru în linia de comandă.

```
7_3.cpp
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <stdlib.h>
#include <ctype.h>
#include <string.h>
#include <alloc.h>

// Scrie fișierul index pe baza fișierului de intrare
FILE *index (FILE *f_in) {
    int n, *v, *ind;
    FILE *f_index;
    int lt;      // Numarul elementelor din vectorul initial care
                // sunt mai mici decat elementul curent.
    int i, j;    // Indeci
```

```
// Citire fisier de intrare
fread (&n, sizeof(int), 1, f_in); // Numarul de elemente din v
v = (int *) malloc (n * sizeof(int));
ind = (int *) malloc (n * sizeof(int));
fread (v, sizeof(int), n, f_in);
rewind (f_in);

// Calculam vectorul index
for (i = 0; i < n; i++) {
    lt = 0;
    for (j = 0; j < n; j++)
        if (j == i);
        else {
            if (j < i && v[i] >= v[j])
                lt += 1;
            else
                if (v[i] > v[j])
                    lt += 1;
        }
    ind[i] = lt;
}

// Scriem fisierul index
if ( (f_index = fopen ("index.dat","w+b")) == NULL ) {
    printf (" Eroare la deschiderea fisierului! ");
    exit (2);
}
fwrite (&n, sizeof(int), 1, f_index);
fwrite (ind, sizeof(int), n, f_index);
rewind (f_index);
return f_index;
```

// Sorteaza vectorul din fisierul f_in folosind fisierul f_index

```
void sort (FILE *f_in, FILE *f_index) {
    int *v, *ind, *x;
    int n, i, j;
    int aux;
    // Citire fisiere de intrare
    fread (&n, sizeof(int), 1, f_in);
    v = (int *) malloc (n * sizeof(int));
    fread (v, sizeof(int), n, f_in);
    fread (&n, sizeof(int), 1, f_index);
    ind = (int *) malloc (n * sizeof(int));
    fread (ind, sizeof(int), n, f_index);
    // Cream vectorul x
    x = (int *) malloc (n * sizeof(int));
```

```

for (i = 0; i < n; i++) {
    aux = 0;
    while (ind[aux] != i) aux++;
    x[i] = aux;
}
// Afisam vectorul sortat
printf (" Vectorul sortat este: \n");
for (i = 0; i < n; i++)
    printf (" %d", v[x[i]]);
}

void main (int argc, char *argv[]) {
    FILE *f_in, *f_index;
    int n, k;
    // Deschidere fisiere
    if (argc != 2) {
        printf (" Utilizare: 7_3.exe <fisier_de_intrare> \n");
        exit (1);
    }
    if ( (f_in = fopen (argv[1], "rb")) == NULL ) {
        printf (" Eroare la deschiderea fisierului! ");
        exit (2);
    }
    // Prelucrarea datelor
    f_index = index (f_in);
    sort (f_in, f_index);
    fclose (f_in);
    fclose (f_index);
    getch();
}

```

R7_4. Se consideră dat fișierul de întregi `numere.dat`. Să se creeze fișierul `fibopr.dat`, conținând numai acele elemente din fișierul inițial care sunt numere din sirul lui Fibonacci, numere prime.

Rezolvare: Vom folosi trei funcții: `fib` (calculează termenul n din sirul lui Fibonacci), `test_fib` (verifică dacă numărul n aparține sirului lui Fibonacci) și `prime` (verifică dacă numărul n este prim).

Ideea este simplă: se citește câte un număr din fișierul `numere.dat` și se verifică dacă este prim și dacă aparține sirului lui Fibonacci. În caz afirmativ, se scrie numărul în fișierul `fibopr.dat`.

```

7_4.cpp
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <stdlib.h>
#include <ctype.h>
#include <string.h>

// Intoarce termenul n din sirul lui Fibonacci
int fib (int n) {
    if (n == 0 || n == 1) return 1;
    return (fib(n-1) + fib(n-2));
}

// Verifica daca numarul n este din sirul lui Fibonacci
int test_fib (int n) {
    int i = 0;
    while (fib(i++) < n);
    return (fib(i-1) == n);
}

// Verifica daca numarul n este prim
int prime (int n) {
    for (int i = 2; i < n/2; i++)
        if (n % i == 0) return 0;
    return 1;
}

void main (void) {
    FILE *f_in, *f_out;
    int n, k;
    // Deschidere fisiere
    if ( (f_in = fopen ("numere.dat", "rb")) == NULL ) {
        printf (" Eroare la deschiderea fisierului! ");
        exit (1);
    }
    if ( (f_out = fopen ("fibopr.dat", "wb")) == NULL ) {
        printf (" Eroare la deschiderea fisierului! ");
        exit (1);
    }
    while (!feof(f_in)) {
        fread (&k, sizeof(int), 1, f_in);
        if (prime(k) && test_fib(k))
            fwrite (&k, sizeof(int), 1, f_out);
    }
    fclose (f_in);
    fclose (f_out);
}

```

R7_5. Pentru stabilirea câştigătorilor la concursul: *PRO știi și câștigi la telefon* se folosesc două fișiere: *concurrenti* (conținând articole cu câmpurile nume – sir de caractere și telefon – sir de caractere) și *premii* (câmpuri telefon – sir de caractere și premiu – valoare reală). Scrieți un program care afișează numele câştigătorilor și valoarea premiilor. Se vor afișa de asemenea: valoarea totală a câștigurilor, premiul maxim și numele celui care l-a câștigat.

Rezolvare: Nu trebuie decât să căutăm numerele de telefon din fișierul *conc.dat* în fișierul *premii.dat* și să luăm în considerare câștigul (suma câștigată și numele câștigătorului). Vom presupune că aceste fișiere sunt deja scrise. De asemenea, vom reține în variabila *max_prize* valoarea premiului maxim. Aceasta va fi inițializată cu o valoare negativă oarecare (spre exemplu -1).

7_5.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <stdlib.h>
#include <string.h>

typedef struct contestant {
    char name[30], phone[30];
} contestant;
typedef struct prize {
    char phone[30];
    double value;
} prize;

void main (void) {
    FILE *f_conc, *f_prizes;
    double sum = 0.0;           // Suma premiilor
    double max_prize = -1.0;   // Premiul maxim
    char winner[30];           // Castigatorul premiului maxim
    contestant cont;
    prize prz;
    // Presupunem ca nu au doua persoane acelasi telefon
    int found;
    clrscr();
    // Deschidere fisiere
    if ( (f_conc = fopen ("conc.dat", "rb")) == NULL ) {
        printf (" Eroare la deschiderea fisierului!\n");
        exit (1);
    }
    if ( (f_prizes = fopen ("premii.dat", "rb")) == NULL ) {
```

```
printf (" Eroare la deschiderea fisierului!\n");
exit (1);
}
while (!feof(f_prizes)) {
    fread (&prz, sizeof(prize), 1, f_prizes);
    rewind (f_conc);
    found = 0;
    while (!feof(f_conc) && !found) {
        fread (&cont, sizeof(contestant), 1, f_conc);
        if (strcmp(cont.phone, prz.phone) == 0) {
            found = 1;
            printf ("%s a castigat %lf\n", cont.name, prz.value);
            sum += prz.value;
            if (max_prize < prz.value) {
                max_prize = prz.value;
                strcpy (winner, cont.name);
            }
        }
    }
    printf ("%s a castigat %lf, adica cel mai mult\n", winner,
            max_prize);
    printf (" Suma premiilor este: %lf\n", sum);
    fclose (f_conc);
    fclose (f_prizes);
}
```

R7_6. Abonații unei companii de telefoane sunt reținuți în fișierul *abonati.dat* ce conține înregistrări de forma:

- nume abonat (sir de 25 de caractere)
  - număr de telefon (sir de 25 de caractere)
- Există de asemenea un fișier binar *plati.dat* ce conține câte un articol pentru fiecare chitanță de achitare a taxei telefonice sub forma:
- număr de telefon (sir de 10 caractere)
  - suma plătită (real).
- Să se scrie în C:
- o funcție pentru căutarea unui abonat în fișierul *plati.dat*, care întoarce rezultatul 1 (există) / 0 (nu există)
  - o funcție *main()* pentru tipărirea la imprimantă a numelor abonaților care nu și-au achitat taxa telefonică.

Rezolvare: Se citesc informațiile din fișierul "abonati.dat" una câte una și se verifică dacă există o înregistrare corespunzătoare în fișierul de plăți, adică dacă abonat.tel=plata.tel.

Imprimanta este privită în C ca un fișier de tip text (stdprn). Tipărirea la imprimantă se realizează folosind funcția: fprintf(stderr, ...);

7_6.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <string.h>
#include <stdlib.h>
#define FISIER_ABONATI "abonati.dat"
#define FISIER_PLATI "plati.dat"

struct PLATA {
    char tel[10];
    float suma;
} ;
struct ABONAT {
    char nume[25];
    char tel[10];
} ;

// Cauta in fisierul de plati dupa campul tel
int cauta(char *tel, char *fisier) {
    FILE *f;
    struct PLATA articol;
    if (!(f=fopen(FISIER_ABONATI,"rb"))) {
        printf("Nu pot deschide fisierul de abonati!");
        exit(-1);
    }
    while (fread(&articol,sizeof(articol),1,f)>0)
        if (strcmp(articol.tel,tel)==0) {
            fclose(f);
            return 1;
        }
    fclose(f);
    return 0;
}

int main(void) {
    struct ABONAT abonat;
    FILE *f;
    // Deschid fisierul de abonati ("rb" = READ BINARY)
    if (!(f=fopen(FISIER_ABONATI,"rb"))) {
        printf("Nu pot deschide fisierul de plati!");
        exit(-1);
    }
}
```

```
// Citesc inregistrările referitoare la abonati una cate una
// si caut in fisierul de plati
while (fread(&abonat,sizeof(abonat),1,f)>0)
    if (!cauta(abonat.tel,FISIER_PLATI))
        fprintf(stderr,"%s\n",abonat.nume);
fclose(f);
return 1;
}
```

R7_7. Un fișier binar nrlinii.dat conține întregi reprezentând numerele unor linii dintr-un fișier text text.txt. Știind că acești întregi sunt ordonați crescător, scrieți un program care afișează la consolă linile din fișierul text a căror numere apar în fișierul binar.

Rezolvare:**7_7.cpp**

```
#include <stdio.h>
#include <conio.h>

int main(void) {
    clrscr();
    FILE *b, *t;
    int linie_afisata,linie_curenta=0;
    char linie[1000];
    // Deschid fisierele
    t=fopen("text.txt","rt");
    b=fopen("nrlinii.dat","rb");
    if (t==NULL || b==NULL) {
        printf("Nu pot deschide unul din fisiere.");
        return -1;
    }
    while (1) {
        // Citesc o noua informatie din fisierul binar
        // totodata testez daca citirea s-a facut bine
        // si daca nu am ajuns la sfarsitul fisierului
        if (fread(&linie_afisata,sizeof(int),1,b)<=0)
            break;
        // citesc linii din fisierul text pana cand ma pozitionez
        // pe
        // linia ca trebuie sa o afisez
        while (linie_afisata>linie_curenta) {
            linie_curenta++;
            fgets(linie,1000,t);
        }
        fputs(linie,stdout);
    }
    fclose(t);
    fclose(b);
    return 0;
}
```

- R7_8.** Să se scrie un program care primește date numere pare și afișează descompunerile distințe ale fiecărui număr par ca o sumă de două numere prime. Datele pot fi introduse în 3 moduri:
- interactiv, caz în care linia de comandă nu are parametri, iar numerele se introduc de la tastatură, câte un număr pe o linie. Numerele se termină prin marcajul de sfârșit de fișier.
  - numerele se dau ca parametri ai liniei de comandă
  - numerele se citesc dintr-un fișier binar, caz în care comanda are 2 parametri: -f și numele fișierului (Ex. “-f INPUT.DAT”).

Rezolvare: Citirea numerelor în cele 3 variante se face astfel:

- Dacă numărul de argumente din linia de comandă (`argc`) este egal cu 1, numerele se citesc de la tastatură. Un program C/C++ primește întotdeauna cel puțin un argument (numele programului executabil).
- Dacă `argc = 2` suntem în una din situațiile:
  - Citirea se face din fișier. În acest caz argumentul este de forma:
"fNume Fisier", deci al doilea caracter al argumentului este 'f'
  - Am primit ca argument un singur număr
- Dacă `argc > 2`, se citesc argumentele liniei de comandă și se convertesc la tipul întreg (folosind funcția `atoi`).

Pentru a scrie un număr ca sumă a 2 numere prime se caută toate descompunerile distincte de forma $nr = i + (nr - i)$ și se verifică dacă i , respectiv $nr - i$ sunt numere prime.

7_8.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <math.h>
#define BOOL unsigned char
#define FALSE 0
#define TRUE 1

// Determina daca numarul n este prim sau nu
BOOL prim(int n) {
    for (int i=2;i<floor(sqrt(n))+1;i++)
        if (n % i == 0)
            return FALSE;
    return TRUE;
}

// Afiseaza descompunerea numarului nr ca suma de 2 numere prime
```

```
void descompunere(int nr) {
    for (int i=2; i<nr; i++)
        if (prim(i) && prim (nr-i)) {
            printf("%d=%d+%d\n",nr,i,nr-i);
            return;
        }
}

// argc - numarul de argumente din linia de comanda
// argv - vector de siruri de caractere ce contine argumentele
int main(int argc,char **argv) {
    FILE *f;
    char nume[100]; // Numele fisierului de intrare
    int nr;
    switch (argc) {
        case 1: // linia de comanda nu contine argumente
            while (scanf("%d",&nr)!=EOF)
                descompunere(nr);
            break;
        case 2: // linia de comanda contine un singur argument
            if (argv[1][1]=='f') { // numerele sunt citite din fisier
                sscanf(argv[1],"-f%s",nume);
                if (!(f=fopen(nume,"rb")))
                    printf("Nu pot deschide fisierul %s\n",nume);
                return -1;
            }

            while (fread(&nr,sizeof(nr),1,f)>0)
                descompunere(nr);

            fclose(f);
            break;
        default: // numerele sunt citite din linia de comanda
            for (int i=1;i<argc;i++) {
                nr=atoi(argv[i]);
                descompunere(nr);
            }
    }
    return 0;
}
```

R7_9. Să se scrie un program care primește date numere naturale și găsește, pentru fiecare număr, numerele prime cele mai apropiate de acesta. Datele se citesc de pe mediu de intrare și sunt scrise, într-un fișier binar ce conține înregistrări de forma:

```
int numar; // Numărul citit
int a;      // Cel mai apropiat număr prim mai mic decât numărul citit
int b;      // Cel mai apropiat număr prim mai mare decât numărul citit
În cazul în care numărul citit este prim, înregistrarea corespunzătoare din fișier va avea numar = a = b.
```

Rezolvare:

```
7_9.cpp
#include <stdio.h>
#include <math.h>

#define BOOL unsigned char
#define FALSE 0
#define TRUE 1

struct INREG {
    int numar;
    int a;
    int b;
};

// Determină dacă numărul n este prim sau nu
BOOL prim(int n) {
    for (int i=2;i<floor(sqrt(n))+1;i++)
        if (n % i == 0)
            return FALSE;
    return TRUE;
}

/* Gaseste cele mai apropiate numere prime și returnează o
 * structură de tipul INREG.
 */
struct INREG gaseste(int nr) {
    struct INREG inregistrare;
    int i;
    inregistrare.numar=nr;
    if (prim(nr)) { // Verific dacă numărul este prim
        inregistrare.a=nr;
        inregistrare.b=nr;
        return inregistrare;
    }
}
```

```
// Determină cel mai apropiat număr prim mai mic decât nr
for (i=nr-1;;i--)
    if (prim(i)) {
        inregistrare.a=i;
        break;
    }
// Determină cel mai apropiat număr prim mai mare decât nr
for (i=nr+1;;i++)
    if (prim(i)) {
        inregistrare.b=i;
        break;
    }
return inregistrare;
}

void main(void) {
    FILE *out;
    int nr;
    struct INREG inregistrare;
    if (! (out=fopen("OUTPUT.BIN", "wb")))
        printf("Nu pot crea fișierul de ieșire\n");
    return;
}
while (scanf("%d",&nr)!=EOF) {
    inregistrare=gaseste(nr);
    fwrite(&inregistrare,sizeof(INREG),1,out);
}
fclose(out);
}
```

R7_10. Se dă un fișier binar `numere.bin` care conține numere naturale. Să se scrie un program care înlocuiește numerele din acest fișier cu răsturnatele lor.

Exemplu: Dacă fișierul conține numerele: 102, 5, 0, 123, 100, la terminarea programului fișierul va avea următorul conținut: 201, 5, 0, 321, 1.

Rezolvare: Există 2 variante pentru a modifica înregistrările dintr-un fișier:

a) Cu fișier temporar:

- se creează un nou fișier pe baza fișierului dat (cu modificările necesare)
- se șterge fișierul original (folosind funcția `remove`)
- se redenumește fișierul temporar cu numele fișierului original (folosind funcția `rename`)

- b) Se deschide fișierul cu "r+b" (citire scriere în mod binar) și se suprascriu înregistrările care se doresc modificate.

Problema este rezolvată folosind cea de-a două variantă.

7_10.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

// Calculeaza rasturnatul unui numar
int rasturnat(int nr) {
    int rasturnat=0;
    while (nr>0) {
        rasturnat+=nr%10;
        rasturnat*=10;
        nr/=10;
    }
    return rasturnat/10;
}

void main(void) {
    FILE *f;
    int nr,i=0;
    // Deschid fisierul pentru operatii READ/WRITE in mod binar
    if (!(f=fopen("NUMERE.BIN","r+b"))) {
        printf("Nu pot deschide fisierul \n");
        return ;
    }
    while (fread(&nr,sizeof(int),1,f)>0) {
        nr=rasturnat(nr);
        // Ma pozitionez pe inregistrarea anterioara
        // si scriu noa valoare
        fseek(f,i*sizeof(int),SEEK_SET);
        fwrite(&nr,sizeof(int),1,f);
        // Ma pozitionez pentru a citi o noua valoare
        i++;
        fseek(f,i*sizeof(int),SEEK_SET);
    }
    fclose(f);
}
```

- R7_11. Un fișier conține articole cu structura: cod (șir de caractere), nume (șir de caractere) și cantitate (real).

Să se scrie un program care permite:

- creare
- consultare
- ștergere.

Oțiunea se introduce ca argument al liniei de comandă, prin numele complet al operației:

- **Creare Nume_fisier** – Se creează fișierul Nume_fisier prin citirea de la tastatură a articolelor. După fiecare linie introdusă se interoghează dacă se continuă.
- **Consultare Nume_fisier** – Conținutul fișierului Nume_fisier este listat pe ecran, câte 20 de linii. Pentru continuarea afișării se apasă ENTER.
- **Ștergere Nume_fisier cod_articol** – Este căutat articolul în fișier și se marchează punându-i codul xxx

Rezolvare:

7_11.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <string.h>
#include <conio.h>
#define FALSE 0
#define TRUE 1
struct ARTICOL {
    char cod[10];
    char nume[30];
    float cantitate;
};

// Executa functia de creare fisier
void creare(char *fisier) {
    FILE *f;
    struct ARTICOL a;
    // Deschid fisierul pentru scriere in mod binar
    if ((f=fopen(fisier,"wb")) == NULL)
    {
        printf (" Nu pot deschide fisierul. \n");
        exit (1);
    }
```

```

do {
    //Articolele citite unul cate unul si scrise in fisier
    printf (" Introduceti codul, numele si cantitatea: ");
    scanf("%s %s %f",&a.cod,&a.nume,&a.cantitate);
    fwrite(&a,sizeof(ARTICOL),1,f);
    printf("Doriti sa continuati ? (d/n)\n");
} while (getch()=='d');
fclose(f);

// Executa functia de consultare fisier
void consultare(char *fisier) {
    FILE *f;
    struct ARTICOL a;
    int i=1;
    // Deschid fisierul pentru citire in mod binar
    if ((f=fopen(fisier,"rb")) == NULL)
    {
        printf (" Nu pot deschide fisierul. \n");
        exit (1);
    }
    while (fread(&a,sizeof(ARTICOL),1,f)>0)
        // Am grija sa nu afisez articolele care au fost sterse
        if (strcmp(a.cod,"xxx")!=0) {
            printf("%10s %30s %10.2f\n",a.cod,a.nume,a.cantitate);
            // Daca am afisat 20 de articole, ma opresc si intreb
            if (i++%20==0) {
                printf("Doriti sa continuati ? (d/n)\n");
                if (getch()=='n')
                    break;
            }
        }
    fclose(f);
}

// Executa functia de stergere
void stergere(char *fisier,char *cod) {
    FILE *f;
    struct ARTICOL a;
    int gasit=FALSE;
    // Fisierul este deschis in pentru citire/scriere in mod binar
    f=fopen(fisier,"r+b");
    while (fread(&a,sizeof(ARTICOL),1,f)>0)
        if (strcmp(a.cod,cod)==0) {
            // Marchez articolul ca fiind sters
            strcpy(a.cod,"xxx");
}

```

```

    // Ma pozitionez cu o inregistrare inainte pentru a
    // suprascrie articolul
    fseek(f,ftell(f)-sizeof(ARTICOL),SEEK_SET);
    fwrite(&a,sizeof(ARTICOL),1,f);
    gasit=TRUE;
    break;
}
if (!gasit)
    printf("Eroare: Articolul nu a fost gasit\n");
fclose(f);

void main(int argc,char **argv) {
    if (strcmp(argv[1],"Creare")==0)
        creare(argv[2]);
    if (strcmp(argv[1],"Consultare")==0)
        consultare(argv[2]);
    if (strcmp(argv[1],"Stergere")==0)
        stergere(argv[2],argv[3]);
}

```

Fişiere text - Probleme rezolvate

- R7_12. Dintr-un fișier text text.txt se separă toate cuvintele, plasându-le într-un fișier binar cuv.dat, având ca articole siruri de 10 caractere (cuvintele mai scurte se completează cu spații, iar cele mai lungi se trunchiază la primele 10 caractere).

Rezolvare:

7_12.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <string.h>
#define MAX 1000 // Numarul maxim de caractere de pe o linie
void main(void) {
    FILE *in,*out;
    char linie[MAX],cuv[12],*p;
    char desp[]=" ,.\n\t\0"; // despartitorii de cuvinte
    int l; // lungimea cuvantului
    // Deschid cele 2 fisiere
    in=fopen("TEXT.TXT","rt");
    out=fopen("CUV.DAT","wb");
    if (!in || !out) {

```

```

printf("Nu pot deschide unul din fisiere\n");
return ;
}
while (!feof(in)) {
    // Citesc fisierul de intrare linie cu linie folosind fgets
    fgets(linie, MAX, in);
    p=linie;
    do {
        // Formez cuvintele
        l=0;
        for(;strchr(desp,*p)==NULL;p++)
            if (l<10)
                cuv[l++]=*p;
        // Completez cu spatiu pana la 10 caractere
        memset(cuv+1, ' ', 10-l);
        // Pun terminatorul de sir de caractere
        cuv[10]=0;
        // Verific daca este cuvantul format numai din caractere
        // despartitoare (acest lucru se intampla daca exista 2
        // caractere despartitoare consecutive) apoi scriu in
        // fisierul binar
        if (strchr(desp,cuv[0])==NULL)
            fwrite(cuv,11,1,out);
        p++;
    } while (strlen(linie)>p-linie);
}
fclose(out);
fclose(in);
}

```

R7_13. Se dă un fișier text.

- Să se determine numărul de linii din fișier.
- Să se creeze un nou fișier cu liniile din primul, apărând în ordine inversă.
- Pe baza fișierului inițial, să se creeze un fișier de caractere, în care nu mai apar caracterele de sfârșit de linie, iar fiecare linie este precedată de lungimea ei (un octet).
- Se dă un fișier de întregi reprezentând numere de linii din fișierul inițial. Să se afișeze la imprimantă liniile din fișier în ordinea precizată de fișierul de întregi.

Rezolvare: Vom scrie o funcție (`calc_pozitii_linii()`) care, pentru fisierul dat ca parametru, întoarce un vector în care se rețin pozițiile de început în cadrul fișierului ale tuturor liniilor acestuia. Deoarece fișierul poate fi foarte mic sau foarte mare, memoria pentru vector se alocă dinamic, incremental. Pentru a afișa liniile în ordine inversă, ne folosim de pozițiile lor de început, memorate în vector.

Numărul de linii este determinat tot în cadrul funcției de mai sus (este reținut ca parametru transmis prin referință).

7_13.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <conio.h>
#include <stdlib.h>
#include <string.h>
#include <errno.h>
#include <assert.h>

#define INC 10      // increment pentru alocarea memoriei
#define LMAX 81     // lungimea maxima a unei liniilor + 1

/* afisarea unui mesaj de eroare si iesirea din program: */
void eroare(char *s) {
    perror(s);
    exit(-1);
}

/* calcularea pozitiilor de inceput ale liniilor din fisierul f:
 * n - numarul de linii, care este de asemenea calculate */
int* calc_pozitii_linii(FILE *f, int& n) {
    int i;
    int *vpoz; // vector in care se retin pozitiile de inceput
    char s[81]; // linia curenta
    vpoz = (int*) malloc(INC * sizeof(int));
    fseek(f, 0, SEEK_SET);
    i = 0;
    vpoz[0] = 0;
    while (fgets(s, LMAX, f)) {
        if (i > 0 && i % INC == 0)
            /* memoria se realoca incremental: */
            realloc(vpoz, (i+INC) * sizeof(int));
        vpoz[++i] = ftell(f);
    }
    n = i;
    return vpoz;
}

```

```

void main(void) {
    FILE *f, *fn, *fres1, *fres2;
    char nume[20]; // nume pentru fisier
    char s[LMAX]; // linia curenta din fisier
    int n; // numarul de lini din fisierul de intrare
    int *vpoz; // vectorul pozitiilor de inceput ale liniilor
    int i;
    char lung; // lungimea unei lini
    printf("Numele fisierului de intrare: ");
    scanf("%s", nume);
    f = fopen(nume, "rt");
    if (f == NULL) eroare("fopen");
    fres1 = fopen("rez1.txt", "wt"); // fisierul cu lini in
    ordine inversa
    if (fres1 == NULL) eroare("fopen");
    fres2 = fopen("rez2.txt", "wt"); // fisierul de caractere
    if (fres2 == NULL) eroare("fopen");
    /* (a) NUMARUL DE LINII DIN FISIER: */
    vpoz = calc_pozitii_lini(f, n);
    printf("Fisierul are %d lini \n", n);
    /* (b) FISIERUL CU LINII IN ORDINE INVERSA: */
    for (i = n - 1; i >= 0; i--) {
        fseek(f, vpoz[i], SEEK_SET);
        fgets(s, LMAX, f);
        fputs(s, fres1);
        /* daca dupa ultima linie nu exista '\n', se adauga in
           fisierul rezultat:
        */
        if (i == n - 1 && s[strlen(s) - 1] != '\n')
            fputs("\n", fres1);
    }
    fclose(fres1);
    rewind(f);
    /* (c) FISIERUL DE CARACTERE: */
    while (fgets(s, LMAX, f)) {
        lung = strlen(s) - 1; // ignoram caracterul '\n'
        fputc(lung + '0', fres2);
        for (i = 0; i < strlen(s) - 1; i++)
            fputc(s[i], fres2);
    }
    fclose(fres2);
    /* (d) LISTAREA LA IMPRIMANTA: */
    printf("Numele fisierului cu numere de lini : ");
    scanf("%s", nume);
    fn = fopen(nume, "rt");
    if (fn == NULL) eroare("fopen");
    while (fscanf(fn, "%d ", &i) != EOF) {

```

```

        assert(i > 0 && i <= n);
        // in fisier, numerele liniilor incep de la 1 => folosim
        // vpoz[i - 1]:
        fseek(f, vpoz[i - 1], SEEK_SET);
        fgets(s, LMAX, f);
        fprintf(stderr, "%s", s);
    }
    fclose(fn);
    fclose(f);
    getch();
}

```

R7_14. Fișierul text prog.c reprezintă un program sursă C. Să se copieze acest fișier la ieșirea standard suprimând toate comentariile.

Rezolvare: Vom citi fișierul de intrare caracter cu caracter și, când întâlnim un posibil început de comentariu (caracterul '/'), analizăm și caracterul următor:

- Dacă acesta este '*', aveam într-adevăr un început de comentariu și nu vom mai copia cele două caractere la ieșire.
- Altfel, copiem la ieșire '/' -ul și "punem înapoi" în fluxul de intrare cel de-al doilea caracter citit, pentru a se relua analiza începând de la el (acest lucru este necesar deoarece putem avea o secvență de genul '/*', în care caracterul de după primul '/' chiar este început de comentariu și trebuie luat în considerare; "punerea înapoi" se realizează cu funcția `putback()`).

Sfărșitul de comentariu se detectează într-un mod asemănător celui de mai sus.

7_14.cpp

```

#include <iostream.h>
#include <fstream.h>
#include <stdlib.h>

void main(void) {
    fstream f;
    char nume[20]; // numele fisierului
    char c1, c2; // caracterele care se citesc din fisier
    cout << "Numele fisierului : ";
    cin >> nume;
    f.open(nume, ios::in);
    if (!f) {
        cout << "Fisierul nu s-a putut deschide";
        exit(-1);
    }
    while (1) {

```

```

/* citim din fisier pana intalnim '/' sau pana se termina
fisierul: */
while (f.get(c1))
    if (c1 != '/') cout << c1;
    else break;
if (f.eof()) break; // fisierul s-a terminat
/* am intalnit '/', analizam caracterul urmator: */
f.get(c2);
if (c2 == '**') { // inceput de comentariu
    while (1) {
        while (f.get(c1))
            if (c1 == '**') break; // am ajuns la un posibil
                                    // terminator de comentariu
        if (f.eof()) break;
        /* am intalnit '**', analizam caracterul urmator: */
        f.get(c2);
        if (c2 == '/') // comentariul s-a terminat
            break;
        else // nu fusese inceput de comentariu
            f.putback(c2);
    }
}
else { // nu era inceput de comentariu, afisam c1
    cout << c1;
    f.putback(c2);
}
f.close();
}

```

R7_15. Un fișier text, cu numele introdus de la tastatură are următoarea structură:

```

...
linii
#R nume_fisier
linii
...

```

Să se creeze un nou fișier, din fișierul dat, care în locul liniei specificate va avea inserat fișierul numit.

Rezolvare: Parcurgem fișierul de intrare linie cu linie și, când întâlnim o linie care începe cu "#R", determinăm numele fișierului care trebuie inserat (presupunem că acesta începe exact în a patra poziție a liniei; dacă nu am fi făcut această presupunere, am fi putut folosi `sscanf` sau `strtok` și atunci numele ar fi putut avea oricâte spații înainte). Inserarea fișierului se face tot "linie cu linie".

7_15.cpp

```

#include <stdio.h>
#include <cconio.h>
#include <stdlib.h>
#include <string.h>
#include <errno.h>
#define LMAX 81 // lungimea maxima a unei linii + 1

/* afisarea unui mesaj de eroare si iesirea din program: */
void eroare(char *s) {
    perror(s);
    exit(-1);
}

void main(void) {
    FILE *f, *fres; // fisierele de intrare si de iesire
    FILE *fins; // fisierul de inserat
    char nume[20]; // nume pentru fisiere
    char s[LMAX], s2[LMAX]; // liniile curente din fisiere
    printf("Numele fisierului de intrare: ");
    scanf("%s", nume);
    f = fopen(nume, "rt");
    if (f == NULL) eroare("fopen");
    printf("Numele fisierului de iesire: ");
    scanf("%s", nume);
    fres = fopen(nume, "wt");
    if (fres == NULL) eroare("fopen");
    /* parcurgem fisierul de intrare linie cu linie: */
    while (fgets(s, LMAX, f)) {
        if (s[0] == '#' && s[1] == 'R') {
            strcpy(nume, s + 3); // nume fisier incepe de la s[3]
            nume[strlen(nume) - 1] = 0; // "stergem" caracterul '\n'
                                         // de la sfarsit
            fins = fopen(nume, "rt");
            if (fins == NULL) eroare("fopen");
            /* inseram fisierul: */
            while (fgets(s2, LMAX, fins))
                fputs(s2, fres);
        }
        else // copiem linia in fisierul de iesire
            fputs(s, fres);
    }
    fclose(f);
    fclose(fres);
    fclose(fins);
}

```

R7_16. Un fișier text conține blocuri delimitate de caracterele #B și #K. Să se creeze din aceste blocuri fișiere cu același nume cu fișierul inițial, având extensiile 001, 002, ...

Rezolvare: Detectarea blocurilor se face asemănător cu cea a comentariilor din programele sursă C (vezi problema de mai sus).

Pentru a genera numele fișierelor de ieșire procedăm astfel: copiem în sirul pe care trebuie să îl creăm caracterele din numele fișierului de intrare, până la '.', fără acesta (deoarece numele fișierului de intrare poate să nu aibă extensie); apoi adăugăm un '.' și extensia corespunzătoare (vom folosi un contor pentru a reține numărul fișierelor generate).

7_16.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <fstream.h>
#include <iostream.h>
#include <stdlib.h>
#include <string.h>
#include <errno.h>

/* afisarea unui mesaj de eroare si iesirea din program: */
void eroare(char *s) {
    perror(s);
    exit(-1);
}

/* generarea numelui pentru al "nr" - lea fisier de iesire:
 * n_vechi = numele fisierului de intrare
 */
char* creeaza_nume_nou(char* n_vechi, int nr) {
    char extensie[3];
    char *n_nou; // numele pe care il vom genera
    int i;
    n_nou = (char*) malloc(strlen(n_vechi) + 4 * sizeof(char));
    /* cream extensie: */
    sprintf(extensie, "%03d", nr);
    /* copiem in nume nou incepertul numelui vechi (fara extensie):
     */
    for (i = 0; i < strlen(n_vechi) && n_vechi[i] != '.'; i++)
        n_nou[i] = n_vechi[i];
    n_nou[i] = '.';
    n_nou[+i] = 0; // trebuie sa adaugam terminatorul de sir
    strcat(n_nou, extensie);
    return n_nou;
}
```

```
void main(void) {
    fstream f, fr; // fisierele de intrare si de iesire
    char nume[20]; // numele fisierului de intrare
    char *nume_res; // nume pentru fisierele de iesire
    int cnt = 0; // contor care numara fisierele de iesire
    char c1, c2; // caracterele care se citesc din fisier
    cout << "Numele fisierului de intrare:";
    cin >> nume;
    f.open(nume, ios::in);
    if (!f) eroare("open");
    while (1) {
        /* citim din fisier pana intalnim '#' sau pana se termina
         fisierul: */
        while (f.get(c1))
            if (c1 == '#') break;
        if (f.eof()) break; // fisierul s-a terminat
        /* am intalnit '#', analizam caracterul urmator: */
        f.get(c2);
        if (c2 == 'B') { // inceput de bloc
            /* initializam un nou fisier de iesire: */
            cnt++;
            nume_res = creeaza_nume_nou(nume, cnt);
            fr.open(nume_res, ios::out);
            if (!fr) eroare("open");
            /* copiem caracterele din bloc in fisierul de iesire: */
            while (1) {
                while (f.get(c1))
                    if (c1 != '#')
                        fr.put(c1);
                    else break; //un posibil terminator de bloc
                if (f.eof()) break;
                /* am intalnit '#', analizam caracterul urmator: */
                f.get(c2);
                if (c2 == 'K') // blocul s-a terminat
                    break;
                else {
                    fr.put(c1);
                    f.putback(c2);
                }
            }
            fr.close();
        } else // nu era inceput de bloc
            f.putback(c2);
    }
    f.close();
}
```

R7_17. Ștergeți toate aparițiile unui cuvânt dintr-un fișier text. Cuvântul care se șterge, ca și numele fișierului se citesc de la tastatură. Programul va crea un nou fișier, care în final va primi numele fișierului inițial, iar acesta va fi șters.

Rezolvare: Vom citi fișierul de intrare linie cu linie. Pentru a separa cuvintele dintr-o linie putem folosi funcții ca `strtok()` sau `sscanf()`, dar acestea elimină delimitatorii (adică spațiile albe, tab-urile etc.) și noi dorim să le copiem și pe acestea în fișierul de ieșire. Deci aplicăm altă metodă: căutăm apariții ale șirului de șters în linia curentă și apoi verificăm dacă sunt *cuvinte separate* (delimitate de spații) sau nu.

Exemplu: dacă *ab* este cuvântul de șters, nu trebuie să-l ștergem din linia:

abcd xyz (nu este cuvânt separat)

Verificarea, dacă un șir este cuvânt sau nu, este făcută în funcția "`e_cuvânt()`", care întoarce un rezultat pozitiv dacă:

- șirul este la începutul liniei și este urmat de spațiu, sau:
- șirul este la sfârșitul liniei și este precedat de spațiu, sau:
- șirul este în interiorul liniei și înainte și după el sunt spații.

(*Observație:* verificarea, dacă un caracter este spațiu, se face cu funcția `isspace()`, pentru generalitate).

După ce am generat fișierul de ieșire, îl ștergem pe cel inițial și îl redenumim pe cel nou (dându-i numele fișierului inițial).

7_17.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <cconio.h>
#include <stdlib.h>
#include <string.h>
#include <ctype.h>
#include <errno.h>

#define LMAX 81 // lungimea maxima a unei linii + 1
#define numefis "res.tmp" // numele temporar al fisierului de iesire

/* afisarea unui mesaj de eroare si iesirea din program: */
void eroare(char *s) {
    perror(s);
    exit(-1);
}

/* intoarce 1 daca sirul "cuv" e cuvant separat si 0 altfel:
 * linie = linia din care face parte cuvantul
 * poz = pointer catre incepul cuvantului in linie
 */
```

```
int e_cuvant(char *linie, char *poz, char *cuv) {
    /* daca sirul este la inceput de linie: */
    if (poz == linie) {
        if (strlen(linie) == strlen(cuv)) /* sir singur pe linie */
            return 1;
        if (isspace(*(poz + strlen(cuv)))) // dupa sir urmeaza un
                                            // spatiu
            return 1;
        return 0; /* dupa sir nu urmeaza spatiu */
    }
    /* daca sirul este la sfarsit de linie: */
    if (poz + strlen(cuv) == 0) {
        if (isspace(*(poz - 1))) /* inainte de cuvant este spatiu */
            return 1;
        return 0;
    }
    /* sirul nu este nici la inceput, nici la sfarsit de linie: */
    if (isspace(*(poz - 1)) && isspace(*(poz + strlen(cuv))))
        return 1;
    return 0;
}

void main(void) {
    FILE *fin, *fout; // fisierele de intrare si de iesire
    char numefis[20]; // nume pentru fisier
    char cuv[20]; // cuvantul de sters
    char *linie; // linia curenta din fisier
    char *rez; // linia care se copiază în fisierul de ieșire
    char *poz; // pointer la incepul cuvantului în linia curentă
    char *linie2; // pointer pentru deplasarea în cadrul liniei
    printf("Numele fisierului de intrare: ");
    scanf("%s", numefis);
    fin = fopen(numefis, "rt");
    if (fin == NULL) eroare("fopen");
    printf("Cuvantul de sters: ");
    scanf("%s", cuv);
    fout = fopen(numefis, "wt");
    /* citim linia din fisierul de intrare */
    linie = (char *)malloc(LMAX * sizeof(char));
    if (linie == NULL) eroare("malloc");
    if (fgets(linie, LMAX, fin) == NULL) eroare("fgets");
    /* verificam daca exista cuvantul de sters in linia curenta */
    poz = linie;
    while (*poz != '\0') {
        if (e_cuvant(linie, poz, cuv) == 1) {
            /* daca este un cuvant separat, lovestim din linie */
            if (linie[poz] != ' ') {
                /* lovestim din linie */
                for (linie2 = poz; *linie2 != '\0'; linie2++)
                    *linie2 = *(linie2 + 1);
                /* punem la finalul liniei un spatiu */
                *linie2 = ' ';
            }
        }
        poz++;
    }
    /* scriem linia in fisierul de iesire */
    if (fwrite(linie, LMAX, 1, fout) != 1) eroare("fwrite");
    /* liberam memoria din linie */
    free(linie);
}
```

```

if (fout == NULL) eroare("fopen");
linie = new char [LMAX];
linie2 = new char [LMAX];
rez = new char [LMAX];
poz = new char [LMAX];
// parcurgem fisierul de intrare linie cu linie:
while (fgets(linie, LMAX, fin)) {
    // initializam linia care se va copia in fisierul de iesire:
    rez[0] = 0;
    linie2 = linie;
    // cautam cuvantul:
    while ((poz = strstr(linie2, cuv)) != NULL) {
        if (e_cuvant(linie, poz, cuv))
            // copiem partea din linie dinaintea cuvantului de
            // sters:
            strncat(rez, linie2, (poz - linie2));
        else
            // nu e cuvant separat, nu se sterge:
            strncat(rez, linie2, (poz - linie2) + strlen(cuv));
        // modificam pozitia curenta
        linie2 = poz + strlen(cuv);
    }
    // nu am mai gasit cuvantul, copiem restul liniei:
    strncat(rez, linie2);
    fputs(rez, fout);
}
fclose(fin);
fclose(fout);
// stergem fisierul de intrare:
if (remove(numefis) != 0)
    eroare("remove");
// redenumim fisierul de iesire (cu numele celui de intrare):
if (rename(nume_temp, numefis) == 0)
    printf ("Fisierul a fost modificat");
else
    eroare("rename");
getch();
delete[] linie;
delete[] linie2;
delete[] rez;
delete[] poz;
}

```

Fișiere binare - Probleme propuse

- P7_1. Să se scrie un program, care, folosind fișierul creat în problema 1 rezolvată, calculează și afișează:
- Suma maximă depusă, împreună cu data și numele depunătorului.
  - Numărul depunerilor din fiecare zi și suma totală depusă în fiecare zi, ținând cont că tranzacțiile dintr-o zi sunt contigue în fișier.
- P7_2. Să se scrie un program, care, folosind fișierul creat în problema 1 rezolvată, actualizează acest fișier prin adăugarea dobânzii la data curentă.
Se precizează următoarele date:
- Data curentă la care se calculează dobânda (an, lună, zi)
  - Dobânda anuală
- Se va folosi o funcție care determină numărul de zile între data depunerii și data curentă, pentru a calcula dobânda cuvenită.
- P7_3. Se consideră dat fișierul de întregi numere.dat . Să se creeze fișierul prime.dat , conținând numai acele elemente din fișierul inițial care sunt numere prime.
- P7_4. Se consideră fișierul abonați.dat cu articole structuri având câmpurile:
- Nume – un sir de 20 de caractere
  - Adresă – un sir de 30 de caractere
  - Data_expirării – o structură cu câmpurile an, lună, zi.
- Considerăm că data curentă se introduce de la tastatură.
Să se actualizeze fișierul de abonați, ștergând pe aceia al căror abonament a expirat la data curentă. Actualizarea se face creând un nou fișier în care se trec numai abonații al căror abonament nu a expirat și care la sfârșit va primi numele fișierului inițial.
Se va defini și folosi o funcție care compară două date (d_1 și d_2) și întoarce 1, dacă d_1 este înaintea lui d_2 , și 0 în caz contrar.
- P7_5. Un fișier binar conține valori întregi ordonate crescător. Să se creeze un nou fișier cu valorile de mai sus ordonate strict crescător.
- P7_6. O bază de date este compusă din na articole, iar un articol este format din nc câmpuri. De exemplu:

Nume	Grupa	Nota1	Nota2	Nota3
Popescu Ion	313CA	6	8	4
...	...			
Ionescu Tudor	311CA	3	5	6

În acest exemplu un articol are 5 câmpuri. Descrierea câmpurilor (capul de tabel) se face prin:

- număr de câmpuri din articol (nc – întreg)
- nume câmp (11 caractere)
- tip câmp (1 caracter: C = sir de caractere, sau N = numeric)
- lungime câmp (un întreg)

ultimele 3 descrieri apar pentru fiecare dintre cele nc câmpuri.

Descrierea câmpurilor ocupă prima porțiune din fișier. În exemplul dat, descrierea câmpurilor este:

5Nume C20Grupa C 5Nota1 N 2Nota2 N 2Nota3 N 2

Urmăză apoi articolele din fișier:

Popescu Ion 313CA 6 8 4

Fișierul bază de date are numele dat ca parametru al comenzi. Tot ca parametri se mai dau două siruri de caractere, reprezentând un nume de câmp și o valoare de câmp (De exemplu: 'Grupa' și '313CA').

Se cere:

- să se determine lungimea unui articol și numărul de articole
- să se afișeze toate articolele având în numele de câmp specificat valoarea specificată (în exemplul nostru, vor fi afișați toți studenții din grupa 313CA).

Indicație: Din fișierul binar bază de date se citește mai întâi numărul de câmpuri din articol, și apoi se citesc descrierile câmpurilor.

Se adună lungimile câmpurilor, obținându-se lungimea articolului.

Numărul de articole se obține împărțind spațiul cuprins după descrierea câmpurilor, până la sfârșitul fișierului, la lungimea articolului.

Se caută, în continuare, numele de câmp în descrierea câmpurilor. Dacă nu este găsit, se dă un mesaj de eroare și se termină programul. În caz contrar, se reține poziția câmpului în articol, se citește valoarea câmpului din fișier și se compară cu valoarea căutată: în caz de egalitate se afișează tot articolul.

Se repetă operația pentru fiecare articol, poziționându-ne pe câmpul localizat.

- P7_7. Se consideră fișierele binare: 'carti' cu articole (autor, titlu), 'ani' cu articole (titlu, an), 'edituri' cu articole (editura, titlu). Pe baza acestora se cere să se creeze un fișier binar cu articole (autor, an, număr_edituri) în care nu există două articole cu câmpurile autor și an identice.

Fișierul creat are numele dat ca parametru al comenzi.

P7_8. Un client lansează o precomandă la o firmă specificând:

- nume client (30 caractere)
- produs comandat (30 caractere)
- cantitatea comandata (real).

Pentru a onora precomanda, firma caută produsul comandat în depozit și trimită clientului care a lansat comanda un răspuns de forma:

- adresa client
- mesaj de forma: 'Produsul xxx există și costă xxxx sau Produsul xxx nu există'

Pentru a trimite aceste răspunsuri, firma folosește o agenda continând perechi:

- nume client
- adresa client

Scrieți un program care folosește fișierele binare: 'comenzi', 'depozit' și 'agenda' și creează fișierul text 'raspunsuri'.

P7_9. O agenție matrimonială dispune de o bază de date conținând următoarele informații despre candidați:

- sex (1 caracter)
- vârstă (întreg)
- înălțime (real)
- profesie (20 caractere)
- venit (real)
- nume (30 caractere)
- adresă (30 caractere)

Solicitanții de servicii matrimoniale completează un formular conținând:

- numele solicitantului

precum și primele 5 câmpuri din cele de mai sus.

Criteriile de selecție pentru aceste câmpuri sunt: '==, <=, >=, ==, >=

Scrieți un program, care, folosind fișierele binare "agentie" și "criterii", selectează dintre candidații care satisfac aceste criterii pe cel cu venitul cel mai mare și creează un fișier text cu răspunsuri de forma:

<Nume_solicitant> perechea potrivita este

<Nume_candidat> <Adresa_candidat>

sau:

<Nume_solicitant> perechea potrivita nu există încă.

P7_10. Se da un fișier binar cu nume preluat ca parametru al comenzi, având articole structuri de forma:

- nume depunător (30 caractere)
- data depunerii (3 întregi)
- suma depusă.

Scrieți un program care actualizează acest fișier, adăugând la suma depusă dobândă la data curentă, introdusă de la tastatură. Dobândă anuală este 45%.

Indicație: suma <-suma · $\left(1 + 0,45 \frac{\text{nrzile}}{365}\right)$.

P7_11. Mai mulți clienți lansează unei firme mai multe comenzi de forma:

- nume client (30 caractere)
- nume produs (20 caractere)
- cantitate comandată (real)

Un client poate apărea de mai multe ori în comenzi diferite, eventual cu produse diferite.

Firma face o centralizare a comenziilor pe clienți, astfel încât să existe o singură comandă valorică pentru un client de forma:

- nume client (30 caractere)
- valoare totală produse comandate(real)

În acest scop firma își consultă catalogul de produse (un fișier text) care conține linii cu numele produsului și prețul unitar, separate prin spații libere.

Scrieți un program, care, folosind fișierul binar de comenzi și fișierul text catalog de produse, creează fișierul binar de comenzi valorice centralizate pe clienți (astfel că un client apare într-o singură comandă).

Comenziile de produse inexistente în catalog sunt listate la ieșirea standard de eroare. Numele celor 3 fișiere se preiau ca parametri ai comenzi.

Indicație: O comandă este căutată după nume produs în catalog; dacă este găsită se calculează valoarea și este căutată după client în fișierul de comenzi centralizate - dacă este găsită, se modifică valoarea, în caz contrar se creează un nou articol care se adaugă la sfârșit.

P7_12. Mai mulți clienți lansează unei firme mai multe comenzi de forma:

- nume client (30 caractere)
- nume produs (20 caractere)
- cantitate comandată (real)

Un același produs poate apărea de mai multe ori în comenziile mai multor clienți.

Firma își centralizează comenziile pe produse, astfel încât să existe o singură comandă valorică la un produs (cerut de mai mulți clienți).

În acest scop firma își consultă catalogul de produse (un fișier text) care conține linii cu numele produsului și prețul unitar, separate prin spații libere.

Scrieți un program, care, folosind fișierul binar de comenzi și fișierul text catalog de produse, creează fișierul binar de comenzi valorice centralizate pe produse, conținând perechi:

- nume produs (20 caractere)
- valoare totală comandată (real)

Comenziile de produse inexistente în catalog sunt listate la ieșirea standard de eroare.

Numele celor 3 fișiere se preiau ca parametri ai comenzi.

P7_13. Scrieți un program care inserează într-un fișier text, începând cu o linie cu număr dat, linii din alt fișier.

Numele fișierului în care se face inserarea, numărul liniei din acest fișier unde începe inserarea, numele fișierului inserat, numărul liniei de unde se inserează și numărul de linii inserate se preiau ca parametri ai comenzi. Fișierul modificat primește în final numele fișierului inițial.

Exemplu: inser f1.txt 10 f2.txt 50 25

Fișiere text - Probleme propuse

P7_14. Scrieți o funcție care afișează cuvintele palindroame dintr-un sir de caractere dat ca parametru. Cuvintele din sir sunt separate prin: spațiu, punct, virgulă, două puncte și punct-virgulă.

Scrieți o funcție main() care citește linii din fișierul text sursa.txt și afișează numărul liniei și cuvintele palindroame din linia respectivă.

P7_15. Un fișier text conține un bloc delimitat de sirurile de caractere #KB și #KK. Să se creeze din acest bloc un nou fișier având același nume și extensia .blk. Numele fișierului sursă este citit de la tastatură.

P7_16. Un fișier text conține un bloc delimitat de sirurile #B și #K. Să se creeze un nou fișier din fișierul dat ștergând acest bloc. Noul fișier are același nume cu fișierul inițial dar nu va avea nici o extensie.

P7_17. Un fișier text conține blocuri delimitate de caracterele #B și #K, formate dintr-un număr întreg de linii. Să se afișeze din acest fișier, la imprimantă, numai blocurile marcate.

P7_18. Un fișier text conține blocuri delimitate de caracterele #B și #K, formate dintr-un număr întreg de linii. Să se creeze un nou fișier, prin concatenarea blocurilor din fișierul dat.

P7_19. Pentru obținerea unei gradații, o persoană trebuie să susțină cel puțin np probe la care să obțină o medie de cel puțin med.

O linie dintr-un fișier text de intrare conține numele candidatului și calificativele obținute la probele susținute. Numele este separat de note prin spații libere, iar notele sunt separate între ele prin virgule și spații.

Creați un fișier binar cu persoanele care au obținut gradația. Acesta va avea articole cu câmpurile: nume (șir de 30 de caractere), număr_de_examene prezentate (intreg) și media obținută (real).

Numele celor două fișiere, numărul minim de examene și media de promovare sunt date ca parametri ai comenzi.

- P7_20.** Pornind de la un fișier text, să se creeze un alt fișier cu același nume dar cu extensia **.pal**, format din liniile din fișierul inițial care reprezintă palindroame. Numele fișierului inițial este dat ca parametru al comenzi. Exemplu de linie palindrom: 'A man, a plan, a canal - Panama!'

- P7_21.** Un fișier text, reprezentând un program sursă, conține comentarii de tip C (**/* . . . */**), în care pe o linie se pot afla mai multe comentarii, dar și un comentariu se poate întinde pe mai multe linii.

Scrieți un program care modifică acest text, astfel încât comentariile să fie în stilul C++, adică **// . . .** un comentariu terminându-se cu un sfârșit de linie.

Numele fișierului de intrare este dat ca parametru al comenzi. Fișierul de ieșire va avea același nume și extensia **.cpp**.

- P7_22.** Scrieți un program care extrage dintr-un fișier text toate cuvintele reprezentând constante întregi zecimale și le plasează într-un fișier binar de întregi lungi. Separatorii între cuvinte pot fi toate spațiile albe, virgulă și punct virgulă. Numele fișierului text este preluat din linia de comandă. Fișierul binar are același nume și extensia **.BIN**.

- P7_23.** Scrieți un program care sterge dintr-un fișier text, începând cu o linie specificată un număr de lini și creează un nou fișier.

Numele fișierului, linia și numărul de lini sunt date ca parametri ai comenzi. Fișierul modificat va avea același nume cu fișierul inițial.

Exemplu: **sterge date.txt 20 5**

- P7_24.** Scrieți un program care citește un fișier text și creează un nou fișier, făcând toate liniile din fișier de aceeași lungime **n**.

Numele fișierului de intrare și valoarea lui **n** se dau ca parametri ai comenzi. Fișierul de ieșire are același nume, dar extensia **.out**.

Indicație: Linia serială în fișierul de ieșire se formează concatenând la restul liniei precedente linia curentă. În momentul în care linia de ieșire depășește ($>=$) **n** caractere se scriu căte **n** caractere din ea în fișierul de ieșire. Caracterele rămase trec în linia precedentă.

- P7_25.** Un fișier text conține liniile cu următoarea structură: un nume (de student) urmat de mai multe valori întregi, separate între ele prin spații libere, numere reprezentând notele obținute de student la examenele la care s-a prezentat. Știind că în total s-au susținut **n** examene, să se creeze un nou fișier text, în care fiecare linie conține numele studentului, media notelor la examenele susținute și numărul de examene rămase a fi susținute. Numele fișierului de intrare și numărul total de examene (**n**) se preiau din linia de comandă.

- P7_26.** Scrieți un program care înlocuiește într-un fișier text toate aparițiile unui cuvânt prin alt cuvânt. Numele fișierului și cele două cuvinte sunt preluate ca parametri ai liniei de comandă. Se presupune că tabloul în care se memorează linia este suficient de mare pentru a conține linia modificată. În final, fișierul modificat va avea același nume cu fișierul inițial.

Capitolul 8

Clase

Breviar

Declararea unei clase:

```
class nume_clasa{
    tip_acces:
        declarare date membri;
        prototipuri functii membri;

    friend tip nume_functie_nemembri(lista_parametri);
}
```

Definirea funcțiilor clasei și a funcțiilor nemembri (prieteni):

```
tip nume_clasa:: nume_functie_membru(lista_parametri){
    corp_functie;
}

tip nume_functie_nemembri(lista_parametri){
    corp_functie;
}
```

Declararea unei clase derivate:

```
class nume_clasa_derivata : tip_acces nume_clasa_parinte{
    declarare date si functii membri;
}
```

Probleme rezolvate

R8_1. Proiectați și implementați clasa Rational care să permită lucrul cu numere raționale.

Constructorul clasei va avea două argumente: numărătorul, respectiv numitorul numărului rațional (constructorul poate avea și un singur argument, caz în care al doilea se ia implicit 1 sau nici un argument, caz în care se iau valorile implicate 0 și 1).

Se va asigura un constructor de copiere.

Se vor prevedea funcții membri pentru:

- accesul la numărătorul, respectiv numitorul numărului rațional

- redefinirea operatorilor `+=`, `-=`, `*=`, `/=` pentru adunarea, scăderea, înmulțirea și împărțirea numărului rațional cu un alt număr rațional dat ca argument

Se va redefini operatorul `>>` ca funcție prieten pentru citirea unui număr rațional de la intrarea standard

Se vor asigura funcții nemembri pentru:

- testul de egalitate a două numere raționale (redefinirea operatorului `==`)
- scrierea unui număr rațional la ieșirea standard (redefinirea operatorului `<<`)
- redefinirea operatorilor `+`, `-`, `*`, `/` pentru a permite operații cu două argumente numere raționale.
- redefinirea operatorului de atribuire.

Scrieți o funcție `main()` care citește n fracții raționale și calculează suma lor.

Rezolvare:

8_1.cpp

```
#include <iostream.h>
#include <iomanip.h>
#include <conio.h>
#include <stdlib.h>

class Rational{
    int ns, nj; // numărator și numitor
public:
    int cmmdc(int a, int b);
    Rational(int n1=0, int n2=1){
        ns = n1; nj = n2;
    }
    Rational(Rational& r){
        ns = r.sus();
        nj = r.jos();
    };
    int sus() const { return ns; }
    int jos() const { return nj; }
    void setsus(int x) { ns = x; }
    void setjos(int y) { nj = y; }
    Rational& operator+=(const Rational& r);
    Rational& operator-=(const Rational& r);
    Rational& operator*=(const Rational& r);
    Rational& operator/=(const Rational& r);
    friend istream& operator>>(istream& is, Rational& r);
    friend ostream& operator<<(ostream& os, const Rational& r);
    friend int operator==(const Rational& r1, const Rational& r2);
}
```

```

friend Rational operator+(const Rational& r1,
                        const Rational& r2);
friend Rational operator-(const Rational& r1,
                        const Rational& r2);
friend Rational operator*(const Rational& r1,
                        const Rational& r2);
friend Rational operator/(const Rational& r1,
                        const Rational& r2);
friend void simplifica(Rational& r);
};

Rational& Rational::operator+=(const Rational& r){
    int t = ns * r.jos() + nj * r.sus();
    nj = nj * r.jos();
    ns = t;
    return *this;
};

Rational& Rational::operator-=(const Rational& r){
    int t = ns * r.jos() - nj * r.sus();
    nj = nj * r.jos();
    ns = t;
    return *this;
};

Rational& Rational::operator*=(const Rational& r){
    ns *= r.sus();
    nj *= r.jos();
    return *this;
};

Rational& Rational::operator/=(const Rational& r){
    ns *= r.jos();
    nj *= r.sus();
    return *this;
};

int Rational::cmmdc(int a, int b){
    int r;
    do {
        r = a % b;
        a = b;
        b = r;
    } while(r);
    return a;
};

```

```

istream& operator>>(istream& is, Rational& r){
    int x, Y;
    is >> x >> y;
    r.setsus(x);
    r.setjos(y);
    return is;
};

ostream& operator<<(ostream& os, const Rational& r){
    os << r.sus() << " / " << r.jos();
    return os;
};

int operator==(Rational& r1, Rational& r2){
    simplifica(r1);
    simplifica(r2);
    return r1.sus()==r2.sus() && r1.jos()==r2.jos();
};

Rational operator+(const Rational& r1, const Rational& r2){
    Rational r(r1);
    r += r2;
    return r;
};

Rational operator-(const Rational& r1, const Rational& r2){
    Rational r(r1);
    r -= r2;
    return r;
};

Rational operator*(const Rational& r1, const Rational& r2){
    Rational r(r1);
    r *= r2;
    return r;
};

Rational operator/(const Rational& r1, const Rational& r2){
    Rational r(r1);
    r /= r2;
    return r;
};

void simplifica(Rational& r){
    int s = r.sus();

```

```

int j = r.jos();
int c = r.cmmdc(s, j);
s /= c;
j /= c;
r.setsus(s);
r.setjos(j);
}

void main(void){
    clrscr();
    Rational suma, t;
    int n; //numar de termeni
    cout << "Numar de termeni=";
    cin >> n;
    cout << "Introduceti fractiile, cate una pe linie\n";
    for (int i = 0; i < n; i++){
        cin >> t;
        simplifica(t);
        suma += t;
        simplifica(suma);
    }
    cout << suma << endl;
    getch();
}

```

R8_2. Proiectați și implementați clasa Complex care să permită lucrul cu numere complexe.

Constructorul clasei va avea ca argumente partea reală, respectiv imaginara a numărului complex (în mod implicit aceste valori se iau 0).

Se va asigura un constructor de copiere.

Se vor prevedea funcții membre pentru:

- accesul la partea reală, respectiv imaginara a numărului complex
- redefinirea operatorilor `+=`, `-=`, `*=`, `/=` pentru adunarea, scăderea, înmulțirea și împărțirea numărului complex cu un alt număr complex dat ca argument
- modulul numărului complex
- argumentul numărului complex

Se va redefini operatorul `>>` ca funcție prieten pentru citirea unui număr complex de la intrarea standard

Se vor asigura funcții nemembri pentru:

- testul de egalitate a două numere complexe (redefinirea operatorului `==`)
- scrierea unui număr complex la ieșirea standard (redefinirea operatorului `<<`)
- redefinirea operatorilor `+, -, *, /` pentru a permite operații cu două argumente numere complexe
- redefinirea operatorului de atribuire

Rezolvare:

```

8_2.cpp
#include <iostream.h>
#include <iomanip.h>
#include <math.h>
#include <conio.h>

class Cplx{
    double re, im;
public:
    //constructori
    Cplx(double x=0, double y=0);
    Cplx(const Cplx& z);
    //acces la membri
    double real() const { return re; }
    double imag() const { return im; }
    //setare membri
    void setreal(double x) { re = x; }
    void setimag(double y) { im = y; }
    //atribuire simpla
    Cplx& operator=(const Cplx& z);
    //atribuirile compuse
    Cplx& operator+=(const Cplx& z);
    Cplx& operator-=(const Cplx& z);
    Cplx& operator*=(const Cplx& z);
    Cplx& operator/=(const Cplx& z);
    //modul si argument
    double mod(const Cplx& z);
    double arg(const Cplx& z);
    //intrari/iesiri
    friend istream& operator>>(istream& is, Cplx& z);
    friend ostream& operator<<(ostream& is, const Cplx& z);
    //operatori binari
    friend int operator==(const Cplx& s, const Cplx& d);
    friend int operator!=(const Cplx& s, const Cplx& d);
    friend Cplx operator+(const Cplx& s, const Cplx& d);
    friend Cplx operator-(const Cplx& s, const Cplx& d);
    friend Cplx operator*(const Cplx& s, const Cplx& d);
    friend Cplx operator/(const Cplx& s, const Cplx& d);
    //operatori unari
    friend Cplx operator-(const Cplx& z);
    friend Cplx operator!(const Cplx& z); //conjugat
    friend Cplx operator++(Cplx& z); //prefix
    friend Cplx operator++(Cplx& z, int); //postfix
};

// implementare clasa

```

Programare în C/C++. Culegere de probleme

```

Cplx::Cplx(double x, double y){
    re = x;
    im = y;
}

Cplx::Cplx(const Cplx& z){
    re = z.real();
    im = z.imag();
}

Cplx& Cplx::operator=(const Cplx& z){
    if(&z != this){
        re = z.real();
        im = z.imag();
    }
    return *this;
}

Cplx& Cplx::operator+=(const Cplx& z){
    re += z.real();
    im += z.imag();
    return *this;
}

Cplx& Cplx::operator-=(const Cplx& z){
    re -= z.real();
    im -= z.imag();
    return *this;
}

Cplx& Cplx::operator*=(const Cplx& z){
    re = re * z.real() - im * z.imag();
    im = re * z.imag() + im * z.real();
    return *this;
}

Cplx& Cplx::operator/=(const Cplx& z){
    double t=z.real()*z.real()+z.imag()*z.imag();
    re = (re * z.real() + im * z.imag()) / t;
    im = (im * z.real() - re * z.imag()) / t;
    return *this;
}

double Cplx::mod(const Cplx& z) {
    double x = z.real();
    double y = z.imag();
    return sqrt(x*x + y * y);
}

```

```

double Cplx::arg(const Cplx& z) {
    double x = z.real();
    double y = z.imag();
    return atan2(x, y);
}

istream& operator>>(istream& is, Cplx& z){
    double x, y;
    is >> x >> y;
    z.setreal(x);
    z.setimag(y);
    return is;
}

ostream& operator<<(ostream& os, const Cplx& z){
    os << "(" << z.real() << "," << z.imag() << ")" << endl;
    return os;
}

int operator==(const Cplx& s, const Cplx& d){
    return s.real()==d.real() && s.imag()==d.imag();
}

int operator!=(const Cplx& s, const Cplx& d){
    return s.real()!=d.real() || s.imag()!=d.imag();
}

Cplx operator+(const Cplx& s, const Cplx& d){
    return Cplx(s.real()+d.real(), s.imag()+d.imag());
}

/* Se mai poate scrie
 * Cplx operator+(const Cplx& s, const Cplx& d){
 *     Cplx z(s);
 *     z += d;
 *     return z;
 * }
 */

Cplx operator-(const Cplx& s, const Cplx& d){
    return Cplx(s.real()-d.real(), s.imag()-d.imag());
}

```

```

Cplx operator*(const Cplx& s, const Cplx& d){
    return Cplx(s.real()*d.real()-s.imag()*d.imag(),
                s.real()*d.imag()-d.real()*s.imag());
}

Cplx operator/(const Cplx& s, const Cplx& d){
    double t=d.real()*d.real()+d.imag()*d.imag();
    return Cplx((s.real()*d.real()+s.imag()*d.imag())/t ,
                (s.real()*d.imag()-s.real()*d.imag())/t);
}

Cplx operator-(const Cplx& z){
    return Cplx(-z.real(), -z.imag());
}

Cplx operator!(const Cplx& z){
    return Cplx(z.real(), -z.imag());
}

Cplx operator++(Cplx& z){      //prefix
    z.setreal(z.real()+1.0);
    return z;
}

Cplx operator++(Cplx& z,int){   //postfix
    Cplx t(z);
    t.setreal(t.real()+1.0);
    return t;
}

void main(void){
    clrscr();
    Cplx c1, c2, c3;
    cin >> c1;
    c2 = c1;
    cout << c2;
    c3=c2;
    cout << c3;
    c1 = c2 + c3;
    cout << c1;
    ++c1;
    cout << c1;
    c2 = c1++;
    cout << c1 << c2;
    getch();
}

```

R8_3. Clasa Matrice cu elemente reale este definită astfel:

```

class Matrice{
    float **a;
    int l, c;
public:
    Matrice(int l1=1, int c1=1, float vi=0);
    Matrice(Matrice& x);
    ~Matrice();
    Matrice& operator=(Matrice& x);
    float& val(int l1, int c1);
    int linii() const { return l; }
    int coloane() const { return c; }
    void setl(int l1) { l = l1; }
    void setc(int c1) { c = c1; }
    friend Matrice operator+(const Matrice& x, const Matrice& y);
    friend Matrice operator*(const Matrice& x, const Matrice& y);
    friend int operator==(const Matrice& x, const Matrice& y);
    friend ostream& operator<<(ostream& os, const Matrice& y);
    friend istream& operator>>(istream& is, Matrice& y);
};

```

Implementați această clasă.

Rezolvare:

8_3.cpp

```

#include <iostream.h>
#include <iomanip.h>
#include <stdlib.h>
#include <assert.h>
#include <conio.h>

Matrice::Matrice(int l1, int c1, float vi){
    l = l1;
    c = c1;
    a = new float* [l];
    for (int i = 0; i < l; i++){
        a[i] = new float[c];
        for (int j = 0; j < c; j++)
            a[i][j] = vi;
    }
};

Matrice::Matrice(Matrice& x){
    l = x.linii();
    c = x.coloane();
    a = new float* [l];
    for (int i = 0; i < l; i++)
        for (int j = 0; j < c; j++)
            a[i][j] = x.a[i][j];
};

```

Programare în C/C++. Culegere de probleme

```

        for (int i = 0; i < l; i++) {
            a[i] = new float[c];
            for (int j = 0; j < c; j++)
                a[i][j] = x.val(i, j);
        }
    };

Matrice::~Matrice(){
    for(int i = 0; i < l; i++)
        delete [] a[i];
    delete [] a;
};

Matrice& Matrice::operator=(Matrice& x){
    if(this == &x) return *this;
    l = x.linii();
    c = x.coloane();
    a = new float* [l];
    for (int i = 0; i < l; i++) {
        a[i] = new float[c];
        for (int j = 0; j < c; j++)
            a[i][j] = x.val(i, j);
    }
    return *this;
};

float& Matrice::val(int l1, int c1){
    assert(l1>=0 && l1<l && c1>=0 && c1 < c);
    return a[l1][c1];
};

Matrice operator+(const Matrice& x, const Matrice& y){
    assert(x.linii()==y.linii() && x.coloane()==y.coloane());
    int lin = x.linii();
    int col = x.coloane();
    Matrice z(lin, col);
    for(int i = 0; i < lin; i++)
        for(int j=0; j < col; j++)
            z.val(i,j) = x.val(i,j) + y.val(i,j);
    return z;
};

Matrice operator*(const Matrice& x, const Matrice& y){
    assert(x.coloane()==y.linii());
    int lz = x.linii();
    int cz = y.coloane();
    int col= x.coloane();
}

```

```

Matrice z(lz, cz);
for(int i = 0; i < lz; i++)
    for(int j=0; j < cz; j++){
        float s =0;
        for(int k = 0; k < col; k++)
            s+= x.val(i,k) * y.val(k,j);
        z.val(i,j) = s;
    };
return z;

int operator==(const Matrice& x, const Matrice& y){
    if(x.linii()!=y.linii() || x.coloane() != y.coloane())
        return 0;
    for(int i=0; i < x.linii(); i++)
        for(int j=0; j < x.coloane(); j++)
            if(x.val(i,j) != y.val(i,j)) return 0;
    return 1;
};

ostream& operator<<(ostream& os, const Matrice& y){
    os << endl;
    for(int i = 0; i < y.linii(); i++){
        for(int j = 0; j < y.coloane(); j++)
            os << y.val(i, j) << " ";
        os << endl;
    }
    return os;
};

istream& operator>>(istream& is, Matrice& y){
    int l, c;
    cout << "Numar linii: ";
    is >> l;
    y.setl(l);
    cout << "Numar coloane: ";
    is >> c;
    y.setc(c);
    cout << "Elementele pe linii\n";
    for(int i = 0; i < y.linii(); i++)
        for(int j = 0; j < y.coloane(); j++)
            is >> y.val(i, j);
    return is;
};

void main(void){
    clrscr();
}

```

```

Matrice a, b, c;
cin >> a;
cout << a;
cin >> b;
cout << b;
c = a + b;
cout << c;
c = a * b;
cout << c;
getch();
}

```

R8_4. Clasa Polinom, care permite realizarea operațiilor aritmetice cu polinoame cu coeficienți reali, este definită astfel:

```

class Polinom {
protected:
    int n;
    float *data;
public:
    Polinom(int n1, float *data1);
    Polinom(int n1=0);
    Polinom(Polinom &p);
    ~Polinom(){if(data) delete [] data;};
    void setn(int m){ n = m; }
    Polinom & operator=(const Polinom &p);
    int size() const { return n; }
    void resize(int n1);
    void normalize();
    float & operator[](int i) const;
    Polinom & operator+=(Polinom &p);
    friend int operator>(const Polinom &p, float eps);
    friend Polinom operator+(Polinom &p1, Polinom &p2);
    friend Polinom operator/(const Polinom &p1, const Polinom &p2);
    friend Polinom operator%(const Polinom &p1, const Polinom &p2);
    friend Polinom cmmdc(const Polinom &p1, const Polinom &p2);
    friend ostream & operator<<(ostream &os, const Polinom &p);
    friend istream & operator>>(istream &is, Polinom &p);
};

```

Implementați aceste funcții.

Scriți o funcție main() care citește două polinoame și calculează cmmdc al lor.

Rezolvare: Indicație: Pentru calculul câtului și restului împărțirii a două polinoame se simulează împărțirea manuală:

$$\frac{a_n \cdot x^n + \dots + a_0}{b_m \cdot x^m + \dots + b_0} = c_{n-m} \cdot x^{n-m} + \dots + c_0 + \frac{r_{m-1} \cdot x^{m-1} + \dots + r_0}{b_m \cdot x^m + \dots + b_0}$$

Dacă se ia $k=n-m : 0$ și $j=m : 0$, atunci:

$$c_k = a_{k+m} / b_m \text{ și } a_{k+j} = c_k \cdot b_j \text{ și } r_j = a_j \quad j = m-1 : 0$$

8.4.cpp

```

#include <iostream.h>
#include <iomanip.h>
#include <fstream.h>
#include <stdlib.h>
#include <string.h>
#include <math.h>
#include <conio.h>
#include <assert.h>
#define EPS 1.E-3

Polinom::Polinom(int n1){
    n = n1;
    data = new float[n + 1];
    for(int i=0; i<=n; i++)
        data[i]=0.;
}

Polinom::Polinom(int n1, float *data1){
    n = n1;
    data = new float[n + 1];
    memcpy(data, data1, (n+1) * sizeof(float));
}

Polinom::Polinom(Polinom &p){
    int j;
    if(data) delete [] data;
    n = p.size();
    data = new float[n + 1];
    for(j=0; j<=n; j++)
        data[j] = p[j];
}

Polinom& Polinom::operator=(const Polinom &p){
    if( this == &p) return *this;
    delete [] data;
}

```

```

n = p.size();
data = new float[n + 1];
for(int j=0; j<=n; j++)
    data[j] = p[j];
return *this;
};

void Polinom::resize(int n1){
    if(n1 <= n){
        for(int j=n1+1; j <= n; j++)
            data[j] = 0.;
        n = n1;
    } else{
        float *data1 = new float[n1+1];
        memcpy(data1, data, (n + 1) * sizeof(float));
        for(int i = n + 1; i <= n1; i++)
            data1[i] = 0.;
        n = n1;
        if(data) delete [] data;
        data = data1;
    }
};

void Polinom::normalize(){
    int i;
    i = n;
    while(i >= 0 && fabs(data[i]) < EPS)
        i--;
    n = i;
    resize(n);
};

float & Polinom:: operator[](int i) const {
    assert(i >= 0 && i <= size());
    return data[i];
};

int operator>(const Polinom &p, float eps){
    int gr;
    gr = p.size();
    for(int i=gr; i>=0; i--)
        if(p.data[i] > eps) return 1;
    return 0;
};

Polinom & Polinom::operator+=(Polinom &p){
    int max;

```

```

max = (n > p.size())? n : p.size();
if(max > n)
    resize(max);
else
    p.resize(max);
for(int i=0; i<=max; i++)
    data[i] += p[i];
normalize();
return *this;
};

Polinom operator+(Polinom &p1, Polinom &p2){
    Polinom p(p1);
    p += p2;
    return p;
};

Polinom operator/(const Polinom &p1, const Polinom &p2){
    int n1, n2, q;
    n1 = p1.size();
    n2 = p2.size();
    q = n1 - n2;
    Polinom a, b;
    a = p1;
    b = p2;
    Polinom c(q);
    int i, j;
    for(i = q; i >= 0; i--){
        c[i] = a[i+n2] / b[n2];
        for(j = n2; j >= 0; j--)
            a[i+j] -= c[i] * b[j];
    }
    a.normalize();
    c.normalize();
    return c;
};

Polinom operator%(const Polinom &p1, const Polinom &p2){
    int n1, n2, q;
    n1 = p1.size();
    n2 = p2.size();
    q = n1 - n2;
    Polinom a, b;
    a = p1;
    b = p2;
    Polinom c(q);
    int i, j;

```

```

for(i = q; i >= 0; i--){
    c[i] = a[i+n2] / b[n2];
    for(j = n2; j >= 0; j--)
        a[i+j] = a[i+j] - c[i] * b[j];
}
a.normalize();
return a;
};

Polinom cmmdc(const Polinom &p1, const Polinom &p2){
    Polinom a, b;
    a = p1;
    b = p2;
    int m;
    m = p2.size()-1;
    Polinom r(m);
    do {
        r = a % b;
        r.normalize();
        a = b;
        a.normalize();
        b = r;
    } while (r.size() >= 0 && r > EPS);
    return a;
};

ostream & operator<<(ostream &os, const Polinom &p){
    int m = p.size();
    for(int j = m; j >= 0;j--){
        if(p[j] > 0 && j < m)
            os << "+";
        os << p[j] << "x^" << j << " ";
    };
    os << endl;
    return os;
};

istream & operator>>(istream &is, Polinom &p){
    int m;
    is >> m;
    p.setn(m);
    //cout << "coeficienti in ordine crescatoare puteri:\n";
    for(int j = 0; j <= m; j++)
        is >> p[j];
    return is;
};

```

```

void main(){
    clrscr();
    Polinom aa(3);
    ifstream f("DATE.IN");
    f >> aa; cout << "a=" << aa;
    Polinom bb(2);
    f >> bb; cout << "b=" << bb;
    f.close();
    Polinom c(3);
    c = cmmdc(aa, bb);
    cout << "c=" << c;
    getch();
}

```

R8_5. Fie definiția clasei String:

```

class String {
protected:
    int n; // Cata memorie este alocata
    char* data;
public:
    String();
    String(char*);
    String(String&);
    ~String();
    // Modifica lungimea sirului de caractere
    void resize(int new_size);
    // Lungimea sirului de caractere
    int size();
    // Verifica daca sirul este vid
    int is_empty();
    // Cauta s in obiect incepand din p
    int find(String& s, int p);
    // Cauta aparitia unui character din s in obiect incepand din p
    int find_first_of(String& s, int p);
    // Cauta primul character din obiect ce nu este in s incepand din p
    int find_first_not_of(String& s, int p);
    // Creaza subsir, incepand din p, de lungime l
    String substr(int p, int l);
    // Insereaza in obiect incepand din p, sirul s
    void insert(int p, String& s);
    // Sterge din sirul obiect l caractere, incepand din p
    void remove(int p, int l);
    // Inlocuieste in obiect incepand din p, l caractere cu sirul s
};

```

```

void replace(int p, int l, String& s);
// Supraincarcare operator indexare
char& operator[](int);
// Supraincarcare operator atribuire
void operator=(String&);
// Supraincarcare operator concatenare
void operator+=(String&);
// Supraincarcare operator verificare egalitate
friend operator==(String&, String&);
// Supraincarcare operator <<
friend ostream& operator<<(ostream& , String&);
} ;

```

Implementați această clasă.

Rezolvare: Funcția `resize()` realocă spațiu de memorie pentru obiect. Dacă zona realocată este mai mare, se face o nouă alocare de memorie, iar apoi se copiază datele vecni și se completează la dreapta cu spații. Dacă zona realocată este mai mică decât cea actuală, nu se face o altă alocare, ci se pune terminatorul de sir după noul sir redimensionat.

8_5.cpp

```

#include <string.h>
#include <assert.h>
#include <iostream.h>

#define NOT_FOUND -1

void String::resize(int lnou) {
    if (data == 0) n=0;
    if (lnou < n) data[lnou] = '\0';
    else {
        int i;
        char* data_nou = new char[lnou+1];
        assert(data_nou);
        for (i=0; i<n && data[i]!='\0'; i++)
            data_nou[i] = data[i];
        for ( ; i < lnou; i++)
            data_nou[i] = ' ';
        data_nou[i] = '\0';
        if(data != NULL) delete [] data;
        data = data_nou;
        n = lnou;
    }
}

```

```

}
String::String() {
    data = 0;
    resize(0);
}

String::String(char* p) {
    data = 0;
    int l;
    for(l = 0 ; *(p+l); l++);
    resize(l);
    strcpy(data, p);
}

String::String(String& str) {
    data = 0;
    resize(str.size());
    strcpy(data, str.data);
}

void String::operator=(String& str){
    if (this != &str) {
        resize(str.size());
        strcpy(data, str.data);
    }
}

String::~String() {
    delete [] data;
}

int String::size() {
    for (int i = 0; i < n; i++)
        if (data[i] == '\0')
            return i;
    return n;
}

int String::is_empty() {
    return data[0]=='\0';
}

char& String::operator[](int i) {
    assert (i <= n);
    return data[i];
}

```

```

String String::substr(int poz, int lg) {
    assert(poz+lg <= size());
    String s;
    s.resize(lg);
    for(int i = 0; i<lg; i++)
        s[i] = data[poz+i];
    return s;
}

void String::remove(int poz, int lg) {
    int stop = poz + lg;
    while(stop < n && data[stop] != '\0')
        data[poz++] = data[stop++];
    data[poz] = '\0';
}

void String::insert(int poz, String& s) {
    int lg = size();
    int ls = s.size();
    int ln = lg + ls;
    int i;
    resize(ln);
    for(i = lg; i >= poz; i--)
        data[i+ls] = data[i];
    for(i = 0; i < ls; i++)
        data[poz+i] = s[i];
}

void String::replace(int poz, int lg, String& s) {
    remove(poz, lg);
    insert(poz, s);
}

void String::operator+=(String& s) {
    insert(size(), s);
}

String operator+(String& s1, String& s2) {
    String copie(s1);
    copie += s2;
    return copie;
}

int operator==(String& s1, String& s2) {
    return strcmp(s1.data, s2.data) == 0;
}

```

```

int String::find(String& s, int poz) {
    int l = s.size();
    int stop = size() - 1;
    for (int i = poz; i <= stop; i++)
        if (substr(i, l) == s)
            return i;
    return NOT_FOUND;
}

int String::find_first_of(String& s, int poz) {
    int l = size();
    for(int i = poz; i < l; i++)
        if ( strchr(s.data, data[i]) )
            return i;
    return NOT_FOUND;
}

int String::find_first_not_of(String& s, int poz) {
    int l = size();
    for (int i = poz; i < l; i++)
        if ( !strchr(s.data, data[i]) )
            return i;
    return NOT_FOUND;
}

ostream& operator<<(ostream& out, String& s) {
    out << s.data;
    return out;
}

```

R8_6. Pentru a converti numere întregi de orice lungime între baze diferite, definim clasa NLB (Număr Lung în baza B):

```

class NLB{
protected:
    int n;      //lungime
    int b;      //baza
    char* data; //sir de caractere ce pastreaza numarul si terminatorul
    int cifra(char);
public:
    NLB(int b1=10, char* data1=""); //constructor de initializare
    NLB(NLB &x); //constructor de copiere
    ~NLB(); //destructor
    NLB & operator=(NLB& x); //operator de atribuire
    void resize(int n1);
}

```

```

int size()const { return n; };
int base()const { return b; };
char& operator[](int i);
NLB operator+(int p); //aduna intregul p la numarul lung
NLB operator*(int p); //inmulteste numarul lung cu intregul p
NLB operator/(int p); //imparte numarul lung cu intregul p
int operator%(int p); //restul impartirii numarului lung la p
NLB cv10B(int p); //conversie din baza 10 in baza p
NLB cvB10(); //conversie din baza 10 in baza b
NLB operator>(int p); //conversie din baza b in baza p

friend ostream& operator<<(ostream& os, NLB& x);
};

```

Implementați această clasă, pentru ca programul de mai jos să fie executabil.

```

void main(){
    NLB x(2,"1101001"), y(8,"253647"), z;
    z=x > 3;
    cout << z;
}

```

Rezolvare: Numărul lung este păstrat ca un sir de caractere, alocat dinamic, începând cu cifra cea mai semnificativă în poziția 0 și inclusiv terminatorul de sir.

Funcția privată int cifra(char); ne permite să aflăm valoarea unui caracter cifră, conversia inversă făcându-se prin intermediul tabloului hexa[].

Funcția resize() realocă spațiul de memorie alocat numărului lung. Dacă se alocă mai puțină memorie, nu se face realocare ci se trunchiază numărul în pozițiile cele mai semnificative. Dacă se alocă mai multă memorie, în spațiul nou alocat, numărul este aliniat la dreapta și completat la stânga cu caractere '0'.

8_6.cpp

```

#include <iostream.h>
#include <string.h>
#include <ctype.h>
#include <assert.h>
#include <conio.h>

char hexa[] = "0123456789ABCDEF";

NLB::NLB(int b1, char* data1){
    int n1 = strlen(data1);
    data = new char[n1+1];
    strcpy(data, data1);
    n = n1;
    b = b1;
};

```

```

NLB::NLB(NLB &x){
    int n1 = x.size();
    data = new char[n1+1];
    n = n1;
    b = x.base();
    for(int i=0; i<=n; i++)
        data[i] = x[i];
};

NLB::~NLB(){
    n = 0;
    delete [] data;
};

NLB & NLB::operator=(NLB& x){
    if(this == &x) return *this; //evita autoatribuirea
    int n1 = x.size();
    delete [] data;
    data = new char[n1+1];
    n = n1;
    b = x.base();
    for(int i=0; i<=n; i++)
        data[i] = x[i];
    return *this;
};

char & NLB::operator[](int i){
    assert(i >= 0 && i <= n);
    return data[i];
};

void NLB::resize(int n1){
    if(n1 <=n)
        memmove(data, data+n-n1,n1+1); //trunchiaza partea cms
    else {
        char* data1 = new char[n1 + 1];
        memset(data1, '0', n1 - n);
        strncpy(data1 + n1 - n, data, n);
        data1[n1] = '\0';
        delete [] data;
        data = data1;
    }
    n = n1;
};

```

```

int NLB::cifra(char c){
    assert(isdigit(c) || isxdigit(c));
    for(int i = 0; i < 16 && c != hexa[i]; i++)
        ;
    return i;
}

NLB NLB::operator+(int p){
    NLB z;
    int lz = size();
    int sum = p, tr = 0; //suma pe rang si transport
    z.resize(lz);
    for(int j = lz-1; j >= 0; j--){
        sum += tr + cifra(data[j]);
        tr = sum / b;
        sum %= b;
        z[j] = hexa[sum];
        sum = 0;
    };
    if(tr){
        z.resize(++lz);
        z[0] = hexa[tr];
    }
    return z;
};

NLB NLB::operator*(int p){
    NLB z;
    int lz = size();
    int prod, tr = 0; //produs partial si transport
    z.resize(lz);
    for(int j = lz-1; j >= 0; j--){
        prod = tr + cifra(data[j]) * p;
        tr = prod / b;
        prod %= b;
        z[j] = hexa[prod];
    };
    if(tr){
        z.resize(++lz);
        z[0] = hexa[tr];
    }
    return z;
};

NLB NLB::operator/(int p){
    NLB z;
    int lz = size();

```

```

    int rp = 0; //rest partial
    z.resize(lz);
    for(int j = 0; j < lz; j++){
        rp = b * rp + cifra(data[j]); //noul rest partial
        z[j] = hexa[rp / p];
        rp %= p;
    }
    while(z[0] == '0' && z.size() > 0)
        z.resize(--lz);
    return z;
};

int NLB::operator%(int p){
    NLB z;
    int lz = size();
    int rp = 0; //rest partial
    z.resize(lz);
    for(int j = 0; j < lz; j++){
        rp = b * rp + cifra(data[j]); //noul rest partial
        z[j] = hexa[rp / p];
        rp %= p;
    }
    while(z[0] == '0' && z.size() > 0)
        z.resize(--lz);
    return rp;
};

NLB NLB::cvB10(){
    if(b==10) return *this;
    NLB z(10), y;
    int lz = size();
    z.resize(2*lz); //convertind din baza 16 avem mai multe cifre
    for(int j=0; j < lz; j++){
        y = z * b;
        z = y + cifra(data[j]);
    }
    while(z[0] == '0' && z.size() > 0)
        z.resize(--lz);
    return z;
};

NLB NLB::cv10B(int p){
    if(p==10) return *this;
    NLB z, w(p, "0");
    int lz = size();
    int j, k, i;
    z.resize(lz); //numarul in baza 10

```

```
w.resize(4 * lz);           //numarul in baza p
for(j = 0; j < lz; j++)    //copiaza obiectul in z
    z[j] = data[j];
for(j = 0; j < 4 * lz; j++){ //cifrele se obtin inversate
    w[j] = hexa[z % p];
    z = z / p;
}
for(k = 0, i = 4*lz-1; k < i; k++, i--){
    char c = w[k];
    w[k] = w[i];
    w[i] = c;
}
j = 0;
while(w[j] == '0')
    j++;
w.resize(4*lz - j);
return w;
};

NLB NLB::operator>(int p){
    if(b == p) return *this;
    NLB z;
    z = cvB10();
    return z.cv10B(p);
};

ostream& operator<<(ostream& os, NLB& x){
    for(int j = 0; j < x.size(); j++)
        os << x[j];
    os << endl;
    return os;
};

void main(void){
    clrscr();
    NLB x(2, "1101001"), y(8, "253647"), z;
    cout << x;
    cout << y;
    z = x.cvB10();
    cout << z;
    z = x > 3;
    cout << z;
    getch();
}
```

R8_7. Considerăm definiția clasei Natural, care permite adunarea unor întregi fără semn de orice lungime în baza 10.

```
class Natural{
protected:
    int n;
    char* data;
public:
    Natural(char*); //constructor de initializare
    Natural(Natural&); //constructor de copiere
    Natural& operator=(Natural&);
    ~Natural();
    int length() const{return n;}
    void resize(int nn);
    friend Natural operator+(Natural&, Natural&);
};
```

Fie clasa derivată Intreg, care permite adunarea numerelor întregi cu semn de orice lungime: Natural $\leftarrow$ Intreg.

Clasa Intreg are un membru suplimentar – semn – un întreg cu valoarea 0, dacă numărul este pozitiv și 1, dacă este negativ.

Dați definiția clasei Intreg și implementați cele două clase. Implementați în clasa Intreg și operatorul << supraîncărcat.

Rezolvare: Cifrele unui număr sunt reținute într-un vector începând cu cea mai puțin semnificativă (data[0] este cea mai puțin semnificativă cifră). A fost aleasă această reprezentare deoarece este potrivită pentru operațiile de adunare și scădere.

Funcția operator+() simulează adunarea manuală, calculând pentru fiecare rang suma și transportul în rangul următor. Se pornește de la cea mai puțin semnificativă cifră și se continuă până când transportul este zero și am ajuns la ultima cifră din ambele numere.

Exemplu: $123 + 89 = 212$

Vom înmulți mai întâi 123 cu cifra cea mai puțin semnificativă (9):

123	3	2	1	+
89	9	8		
Transport	0	1	1	
Rezultat	9+3=2	2+8+1=1	1+1=2	
	Transport=1	Transport=1	Transport=0	

Pentru a aduna numere întregi a fost definită funcția `Natural::operator-()` care scade două numere cu condiția ca rezultatul să fie număr natural. Adunarea a două numere întregi revine la a face suma/diferența modulelor acestor numere.

8.7.cpp

```
#include <iostream.h>
#include <string.h>
#include <assert.h>

#define MAX(a,b) ((a>b) ? a:b)
#define MIN(a,b) ((a<b) ? a:b)

#define TRUE 1
#define FALSE 0

class Natural {
protected:
    int n;
    char *data;
public:
    Natural() { n=0; data=NULL; }
    Natural(char *);
    Natural(Natural&);
    Natural& operator=(Natural&);
    ~Natural() { if (data) delete[] data; }
    int length() const {return n;}
    void resize(int);
    char& operator[](int i); { return data[i]; }
    friend Natural operator+(Natural&, Natural&);
    friend Natural operator-(Natural&, Natural&);
    friend int operator<(Natural&, Natural&);
};

Natural::Natural(char *sir) {
    n=strlen(sir);
    data=new char[n];
    for (int i=0;i<n;i++)
        data[i]=sir[n-i-1]-'0';
}

Natural::Natural(Natural& x) {
    n=0; data=NULL;
    resize(x.length());
    memcpy(data,x.data,n);
}
```

```
Natural& Natural::operator=(Natural& x) {
    if (this != &x) {
        resize(x.length());
        memcpy(data,x.data,n);
    }
    return *this;
}

void Natural::resize(int new_size) {
    char *new_data=new char[new_size];
    memcpy(new_data,data,MIN(new_size,n));
    if (data) delete[] data;
    data=new_data;
    n=new_size;
}

Natural operator+(Natural& a, Natural& b) {
    Natural c;
    c.resize(MAX(a.length(),b.length())+1);
    int transport=0;
    int digit,i;
    for (c.n=0;c.n<a.length() || c.n<b.length() ||
        transport>0;c.n++) {
        digit=transport;
        if (c.n<a.length()) digit+=a[c.n];
        if (c.n<b.length()) digit+=b[c.n];
        c[c.n]=digit%10;
        transport=digit/10;
    }
    c.resize(c.n);
    return c;
}

Natural operator-(Natural& a, Natural& b) {
    Natural c;
    c.resize(a.length());
    // Se presupune a>=b (rezultatul este un numar natural)
    assert(a.length() >= b.length());
    int imprumut=0;
    int digit,i;
    for (i=0; i<a.length(); i++) {
        digit=a[i]-imprumut;
        imprumut=0;
        if ( i < b.length() ) digit-=b[i];
        if (digit>=0)
            c[i]=digit;
        else {
            imprumut=1;
            c[i]=digit+10;
        }
    }
}
```

```

// Se elimina posibilele zerouri din fata numarului
while (c[c.length()-1]==0)
    c.resize(c.length()-1);
return c;
}

int operator<(Natural& a, Natural& b) {
    int i;
    if (a.length() != b.length()) return a.length()<b.length();
    for (i=a.length();i>=0 && a[i]==b[i];i--) ;
    if (i<0) return TRUE; // sunt egale
    else return a[i]<b[i];
}

class Intreg : public Natural {
protected:
    int semn;
public:
    Intreg();
    Intreg(char*);
    Intreg(Intreg& x) : Natural(x) {semn=x.get_semn();}
    Intreg(Natural& x) : Natural(x) {semn=0; }
    Intreg(Natural& x, int s) : Natural(x) {semn=s;}
    Intreg& operator=(Intreg&);
    ~Intreg(){}
    int length() const { return n; }
    int get_semn() { return semn; }
    friend Natural complement(const Natural& x);
    friend Intreg operator+(Intreg& x, Intreg& y);
    friend ostream& operator<<(ostream& os, const Intreg& x);
}; //definire Intreg

Intreg::Intreg() : Natural() { semn=1; }

Intreg::Intreg(char *sir) {
    semn=0;
    if (sir[0]=='+') {
        semn=0;
        sir++;
    } else if (sir[0]=='-') {
        semn=1;
        sir++;
    }
    n=strlen(sir);
    data=new char[n];
    for (int i=0;i<n;i++)
        data[i]=sir[n-i-1]-'0';
}

```

```

Intreg& Intreg::operator=(Intreg& x) {
    if (this != &x) {
        semn = x.semn;
        resize(x.length());
        memcpy(data,x.data,n);
    }
    return *this;
}

Natural complement(Natural& x){
    Natural z(x);
    int i;
    for(i=0; i<=x.length() && x[i]==0; i++) ;
    z[i++]=10-x[i];
    for( ; i<x.length(); i++)
        z[i]=9-x[i];
    return z;
}

Intreg operator+(Intreg& x, Intreg& y){
    Intreg z;
    Natural nx(x), ny(y), nz;
    int t;
    int ss=x.get_semn()+y.get_semn();
    switch(ss) {
    case 0:
        return Intreg((Natural) x + (Natural) y);
    case 1:
        if (ny < nx)
            if (x.get_semn()) return Intreg(nx-ny,1);
            else return Intreg(nx-ny,0);
        else
            if (y.get_semn()) return Intreg(ny-nx,1);
            else return Intreg(ny-nx,0);
    case 2:
        return Intreg((Natural) x + (Natural) y,1);
    }
}

ostream& operator<<(ostream& out, Intreg& a) {
    int i;
    if (a.get_semn()==1) out<<"-";
    if (a.length()==0) out<<"0";
    else {
        // Se sare peste eventualele zerouri din fata numarului
        for (i=a.length()-1;a[i]==0 && i>0;i--);
        // Se afiseaza numarul
        for (i=0;i--)
            out<< ((int) a[i]);
    }
    return out;
}

```

```

int main(void) {
    Intreg a, b, c("1");
    a=Intreg("-110");
    b=Intreg("-19");
    c=a + b + c;
    cout<<"c= "<<c<<endl;
    return 0;
}

```

R8_8. Considerăm clasa:

```

class Punct{
protected:
    float x, y;
public:
    Punct(float px=0, float py=0): x(px), y(py) {}
    float X() const{return x;}
    float Y() const{return y;}
};

```

și ierarhia de clase: Forma $\leftarrow$ Segment $\leftarrow$ Triunghi $\leftarrow$ Patrulater, având ca date membre 1, 2, 3, respectiv 4 puncte în plan, fiecare clasă moștenind datele din clasa ascendentă.

- Dăți definițiile claselor și implementați funcțiile membre: constructor de inițializare, constructor de copiere, operator de atribuire, perimetru, aria, operator $\ll$. Operatorul $\ll$ afișează tipul figurii, aria și perimetrul.
- Definiți pentru clasa Segment două funcții suplimentare care:
  - verifică dacă două segmente se intersecțează
  - determină punctul de intersecție a două segmente
- Definiți în clasa Patrulater o funcție care verifică dacă cele 4 puncte formează un patrulater convex.

Operatorul $\ll$, în cazul patrulaterului, dacă acesta nu este convex, nu afișează aria, nici perimetrul ci textul "concav".

Implementarea trebuie să asigure legarea dinamică a funcțiilor.

Într-o implementare corectă, programul de mai jos este executabil.

```

#include "figuri.h"
void main(){
    Punct A, B(1,2), C(2,-1), D(3,1);
    Segment *ps;
    Patrulater ABCD(A,B,C,D);
    ps=&ABCD;
    float a=ps->arie(); //afisare aria patrulater
    cout << *ps;
}

```

Rezolvare: Pentru a stabili dacă două segmente AB și CD se intersecțează, verificăm dacă punctele A și B se află în regiuni diferite de plan, determinate de CD , adică:

$$\left(\frac{xA - xC}{xD - xC} - \frac{yA - yC}{yD - yC} \right) \cdot \left(\frac{xB - xC}{xD - xC} - \frac{yB - yC}{yD - yC} \right) < 0$$

$$\left(\frac{xC - xA}{xB - xA} - \frac{yC - yA}{yB - yA} \right) \cdot \left(\frac{xD - xA}{xB - xA} - \frac{yD - yA}{yB - yA} \right) < 0$$

Pentru 4 puncte în plan A, B, C, D există 3 posibilități distincte de intersecție: AB cu CD , AC cu BD și AD cu BC .

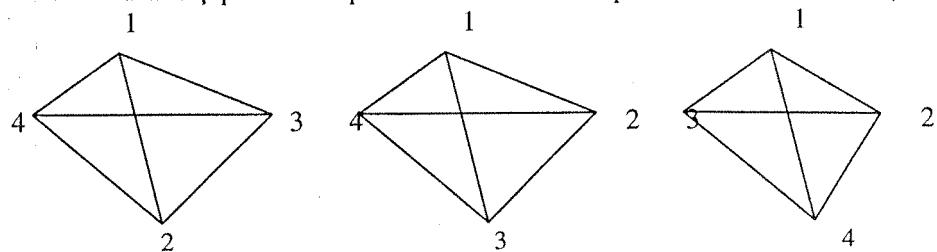
Pentru a determina punctul de intersecție a două segmente, cu cât mai puține calcule se folosește ecuația dreptei $y = mx + n$. Punctul de intersecție are coordonate:

$$x = -\frac{n_2 - n_1}{m_2 - m_1}, \quad y = \frac{m_2 n_1 - m_1 n_2}{m_2 - m_1}$$

Trecerea de la ecuația dreptei prin două puncte: $\frac{y - y_1}{y_2 - y_1} = \frac{x - x_1}{x_2 - x_1}$ la ecuația $y = mx + n$ se face cu:

$$m = -\frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}, \quad y = \frac{x_2 y_1 - x_1 y_2}{x_2 - x_1}$$

La calculul ariei și perimetrului patrulaterului convex sunt posibile următoarele 3 situații:

8_8.cpp

```

#include <iostream.h>
#include <math.h>
class Punct {
    float x,y;
public:
    Punct(float px=0, float py=0): x(px),y(py) {}
    Punct(const Punct& P): x(P.x), y(P.y) {}
    Punct& operator=(const Punct& P) {
        if (this != &P) {
            x=P.x;
            y=P.y;
        }
        return *this;
    }
}

```

```

float X() const { return x; }
float Y() const { return y; }
} //Punct

class Forma {
protected:
    Punct P1;
public:
    Forma(const Punct& P) : P1(P) {}
    Forma(const Forma& F) : P1(F.P1) {}
    Forma& operator=(const Forma& F){
        if ( this != &F )
            P1=F.P1;
        return *this;
    }
    virtual float perimetru() const { return 0; }
    virtual float arie() const { return 0; }
    friend ostream& operator<<(ostream& os, const Forma& F) ;
} //Forma

ostream& operator<< (ostream& os, const Forma& F) {
    os << "Punct" << endl;
    os << "Perimetru: " << F.perimetru() << endl;
    os << "Arie: " << F.arie() << endl;
    return os;
}

class Segment : public Forma {
protected:
    Punct P2;
public:
    Segment(const Punct& PA,const Punct& PB) : Forma(PA),
P2(PB) {}
    Segment(const Segment& S) : Forma(S.P1), P2(S.P2) {}
    Segment& operator=(const Segment& S) {
        if ( this != &S ) {
            P1 = S.P1;
            P2 = S.P2;
        }
        return *this;
    }
    float perimetru() const {
        return sqrt((P1.X()-P2.X())*(P1.X()-P2.X())+
                    (P1.Y()-P2.Y())*(P1.Y()-P2.Y())));
    }
    float arie() const { return 0; }
}

```

```

int intersectie (const Segment& S) {
    return ((P1.X()-S.P1.X())/(S.P2.X()-S.P1.X())-
            (P1.Y()-S.P1.Y())/(S.P2.Y()-S.P1.Y()))*
            ((P2.X()-S.P1.X())/(S.P2.X()-S.P1.X())-
            (P2.Y()-S.P1.Y())/(S.P2.Y()-S.P1.Y())) < 0;
}
friend ostream& operator<<(ostream& os, const Segment& S)
;
Punct punct_intersectie(const Segment& S) ;
} //Segment

ostream& operator<< (ostream& os, const Segment& S) {
    os << "Segment" << endl;
    os << "Perimetru: " << S.perimetru() << endl;
    os << "Arie: " << S.arie() << endl;
    return os;
}

//Intoarce punctul de intersectie al segmentului cu segmentul S
Punct Segment::punct_intersectie(const Segment& S) {
    float m1=(P2.Y()-P1.Y())/(P2.X()-P1.X());
    float n1=(P2.X()*P1.Y()-P1.X()*P2.Y())/(P2.X()-P1.X());
    float m2=(S.P2.Y()-S.P1.Y())/(S.P2.X()-S.P1.X());
    float n2=(S.P2.X()*S.P1.Y()-S.P1.X()*S.P2.Y())/(S.P2.X()-S.P1.X());
    float x =-(n2-n1)/(m2-m1);
    float y =(m2*n1-m1*n2)/(m2-m1);
    Punct P(x,y);
    return P;
}

class Triunghi:public Segment {
protected:
    Punct P3;
public:
    Triunghi(const Punct& A, const Punct& B, const Punct& C):
        Segment(A,B),P3(C) {}
    Triunghi(const Triunghi& T) : Segment(T.P1,T.P2),P3(T.P3) {}
    Triunghi& operator=(const Triunghi& T){
        if ( this != &T ) {
            P1 = T.P1;
            P2 = T.P2;
            P3 = T.P3;
        }
        return *this;
    }
}

```

```

float perimetru() const {
    Segment AB(P1,P2),BC(P2,P3),CA(P3,P1);
    return AB.perimetru()+BC.perimetru()+CA.perimetru();
}

// Vom folosi formula lui Heron
float arie() const {
    float p = perimetru()/2;
    Segment AB(P1,P2),BC(P2,P3),CA(P3,P1);
    return sqrt(p*(p-AB.perimetru())*(p-BC.perimetru())*
                (p-CA.perimetru()));
}

friend ostream& operator<<(ostream& os, const Triunghi& T);
} //Triunghi

ostream& operator<<(ostream& os, const Triunghi& T){
    os << "Triunghi" << endl;
    os << "Perimetru: " << T.perimetru() << endl;
    os << "Arie: " << T.arie() << endl;
    return os;
};

class Patrulater:public Triunghi {
protected:
    Punct P4;
public:
    Patrulater(Punct& A,Punct& B,Punct& C,Punct& D)
        :Triunghi(A,B,C),P4(D) {}
    Patrulater(cons: Patrulater& P)
        :Triunghi(P.P1,P.P2,P.P3),P4(P.P4) {}
    Patrulater& operator=(const Patrulater& P) {
        if( this != &P ) {
            P1 = P.P1;
            P2 = P.P2;
            P3 = P.P3;
            P4 = P.P4;
        }
        return *this;
    }

    int este_convex() {
        Segment S12(P1,P2),S13(P1,P3),S14(P1,P4),
            S23(P2,P3),S24(P2,P4),S34(P3,P4);
        return S12.intersectie(S34) || S13.intersectie(S24) ||
            S23.intersectie(S14);
    }
}

```

```

float perimetru() const {
    Segment S12(P1,P2),S13(P1,P3),S14(P1,P4),
        S23(P2,P3),S24(P2,P4),S34(P3,P4);
    if( S12.intersectie(S34) )
        return S13.perimetru()+S23.perimetru()+
            S24.perimetru()+S14.perimetru();
    if( S13.intersectie(S24) )
        return S12.perimetru()+S23.perimetru()+
            S34.perimetru()+S14.perimetru();
    if( S14.intersectie(S23) )
        return S12.perimetru()+S24.perimetru()+
            S34.perimetru()+S13.perimetru();
    return 0;
}

float arie() const {
    Segment S12(P1,P2),S13(P1,P3),S14(P1,P4),
        S23(P2,P3),S24(P2,P4),S34(P3,P4);
    if( S12.intersectie(S34) ) {
        Triunghi T1(P1,P3,P4),T2(P2,P3,P4);
        return T1.arie()+T2.arie();
    }
    if( S13.intersectie(S24) ) {
        Triunghi T1(P1,P2,P4),T2(P2,P3,P4);
        return T1.arie()+T2.arie();
    }
    if( S14.intersectie(S23) ) {
        Triunghi T1(P1,P2,P3),T2(P2,P3,P4);
        return T1.arie()+T2.arie();
    }
    return 0;
}

friend ostream& operator<<(ostream& os, const Patrulater& P);
} //Patrulater

ostream& operator<<(ostream& os, const Patrulater& P){
    os << "Patrulater" << endl;
    os << "Perimetru: " << P.perimetru() << endl;
    os << "Arie: " << P.arie() << endl;
    return os;
}

void main() {
    Punct A,B(1,2),C(2,-1),D(3,1);
    Segment* ps;
    Patrulater ABCD(A,B,C,D);
    ps=&ABCD;
    float a=ps->arie();
    cout << "a=" << a << endl;
    cout << *ps;
}

```

Probleme propuse

P8_1. Definiți și implementați clasa Dreptunghi, având ca date membri: Lungimea și Lațimea și ca funcții membri: un constructor, SetLungime, SetLațime, GetLungime, GetLațime, Arie și Perimetru.

P8_2. Specificați, proiectați și implementați o clasă Punct3, ce folosește la reprezentarea punctelor (prin 3 coordonate: x, y, z) în spațiul 3-dimensional.

Asigurați următoarele funcții membri:

- constructor pentru setarea unui punct într-o poziție specificată (implicit în $0, 0, 0$)
- mutarea unui punct cu valori specificate pentru cele 3 direcții
- aflarea coordonatelor unui punct
- rotația unui punct cu un unghi specificat de-a lungul uneia dintre axe x, y sau z .

Coordonatele noului punct x', y', z' sunt:

- rotație în jurul axei x :

$$\begin{aligned}x' &= x \\y' &= y \cdot \cos(t) - z \cdot \sin(t) \\z' &= y \cdot \sin(t) + z \cdot \cos(t)\end{aligned}$$

- rotație în jurul axei y :

$$\begin{aligned}x' &= x \cdot \cos(t) + z \cdot \sin(t) \\y' &= y \\z' &= -x \cdot \sin(t) + z \cdot \cos(t)\end{aligned}$$

- rotație în jurul axei z :

$$\begin{aligned}x' &= x \cdot \cos(t) - y \cdot \sin(t) \\y' &= x \cdot \sin(t) + y \cdot \cos(t) \\z' &= z\end{aligned}$$

Se vor defini ca funcții nemembri:

- distanța între două puncte
- testul dacă 2 puncte se confundă, prin redefinirea operatorului $==$
- afișarea coordonatelor unui punct la ieșirea standard, prin redefinirea operatorului $<<$

Se va defini ca funcție prietenă citirea coordonatelor unui punct de la intrarea standard, prin redefinirea operatorului $>>$

P8_3. Proiectați și implementați o clasă Aleator, care generează o secvență de numere întregi pseudoaleatoare, folosind metoda congruenței liniare. În această metodă se folosesc 4 întregi: sămânță, înmulțitorul, incrementul și modulul. Cu formula:

$$(\text{sămânță} * \text{înmulțitor} + \text{increment}) \% \text{modul}$$

se generează câte un număr aleator, care devine sămânță. În acest mod se generează "modu'o" numere diferite.

Constructorul clasei are ca argumente: sămânță inițială, înmulțitorul, incrementul și modulul.

Se vor prevedea funcții membri pentru:

- schimbarea sămânței
- generarea următorului număr din secvența de numere aleatoare

P8_4. Definiți și implementați clasa Calendar având ca date membri: An, Luna, Zi, NumeZi (enumerarea de Luni până Duminică) și ca funcții membri:

- un constructor
- obținerea datei curente
- modificarea datei curente
- incrementarea datei curente
- afișarea datei curente.

Se va defini o funcție prietenă pentru citirea datei curente.

Se vor defini de asemenea funcții nemembri cu 2 parametri date calendaristice:

- Anterior() care întoarce rezultatul boolean true/false după cum data argument 1 este înaintea sau după data argument 2 și
- Interval() care întoarce numărul de zile cuprins între cele două date argumente.

P8_5. O mulțime de întregi poate fi reprezentată printr-un vector de biți în care bitul i este 1 dacă întregul i aparține mulțimii și 0 în caz contrar. Numerotarea biților în vector se face de la stânga la dreapta și dimensiunea vectorului se numește reprezentantul mulțimii. De exemplu mulțimea {1, 5, 7} având reprezentantul 10 arată astfel:

0123456789

0100010100

În locul unui vector de biți vom folosi un vector de octeți (caractere). Pentru o mulțime cu reprezentantul r se alocă $r/8+1$ octeți.

Definiți și implementați clasa Multime, care ne permite lucrul cu mulțimi.

Ca date membri se prevăd:

- reprezentantul mulțimii
- un pointer la vectorul de octeți, alocat dinamic ce reprezintă mulțimea.

Ca funcții membri avem:

- un constructor de inițializare, având ca parametru reprezentantul mulțimii (implicit 0)
- un constructor de copiere, având ca parametru un obiect mulțime
- un destrutor
- o funcție care testează apartenența unui întreg la mulțime
- o funcție care adaugă un întreg la mulțime
- o funcție care scoate un întreg din mulțime
- operatorul de atribuire supraîncărcat
- operatorul *= supraîncărcat, realizând intersecția mulțimii cu mulțimea dată ca parametru
- operatorul += supraîncărcat, realizând reunirea mulțimii cu mulțimea dată ca parametru

Ca funcții prieten se prevăd:

- operatorul * supraîncărcat pentru a realiza intersecția a două mulțimi date ca parametri
- operatorul + supraîncărcat pentru a realiza reunirea a două mulțimi date ca parametri.

Indicație: Un element x al mulțimii este reperat în vectorul mulțime printr-un număr de octet ($no = x / 8$) și un număr de bit în octet ($nb = x \% 8$). Prezența lui x în mulțime este indicată prin valoarea 1 a bitului nb din octetul no al vectorului mulțime. Pentru test se folosește masca $1 << 7 - nb$.

P8_6. O expresie pătratică de o variabilă are forma: ax^2+bx+c în care numerele a, b, c (coeficienții) au valori fixate, iar variabila x poate lua diferite valori. Specificați, proiectați și implementați clasa Parabola, care poate păstra informații asupra unei expresii pătratice.

Un constructor implicit setează cei 3 coeficienți la zero.

Se vor prevedea funcții membru pentru:

- schimbarea coeficienților
- aflarea valorii curente a coeficienților
- evaluarea unei expresii pătratice pentru un x dat
- determinarea numărului de rădăcini reale a unei expresii pătratice

Se vor redefini operatorii + și * ca funcții nemembri pentru:

- adunarea a două expresii pătratice:

```
Parabola operator +(const Parabola &p1, const Parabola &p2);
    - înmulțirea unei expresii pătratice cu o constantă
```

```
Parabola operator *(double k, const Parabola &p);
```

P8_7. Proiectați și implementați clasa Vector care să permită lucrul cu vectori de elemente reale.

Constructorul clasei va avea un argument - dimensiunea vectorului și va aloca memorie pentru vector (în lipsa argumentului se ia implicit dimensiunea 10)

Se va asigura un destritor și un constructor de copiere.

Se vor prevedea funcții membri pentru:

- determinarea dimensiunii vectorului
- determinarea lungimii vectorului
- redefinirea operatorilor +=, -=, pentru adunarea și scăderea vectorului cu un alt vector dat ca argument

Se va redefini operatorul >> ca funcție prieten pentru citirea unui vector de la intrarea standard

Se vor asigura funcții nemembri pentru:

- testul de egalitate a doi vectori (redefinirea operatorului ==)
- scrierea unui vector la ieșirea standard (redefinirea operatorului <<)
- redefinirea operatorilor +, -, pentru a permite operații cu două argumente vectori
- redefinirea operatorului * pentru a permite calculul produsului scalar a doi vectori

P8_8. Proiectați și implementați clasa Matrice care să permită lucrul cu matrice pătrate de elemente reale.

Constructorul clasei va avea un argument - dimensiunea, adică numărul de linii și de coloane al matricei, va aloca memorie pentru matrice (în lipsa argumentului se ia implicit dimensiunea 10) și va permite accesul la elementele individuale prin indexare.

Se va asigura un destritor și un constructor de copiere.

Se vor prevedea funcții membri pentru:

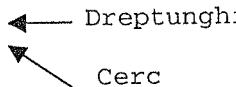
- determinarea dimensiunii matricei
- calculul determinantului matricei
- redefinirea operatorilor +=, -=, *= pentru adunarea, scăderea și înmulțirea unei matrice cu o altă matrice dată ca argument
- redefinirea operatorului /= pentru calculul inversei matricei

Se va redefini operatorul >> ca funcție prieten pentru citirea unei matrice de la intrarea standard

Se vor asigura funcții nemembri pentru:

- testul de egalitate a două matrice (redefinirea operatorului ==)
- scrierea unei matrice la ieșirea standard (redefinirea operatorului <<)
- redefinirea operatorilor +, -, *, pentru a permite operații cu două argumente matrice.

P8_9. Considerăm clasa Forma cu derivarea Forma


```

class Forma {
protected:
    double x,y;
public:
    Forma(double h=0, double v=0);
    virtual double Arie() const;
    virtual double Perimetru()const=0;
};

class Dreptunghi : public Forma {
public:
    Dreptunghi(double h=0, double v=0);
    virtual double Arie() const;
    virtual double Perimetru()const;
};

class Cerc : public Forma {
protected:
    double raza;
public:
    Cerc(double h=0, double v=0, double r=0);
    virtual double Arie() const;
    virtual double Perimetru()const;
};

```

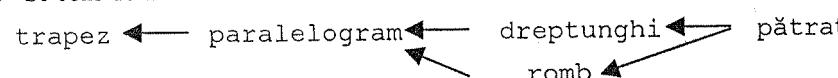
Definiți și implementați funcțiile din cele 3 clase.

P8_10. Considerăm derivarea

Dreptunghi ← Paralelipiped.

Implementați constructori pentru clasele respective și funcțiile Arie() și Volum(), pentru Dreptunghi se ia volumul 0.

P8_11. Se consideră ierarhia de clase:

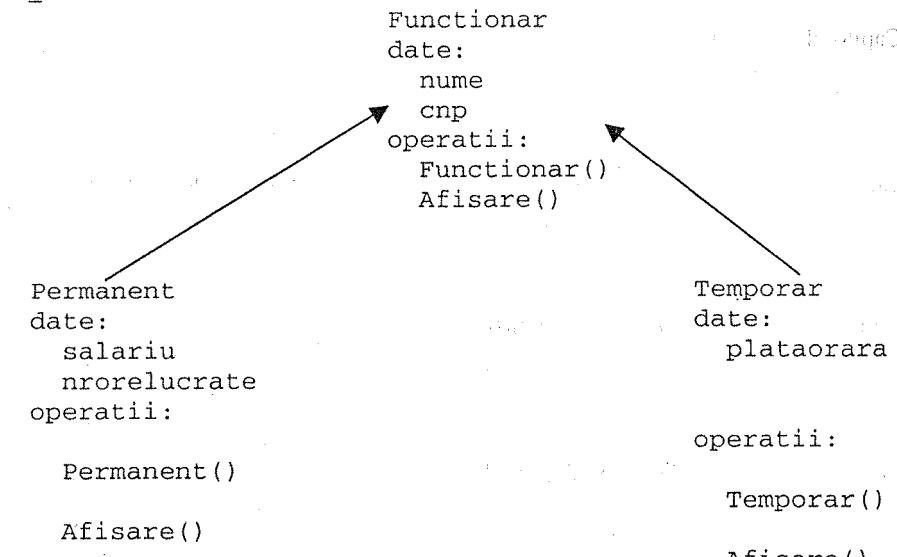
Toate figurile au două laturi paralele cu axa Ox.

Pătratul are ca date membri coordonatele colțului stânga-jos și lungimea laturii, dreptunghiul are, în plus, lungimea celeilalte laturi, rombul adaugă la membrii date – coordonatele colțului opus, iar trapezul are ca membru

suplimentar – cea de-a doua bază. Funcțiile membri conțin, în afara construcțorilor, funcții pentru calculul ariei și perimetrului.

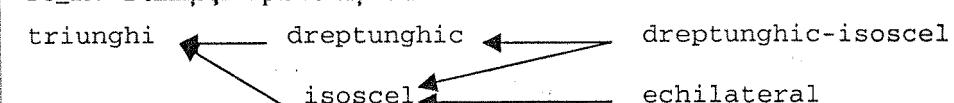
O dată membru - valid , are valoarea 1 dacă figura respectivă este specificată corect. Constructorii verifică paralelismul laturilor. Definiți și implementați ierarhia de clase.

P8_12. Considerăm derivarea:

Funcția Afisare() din clasa de bază tipărește nume și cnp, iar în clasele derivate se tipărește în plus salariul. Definiți și implementați aceste clase.

P8_13. Definiți și implementați ierarhia de clase:

Clasele echilateral și dreptunghic-isoscel au ca membru dată o latură (cateta pentru cel de-al doilea). Clasele dreptunghic și isoscel au suplimentar a doua latură (cateta cealaltă, respectiv baza), iar clasa triunghi are cea de-a treia latură. Definiți constructori și funcții pentru calculul perimetrului și ariei.

Tabla de materii

Prefață	5
Capitolul 1. INSTRUCȚIUNI	7
Breviar	7
Probleme rezolvate	9
Probleme propuse	33
Capitolul 2. FUNCTII	36
Breviar	36
Probleme rezolvate	36
Probleme propuse	52
Capitolul 3. TABLOURI UNIDIMENSIONALE (VECTORI) ȘI POINTERI ..	55
Breviar	55
Probleme rezolvate	55
Probleme propuse	89
Capitolul 4. TABLOURI MULTIDIMENSIONALE	98
Breviar	98
Probleme rezolvate	99
Probleme propuse	119
Capitolul 5. ȘIRURI DE CARACTERE	124
Breviar	124
Probleme rezolvate	126
Probleme propuse	137
Capitolul 6. STRUCTURI	140
Breviar	140
Probleme rezolvate	140
Probleme propuse	169
Capitolul 7. FIȘIERE	173
Breviar	173
Fișiere binare – probleme rezolvate	174
Fișiere text – probleme rezolvate	193
Fișiere binare – probleme propuse	205
Fișiere text – probleme propuse	209
Capitolul 8. CLASE	212
Breviar	212
Probleme rezolvate	212
Probleme propuse	250